

A.K.Emmerichová

**ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA**
DÍL III.

ARCA JIMFA

ANNA KATEŘINA
EMMERICHOVÁ

ŽIVOT A UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO
JEŽÍŠE KRISTA III

nakladatelství
ARCA JIMFA
1996

translation © Bedřich Metyš – dědicové, 1996
illustration © Milivoj Husák, 1996

ISBN 80-85766-68-X

**Ježíš putuje a učí
v končině Genezaretu
a na březích Jordánu**

1. Poslové setníka z Kafarnaa

Z Naimu putoval Ježíš kolem Táboru, po levici zanechal Nazaret a došel do Kány, kde přišel k jednomu znalci Zákona poblíž synagógy. Předdvorí domu se brzy naplnilo lidmi, kteří se v Engannimu dověděli o jeho příchodu sem a zde ho očekávali. Po celé ráno učil, když tu došel služebník onoho setníka z Kafarna a s více průvodci, přijeli na mezcích. Velmi spěchali a jako ve velké úzkosti a starostlivosti se snažili ze všech stran, ale marně, aby se množstvím lidí prodrali k Ježíšovi; nezmohli však ničeho. Když se už vícekrát snažil přiblížit, začal onen služebník úpěnlivě volat: „Ctihodný Mistře, připuť svého služebníka k sobě. Jsem zde jako posel svého pána z Kafarna a zastupuji jej osobně, a jako otec jeho syna, prosím, abys ihned se mnou šel, neboť můj syn je velmi nemocen a blízko smrti.“ Ježíš ho neposlouchal, ale on se pokoušel na sebe upozornit a snažil se ještě více, aby se k němu prodral, nepronikl však zástupem a tedy znovu volal totéž: „Pojď přece ihned se mou, syn umírá!“ Tu, když nadále bouřlivě volal, obrátil Ježíš k němu hlavu a mluvil tak, aby to lid slyšel: „Neuvidíte-li znamení a zázraky, neuvěříte! Znáám tvou věc dobře. Chceš se mým činem chlubit a dělat to navzdory farizeům a potřebuješ to právě tak jako oni. To není moje poslání, abych konal zázraky pro vaše zájmy. Nepotřebuji vaše potvrzení. Já sám si vydám svědectví tam, kde je to vůle mého Otce, a budu konat zázraky, kde to vyžaduje moje poslání!“ Mluvil dlouho a pohaněl ho přede vším lidem: On proto tak dlouho čeká, abych jeho syna uzdravil, protože se chce vychloubat před farizeji. Lidé nemají požadovat zázraky kvůli druhým, mají věřit a vnitřně se obrátit sami.

Tomu všemu musel onen muž bez úspěchu naslouchat, ale nedal se zmýlit a prodral se ještě blíže a zvolal poznovu: „Což to všechno může pomoci? Mistře, můj syn umírá! Pojď přece se mnou! Snad už je mrtev!“ Tu mu Ježíš řekl: „Jdi, tvůj syn je živ!“ Muž ještě řekl šeptem: „Je to jisté?“ Ježíš odpověděl: „Je v této chvíli uzdraven mým slovem!“ Onen muž mu uvěřil a už více neprosil, aby Ježíš s ním odešel, nastoupil na svého mezka a odjížděl velmi rychle zpátky. Ježíš také ještě řekl:

Tentokrát jsem ještě skutek vykonal, ale v podobném případě už nikdy více!

Neviděla jsem, že by tento muž byl samotným královským úředníkem, přece však byl otcem postiženého chlapce. Byl to první služebník, správce domu onoho setníka z Kafarnaa. Tento však neměl žádné děti, ačkoliv si je dlouho přál, a měl teď syna, ale byl to syn tohoto důvěrného služebníka a jeho ženy, jehož přijal za vlastního a kterému teď bylo čtrnáct let. Posel přišel jako vyslanec svého pána a otec sám. To všechno jsem spatřila a tento celý vztah mi byl vysvětlen a proto snad Ježíš ho nechal tak dlouho čekat a prosit. Toto všechno ostatně ale známo nebylo.

Chlapec již dlouho toužil po Ježíši. Nejprve byla nemoc jenom mírná a oni si přáli Ježíše pouze navzdory farizeům. Avšak již po dobu čtrnácti dnů byla nemoc úpornější a chlapec při tom, když užíval léky, vždy říkával: „Tyto mnohé léky mně nepomáhají, jenom Ježíš, prorok z Nazareta, mně pomůže!“ Protože teď už bylo nebezpečí tak veliké, vyslali do Samaří poselství se svatými ženami a potom opět prostřednictvím Ondřeje a Natanaela do Engannimu; konečně odejel i sám otec a správce do Kány, kde Ježíše našel. Ježíš se však zdráhal, aby tak potrestal jejich záměr.

Z Kány do Kafarnaa trvala cesta celý den. Muž však tak spěchal, že dorazil ještě před příchodem noci. Několik hodin cesty před Kafarnaem mu již vyšli vstříc sluhové, kteří řekli, že je chlapec zdrav. Spěchali za ním a chtěli mu říci, že se už více nemusí namáhat; pokud snad ještě Ježíše nenašel, mohl by si ušetřit námahu, neboť chlapci kolem sedmé hodiny se náhle samo od sebe ulevilo. Tu jim opakoval Ježíšova slova a oni se divili a spolu s ním spěchali domů. Spatřila jsem však, že setník Zorobábel s uzdraveným chlapcem mu vyšel vstříc do dveří. Chlapec ho objal a on vyprávěl Ježíšova slova a sluhové, kteří s ním cestovali, to všechno dosvědčovali. Tu povstal velký jásot. Viděla jsem také, jak připravují hostinu. Chlapec seděl mezi svým pěstounem a vlastním otcem a i matka seděla s nimi. Chlapec miloval svého pravého otce právě tak jako adoptivního, vždyť měl také velikou moc v domě.

Potom, co Ježíš vyhověl muži z Kafarnaa, uzdravoval ještě další nemocné, kteří byli doneseni do dvora domu. Bylo mezi nimi i více posedlých, ale nebyla to zlá diagnóza. Posedlí byli

často přiváděni, když Ježíš učil, a jak došli, pak často zuřili a zmítali sebou strašlivě. Jakmile jim však Ježíš poručil, aby se uklidnili, tu zase ztichli, avšak po určité době, jako by to už déle nemohli vydržet, začali zase znovu sebou trhat. Potom Ježíš pokynul rukou a oni se opět uklidnili a když doučil, poručil satanovi, aby odešel, přičemž pravidelně se na několik okamžiků bezmocně zhroutili a potom s díkyučiněním se probrali a nevěděli, co s nimi bylo. Jsou však také posedlí, kteří jsou mírní, a to lidé, kteří byli posedlí bez viny. Nedovedu to dobře vysvětlit, avšak zde jsem také i jindy viděla zřetelně, tak to spolu souvisí, že vedle člověka zlého, který pro milost a shovívavost ještě zůstává ušetřen, satan se často zmocní slabého, nevinného člověka, který je spřízněn s tím zlým člověkem. Je tomu tak, jako by ten dobrý vzal na sebe část viny toho druhého. Nemohu to tak jasně ozřejmit, ale souvisí to s tím, že jsme všichni údy jednoho těla a je tomu tak, jako když zdravý úd onemocní vinou některého dalšího následkem skrytého vnitřního sepětí. Takoví posedlí byli i zde. Oni posedlí horšího druhu jsou mnohem strašnější a pomáhají satanovi, ti druzí jenom trpí a jsou při tom docela zbožní.

Ježíš potom učil v synagóze, kam ho pozvalo více přítomných znalců Zákona z Nazareta. Říkali, že se rozneslo v jeho rodném městě, jak veliké zázraky učinil v Judsku, Samaří a v Engannimu. On však dobře ví, jaké je mínění v Nazaretě – kdo se neučil ve škole farizeů, ten nemůže mnoho vědět, a proto je jejich přáním, aby Ježíš přišel do Nazareta a přiučil je něčemu lepšímu. Domnívali se, že ho tím přilákají. Ježíš jim odpověděl, že teď ještě nepříjde a jestliže ano, potom oni od něho neobdrží to, co požadují.

Po učení v synagóze byl Ježíš na veliké hostině v domě nevěsty z Kány; vdova, ženichova teta, nevěsta i ženich byli také přítomni. Ženich Natanael přišel kdysi jako jinoch k Ježíšovi a vypomáhal při tom, když tento učil a uzdravoval nemocné, zachovávat pořádek. Ženich a nevěsta bydleli sami, neměli žádné hospodářství a jídlo dostávali od rodičů nevěsty. Její otec trochu kulhal; jsou to dobří lidé. Kána je krásná, čistounké město na vysoko položené rovině, prochází jím více zemských silnic a odtud vede přímá cesta přímo do Kafarna, kam to může být tak sedm hodin cesty. Ve směru tam cesta mírně klesá.

Po hostině odešel Ježíš do svého příbytku a uzdravil ještě více nemocných, kteří na něj čekali. Neuzdravuje vždy stejným způsobem. Brzy vydá rozkaz, pak zase vkládá ruce, mnohdy se nad nimi skloní, často přikáže, aby se ještě vykouпали, jindy smísí prach se svými slinami a potře tím oči. Mnohé napomíná, jiným říká jejich hříchy, některé dokonce odmítá.

2. Ježíš v Kafarnau

Když Ježíš s učedníky, kteří s ním přišli do Kány, putoval odsud do Kafarna, následoval ho i Natanael, jehož žena tam odešla již napřed se svou tetou a ostatními. Jeho sedmihodinová cesta má trasu přímým směrem a vede kolem malého jezera, jako cesta k Ainonu, a tam se nalézají venkovské usedlosti se zahradami. Začíná zde nádherná úrodná krajina od Genezaretu, ve které na mnoha místech jsou postaveny strážné věže.

Když Ježíš došel do blízkosti Kafarna, zuřilo před jeho branami i v ulicích města několik posedlých a křičelo: „Prorok přichází! Co zde chce? Co je mu do nás?“ Když však Ježíš došel do Kafarna, tu se posedlí rozprchli. Před městem postavili stan. Setník a otec chlapce měli mladíka mezi sebou a šli Ježíši vstříc a za nimi celá rodina, všichni jejich služebníci a příslušníci rodiny i otroci. Tito byli pohané, které mu poslal Herodes. Byl to celý průvod. Všichni se před Ježíšem vrhli na zem a děkovali mu, umyli nohy a podali mu pohár a něco k jídlu. Ježíš ještě vložil svoji ruku na hlavu chlapci, který klečel před ním a napomínal ho a chlapec teď dostal jméno Jesse, protože se před tím jmenoval Joel, setník se jmenoval Zorobábel. Naléhavě prosil Ježíše, aby k němu zavítal v Kafarnau a zúčastnil se hostiny. Ježíš mu to ale odmítl a ještě jednou ho pokáral za jeho touhu vidět jeho zázrak jen proto, aby popudil farizeje. Ježíš řekl: „Nebyl bych chlapce vůbec uzdravil, kdyby víra toho, který byl vyslán, nebyla tak veliká a nebyl tak naléhavě prosil.“ Nato Ježíš pokračoval ve své cestě.

Zorobábel dal připravit velikou hostinu. Byli pozváni všichni jeho služebníci a dělníci, kteří pracovali na jeho četných okolních zahradách. Všem pak vyprávěli o zázraku. Mnozí pohnuti uvěřili v Ježíše a při probíhající hostině zpívala chudina i tuláci, jimž byly rozdány dary, na nádvoří chvalozpěvy díky.

Zázrak se zcela záhy stal známým v celém Kafarnau. Zorobábel poslal zprávu Ježíšově matce a apoštolům, které jsem všechny spatřila, jak se zaměstnávají rybolovem. Viděla jsem také, že zprávu podali i Petrově tchyni, která doma ležela nemocná.

Ježíš obešel Kafarnaum až na místo, kde přebývala jeho Matka a kde se také shromáždilo asi pět žen a Petr, Ondřej, Jakub a Jan. Vyšli Ježíšovi vstříc a měli velikou radost z jeho příchodu a i nad novým zázrakem: Ježíš zde pojedl a odebral se s učedníky k oslavě sabatu do Kafarna. Ženy zůstaly doma.

V Kafarnau bylo shromážděno veliké množství lidí a mnozí nemocní. Běhali po ulicích a křičeli, když Ježíš přicházel. Přikázal jim, aby mlčeli a prošel jejich středem do synagógy. Po modlitbě vykřikl jeden zatvrzelý farizej jménem Manasse, že je na něm řada, aby předčítal, tu však Ježíš požádal o svitky a řekl, že chce předčítat on. Tak mu podali svitek a Ježíš četl nejprve úryvky z počátku páté knihy Mojžíšovy až po reptání synů Izraele a učil o nevděku jejich otců, o Božím milosrdenství s nimi a blízkosti království; sami se mají chránit, aby nejednali podobně jako kdysi jejich otcové. Vykládal všechny jejich tehdejší cesty a bloudění ve vztahu na jejich nynější omyly a stavěl tehdejší Zaslíbenou zem do vztahu k nyní tak blízkému království. Potom také četl ještě první kapitolu Izaiášovu. Vykládal ji ve vztahu k nynější době a mluvil o břemenech a trestu, dále proč čekali tak dlouho na proroka a jak nyní budou zacházet s tím, kterého mají před sebou. Mluvil o nejrozumnějších zvířatech, která poznávají svého pána; oni ho však nepoznají. Mluvil také o tom, jak ten, který jim má pomoci, bude pro jejich zlé jednání a odpor vypadat a nakolik potom Jeruzalém bude potrestán; jak svaté společenství bude velice malé. Pán ho ale učiní velkým a ostatní budou rozptýleni. Řekl, že by se měli obrátit a i kdyby nyní byli zcela pokryti krví, mají volat k Bohu a polepšit se a pak budou zcela čistí. Učil potom ještě o Manasseovi, jak se stal také tak hanebným a hřešil před Bohem a proto za trest byl jako zajatec odveden do Babylónu a pak se obrátil, modlil k Bohu a ještě dosáhl odpuštění. Otevřel mimovolně, jakoby náhodou, svitek a četl místo z Izaiáše 7,14: „Hle, Panna počne a porodí,“ a vyložil to na sebe a na příchod Mesiáše.

Totéž kdysi podobně objasnil i za své přítomnosti v Nazaretě před svým křtem a oni se mu posmívali a řekli: „Neviděli jsme ho u jeho otce, jak jí mnoho másla a medu, vždyť to byl chudý tesař?“

Farizeové a mnoho jiných lidí v Kafarnau nebylo vůbec spokojeno, že Ježíš dnes zde tak ostře učil o nevděku; neboť oni

očekávali, že Spasitel jim bude lichotit, protože ho tak dobře přijali. Ježíšovo učení trvalo poměrně dlouho, a když Ježíš vyšel, slyšela jsem, jak několik farizeů si šeptalo: „Lidé donesli nemocné, odváží se je Ježíš o sabatu uzdravit?“ Ulici vyzdobili pochodněmi a mnoho domů lampami. Některé domy těch, kteří s Ježíšem špatně smýšleli, byly temné. Lidé tam, kudy Ježíš procházel, ještě před domy vynesli nemocné se světlem, jejich příbuzní i v náručí je snesli do dveří domů. V ulicích panoval velký ruch s jásotem a pár posedlých na něho křičelo a on je pohledem osvobodil. Jednoho jsem spatřila, že je obzvláště prudký a divoký a vyskakuje proti Ježíši se strašlivou tváří a naježenými vlasy a křičí na něho: „Ty! Co zde chceš? Co zde máš co dělat?“ Tu ho Ježíš odstrčil a řekl: „Vyjdi z něho, satane!“ Spatřila jsem, že se ten člověk zhroutil, jako kdyby měl zlomený krk i nohy. Povstal však zcela mírný a proměněn, klekl před Ježíšem, plakal a děkoval. Ježíš mu přikázal, aby se polepšil. Spatřila jsem, jak Ježíš, když procházel kolem, mnohé uzdravoval.

Potom odešel Ježíš s učedníky do domu své Matky. Byla noc. Cestou mluvil nahlas Petr o své domácnosti: „Mnohé ve své rybářské živnosti jsem zanedbal, neboť jsem byl tak dlouho nepřítomen, starat se musím o svoji ženu s dětmi a ještě o tchyni.“ Jan mu odpověděl obdobně: „I já se musím starat s Jakubem o svoje rodiče, to je důležitější než o tchyni.“ A tak mluvili mezi sebou. Ježíš však řekl: „Brzy přijde čas, že zcela zanecháte rybolovu a budete chytat jiný úlovek.“ Jan byl více dětinský a důvěrnější ve svém chování k Ježíšovi nežli druzí, byl tak milý a ve všem oddaný, bez starosti a odporu. Ježíš šel ke své Matce a ostatní zamířili domů.

Následujícího dne došel Ježíš časně se svými učedníky z domu své Matky do Kafarna; tento dům byl asi třičtvrtě hodiny směrem k Betsaidě. Odtud poněkud cesta stoupala a potom zase ke Kafarnau klesala. Dříve, než se došlo ke bráně Kafarna, nacházel se tam u cesty dům, který patřil Petrovi a ten ho určil pro Ježíše a učedníky a ustanovil tam jako správce starého zbožného muže. Od jezera byl tento dům vzdálen asi půldruhé hodiny cesty. V Kafarnau byli přítomni všichni učedníci z Betsaidy a okolí, přišla sem i Maria a svaté ženy. Dříve, než Ježíš došel, vystavili na ulicích mnoho nemocných, kteří sem byli již minulý den dopraveni a dosud nejsou uzdraveni. Cestou k synagóze

Ježíš mnohé vyléčil, zde mezi jiným učil o jednom podobenství. A tak, když vycházel ze synagógy a stále učil, vrhali se před ním mnozí na zem a prosili o odpuštění hříchů. Byly zde i dvě cizoložné ženy, které jejich manželé zapudili a asi čtyři muži, mezi nimi ti, kteří tyto ženy svedli. Rozplývali se v slzách a chtěli svoje hříchy vyznat přede vším lidem, zde shromážděným. Ježíš jim však řekl, že jejich hříchy jsou mu známy; přijde však doba, kdy jejich otevřené přiznání bude nutné. Zde by mohlo vzbudit jenom pohoršení a přivodit jim i pronásledování. Napomenul je také, aby nad sebou bděli a nenavrátili se zase nazpět; někdy však, jestliže by se snad dopustili hříchu, aby nikdy nezoufali, ale ať se obrátí k Bohu a dají se na pokání. Jejich hříchy jim odpustil a tu se ti mužové ptali, ke kterému křtu by se měli odebrat, zda k tomu, který udělují učedníci Janovi, nebo zde mají vyčkat, až budou křtít jeho učedníci. Ježíš řekl, že by měli jít ke křtu, který udělují učedníci Janovi.

Přítomní farizeové se velmi divili, že Ježíš se odvažuje odpouštět hříchy a dali se s ním o tom do řeči. Ten je svými odpověďmi umlčel a řekl, že pro něj je snadnější hříchy odpouštět než uzdravovat, neboť kdo upřímně lituje, tomu jsou hříchy odpuštěny a takový člověk již více tak snadno nehřeší, avšak nemocní, kteří byli tělesně uzdraveni, zůstávají i nadále nemocni na duši a znovu své tělo zneužívají ke hříchu. Zeptali se ho také, zda teď, když těmto ženám odpustil jejich hříchy, jejich mužové, kteří je zapudili, je znovu musí přijmout domů. Ježíš odpověděl, že mu nyní nejde o to mluvit; jednou je však chce o tom poučit. Ptali se ho také na uzdravování o sabatu a Ježíš se obhájil: „Spadne-li vám zvíře do studny v den sabatu, pak ho i tehdy vytáhnete.“

Odpoledne odešel Ježíš do domu před Kafarnaem se všemi učedníky; svaté ženy se tam již nacházely. Byla zde připravena hostina, o kterou se postaral setník Zorobábel. Tento a Salatiel, chlapcův otec, seděli u stolu, chlapec Jesse pak přisluhoval; ženy seděly jinde. Ježíš učil.

Přinesli za ním nemocné až sem do domu a drali se s výkřiky o pomoc i do jídelny. Ježíš mnohé uzdravil. Po jídle odešel znovu do synagógy a slyšela jsem, jak mezi jiným učil i o Izaiášovi, který prorokoval králi Achazovi: „Hle, Panna počne a porodí syna.“ (Iz 7,14)

Když Ježíš opustil synagógu, uzdravoval až do noci na ulicích mnoho lidí. Mezi těmito nemocnými bylo i dost žen trpících krvotokem, které smutně stály v pozadí, byly zahaleny a nesměly se přiblížit až k němu, ani k zástupu. Ježíš znal jejich utrpení, obrátil se k nim a uzdravil je pouhým pohledem. Nikdy se takto k nemocným neprojevoval, v tomto přístupu spočívalo jakési tajemství, které teď nedokáží vyslovit. Tohoto večera začínala také nějaká slavnost.

Když Ježíš odcházel s učedníky do domu své matky, mluvilo se i o tom, že chce s nimi jít následujícího rána k jezeru, a slyšela jsem, že se Petr omlouval pro svoji špatnou loď.

Lidé, jimž Ježíš odpustil hříchy, byli oblečeni v kající šaty a zahalení. O předposledním sabatu byli Židé oděni černě a po celou poslední dobu byly kající dny pro slavnost na vzpomínku na zničení Jeruzaléma; proto také Ježíš pronesl svoje přísná slova o trestu nad ním. Když vycházeli z Kafarna, vedla cesta kolem jednoho domu, který byl obklopen vodou. Zde byli zvečera uzavíráni posedlí zvláště zlého druhu. Zuřili a křičeli, když Ježíš šel okolo: „To jde on! Co chce? Proč nás hodlá zapudit?“ Tu Ježíš přikázal: „Mlčte a zůstaňte, dokud nepřiřdu; potom nastane čas, abyste odešli!“ A oni se uklidnili.

Když Ježíš opustil město, shromáždili se farizeové a představení města, přítomen byl i setník Zorobábel. Rozmlouvali o všem, co spatřili a co by si o Ježíšovi měli myslet, vždyť které směrnice zachovával! Řekli: „Jaký rozruch a neklid působí tento člověk! Starý, klidný chod je narušen, lidé opouštějí svoji práci a potulují se s ním kolem. Zneklidňuje a haní všecko svými řečmi o trestech. Mluví stále o svém otci: Není ale z Nazareta, není to syn chudého tesaře? Jak mohl získat takovou statečnost a jistotu? O jaké právo se opírá? Uzdravuje a ruší sabat! Odpouští hříchy! Je jeho moc shůry? Zná tajemné umění. Odkud má všechny svoje výklady Písma? Nechodil přece do školy v Nazaretě? Musí mít určitě tajný vztah k nějakému cizímu národu! Mluví vždy o příchodu království, o Mesiášově blízkosti, o zničení Jeruzaléma. Jeho otec Josef byl ze vznešeného pokolení, snad on je podloženým dítětem nějakého cizího otce, který hledá spojence v této zemi a chce si tak připravit vládu v Judsku. Musí mít nějaké velké, tajné zázemí, neznámou podporu, na niž se spoléhá, jinak by nemohl být tak jistý a statečný, jako

kdyby měl právo na to, aby jednal proti všem zvykům a každé autoritě. Často po dlouhou dobu byl nepřítomen, jaké on má vůbec styky? Odkud má toto svoje umění a vědomosti? Co s ním máme dělat?" Takto spolu rozmlouvali o nejrůznějších domněnkách a pohoršeních. Setník Zorobábel se choval zcela klidně a uměl je také nakonec všechny uklidnit, neboť jim řekl, že by se měli chovat a jednat bez veškeré starosti, neboť: „Je-li tato moc od Boha, tak ten ji jistotně potvrdí, není-li od něho, pak se to vše rozpadne. Pokud tedy on uzdravuje a činí z nás lepší lidi, můžeme ho určitě milovat a jenom děkovat tomu, který ho poslal.“

Den nato zrána putoval Ježíš asi se dvaceti učedníky směrem k jezeru, ale ne přímou cestou, nýbrž jižním směrem kolem jednoho návrší, na němž západním směrem leží dům Mariin. Tato hora je jenom výběžkem pohoří, které vybíhá severním směrem, od kterého je tato hora oddělena údolím. Ježíš jde a přitom učí. Bylo zde mnoho krásných potůčků, které s návrší stékají do jezera a na této straně teče také bystřina od Kafarnaa. Potoků je v této končině bohatě a tekou kolem Betsaidy. Ježíš s učedníky vícekrát odpočíval na krásných místech a často se zastavil v tichosti a učil o desátcích. Učedníci naříkali na veliký útlak, jaký se odehrával skrze ně v Jeruzalémě, a domnívali se, zda by se nemělo přestat je vybírat. Ježíš řekl, že desátek všech plodin odváděný chrámu a jeho služebníkům je přikázán samotným Bohem, aby si lidé připomínali, že to všechno není jejich vlastnictvím a že mají právo čehokoliv používat; i ze zeleniny by měly být odváděny desátky, aby se člověk učil zdrženlivosti. Učedníci také mluvili o Samaří a projevovali svoje mínění, že snad požadovali jeho odchod z tohoto místa a vůbec nevěděli, že tito lidé jsou tak dychtiví na jeho učení, a jak tam byli vlídně přijati, že on by tam snad bez jejich naléhání zůstal déle. Ježíš jim ale řekl, že ony dva dny, po které tam působil, bohatě dostaly, že Sichemští mají horkou krev a jsou ihned pohnuti, ale že z mnohých zůstane snad jenom deset lidí z těch, kteří se obrátili, a že budoucí hojnou žeň Ježíš přenechá jim.

Učedníci, pohnuti jeho posledním učením, mluvili o Samaritánech plni soucitu, připomněli k jejich chvále i historii muže, který cestou z Jericha upadl mezi lotry a kolem kterého přešel kněz i levita, ujal se ho teprve až Samaritán, ošetřil vínem

a olejem. Tato historka byla známa, skutečně se odehrála a to v prvních dobách u Jericha. Ježíš přijal tento jejich soucit s raněným, obecnou radost nad tímto dobrým skutkem a využil příležitosti, aby jim vyprávěl obdobné podobenství. Začal Adamem a Evou a jejich pádem do hříchu, vyprávěl jim tento příběh prostě – jako je to v bibli – jak byli zapuzeni z ráje a také další se dostali se svými dětmi do pouště plné lupičů a právě zde také leží člověk raněn svými hříchy v pustině. Tu Král nebes a země učinil vše možné, aby poskytl raněnému ubohému člověku pomoc. On dal svůj Zákon a poslal připravené kněze s mnoha proroky a ti všichni přešli kolem a nikdo onomu ubožáku nepomohl; částečně ale i on touto pomocí pohrdl. Konečně vyslal i svého vlastního syna v prosté podobě k těmto nebohým lidem. A Ježíš nyní popsal svoji vlastní chudobu: bez opánků, bez pokrývky hlavy, bez pásu atd., a tento nalil k ošetření rány víno a olej, aby ho uzdravil. Ale ti samotní, kteří byli opatřeni vším, se nad ubožákem nesmilovali; chytí dokonce králova syna a usmrťí toho, který ubohého ošetřil vínem a olejem. Ježíš jim uložil, aby se nad tím zamysleli a řekli mu, co si o tom všem myslí. Že jim to chce později vysvětlit. Oni tomu nerozuměli, vypožadovali však, že se Ježíš sám vylíčil popisem onoho ubohého králova syna, který všechno opustil a jak ostatní hrubě při svém dostatku ubohého raněného nechali na místě, zatímco on mu poskytl olej a víno. Řekl: „Otec služebníky svého Syna neopustí a oni všechno zase bohatě obdrží, až on je všechny shromáždí ve svém království.“

Když je takto a podobně učil a ještě i o mnohém jiném, došli pod Betsaidou k jezeru, kde se nacházely lodě Petrovy a Zebedeovy. Bylo to uzavřené místo na břehu jezera a tam stálo více lehkých chatrčí pro rybáře. Ježíš sestoupil s učedníky dolů. Na lodích byli pohanští otroci a zaobírali se rybami; Židé žádní, protože byl sváteční den. Zebedeus byl v chatrči na břehu. Ježíš jim řekl, že by měli přestat rybařit a vyjít na souš, a oni tak učinili. Ježíš učil i zde.

Nato šel podél jezera vzhůru směrem k Betsaidě, která je odsud vzdálena dobře půl hodiny. Petrovo rybářství zaujímá břeh v délce asi jedné hodiny. Mezi místem, kde kotvily lodě, a Betsaidou je záliv; zde se do jezera vlévají malé potoky, přítoky říčky, která od Kafarnaa protéká údolím a do něhož vtéká

více potůčků, před Kafarnaem vytváří veliký rybník. Ježíš nešel až docela do Betsaidy, ale dal se cestou na západ a šli teď po severní straně údolí až k Petrovu domu, který leží na východ návrší, na jehož západní straně stojí dům Mariin.

Ježíš vešel s Petrem do jeho domu, byly zde Maria a ostatní svaté ženy, jiní učedníci s ním do domu nevstoupili, zdržovali se v blízké zahradě nebo šli napřed k Mariinu domu. Když Ježíš vcházel s Petrem do jeho domu, řekl Petr Ježíšovi: „Pane, slavili jsme slavnostní den, ale tys nás nasýtil!“ Petrův dům byl pěkný a zcela v pořádku, měl předdvoří, byl dlouhý a nahoře se na něm dalo chodit a byl zde i krásný výhled na jezero. Neviděla jsem ani Petrovu nevlastní dceru, ani syny, které se svojí ženou vyženil, zdálo se, že jsou ve škole. Jeho žena byla se svatými ženami, neměl s ní žádné děti. Jeho tchyně, nemocná a hubená velká žena, obcházela kolem, opírajíc se o stěny.

Ježíš mluvil dlouho se ženami o vybavení útulku zde nahoře u jezera, kde se zamýšlí často zdržovat. Napomínal je, aby nebyly marnotratné ani lehkomyšlné, ale také, aby se příliš nestaraly a nebyly úzkostlivé. On pro sebe osobně potřebuje jen velmi málo, a toto vše je nutné jenom pro jeho učedníky a chudé. Odsud odešly s učedníky do Mariina domu, kde s nimi ještě mluvil a potom se od nich odloučil, aby se modlil.

Potok od Kafarna teče podél Petrova domu a Petr může odtud přímo plout na malé loďce, uprostřed které je sedátko, se svým rybářským náčiním až na jezero.

Protože svaté ženy od Ježíše slyšely, že chce odejít o nejbližším sabatu do Nazareta, který odtud je vzdálen devět až deset hodin cesty, neviděly to rády a přály si, že by zde přece jenom mohl zůstat anebo přinejmenším zase brzy sem přijít. Ježíš řekl, že sám nevěří, zda by tam dlouho pobyl, protože s ním nebudou spokojeni, neboť nemůže konat to, co by si přáli oni. Naznačil také více bodů, které mu budou předhazovat a upozornil na to i svou Matku. Chtěl jí říci vše, jak se co později stane.

3. Ježíš v Betsaidě

Ježíš putoval s učedníky z Mariina domu po severní straně údolí podél srázu hory, do Betsaidy, která je vzdálena asi malou hodinku cesty. Svaté ženy tam šly také z Petrova domu do domu Ondřejova, který se nacházel na severní straně Betsaidy na jejím konci; byl v dobrém stavu, ale nebyl tak veliký jak dům Petřův.

Betsaida je malé rybářské městečko, které jenom středem se táhne do pevniny a jinak se rozprostírá do dvou úzkých ramen podél jezera. Od Petrova domu ho lze vidět před sebou severním směrem. Jeho obyvatelé jsou rybáři a mimo to i tkalci příkrývek a zhotovují také stany. Je to drsný a prostý lid a mně vždy připadá jako ti u nás, co těžší rašelinu, vůči ostatním lidem zde v zemi. Příkrývky zhotovovali z kozí a velbloudí srsti. Dlouhá srst, která visí velbloudům na krku a na hrudi, mně připadá jako střapce a lemovky na okraji šatů, protože se tak krásně leskne.

Starý setník Zorobábel zde s nimi nebyl: byl to slabý muž a nemohl již tak daleko dojít. Mohl by sice jet na koni, ale potom by pak cestou nemohl naslouchat Ježíšovu učení, ale ostatně také ještě ani nebyl pokřtěn. Bylo zde velmi mnoho lidí ze zdejších okolních míst, i mnoho cizinců z druhé strany jezera, z krajiny kolem Chorozainu a z protější Betsaidy-Julia.

Ježíš zde učil v synagóze, která není příliš velká, o blízkosti Božího království a vyslovoval se poměrně otevřeně, že on je král tohoto království a vzbudil obvyklý údiv svých učedníků a posluchačů. Učil ve všeobecnosti to, co po všechny tyto dny a uzdravil mnoho nemocných, které donesli před synagógu. Více posedlých tu na něj křičelo: „Ježíš z Nazareta, prorok, král židovský!“ Ježíš jim přikázal, aby mlčeli, neboť ještě nenastala doba, aby říkali, kdo je on.

Když ukončil svoje učení a přestal uzdravovat, odešli do Ondřejova domu, aby pojedli; Ježíš však dovnitř nevešel a řekl, že má jiný hlad. Tak odešel se Saturninem a dalším učedníkem asi půl hodiny cesty podél jezera vzhůru od Ondřejova domu do oddělené nemocnice, ležící u jezera, kde strádali ubozí malo-

mocní, slabomyslní a jinak zatracení a ubozí lidé, téměř zcela zapomenuti. Komůrky těchto ubohých lidí se rozprostíraly do kola dvora, nemocní nevycházeli ven, jídlo jim podávali pouze otvory ve dveřích. Ježíš přikázal dohlížiteli, aby byli vyvedeni ven a učedníci donesli přikrývky a šaty, aby je zahalili. Ježíš zde učil a utěšoval je, obcházel kolem od jednoho ke druhému a mnohé uzdravil vkládáním rukou. Mnohé Ježíš přešel a jednotlivým přikázal, aby se vykoupali a ještě jim nařídil i jiné úkony. Uzdravení před ním klesali na zem, děkovali mu a plakali. Bylo to dojemné: tyto lidé byli zcela zpustlí. Ježíš vzal s sebou správce na hostinu. Teď také sem přišli příbuzní uzdravených z Betsaidy a s radostí je uvítali, donesli jim šaty a odváděli je domů a do synagogy, aby poděkovali Bohu.

U Ondřeje byla opravdu krásná hostina, připravená z dobrých ryb. Jedli v jedné otevřené hale, ženy samy odděleně u svého stolu. Ondřej u stolu přisluhoval. Jeho žena byla velmi činná a pilná, mnoho z domu nevycházela. Měla dílnu na výrobu sítí a zaopatřovala zdárně mnoho chudých nevěstek, které takto zaměstnávala. Byly mezi nimi i chudé, padlé, zavržené ženštiny, které neměly žádné útočiště a nad nimiž se ona slitovala, dala jim zaměstnání, poučovala a vedla je k modlitbě.

Ježíš ještě večer učil v synagóze a potom odešel s učedníky. Přešel kolem mnoha nemocných, které ale neuzdravil a řekl, že jejich čas ještě nepřišel. Potom, co se rozloučil s Matkou, odešel se všemi učedníky do útulku před Kafarnaem. Ježíš tam ještě dlouho mluvil s učedníky, odloučil se potom od nich a strávil noc v modlitbě na jednom ostře vybiňajícím pahorku porostlém cypřiši.

Kafarnaum se rozprostírá na stráni pahorku a vytváří oblouk, má mnoho zahrad a také vinice: na návrší roste veliká pšenice, silná jako rákosí. Je to veliké a příjemné místo, které buď kdysi bylo větší, nebo zde stálo ještě jiné město, neboť ne daleko odsud se nachází mnohé rozvaliny jako zbytky po dávném zničení.

4. Ježíš v Malé Seforidě a jejím okolí.

Různé způsoby, jak Ježíš uzdravuje

Ježíš odešel z Kafarnaa směrem k Nazaretu. Učedníci z Galileje ho doprovázeli asi pět hodin cesty daleko. Cestou je poučoval o jejich budoucím poslání a Petrovi poradil, aby přesídlil z domu u tohoto jezera do svého domu před Kafarnaem, když s ním mluvil o jeho zaměstnání, které musí opustit. Přešli kolem více měst a také okolo malého jezera s venkovskými domy. Na jednom poli přiběhli k Ježíšovi dva posedlí muži a prosili ho o uzdravení. Vlastnili v této končině stáda a jen čas od času byli trápeni satanem, právě teď byli v dobrém stavu. Ježíš je neuzdravil a přikázal jim, aby se napřed polepšili a dal jim příklad s přecpáváním žaludku; je to tak, jak kdyby někdo chtěl uzdravit nemocný žaludek, a stále znovu se přejídá.

Tito lidé se zahanbeně stáhli zpět. Učedníci opustili Ježíše dvě hodiny před Seforidou, i Saturnin se s nimi vrátil zpět do Petrova domu. U Ježíše zůstali jenom dva učedníci z Jeruzaléma, kam se chtěli vrátit zpět. Ježíš šel do Malé Seforidy, menšího to města a zavítal k příbuzným svaté Anny. Toto není rodný dům svaté Anny, ten leží mezi touto Seforidou a Velkou Seforidou. Tato dvě místa jsou od sebe oddělena dobrou hodinu cesty. K Seforidě náleží v okruhu pěti hodin mnoho domů. Ve Velké Seforidě Ježíš tentokrát nebyl. Jsou tam četné školy všech sekt a soudů.

V Malé Seforidě není mnoho bohatých lidí. Zhotovují zde šátky pro bohaté ženy a hedvábné šňapce a lemovky do chrámu. Celá tato končina je jako nádherná zahrada poseta mnoha malými vesničkami a roztroušenými statky, zahradami a mezi nimi jsou aleje. Větší Seforida je velmi významná a rozprostírá se daleko široko svými zámkami. Je to velmi krásná krajina s prameny a zdejší dobytek je velký.

Ježíšovi příbuzní měli tři syny, z nichž jeden, jménem Kolaja, byl Ježíšovým učedníkem. Matka si přála, aby Ježíš přijal i ostatní a mluvila o synech Marie Kleofášovy. Ježíš jí také dal naději. Tito synové po Kristově smrti byli vysvěceni na kněze v Eluthropoli Josefem Barsabášem, který tam byl biskupem.

Ježíš zde učil v synagóze, ve které se sešlo mnoho lidí z okolní krajiny, poté také procházel tuto končinu se svými synovci a tu i tam učil shromážděné množství lidu, který za ním přišel a očekával ho. Když se navracel, uzdravil mnohé lidi před synagógou a v této pak učil o manželství a rozluce. Předhodil učitelům, jak mohli nejrůznější věci přidat a ukázal jednomu starému učiteli ve svitku takové místo, které bylo přidáno, dokázal mu tento klam a přikázal, aby toto místo bylo vypuštěno. Učitel se před ním pokořil, ano, vrhl se dokonce na zem přede všemi ostatními, vyznal svoji chybu a poděkoval za poučení.

Ježíš potom strávil noc modlitbou. Z domu svých příbuzných v Malé Seforidě odešel Ježíš cestou mezi Malou a Velkou Seforidou do někdejšího rodného domu svaté Anny. Měl teď u sebe jenom jednoho učedníka. Tito příbuzní, kteří zde nyní bydleli, tím, že se přiznali, nebyli s ním už tak blízce spřízněni; byla zde však ještě jedna stará vodnatelná žena, která ležela na lůžku a ta s ním byla blíže spřízněna. Pravidelně u ní sedával malý chlapec, který byl slepý. Ježíš se modlil s touto starou ženou, slova musela opakovat po něm. Asi po dobu jedné minuty držel jí Ježíš ruku na hlavě a v krajině žaludku, ona se zcela obrátila do sebe, byla asi jednu minutu v bezvědomí a potom cítila velké ulehčení. Ježíš jí poručil, aby povstala. Vodnatelnost jí ještě zcela nezmizela, ale žena už mohla chodit a zakrátko nato dosáhla úlevy bez potíží tím, že se potila a vyprázdnila. Žena ho prosila za slepého chlapce, bylo mu asi osm let a nikdy neviděl ani nemluvil, jen slyšel. Chválila jeho zbožnost a poslušnost. Ježíš mu vložil ukazováček do úst a potom dechl na oba palce jeho rukou nebo je potřel slinou, držel a modlil se, vzhlížeje vzhůru na zavřené oči chlapcovy. Ten oči otevřel. To první, co spatřil, byl Ježíš, jeho osvoboditel. Zmaten radostí a údivem, klesl před Ježíšem, plakal a děkoval u jeho nohou. Ježíš ho roztomile a láskyplně poučil o poslušnosti a lásce k rodičům, protože když byl slepý, pěstoval tuto ctnost; teď měl, když vidí, ještě vděčněji ji zachovávat a nepoužívat svých očí ke hříchu. Potom přišli i jeho rodiče, vlastníci domu, a nastala veliká radost a zazněla slova chvály.

Ježíš neuzdravil jednoho jako druhého stejně. Neuzdravoval ale také jinak než apoštolové a později svatí a kněží až do našich časů. Vzkládal ruce a modlil se s nemocnými. Dělal to ale rych-

leji než apoštolové. Svoje zázraky a uzdravování konal Ježíš také jako vzor pro svoje učedníky a následovníky. Činil to vždy takovým způsobem, jaký odpovídal určitému zlu a byl úměrný potřebám. Chorých se dotýkal a jejich svaly se uvolnily a oni se napřímovali. Byly-li údy zlomeny, uchopil zlomeninu a části se zase spojily; u malomocných jsem spatřila, jak ihned při jeho doteku se z nich odlupovaly suché plátky, ale zůstaly po nich rudé skvrny, které však postupně, rychleji než obvykle a podle stupně zásluhy uzdravení mizely. Nikdy jsem nespatriila, aby shrbený člověk byl okamžitě rovný jako svíce, aby zkřivený úd se ihned narovnal, ne že by to Ježíš nedokázal, ale on to nedělal proto, že jeho zázraky nebyly žádnou podívanou, byly to přece skutky milosrdenství, byl to obraz jeho poslání, uvolnění, usmíření, poučení, vývoje, vykoupení; stejně jako on, aby se mohl někdo stát účastným vykoupení, vyžadoval spolupráci člověka, tak se i při jeho zázracích musela objevit víra, naděje, láska, lítost a polepšení člověka jako spoluúčast toho, kdo milost přijímal. Každému stavu člověka odpovídal i způsob Ježíšova počínání, čímž tedy každá nemoc a typ jejího uzdravení byly předobrazem jisté duchovní obrody, určitého hříchu a trestu a onoho uzdravení, odpuštění i polepšení. Jenom u pohanů jsem vídala, že jeho zázraky byly okázalejší a zvláštnější. Zázraky apoštolů a pozdějších svatých byly daleko pronikavější a více odporovaly obecnému chodu přírody, neboť pohané potřebovali většího otřesu, Židé jenom uvolnění. Často Ježíš uzdravoval na dálku modlitbou, často jediným pohledem, zvláště u žen trpících krvácením, protože se mu neodvažovaly přiblížit a také ani to nesměly podle židovských zákonů učinit. Takové zákony, které měly svůj vnitřní smysl, Ježíš respektoval, jiné nikoli. Potom Ježíš šel do školy, která byla ve stejné vzdálenosti od Nazareta jako od Malé Seforidy, kam za ním přišel učedník Parmenas z Nazareta. Tento již jako chlapec se stýkal s Ježíšem a byl by ho už nyní následoval s jinými učedníky, kdyby nemusel živit rodiče v Nazaretě svou službou poslíčka.

Ve škole bylo shromážděno mnoho učitelů a farizeů z Velké i Malé Seforidy a také i něco lidu, aby mohli s Ježíšem diskutovat o manželské rozluce, na onom místě, které on prokázal onomu učiteli v synagóze jako nedovolené a přidané. Tuto skutečnost přijali zde ve Velké Seforidě velmi zle, neboť toto místo

výkladu pocházelo z jejich učení. Manželské rozvody byly prováděny v tomto městě velmi lehkomyšlně a měli i svůj vlastní dům, kde umísťovali rozvedené ženy. Zmiňovaný učitel, který uznal svoji vinu, opsal jeden svitek Zákona a vepsal do něho i tento malý, zvrácený výklad. Dlouho mluvili proti Ježíšovi a nechtěli doznat, že se on tak může vyvyšovat, aby toto místo vyškrtl. Ježíš je však donutil, aby mlčeli, přece je však nedovedl k pravému poznání jako onoho prvního. Dokázal jim pomýlenost oné vsuvky a proto i povinnost ji odstranit a dokázal jim klam tohoto výkladu a ostře odsoudil obcházení zákona manželské rozluky v jejich městě. Řekl jim, ve kterých případech je to vůbec nedovolené, aby muž zapudil manželku a pravil: Když jedna strana vůbec nemůže druhou milovat, pak se souhlasem druhého se může od něho odloučit, ale onen silnější partner nesmí druhého proti jeho vůli a pro vinu zapudit. Ježíš však u nich zmohl velmi málo, byli popuzeni a rozhořčeni, ačkoli mu v ničem nemohli odporovat. Onen znalec Zákona z Dolní Seforidy, Ježíšem překonaný a obrácený, se zcela od farizeů oddělil a vysvětloval své obci, že bude napříště učit Zákonu bez tohoto dodatku a jestliže to oni nechtějí přijmout, že se zcela stáhne zpět. Ono přidané místo v rozlukovém zákoně znělo: „Jestliže jedna část ze dvou manželů měla před tím co činit s někým druhým, pak manželství netrvá, a ten manžel, který měl před tím co činit s někým dalším, může tohoto vyžadovat pro sebe, i kdyby teď manželé spolu dobře soužili.“ Toto Ježíš zavrhl a řekl, že zákon o rozluce byl určen jenom pro drsný lid. Dva z nejpřednějších farizeů při tomto rozhovoru sami měli co činit v takových okolnostech, aby si pro sebe vytvořili podmínky pro rozvod a proto také takový dodatek přidali. To známo nebylo, ale Ježíš o tom věděl a řekl: „Nehájíte vy sami v tomto překrucování Zákona svoji vlastní věc?“ A to je nepříčetně rozzuřilo.

5. Ježíš v Nazaretě.

Farizeové ho chtějí svrhnout se srázu

Ježíš odsud odešel do Nazareta, kam to měl asi dvě hodiny. Zavítal před městem do příbytku pozůstalých svého přítele Eliuda. Umyli mu nohy, podali něco k jídlu a mluvili o tom, jak velice se radují z jeho příchodu obyvatelé Nazareta. Ježíš jim ale odpověděl, že tato jejich radost nebude mít dlouhého trvání, protože nebudou chtít slyšet to, co on jim musí říci. Nato odešel vzhůru do města. Vše bylo zařízeno, jakmile se zde objeví. Sotva se Ježíš ukázal, vyšli mu vstříc různí farizeové a mnoho lidu. Přijali ho velmi slavnostně a chtěli ho uvést do veřejného útulku, kde mu přichystali hostinu na přivítanou. Toto pozvání ale nepřijal a řekl, že nyní musí vykonat jiné věci a ihned se odebral do synagógy, kde ho všichni následovali a sešlo se množství lidu. Bylo to ještě před začátkem sabatu.

Ježíš zde učil o příchodu království, o naplnění prorockví, požádal o svitek Izaiáše, rozvinul ho a četl /61,1/: „Duch Hospodina je nade mnou, proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácením zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“ (Lk 4,18-19). Toto místo vyložil Ježíš zcela tak, že je zde řeč o něm samém, jak duch Hospodinův spočívá na něm a že přišel, aby chudým, ubohým lidem zvěstoval spásu a jak všechno bezpráví musí být vyrovnáno, vdovy utěšeny, nemocní uzdraveni, hříšníci musí dosáhnout odpuštění. Mluvil tak krásně a líbezně, že všichni užasli a byli naplněni radostí a mezi sebou si říkali: „Nemluví přímo tak, jako by on sám byl Mesiáš?“ Tak se jich zmocnil obdiv, že byli naplněni ješitností, že je z jejich města. Ježíš také ještě učil, když začal sabat, o jednom hlasu připravujícím cestu v pustině a jak všechno má být vyrovnáno a upraveno.

Potom s nimi byl na hostině. Byli velmi přátelští a říkali, že je zde mnoho nemocných, které by on měl uzdravit. Toto však Ježíš odmítl a ti to přijali tak, že ráno vše rád učiní. Po hostině

odešel Ježíš zase ven z města k esenům. Protože tito byli stále ještě tak rozradostněni nad jeho přijetím, řekl jim, že mají jen počkat na příští den, kdy získají jinou zkušenost.

Když Ježíš následujícího rána opět přišel k synagóze, chtěl jeden žid, na nějž obvykle přišla řada, ujmout se svitku; Ježíš ale o svitek požádal sám a učil z páté knihy Mojžíšovy, ze čtvrté kapitoly, o poslušnosti k příkázáním a o tom, že k nim nelze nic přidávat ani cokoli ubírat, a jak Mojžíš dětem Izraele vše znovu opakoval, co Hospodin přikázal a jak oni to vše špatně zachovávali. Při čtení přišla také řada na Desatero a na výklad prvního přikázání o lásce k Hospodinu. O tomto místě zde Ježíš učil velmi přísně a předhazoval jim, jak oni k Zákonu přidali nejrůznější věci, naložili na zbožný, ubohý lid břemena a sami Zákon neplnili. Reptali však a říkali mezi sebou: „Jak on je najednou tak moudrý a nato, že je odsud pryč pouze krátký čas, si představuje, jak je dokonalý ! Mluví dokonce tak, jako by on sám byl Mesiáš! My přece známe jeho otce, chudého tesaře, dobře i jej samotného. Kde se to naučil? Jak nám toto vše může nabídnout?“ A tak začali v tichosti vždy víc a více se nad ním pohoršovat, neboť byli zahanbeni a přede vším lidem překonáni.

Ježíš ale klidně učil dál a ve svůj čas zase vyšel ven z města k rodině esenů. Zde znovu k němu přišli synové bohatého muže, kteří ho již posledně tak úpěnlivě prosili o přijetí mezi učedníky, ale jejichž rodiče toužili jenom po světské slávě a učenosti: požadovali, aby Ježíš jedl u nich; ten to ale nepřijal, tedy poprosili o přijetí ještě jednou a řekli, že by splnili všechno, co přikáže. Tu jim Ježíš řekl: „Jestliže jste to učinili, pak ani nepotřebujete být mými žáky, protože již sami jste mistry!“ A s tím je odmítl.

Ježíš se najedl a učil u esenů v domácím kruhu a ti mu vyprávěli, jak byli utlačováni nejrůznějším způsobem. Ježíš jim poradil, aby také odešli do Kafarna, tam také bude v budoucnu pobývat.

Mezitím farizeové vyprovokováni jednáním se mezi sebou uradili a rozhodli, že až Ježíš dnes večer znovu bude tak volně mluvit, pak mu ukáží, že zde vlastně nemá žádné právo a jak na něm vykonají to, co si Židé v Jeruzalémě již dávno přáli. Stále však ještě doufali, že Ježíš změní své smýšlení a bude konat zázraky z bázně před nimi. Když Ježíš na ukončení sabatu

přišel do synagógy, donesli před ni nemocné. On však mezi nimi prošel a neuzdravil nikoho. V synagóze Ježíš pokračoval ve svém učení o plnosti času, o vlastním poslání, o poslední době milosti a o jejich záhubě a trestu, že oni se nepolepšili a jak on právě proto přišel, aby jim pomohl, aby uzdravoval a učil. Tu se hněvali stále více a zvláště, když Ježíš řekl: „Vy však říkáte: Lékaři, uzdrav se sám! O čem jsme slyšeli, že se dalo v Kafarnau, učiň i zde, kde jsi doma! Žádný prorok není vítán ve své vlasti.“ – Porovnával nynější dobu s velkým hladem a jednotlivá města s chudými vdovami a řekl: „Mnoho bylo vdov za dnů Eliášových, a k žádné z nich nebyl poslán prorok za velikého hladu, ale jenom k oné vdově do Sarepty, a za dnů proroka Elizea bylo mnoho malomocných a přece byl uzdraven jenom syrský Naaman.“ A tak porovnával jejich město s malomocným, který nebyl uzdraven. Oni se ale nepředstavitelně rozzuřili, že je přirovnal k malomocnému, povstali se svých sedadel, zuřili proti němu a chtěli se ho zmocnit. Ten ale řekl: „Zachovávejte, co učíte a nerušte sabat, přitom dělejte, co máte!“ Potom ho nechali za svého stálého reptání a nejrůznějších výsměšných řečí pokračovat v učení a opustili svoje místa a šli dolů ke dveřím.

Ježíš ale učil ještě dále a vykládal svoje poslední slova a potom vyšel ze synagógy. Asi dvacet rozzuřených farizeů ho přede dveřmi synagógy obklopilo, uchopilo a řekli: „Nuže, teď pojď s námi na jedné vyvýšené místo, kde znovu můžeš přednášet svoje učení, tam ti chceme dát odpověď takovou, jak se má na tvoje učení odpovědět!“ Ježíš jim však řekl, aby ho nechali, sám je bude následovat a tak šli okolo něho jako stráž a mnoho lidu ve shluku za nimi. Bylo to nespoutané tupení a výsměch ve chvíli, kdy končil sabat. Tak zuřili jeden přes druhého, každý chtěl pronést horší výsměch: „My ti chceme odpovědět! Ty musíš jít za vdovou do Serepty! Ty musíš uzdravit syrského Naamana! Jsi-li ty Eliáš, pak odejdi též do nebes, my ti chceme ukázat jedno místo, které je pro tebe dobré! Kdo jsi ty? Proč jsi s sebou nepřivedl svoje stoupence? Nenašel jsi odvalu? Nejedl si se svými ubohými rodiči chléb? A teď, když jsi sytý, chceš nás tupit? Avšak my ti chceme naslouchat! Ty musíš mluvit přede vším lidem po širým nebem, my ti chceme dát odpověď!“ A tak šel za křiku lidu vzhůru do kopce. Ježíš však učil stále

klidně dál a odpovídal na jejich řeči svatými výroky a hlubokými slovy, která je dílem zahanbovala, ale také dílem ještě více rozhořčovala.

Synagóga se nacházela zcela na západní straně Nazareta. Byla již tma, měli s sebou několik světél a vedli ho kolem východní strany synagógy a za ní se obrátili v široké ulici opět západním směrem z města ven. Stoupali na vrchol a přišli na vysoký hřbet, pod jehož severní stěnou bylo dole smetiště a na jeho jižní straně byl skalní výstupek, který vytvářel příkrý sráz. Bylo to místo, kde byli dolů svrhováni provinilci. Zde ještě jednou chtěli Ježíše přivést k řeči a pak ho svrhnout dolů. Sráz končil úzkou průrvou. Když však už nebyli daleko od tohoto místa, Ježíš se zastavil – byl mezi nimi jako zajatec – oni však za výsměchu a posměchu šli dál. Spatřila jsem dvě světlé postavy v tomto okamžiku vedle Ježíše a to, jak šel určitý kus cesty znovu zpět mezi lidem, který se dral za ním a potom prošel podél městské hradby na návrší Nazareta k bráně, kterou včera do města vešel a znovu se vrátil do příbytku esenů. Tito se o něj nestrchovali, věřili v něho a očekávali ho. Mluvil s nimi o této události, řekl jim ještě jednou, aby odešli do Kafarnaá; připomenul jim, že tyto události předpověděl a asi po půl hodině opustil město směrem, jako když šel ke Káně.

Nic nebylo směšnější než hloupost, zmatek a poplach mezi farizeji, když Ježíše již najednou více mezi sebou neviděli. Nastal pokřik: „Stát! Kde je? Stůjte! Lid, který je následoval, se tlačil kupředu a oni zase zpátky a tak na úzké cestě nastala tlačence a hluk, jeden se chytal druhého, hašteřili se, křičeli a běhali do všech průrev a svítili i do jeskyní, neboť se domnívali, že se tam ukryl. Tak běhali s nebezpečím, že si sami zlomí vaz nebo nohy a jeden se vysmíval druhému, že to je jeho vina, proč Ježíš zmizel. Potom se dali zcela v tichosti na zpáteční cestu a celé území obsadili strážemi, ale to byl již Ježíš dluho z města pryč. Když se vraceli, říkali: „Tady vidíte, kdo on je – kejklíř. Satan sám mu pomáhal! Teď se zase objeví znovu na jiném konci a všude bude působit rozruch!“

Již před tím přikázal Ježíš svým učedníkům, aby po skončení sabatu v synagóze opustili Nazaret a aby ho očekávali na cestě do Taricheje na určitém místě, kam se měl dostavit i Saturnin s ostatními učedníky. Za ranního rozbřesku se všichni znovu

sešli s Ježíšem a odpočinuli s ním v jednom osamělém údolí. Saturnin s sebou donesl chléb a med. Ježíš s nimi rozmlouval o události v Nazaretě a jak se i oni museli klidně a poslušně chovat, aby tak příliš velkým rozruchem nebránili jeho činnosti. Potom putovali opuštěnými cestami kolem měst údolími směrem k odtoku Jordánu z Galilejského jezera. Na úpatí jednoho kopce leželo veliké pevné město, a to na jižním cípu Galilejského jezera nedaleko na výběžku pevniny, kudy odtékal Jordán. K městu vedl velký most a také hráz. Mezi městem a jezerem bylo vidět mírně se sklánějící zelenou plochu. Město se jmenuje Tarichea.

6. Uzdravení malomocných u Taricheje

Ježíš poučuje učedníky podobenstvími

Ježíš do města nevešel, ale blížil se postranní. Cestami na jihu hradeb nedaleko brány, u které směrem od města byla přistavěna řada chatrčí pro malomocné. Když se Ježíš dostal k těmto obydlím, řekl učedníkům: „Z dálky volejte, aby tito malomocní vyšli ven, následovali mne pak a já je uzdravím! Až vyjdou ven, pak vy se vzdalte, abyste se nenakazili, neznečistili a nemluvte o tom, co uvidíte! Vždyť znáte hněv farizeů a Nazaretských a teď nesmíte nikomu dát pohoršení.“ Tu Ježíš popošel napřed směrem k Jordánu a učedníci volali na malomocné: „Vyjděte ven a následujte proroka z Nazareta! On vám pomůže.“ Když spatřili, že lidé vycházejí ven, spěchali pryč. Ježíš se zvolna vzdaloval od cesty k městu do končiny u Jordánu. Bylo to pět mužů rozdílného stáří, kteří vyšli z komůrek ve hradbách, měli dlouhé bílé šaty bez pásu s kapucí přes hlavu a před tváří černý závoj s otvory pro oči. Šli za Ježíšem v řadě až na oddělené místo tam, kde Ježíš v tichosti stál. Zde se nejprřednější z nich vrhl na zem a políbil lem jeho šatů. Ježíš se k němu obrátil a položil mu ruku na hlavu, modlil se, požehnal mu a přikázal, aby ustoupil stranou. Potom totéž učinil i druhý a podobně i další až k poslednímu. Teď vyhrmuli svoje roušky na tvářích a odkryli i svoje ruce: skvrny malomocenství se uvolnily zcela hladce a Ježíš je napomenul slovy o hříchu, kterým upadli to této nemoci a jak by teď od této chvíle měli žít a přikázal jim, aby neříkali, že je uzdravil on. Oni ale řekli: „Pane, ty jsi se tak náhle objevil u nás! Tak dlouho jsme vkládali svoji naději v tebe a po tobě toužili a neměli jsme nikoho, kdo by ti co řekl o naší bídě a nás k tobě dovedl. Pane, ty jsi se objevil tak náhle. Jak máme zamlčet naši radost a tvůj zázrak!“ Ježíš jim ještě jednou řekl, aby o tom nemluvili dříve, dokud by nesplnili přikaz Zákona; mají se ukázat kněžím, že jsou očištěni a mají vykonat předepsanou oběť a očistu, potom to teprve mohou říci, že je on uzdravil. Teď se ještě jednou vrhli s díky před ním na zem a vrátili se zpět do svých komůrek. Ježíš však šel za učedníky

k Jordánu. Tito malomocní nebyli zcela uzavřeni, měli určitý prostor, ve kterém se mohli pohybovat. Nikdo se k nim nepřiblížil, lidé s nimi mluvili na dálku, jídlo jim zanechávali v miskách na určitém místě, tyto misky však nesměli vzít nazpět, byly rozbity a potom zakopány; přinášeli jim jiné misky malé hodnoty.

Ježíš šel s učedníky ještě dlouhý kus cesty příjemnou končinou s keři a alejemi až k Jordánu, kde na osamělém místě odpočinuli a něco pojedli. Na jednom voru se potom přeplavili přes řeku. Všude ležely takové vory, na nichž se mohli lidé sami přeplavit, na mnohých místech řeky je zhotovovali lidé, kteří pracovali na jistém úseku řeky, obývali chatrče; oni také vraceli vory na původní místo, kam náležely. Ježíš se čtyřmi učedníky prošel nepřiliš blízko břehu jezera, ale spíše vzhůru směrem k východu k městu Galád. Byli s ním čtyři učedníci: Parmenas z Nazareta, Saturnin a z ostatních dvou se jeden jmenoval Tharzissus a druhým byl jeho bratr Aristobulos. Tharzissus se stal později biskupem v Aténách. Aristobulos se později přidal k Barnabášovi, slyšela jsem to výrazem „sbratření“, ale znamenalo to jenom duchovní bratr. Byl mnoho s Pavlem a Barnabášem a domnívám se, že byl biskupem v Británii. K Ježíši je přivedl Lazar. Byli cizinci, myslím Řekové. Jejich otec se před krátkým časem usadil v Jeruzalémě. Byli to obchodníci plující na lodích. Jejich otroci nebo služebníci přišli při jedné obchodní cestě se svými nákladními zvířaty na místo, kde učil Jan a dali se od něho pokřtít. Od nich pak dostali zprávu jejich rodiče o Janovi a o Ježíšovi, a oni sami teď přišli se svými syny k Janovi. Otec a i jeho synové se dali pokřtít, přijali obřízku a rodina se přestěhovala do Jeruzaléma. Nebyli chudí a později všechn svůj majetek dali obci věřících. Oba bratři byli velicí, snědí, zruční a měli jemné chování. Byli to urostlí mladí muži, zruční a hbití pro to, aby vše uspořádali a při cestě příjemně připravili.

Z končiny, kam Ježíš vystoupil, stékala dolů říčka a tu Ježíš překročil. Zde se také jednou zdržoval prorok Eliáš. Ježíš o tom vyprávěl a po celou cestu učil učedníky v jasných podoběnstvích, vzatých z nejrůznějších stavů a povolání, o každém keři, kameni, rostlině, prostě o všem, co se cestou naskytlo. Učedníci se vyptávali na vše, co s ním zažili v Seforidě a Nazaretě. Ježíš s nimi mluvil o manželství ve vztahu k rozmluvě s farizeji

u Seforidy, proti rozluce a o nerozlučitelnosti slova „Ano“; rozluku ustanovil Mojžíš jenom pro hříšný lid.

Zeptali se ho také na to, co mu předhodili v Nazaretě: že Ježíš nemá žádnou lásku k bližnímu, a o jeho rodném městě, které je mu přece nejbližší a přesto zde nechtěl uzdravovat; zda se potom jeho krajané přece nemají pokládat jemu za nejbližší? Tu je Ježíš poučoval velmi dlouho o lásce k bližnímu a předkládal jim nejrůznější podobenství a otázky. Vybíral tato podobenství z různých stavů ve světě, na něž přišla řeč, zatím co poukazoval na jednotlivá místa, která odsud bylo možno vidět a kde podle různosti místa byla provozována různá zaměstnání. Říkal také: Kdo ho chce následovat, musí opustit otce i matku a přece při tom zachovávat čtvrté přikázání; on musí se svým rodným městem jednat tak, jako v Nazaretě – jak si zasloužili, a přece zachovat zákon lásky k bližnímu. Bůh, nebeský Otec, je přece ten nejbližší a tím, který ho poslal. Potom mluvil o lásce k bližnímu ve světě a o celnících u Galádu, kam přicházeli, kteří nejvíce milují ty, kdo jim dobře zaplatí clo. Ukázal také na Dalmanutu a řekl: Tito výrobci stanů a tkalci koberců milují svoje bližní, kteří odkoupí mnoho stanů, avšak svoje vlastní chudé ponechají klidně bez přístřeší.

Potom použil jedno podobenství o výrobě sandálů, které se vztahovalo na žádostivost Nazaretských. Jednalo se o toto: „Od nich poctu nepotřebuji, vždyť oni zde stojí jako krásně zbarvené pestré sandály v dílnách obuvníků, které ale používáme pod svými chodidly k chůzi, abychom chodili v blátě.“ Řekl také: „Tito lidé jsou jako zhotovitelé opánek z toho města, které označil, pohrdají svými vlastními dětmi a opovrhují jimi a tak je vypuzují do ciziny, aby se tam něčemu naučily o zhotovování krásných zelených opánek, poznaly novou módu, a pak jim ze zvědavosti dovolí, aby se zase vrátily a pak se chtějí chlubit těmito opánky, které jako tato čest slouží jenom k chůzi.“ Položil také otázku: „Jestliže člověk na své cestě roztrhá jedny opánky a přijde k těmto výrobcům opánek a chce-li jedny zakoupit, zda mu k nim přidají ještě jedny?“ Podobně mluvil o rybářích, stavitelích a jiných povoláních.

Učedníci se ho také ptali, kde teď chce přebývat? Zda si chce v Kafarnau postavit nějaký dům? Ježíš řekl, že nestaví na písku a zmínil se o zcela jiném městě, které chce vybudovat. Nero-

zuměla jsem vždy všemu, jestliže mluvili při chůzi; když však seděli, chápala jsem všecko lépe. Toliko si vzpomínám, že Ježíš chtěl mít svoji vlastní loďku, aby mohl na jezeře odjíždět a zase se vracet. On chce učit i s jezera, nejen na pevné zemi.

Putovali do země Galáditis. Zde se také zdržoval Abrahám s Lotem a již tehdy vládlo mezi nimi jisté rozdělení. Ježíš o tom mluvil a řekl jim rovněž, aby také nemluvili o uzdravených malomocných, aby nikoho nepohoršili a radil, jak by se teď měli obzvláště obezřetně chovat, aby nevzbudili žádnou pozornost, protože Nazaretští vyvolají určitě veliký povyk a rozpoutají nenávist. O sabatu chce znovu učit v Kafarnau, tady se mají učit poznávat lásku k bližnímu a vděčnost lidí, tito ho přijmou zcela jinak, když uzdravil setníkova syna.

Tak asi několik hodin severovýchodně mohli ujít do jednoho zálivu jezera, když přišli naproti Galádu jižně od Gamaly. V tomto městě byli pohané a Židé jako ve většině měst v této končině. Učedníci by tam rádi zavítali, ale Ježíš jim řekl – jestliže by sem zašel k tamním Židům, tito by ho přijali špatně a ničeho by mu nenabídli, a kdyby šel k pohanům, pak by se Židé nad tím pohoršili a pomlouvali by ho. Řekl také o tomto městě, že bude zcela zničeno, a že je to město velmi zlé.

Učedníci také mluvili o jistém Argobu zde v této končině, který již delší dobu měl nejružnější vidění o Ježíšově putování a také nedávno o něm prorokoval a později se stal i učedníkem. Ježíš řekl, že jeho rodiče jsou herodovci a že ho také v učení této sekty vychovali, on se však obrátil. Ježíš nazval sekty krásně zakrytými hroby, plnými hniloby.

Herodovci byli zvláště četní na východní straně Jordánu v Pereji, Trachonitidě, Itureji, ukřývali se zde a provozovali svoje temné obřady a navzájem se potají podporovali. Přicházelo k nim mnoho chudých lidí, kterým ihned pomáhali. Navenek byli farizejští, potají usilovali o osvobození Židů z římské nadvlády a byli spojeni s Herodem. Provozovali něco na způsob svobodného zednářství. Cítila jsem při Ježíšových slovech, že se navenek stavěli jako velmi svatí a ušlechtilí, ale byli to pokrytci.

Ježíš zůstal v určité vzdálenosti od Galádu v útulku celníků se svými učedníky. Pohromadě zde bylo mnoho celníků, jimž pohané platili clo za zboží, které přiváželi do země. Zdálo se, že Ježíše neznají a on k nim nepromluvil, učil však zde o blíz-

kosti království a o Otci, který vyslal svého Syna na vinici a dal zcela na srozuměnou, že on je ten Syn, řekl také, že děti Otce jsou všichni ti, kteří konají jeho vůli a tím celá tato skutečnost i nadále před nimi zůstala skryta. Vyzýval je, aby šli ke křtu a více z nich se jich obrátilo; tu se ptali, zda se mají dát pokřtít u Janových učedníků. Ježíš odpověděl, aby vyčkali, až tam budou křtít jeho učedníci. Právě ti se ho dnes také ptali, zda jeho křest je jiný než křest Janův, protože oni sami tento křest přijali. Ježíš určil rozdíl a nazval jeho křest jakýmsi obmytím pokání.

Ve svém učení před celníky se zmínil něco o trojjedinosti, o Otci, Synu a Duchu svatém v jejich jednotě, přece však to vyslovil zcela jinak. Tito učedníci se zde vůbec před celníky neostýchali. Protože Ježíš v Nazaretě přebýval u esenů a farizeové mu to také předhazovali, ptali se ho učedníci rovněž na eseny a slyšela jsem, že je Ježíš zčásti chválil. Mluvil o nejrůznějších pochybeních proti lásce k bližnímu a proti spravedlnosti a ptal se přitom neustále: Dělají esenové toto? Dělají ono? A podobně.

V blízkosti Galádu pokřikovalo na Ježíše několik posedlých, kteří pobíhali před městem po pusté končině. Byli tady opuštěni a zde v okolí usmrcovali i lidi a provozovali nejrůznější hrozné věci. Ježíš na ně pohlédl, a požehnal jim a oni se ihned utišili a osvobození spěchali k němu a padli mu k nohám. Vybízeli je k pokání, poslal je ke křtu a poručil jim, aby čekali, že jeho učedníci budou u Ainonu křtít. U Galádu byla země kamenitá, podkladem byla bílá, zvětralá skála.

Odtud putoval Ježíš se svými učedníky přes kopce, na jejichž jižním konci se nacházela Gamala, šel severozápadním směrem k jezeru. Přešel kolem Gergesy, která byla vzdálena asi jednu hodinu v jakési prohlubni horského hřebenu a v jejíž blízkosti se nalézala bažina, která vznikla po přehrazení potoka, který průrvou stékal dolů do jezera. Ježíš cestou mluvil s učedníky o tomto místě: Kdysi se obyvatelé Gergesy velmi posmívali jednomu prorokovi pro jeho křivou postavu a on jim nato řekl: „Poslyšte, ne vy, kteří se mně vysmíváte, ale vaše děti budou zatvrzelé, až jednou člověk, větší než já, zde bude učit a uzdravovat a nebudou se těšit ze spásy pro zármutek nad ztrátou nečistých zvířat!“ Bylo to proroctví, vztahující se na Ježíše Krista a vstup nečistých duchů do prasat.

Ježíš s učedníky mluvil také o tom, co ho čeká v Kafarnau. Farizeové ze Seforidy, rozhořčení jeho učením o manželské rozluce, vyslali posly do Jeruzaléma a podobně i Nazaretští se s nimi ve svých obžalobách spojili, a teď celá rota farizeů je vyslána z Jeruzaléma, Nazareta a Seforidy do Kafarna, aby tam na něj číhali a opět se s ním střetli.

Při této cestě potkávali dlouhé průvody pohanů s mezky a osly, kteří měli tlusté huby a kráčeli se svčšenými hlavami, na kterých měli těžké široké rohy. Byly to obchodní karavany, které putovali ze Sýrie do Egypta, zčásti se přeplavily v končině u Gerasy přes řeku, zčásti výše po řece přešly po mostě přes Jordán. Bylo s nimi i mnoho lidí, kteří se k těmto karavanám přidali, aby vyslechli proroka. Jedna skupina z těchto lidí přišla k Ježíšovi a ptala se ho, zda prorok učí v Kafarnau. Ježíš jim ale řekl, že teď nemají putovat do Kafarna, ale aby se utábořili na svahu hory severně od Gerasy, tam že prorok brzy přijde. Mluvil s nimi takovým způsobem, že sami říkali: „Pane, ty jsi také prorok!“ a jeho pohled jim vnutil myšlenku, že on sám ale není oním prorokem.

Když Ježíš se svými učedníky zavítal před Gerasou do jednoho útulku, byl tam tak veliký nával pohanů a cestujících, že se Ježíš ihned od nich oddělil, ale učedníci ještě s pohany mluvili o prorokovi a poučovali je.

Gerasa leží na svahu jednoho údolí, které je vzdáleno asi půldruhé hodiny od jezera, je větší a také bohatší než Kafarnaum a jako téměř všechna města v okolí i zde žijí pohané a Židé společně. Jsou tady i chrámy. Židé jsou utlačovanou vrstvou, mají však přece jen školu a učitele. Lidé se zde živí obchodem a řemeslem, neboť tudy procházejí karavany ze Sýrie a Asie do Egypta. Před branou jsem spatřila budovu, dlouhou dobrou půli jedné čtvrthodiny, kde byly vykovávány železné tyče do plochy a ty se potom stáčely a letovaly v roury, byly zde zhotovovány i olověné roury. Nepracovali s ohněm ze dřeva, ale zapalovali černé kusy hmoty, které vynášeli ze země. Železo sem přichází z Argobu.

Pohané, kteří tudy procházeli, tábořili severně od Gerasy, na jižní straně výběžku pohoří stoupají vzhůru, byli tam i pohané z města a několik Židů, kteří stáli od nich odděleně. Pohané byli jinak oděni než Židé. Měli suknici až do poloviny lýtek. Museli

zde být i bohatí lidé, protože jsem spatřila i ženy, které nosí svoje vlasy spleteny v jakousi čepici s perlami, některé měly nad svým závojem vlasy spojeny s perlami v jakýsi košíček.

Ježíš se odebral na toto návrší a učil zástupy, stoupající vzhůru po úbočí hory, zatímco procházel okolo nich a tu a tam zůstal stát. Obcházel a učil je na způsob rozmluvy s poutníky. Mluvil s nimi tak, že jim dával otázky a svými odpověďmi je poučoval. Ptal se: „Odkud jste sem přišli? Co vás pohnulo k této cestě? Co očekáváte od proroka?“ A učil je, jací mají být, aby se stali účastníky spásy. Řekl: „Blahoslavení jsou ti, kteří putují z takové dálky a s takovou námahou, aby hledali spásu! Běda však těm, mezi nimiž se zjevuje spása a kteří ji nepřijmou!“ Vysvětloval proroctví o Mesiáši, o povolání pohanů a vyprávěl i o povolání a cestě svatých Tří králů, o čemž tito lidé věděli.

V karavanách se také nalézali lidé z končiny a města, kde na zpáteční cestě při cihlářské peci přenocoval služebník krále Abgara z Edesy, který svému pánu nesl Ježíšův obraz a dopis. Zde Ježíš žádné nemocné neuzdravoval. Lidé ponejvíce byli dobromyslní, přece ale mezi nimi byla jedna skupina, která litovala, že se s nimi vydala na cestu: od proroka totiž očekávali něco naprosto jiného, co by více lichotilo jejich smýšlení.

Po tomto učení, při kterém Ježíš pronesl také mnohé řeči v podobenstvích, odešel se najíst se čtyřmi učedníky k jistému farizejskému židovskému učiteli, který přebýval před městem a pozval ho k sobě jako hosta, ale pro svoji pýchu se neobjevil při tom, když Ježíš učil pohany. Z města bylo přítomno ještě několik farizeů. Ježíše přijali velmi přátelsky, ale přitom i pokrytecky. U stolu se ale naskytla příležitost, aby jim Ježíš důkladně sdělil pravdu. Jeden pohanský sluha nebo otrok donesl na stůl krásnou pestrou mísu s nejrůznějšími lahodnými cukrovinkami, připravenými a spojenými kořením, které měly podobu ptáků a květín. Jeden z přítomných učinil veliký rozruch, že je na míse něco nečistého, odstrčil ubohého otroka, vyhuboval mu a sesadil ho mezi ostatní služebníky. Tu Ježíš řekl: „Ne mísa, ale to co je na ní, je plné nečistoty!“ Pán domu odpověděl: „Mýlíš se, cukrovinky jsou zcela čisté a lahodné!“ Ježíš však řekl asi toto: „Je to velice nečisté, neboť nic není tak hrozné, jako rozkoš uhnětená z potu, krve, morku kostí a slz vdov, siroteků a chudých; pak jim dal ještě notnou přísnou lekci o jejich počínání a

plýtvání, o jejich lakomství a pokrytectví. Proto byli velmi roztrpčeni, nemohli mu ale na to nic odpovědět a všichni dům opustili až na samotného pána domu, který stále ještě Ježíšovi licoměrně pochleboval a vlastně nadále doufal, že se dočká a bude moci proti Ježíšovi uskutečnit shromáždění v Kafarnau.

K večeru učil Ježíš ještě jednou pohany na pahorku. když se ptali, zda se mají dát pokřtít Janovými učedníky a projevíli přání, že se zde v zemi usadí, poradil jim, aby se křtem ještě počkali, až budou lépe poučeni, a aby napřed přešli Jordán a šli do Horní Galileje do kraje u Adamy, kde jsou již poučení pohané a dobří lidé a kde také on ještě bude učit. Ježíš je poučoval i za svitu pochodní, potom je opustil a sešel dolů ku břehu jezera až k místu, kde na něho čekali s loďkou Petrovi čeledíni. Bylo již pozdě. Tři čeledíni z loďek potřebovali již pochodně, když se asi půl hodiny níže pod Betsaidou-Julií nalodžovali. Loďku, která Ježíše odvážela, připravili Petr a Ondřej se svými čeledíny pro Ježíše. Nebyli to jedním lodníkem a rybáři, oni si i sami svoje loďky stavěli. Loďka Ježíšova pojala asi deset mužů, vzhledem ke své šířce a délce měla podobu vejce. Zadní a přední část tvořily uzavřené prostory, kde se daly opatrovat nejrůznější věci a kde se také mohly umýt nohy. Uprostřed stál stěžeň a byl s obou stran loďky podepřen tyčemi. Nahoře kolem těchto tyčí se mohla otáčet plachta. Kolem stožáru byla sedátka. Na této lodičce potom Ježíš často učil a nato projížděl ku břehu mezi ostatními loďkami. Velké lodě měly kolem stěžně kulaté stupňovité kryty, jeden nad druhým jako galerie, bylo možno skrze ně vidět a zcela nahoře pomocí stěn z lodních plachet se daly zřídit oddělené kobky. Na tyčích podpírajících stěžeň byly příčky, po nichž se dalo vystupovat vzhůru; po obou stranách lodi byly jakési plovoucí truhly nebo plováky jako křídla či voráská kormidla, takže se loď za bouře nemohla převrátit, a která je buď zatěžovala nebo nadlehčovala, aby se loď mohla více či méně vynořit. Často byly naplněny vodou, jindy zase prázdné, občas do nich uskladňovali i chycené ryby. Na lodní přídi i zádi se dala vysunout prkna, aby lépe mohli k těmto truhlám, nebo také přejít na sousední lodě či vytáhnout síť. Jestliže se nelovilo, převáželi přes jezero karavany a cestující. Čeledíni při rybaření a na lodích byli ponejvíce otroci a pohané; i Petr měl otroky.

7. Ježíš v domě Petrově.

Směrnice farizeů. Uzdravování

Ježíš přistál za Betsaidou nedaleko domu malomocných, kde jeho příchod očekával Petr, Ondřej, Jan, Jakub Větší a Jakub Menší a Filip. Ježíš s nimi nešel cestou přes město, ale kratší cestou přes návrší k Petrovu příbytku v údolí mezi Betsaidou a Kafarnaem, kde již byly shromážděny Maria a ostatní ženy. Petrova tchyně ležela nemocná na loži. Ježíš ji navštívil, ale ještě neuzdravil. Umyli mu nohy a byla hostina, při níž se ponejvíce mluvilo o tom, že z různých hlavních škol farizeů v Judsku a z Jeruzaléma bylo vysláno patnáct farizeů do Kafarna, aby na Ježíše číhali. Z větších měst byli po dvou, ze Seforidy pouze jeden, z Nazareta však přišel onen mladík, který již vícekrát požádal Ježíše o přijetí, ale byl od něho i posledně odmítnut. Byl jako znalec Zákona přidružen k oné skupině a krátce před tím se ještě oženil. Ježíš teď řekl učedníkům: „Hleďte, za koho jste mne prosili! Přichází, aby na mne dával pozor a požaduje stát se mým učedníkem!“ Tento mladík se chtěl dostat k Ježíšovi z ješitnosti a protože ho Ježíš nepřijal, přidružil se teď k jeho nepřátelům. Tito farizeové se měli v Kafarnau zdržovat delší dobu. Z dvojice těch, kteří přišli, se měl jeden vrátit a podat zprávu a onen druhý měl zůstat v Kafarnau a dávat nadále pozor na Ježíšovo počínání i jeho učení. Právě teď se shromáždili a povolali setníka Zorobábelu, syna i otce k sobě a vyptávali se jich na uzdravení a to, co Ježíš učil. Uzdravení popřít nemohli, učení nemohli odmítnout, přece však nebyli spokojeni, jak se vše odehrálo. Pobuřovalo je, že Ježíš u nich nestudoval, že se stýkal s obyčejnými lidmi, eseny, rybáři, celníky a hříšníky, že neměl žádné poslání z Jeruzaléma, že se jich jako učenců neptal na radu, že nebyl farizej ani saducej, že učil i mezi Samaritány a uzdravoval o sabatu. Zkrátka nebylo jim vhod, že by oni sami museli sebou pohrdat, kdyby ho uznali. Onen mladík z Nazareta byl obzvláště úporný nepřítel Samaritánů, které nejrůznějším způsobem pronásledoval.

Přátelé a příbuzní Ježíšovi si nepřáli, aby Ježíš o sabatu učil v Kafarnau, i jeho Matka měla starost a vyjádřila se též, že by

opět měl odejít na druhou stranu jezera. Při takových příležitostech Ježíš vyslovil krátce svoje odmítnutí, aniž by cokoli rozebíral.

V Betánii i v Kafarnau byly veliké zástupy nemocných, pohanů i Židů. Čekalo na něho i více zástupů, které sem připutovaly a ty se setkaly s Ježíšem na druhé straně Jordánu. U Betsaidy byly veliké otevřené útulky, kryté rákosím, odděleně pro Židy a pro pohany, v horní části města byly kopule pro pohany, pod městem i pro Židy.

Petr přijal hodně židovských nemocných do prostor svého domu a Ježíš mnohé z nich uzdravil ráno následujícího dne. Včera večer řekl Petrovi, že pro dnešek má zanechat své práce a vypomoci mu při rybolovu lidí, neboť brzy svou původní práci zcela opustí. Petr poslechl, ale pociťoval při tom jisté rozpaky. Byl vždy toho mínění, že život s Pánem je pro něj příliš vznešený. Nechápal to, věřil, spatřil zázraky, rád se se vším sděloval, vše konal vlídně, ale vždy se domníval, že se pro tuto činnost nehodí, že je prostý, že není hoden a k tomu všemu se poutala ještě jeho starost o živnost. Mnohdy mu bylo také nepříjemné, že se lidé vysmívali, jak on, prostý rybář, se tak krajem toulá s prorokem; že má ve svém domě snůšku blouznění a nepokoje a že zanedbává živnost. To všechno v něm zápasilo, neboť neměl takového ducha jako ohnivý Ondřej a ostatní v tehdejší době, přece však byl plný víry a lásky, ale zatím osthavý, zvyklý na svoje řemeslo, pokorný a rád se zdržoval ve své prostotě při svém zaměstnání.

Ježíš přešel z Petrova domu přes horské úbočí k severnímu konci Betsaidy. Tato celá cesta byla naplněna nemocnými pohany i Židy, přece však všichni byli odděleni, i malomocní, ti se nacházeli zcela odloučení. Byli zde slepí, ochrnutí, němí, hluchí i stížení dnou a zvláště mnoho vodnatelných Židů. Uzdravování se odehrálo v největším pořádku a se slavnostností. Lidé zde již byli dva dny a zdejší učedníci Ondřej, Petr a ostatní, kterým Ježíš oznámil svůj příchod, vše pro tyto nemocné příjemně připravili, neboť na této cestě bylo více oddělených stinných horských zákoutí a zahrádek. Ježíš učil a napomínal nemocné, kteří po skupinkách k němu byli donášeni nebo dovezeni a umístěni v kruhu okolo něj. Více z nich požadovalo, že se mu vyznají ze svých provinění a on s nimi ustoupil na oddě-

lené místo. Klesali před ním na zem a v pláči se vyznávali. Mezi pohany bylo víc těch, kteří se na svých cestách dopustili vraždy a loupeže. Mnohé z nich nechal Ježíš po určitou dobu ležet na zemi a zatím se obrátil ke druhým; teprve později se k nim vrátil se slovy: „Vstaň, tvoje hříchy jsou ti odpuštěny!“ Mezi Židy byli cizoložníci a lichváři; když poznal jejich lítost a přikázal jim určitou náhradu, modlil se s nimi, vložil na ně své ruce a byli uzdraveni. Mnohým přikázal, aby se ještě očistili koupelí. Jiné pohany odeslal ke křtu nebo k obráceným pohanům v Horní Galileji. Předstupoval před něho zástup po zástupu a učedníci udržovali pořádek.

Ježíš také prošel Betsaidou, kde bylo plno lidí, jako při nějaké veliké pouti a i zde uzdravoval v různých útulcích. V Ondřejově domě bylo připraveno osvěžení. Byly zde i děti: asi desetiletá nevlastní dcera Petrova s jinými děvčátky svého věku a dvě jiné dcerušky ve věku asi desíti a osmi let a jeden Ondřejův chlapec, který měl na sobě žlutou sukénku s pásem. Byly u nich též starší ženy. Stály pod jakýmsi přístřeškem domu a mluvily o prorokovi, zda přijde brzy, odcházely a přicházely se zvědavostí, zda se již blíží. Byly zde, aby ho spatřily, neboť zpravidla děti byly zdrženlivé. Když Ježíš přecházel okolo, pohlédl na ně a požehnal jim. Spatřila jsem, jak se potom Ježíš znovu vrátil do domu Petrova a uzdravil mnoho lidí. Bylo to dnes dobře na sto lidí, odpustil jim hříchy a dal pokyny pro budoucnost, jak a co měli začít.

Znovu jsem spatřila, že způsob, jak Ježíš uzdravoval, byl velmi rozdílný a že pravděpodobně uzdravoval právě tímto způsobem, který učedníkům ukázal, jak by později i oni sami a i církve na věčné časy měli činit podobným způsobem. Ve všem jeho počínání a v každém utrpení byl lidský způsob a nebylo v tom nic kejklářského. Při všech uzdraveních jsem spatřila zcela určitý přechod při nabytí uzdravení podle způsobu nemoci a hříchu. Spatřila jsem u všech, nad kterými se Ježíš modlil nebo na které vložil svoje ruce, jak na ně přichází jakési utišení a usebranost po dobu několika okamžiků a jak potom povstávají uzdraveni jako ze stavu určité bezmocnosti. Chromí se pozvedali klidně, vrhali se před ním na zem a byli zdrávi, ale naprostá síla a ohebnost údů nastoupila dokonale až po určité době, u některých po hodinách, u jiných po dnech. Spatřila

jsem vodnatelné, kteří do jeho blízkosti mohli jenom bledně přivrávorat a takové, kteří byli přineseni; ponejvíce jim vložil ruku na hlavu a na žaludek a mohli se po jeho slovech ihned napřímít i chodit, cítili se zde lehčí a voda z nich potom odcházela potem. Malomocní ihned po svém uzdravení ztráceli šupiny pokožky, měli však i potom rudé skvrny tam, kde bylo malomocenství. Ti, co nabyli zraku, co mohli mluvit, co mohli zase slyšet, cítili ještě zpočátku jakýsi pocit neobvyklosti při užívání těchto smyslů. Viděla jsem nemocné dnou, jak jsou uzdraveni; všechny jejich bolesti zmizely a mohli chodit. Ale otoky nezmizely, jenom se potom velmi brzy ztratily. Ti, kteří trpěli křečemi, byli uzdraveni ihned, horečky zmizely, ale uzdravení nebyli okamžitě znovu silní a čilí, ale ožívali jako nějaká vyschlá rostlina po svěžím dešti. Posedlí se pravidelně zhroutili v kratičké bezmocnosti a probouzeli se pak zcela volní, ale unaveni a jejich tvář byla plna klidu. Vše se odehrávalo velmi volně a v pořádku, a jenom pro lidi bez víry a lidi naplněné nenávistí měly v sobě Ježíšovy zázraky cosi strašlivého.

Pohané, kteří sem připutovali, byli na Ježíše upozorněni ponejvíce lidmi, kteří byli u Janova křtu a naslouchali jeho učení, ale také i lidmi, pohany z Horní Galileje a lidmi z končin, kde Ježíš také učil a uzdravoval a tak toužili po učení. Mnozí přijali Janův křest, jiní nikoliv. Ježíš jim obřízku nepřikazoval. Sám učil, když se ho na to ptali, o obřízce duše a srdce od hříchů a jak se mají chovat. Učil je lásce k bližnímu, umírněnosti, změně života, přikazoval jim zachovávat Desatero, učil je jednotlivým částem jedné modlitby jako určitým prosbám Otčenáše a řekl jim také, že jim chce poslat učedníky.

8. Ježíš učí a uzdravuje v Kafarnau

V předvečer byly v Kafarnau a v Betsaidě vyvěšeny vlajky s uzly a šňůrami plodů na synagógách a na veřejných budovách, protože posledního dne měsíce Ab nadcházela sabatem první Elul. Potom, co Ježíš ráno uzdravil v Betsaidě mnoho nemocných Židů, odešel s učedníky do Petrova domu těsně před Kafarnaem, kam už odešly napřed ženy a kde ho zase očekávalo mnoho nemocných. Byli mezi nimi dva hluší muži, kterým Ježíš vložil prsty do uší. Byli přivedeni dva jiní, kteří téměř nemohli chodit, jejich paže byly nepohyblivé a ztrnulé a ruce silně opuchlé. Ježíš na ně vložil ruku a modlil se, uchopil je za obě ruce a pohyboval jimi pak nahoru a dolů a byli uzdraveni. Otok ale nezmizel okamžitě, ale až po několika hodinách. Napomínal je také, aby napříště svých rukou užívali jenom ke cti Boží, neboť v tomto stavu byli pro své hříchy. Ježíš uzdravil ještě mnohé a odešel na oslavu sabatu do města.

Bylo tam nepopsatelně mnoho lidí. Propustili i posedlé z vězení a ti vybíhali po ulicích vstříc Ježíšovi a křičeli na něho. On zlým duchům přikázal, aby mlčeli a vyšli z nich, potom ho klidně následovali k synagóze k údivu všech lidí a naslouchali jeho učení. Farizeové a zvláště oněch patnáct, kteří sem přišli, seděli kolem jeho stolce a jednali s ním se skutečnou bázní a licoměrnou úctou. Podali mu svitky a Ježíš učil z Izaiáše (kap. 49), že Bůh nezapomněl na svůj lid. Četl: I kdyby žena zapomněla na svoje dítě, pak Bůh na svůj lid přece nezapomene a z následujícího vykládal, že Bůh nemůže být spoután lidskou bezbožností, aby se nad opuštěnými neslitoval. Nyní nastal čas, o kterém prorok mluví, sionské hradby vidí Bůh neustále. Nyní je doba, kdy ničitelé prchnou a stavitelé přijdou. On mnohé shromáždí, aby vyzdobili jeho svatyni. Tak mnozí budou zbožní a dobří, tak další se stanou dobrodinci a vůdci ubohého lidu, že neplodná synagóga řekne: Kdo mi zplodil tyto děti? Pohané se obrátí k církvi, králové jí budou sloužit! Bůh Jakubův vyrve nepříteli, vyjme zkažené synagóze její lidi a dopustí, aby ti, kdo se provinili na Spasitele jako vrahové, zuřili proti sobě navzájem a sami sebe navzájem zardousili /Iz 50,1nn/. Toto vše vyložil na zánik Jeru-

zaléma, jestliže nepřijme království milosti. Bůh se ptá, zda se tedy on sám odloučil od synagógy? Zda on má potom rozlukový lístek? Zda on potom prodal svůj lid? Ano! Pro svoje vlastní hříchy jsou prodáni! Synagóga je pro svoje hříchy opuštěna! On volal a napomínal a nikdo neodpověděl! Avšak Bůh je mocný. On může otrást nebem i zemí! To vše Ježíš vykládal na svou dobu. Dokázal, že se vše již naplnilo. Řekl, že Otec poslal jeho, aby ohlásil spásu a přinesl ji a ty, které synagóga opustila a svedla, aby shromáždil, a protože Ježíš vyložil ono místo jako o sobě samém: „Bůh, Pán dal jemu moudrý jazyk, aby opuštěné a zbloudilé přivedl nazpět. On jemu záhy otevřel sluch, aby slyšel jeho příkazy a neodporoval.“ Když Ježíš toto vyslovil, vzali to farizeové zcela neohrabaně, jako by Ježíš sám sebe oslavoval a vychvaloval. Ačkoliv byli jeho řečí uchváteni a po jeho učení si říkali mezi sebou: „Žádný prorok tak nikdy neučil!“ Tak si šuškali do uší. Ježíš pak ještě vyložil ono místo z proroka, že se bude ještě namáhat je získat, že se dá bít do tváře a svoje tělo vydá bičování, na ono pronásledování, které vytrpěl a ještě vytrpí. Mluvil o tom, jak s ním zle nakládali v Nazaretě, avšak kdo ho chce svrhnout, ten ať vystoupí! Všichni jeho nepřátelé zestárnou a propadnou se svým učením, přijde na ně Soudce! Ti, kdo se bojí Boha, mají naslouchat jeho hlasu nevědomí, kteří postrádají světla, mají prosit, volat k Bohu a doufat! Soud přijde a ti, kteří oheň zažehli, budou potom zničeni (Iz 50,11). To vše Ježíš vyložil ve vztahu k zániku židovského národa a Jeruzaléma.

Nemohli mu odporovat ani slovem, naslouchali zcela tiše, jenom si mezi sebou šuškali do uší a vysmívali se, ale byli přece jen uchváteni. Ježíš také vysvětloval něco z Mojžíše, to však přijde vždy až nakonec a připojil ještě jedno podobenství. A pronesl ho spíše pro svoje učedníky, a také pro sluch onoho proradného mladého znalce Zákona z Nazareta. Bylo to podobenství o propůjčených hřivnách, protože tento člověk byl marnivý pro svoje znalosti. On sám tím byl vnitřně zahánben, ale nepolepšil se. Ježíš toto podobenství neuvedl zcela tak, jak stojí zapsáno v evangeliu, ale podobným způsobem. Po učení v synagóze Ježíš ještě uzdravoval na ulici a zašel potom se svými učedníky před bránu do Petrova domu. O tomto sabatu zde byli i Natanael Chased, ženich a Tadeáš, kteří sem došli z Kány. Tadeáš se tam častěji zdržoval, on vůbec

často prochází zemí sem a tam, neboť obchoduje s rybářskými sítěmi, lodními plachtami a provazy. Dům se znovu v noci zaplnil nemocnými a byly zde odděleny i ženy, trpící krvácením. Jiní donesli na nosítkách ženy zcela zavinuté. Vyhlížely bledé a ubohé a již dlouho toužily po jeho příchodu a pomoci. Tentokrát na ně vzkládal ruce a žehnal je, přikázal, aby ty, které ležely na nosítkách, byly uvolněny a poručil, aby vstaly. Jedna pomáhala druhé. Napomenul je a propustil. V noci se Ježíš ode všech odloučil, aby se modlil.

Farizeové při vyzvídání v Kafarnau neprozradili pravý účel svého poslání a také i setníka Zorobábela se vyptávali jenom potají. Zdržovali se zde pod záminkou jako mnozí putující Židé, kteří jdou na jiná místa, aby tam slavili sabat, zvláště pak, kde byl nějaký věhlasný učitel a také proto, že mnozí přicházeli do končiny u Genezareta, aby se po svých obchodech osvěžili krásou a úrodností této krajiny.

Následujícího dne odešel Ježíš velmi záhy do Kafarna. Bylo tam shromážděno nepopsatelně mnoho lidí a nemocných před synagógou, ze kterých Ježíš mnohé uzdravil. Když Ježíš vešel do synagógy, kde se shromáždili farizeové, křičelo mu v ústrety mnoho posedlých a jeden, který byl obzvláště zuřivý, přiběhl k němu a volal: „Co nám je do tebe, Ježíši z Nazareta? Ty nás můžeš zničit, já vím, ty jsi svatý Boží!“ Tu mu Ježíš přikázal, aby zmlkl a propustil ho. Onen člověk se vrátil mezi ostatní a trhal sebou, avšak satan z něho vyšel a on se potom zcela uklidnil a vrhl se před Ježíšem na zem. Tu o tom mluvili mnozí lidé a zvláště učedníci tak, aby je uslyšeli farizeové, kteří se nad tím pohoršovali: „Co je to přece za nové učení? Kdo to jenom může být? Vždyť má moc nad nečistými duchy!“

Bylo zde tak obdivuhodné množství lidí a příliš mnoho nemocných v synagóze i před ní, že Ježíš musel učit vevnitř na jednom místě, z něhož bylo vidět i do vnitřku synagógy, i do její předsíně plné lidí. Farizeové stáli kolem Ježíše v prostoru synagógy a Ježíš přitom učil lid ve vnějším prostoru. Brzy se obracel dovnitř do předdvoří. Haly kolem synagógy byly otevřeny a posluchači nenaplňovali jenom místo, kam zdola vedly stupně, ale stáli i na střechách budov, obklopující toto předdvoří. Dole se nacházely cely a prostory pro ty, kdo se modlili a konali pokání. Pro nemocné bylo vyhraženo zvláštní území.

Ježíš znovu učil velmi živě o místech z Izaiáše a vše vykládal vzhledem k této době a k sobě: „Čas se naplnil a království je nablízku! Vždy toužili po naplnění proroctví a prosili o Proroka a Mesiáše, který sejme jejich břemena, avšak až on přijde, nebudou ho chtít, protože nebude odpovídat jejich zvráceným představám!“ A teď Ježíš vyjmenovával znamení, po jejichž vyplnění vždy toužili, která ještě čítali ve školách ze svitků a o která prosili a ukázal na jejich vyplnění. Řekl: „Chromí budou chodit, slepí uvidí, hluchí uslyší. Nestalo se to přece? Jaké učení chce toto shromáždění pohanů, kteří přišli k učení? Co volají posedlí? Proč je satan opouští? Proč uzdravení vzdávají chválu Bohu? Nepro následují ho synové zhouby? Neobklopují ho ti, kteří číhají? Ale oni Syna Pána vinice vyhodí a zabijí a jak se jim povede? Nechcete spásu přijmout, ale ona přece nemůže přijít vniveč a vy sami ji nehodláte dopřát chudým, nemocným, hříšníkům a celníkům, těm, kdo konají pokání, pohanům, ke kterým se spása od vás obrátí!“ – Takový byl obsah jeho učení! Řekl také: „Uznáváte Jana za proroka, kterého oni uvěznili? Jděte k němu do vězení, zplejte se ho, komu připravoval cestu a komu vydal svědectví!“ Zatímco takto Ježíš učil, vzrůstal hněv farizeů stále více a šuškali si mezi sebou a reptali navzájem do uší.

V době, kdy učil, přivlékalo osm částečně ochrnutých ubožáků čtyři přední muže z Kafarna, trpící jistou nečistou nemocí, k synagóze na jedno místo v předdvoří, odkud mohli vidět Ježíše a naslouchat jeho slovům. Pro svoji nemoc však mohli být vneseni jenom určitým místem na jedné straně, která ale byla zaplněna návaem lidí a proto museli tito nemocní ony druhé nemocné, ležící na nosítkách, na jednom místě vyzvednout přes hradbu a prodrat se mezi lidmi, kteří ustupovali, protože nemocní lidé byli nečistí. Když to farizeové uviděli, rozhněvali se a reptali na ně jako na zjevné hříšníky, kteří trpí nečistou nemocí a hlasitě o tom i mluvili, jaký je tu nepořádek, že se tito lidé odvažují přijít do jejich blízkosti! Protože jejich řeči se donesly prostřednictvím okolí až k těmto nemocným, tito se velmi zarmoutili a báli – když jejich hříchy Ježíš pozná, že je nebude chtít uzdravit. Byli ale naplněni lítostí a už dlouho toužili po Ježíšově pomoci. Když však Ježíš uslyšel toto reptání farizeů, obrátil se v okamžiku, kdy oni nemocní se tak zarmoutili, při své řeči ven do předsíně směrem tam, kde leželi, pohlédl na ně

pln lásky a vážnosti a zavolal: „Vaše hříchy jsou vám odpuštěny!“ Tu tito ubozí lidé propukli v pláč, ale farizeové reptali s velkým pohoršením: „Jak se on toto odváží říci? Jak může odpouštět hříchy?“ Ježíš ale řekl: „Pojďte za mnou dolů a pohleďte, co vykonám! Proč vás pohoršuje, že konám vůli svého Otce? Jestliže nechcete spásu vy, pak přece ji neodpírejte těm, kdo jsou ochotni konat pokání! Vy jste naplněni zlobou, že uzdravuji o sabatu. Ruka Všemohoucího spočívá na sabatu, smí konat dobro a trestat zlo? Nesytí, neuzdravuje, nežehná on o sabatu? Nedopouští na vás nemoc i o sabatu? Nenechá vás také o sabatu i zemřít? Nenaplnějte se zlobou nad tím, že Syn o sabatu koná vůli a skutky svého Otce!“ A když došel do blízkosti nemocných, postavil farizeje daleko od nich do jedné řady a řekl: „Zůstaňte zde, neboť pro vás jsou nečistí, ale pro mne nejsou, protože jejich hříchy jsou jim odpuštěny. A teď řekněte: Je to těžší říci kajícímu hříšníkovvi: Tvoje viny jsou ti odpuštěny, nebo říci nemocnému: Vstaň a odnes si svoje lůžko?“ Nemohli mu odpovědět a Ježíš šel k nemocným, vzkládal své ruce na jednoho po druhém, pomodlil se nad nimi několik slov, pozvedl je za ruce a poručil jim, aby Bohu poděkovali a již více nehřešili a svoje lůžka si odnesli. Všichni čtyři povstali se svých lůžek, i oněch osm nemocných, kteří je donesli a sami též byli částečně nemocní, teď byli všichni zcela zdraví a pomáhali ostatním, kteří byli zahalení pokrývkami. Tito poslední vyhlíželi poněkud unaveně a nezvykle, složili však nosítka svých lůžek, vzali je na ramena a všech dvanáct procházelo zástupem za radostného zpěvu: „Veleben buď Pán, Bůh Izraele! On učinil veliké věci. On se slitoval nad svým lidem a nás skrze svého Proroka uzdravil!“ A tak procházeli dosud žasnoucím a jásajícím zástupem.

Avšak farizeové plni zloby a zcela zahanbeni odcházeli svojí cestou, aniž by se rozloučili. Vše je naplňovalo zlobou, jak a co Ježíš učinil a že s nimi nebyl stejného mínění, že oni nebyli ti spravedliví, moudří, vyvolení, ale zabýval se lidmi, jimiž oni pohrdali. Měli tisíce „ale“ a říkali také, že nezachovává správné posty, že se stýká s hříšníky, pohany, Samaritány a nejružnější sběří; on sám má nepatrný původ, dává svým učedníkům příliš mnoho volnosti a neudržuje je v patřičné úctě. Krátce všechno jim bylo proti mysli, a přece jen nemohli ničeho namítnout, nemohli popřít jeho moudrost a obdivuhodné zázraky, stále se

je mnohem více zaplétali do větší zloby a popírání. Pohlížíme-li takto na Ježíšův život, docházíme k tomu, že všichni lidé i kněží jsou takoví, tak jako mnozí stejně až do našich dnů, kdyby teď Ježíš přišel, dařilo by se mu mezi mnoha znalci Písma a policií ještě mnohem hůře.

Nemoc oněch uzdravených byl nečistý výtok. Byli zcela umrtvení a ztrnulí, jako kdyby byli raněni mrtvicí. Oněch osm nešťáklů bylo jenom částečně na jedné straně ochrnuto. Jejich lůžka byly dvě tyče s nožkami a mezi nimi příčné dřevo, uvnitř byla napjatá rohož. Celé to svinuli dohromady a odnesli pryč na ramenu jako pár tyčí. Bylo nesmírně dojemné, když tito lidé takto se zpěvem procházeli zástupem.

9. Ježíš uzdravuje Petrovu tchyni. Petrova veliká pokora

Ježíš teď bez prodlení odešel se svými učedníky k bráně a ven z města pak podél kopce do Petrova domu u Betsaidy, protože ho tam úpěnlivě volali, neboť se domnívali, že Petrova tchyně zemře. Její nemoc se velmi zhoršila, neboť měla prudkou horečku. Ježíš šel rovnou do její jizby. Ještě jiní s ním byli, domnívám se, že i Petrova dcera. Ježíš se postavil na tu stranu lůžka, kde byla její hlava a opřel se o lůžko v polosedě, aby měl v blízkosti její hlavu. Tak s ní něco promluvil a položil jí ruku na hlavu a na hrud' a ona se zcela utišila. Tu se Ježíš postavil před ní, vzal ji za ruku a pozvedl, aby si sedla, a řekl: „Dejte jí napít!“ Petrova dcera jí dala pít z misky podobné lodičce. Ježíš nápoj požehnal a přikázal jí, aby vstala ze svého nízkého lože a tak se stalo. Byla zcela zavinuta a přes to ještě měla široký plášť. Odložila vše, čím byla zahalena, sestoupila s lože a děkovala Pánu a s ní i celý dům.

Při hostině nosila jídlo na stůl tato uzdravená společně s ostatními ženami a sloužila již zcela zdráva. Potom Ježíš odešel s Petrem, Ondřejem, Jakubem, Janem a s více ostatními učedníky k jezeru na místo Petrova rybaření a učil hlavně o tom, že oni brzy této práce zcela zanechají a budou ho následovat. Petr byl velmi úzkostlivý, vrhl se před Ježíšem na kolena a prosil ho, aby přece pohlédl na jeho nevědomost se slabostí a nepožadoval, aby se účastnil tak důležitých věcí, on něčeho takového není hoden a už vůbec nemůže vyučovat druhé. Ježíš řekl, že nemají mít žádné světské starosti a že ten, který dává nemocným zdraví, i jim dá sílu a pokrm k tomu, co mají vykonat. Ostatní byli zcela spokojeni. Petr ve své pokoře a prostotě nemohl pochopit, že nemá být rybářem, ale učitelem. Toto ale nebylo ještě ono skutečné povolání, o kterém se mluví v evangeliu, k tomu nyní ještě nedošlo. Přece však Petr předal svoji živnost jinému Zebedeovi. Po této cestě k jezeru odešel Ježíš znovu ke Kafarnau a našel nesmírně mnoho nemocných před městem kolem Petrova domu. Mnohé uzdravil a učil ještě v synagóze.

Když však nával neustále vzrůstal, vzdálil se Ježíš nepozorovaně od tohoto množství a odešel beze všeho doprovodu do jedné velmi příjemné, divoké průrvy, která se táhla jižním směrem od Kafarnaa od majetku Zebedeova až k příbytkům jeho služů a dělníků. V této průrvě byly jeskyně, keře a prameny, tam bylo chováno mnoho ptáků a nejrůznějších ochočených vzácných zvířat. Byla to divoká končina, o kterou svědomitě pečovali a která patřila Zorobábelovi, zbytek vnější části zahrady sloužil k odpočinku pro město Genezaret. Ježíš zde zůstal sám po celou noc a modlil se. Jeho učedníci nevěděli, kde je. V této končině byly již druhé žně.

Časně z rána opustil Ježíš tuto končinu, nevrátil se ale více do Kafarnaa, nýbrž přikázal Petrovi, který ho s ostatními učedníky vyhledal, aby na jedno určité místo poslal Saturnina, Parmena, Aristobula a Tharzesse, kde se on s nimi setká a nato odejde k jezeru, kde jsou lázně u Betulie. Obešel návrší údolí, u něhož leží Magdalum, které mu zůstalo několik hodin východně po levici. Na jižní straně tohoto návrší se nacházelo město Jotapata.

10. Ježíš u jezera s lázněmi u Betulie a v Jotapatě

Zpočátku jsem věřila, že Ježíš půjde do Gennabrisu, který leží asi tři hodiny západně od Tiberiady mezi kopci. Ježíš tam ale nešel, nýbrž mířil na severní stranu údolí, kde je betulijský pramen. Velmi mnoho vznešených a bohatých lidí z Galileje a také z Judska má zde svoje letohrádky a zahrady, kde potom přebývají v krásných ročních údobích. Na jižní straně jezera na severních svazích kopců u Betulie jsou řady domů a lázně s horkými prameny. Východní část je teplejší a ona více k západu chladnější. Lázně mají jednu velkou společnou nádrž a kolem ní jsou stanovým plátnem oddělené vstupy, kde se dá ležet odděleně v menším nebo větším množství vody v jakémsi korytě, dá se odtud vstoupit i do společné nádrže. Je zde i mnoho útulků a lidé si mohou pronajmout i jednotlivé domy a zahrady na určitou dobu a vše, co je k tomu zapotřebí, mohou užívat. Nájemné potom připadá k dobru městu Betulii a tento celek je pak z těchto peněz udržován. Jezero samo je nesmírně čisté a jasné jako zrcadlo, je vidět až na dno, kde jsou krásné bílé kaménky. Vzniká z říčky přitékající od západu a teče dále z tohoto jezera do údolí u Magdaly. Je pokryto mnoha malými lodičkami, které při pohledu z dálky na něm vyhlížejí jako kachny. Na severní straně jezera jsou příbytky žen přítomných v lázních, toto místo se obrací k východu. Cesty pro procházky a místa pro hry žen se na místě, kde vtéká do jezera potok, stýkají s místy pro hry mužů. Obě strany údolí směrem k jezeru mají jen mírný sklon. Od příbytků i od lázní se táhnou kolem jezera spojovací cesty. Aleje, stinné cesty v loubí, široce rozvětvené stromy a mezi tím se rozkládají louky s velmi vysokou krásnou trávou, zahrady s ovocnými stromy a zeleninou a hřiště. Výhled je neobyčejný a kouzelně nádherný, plno pahorků a kopců a vše tak vydatně úrodné, zvláště, co se týká révy a ovoce. Právě teď je zde druhá úroda.

Ježíš zůstal na té straně jezera, odkud přišel, v jednom útulku pro pocestné. Brzo se kolem něho shromáždili lidé a Ježíš učil s velikou mírností před útulkem. Naslouchalo také mnoho

žen. Příští den ráno jsem spatřila mnoho malých loděk, jak připlouvají od východního břehu jezera, tam, kde byly lázně se společností vznešených lidí, kteří připluli, aby uctivě pozvali Ježíše, aby k nim na druhou stranu přišel a učil je. Ježíš s nimi šel přes jezero a šel do jednoho útulku, kde mu podali něco k jídlu. Ráno učil ve stínu a večer před útulkem pod stinným stromovým loubím na jednom pahorku. Většina přítomných stála kolem něho a na jedné straně i zahalené ženy. Byl zde uhlledný pořádek, byli to ponejvíce vzdělaní lidé a četní dobře umýšlející, kteří byli příjemně a vesele naladěni, a protože zde nebyly žádné strany, neostýchal se nikdo před ostatními vyjavit svoje pocity, takže se všichni chovali vůči Ježíši zcela uctivě a pozorně. Když ho poprvé slyšeli, zcela pookřáli a byli naplněni radostí. Ježíš mluvil o očišťování vodou zdejší společnosti a jejich rovnosti a pocitu důvěry mezi nimi, o tajemství vody, obmytí od hříchu a lázni křtu, o Janovi, spojení a lásce mezi pokřtěnými, mezi obrácenými atd. Mimo to Ježíš mluvil velmi povzbudivě a v podobenstvích o krásné roční době, o pěkné krajině, kopcích, stromech, plodech a stádech, a vůbec o všem, co je obklopovalo. Viděla jsem, jak tato společnost přichází v kruhu do jeho blízkosti a jak postupně se střídá skupina za skupinou a Ježíš znovu opakoval měnícímu se zástupu jednotlivé věty svého učení.

Spatřila jsem nemocné dnou, kteří se kolem belhali. Byli to ponejvíce úředníci a důstojníci, kteří se zde zotavovali. Poznala jsem je podle jejich oblečení, když potom toto místo opouštěli a znovu se vraceli do svých různých posádek, protože za své zdejší přítomnosti byli všichni oblečeni stejně, muži v jemná roucha ze žlutavé vlny, byla jako suknice ze čtyř svislých, oddělených pruhů, které na způsob kalhot byly ovinuty až ke kolenním. Chodili dílem naboso, zčásti měli sandály. Horní část těla zahalovalo roucho na způsob škapulíře po stranách otevřené a kolem pasu je poutal široký pás. Ramena zahaloval plášťík do výše poloviny horní části paže, hlavu měli nepokrytou. Hráli různé hry, šermovali hůlkou a za štít jim sloužily listy, útočili na sebe v řadách nebo jednotlivec proti jednotlivci tak, aby soupeře vytlačili z jeho místa. Běhali o závod k cíli a skákali přes šňůry a skrze kruhy, na kterých byly zavěšeny nejrůznější třípytlící se věci, kterých se nesměli dotknout, protože jinak zazvonily

a odpadly a tak podle počtu spadlých ozdob na zem pak prohrávali. Ležely zde plody, o které závodili. Další jsem viděla hrát na flétny z rákosu, jiní měli silné dlouhé rourky, jimiž se dívali do dálky a do jezera, také jimi mohli vyfukovat kuličky nebo malé šípy, jako kdyby stříleli po rybách. Spatřila jsem, že tyto rourky ohnuli i do kruhu a mohli je mít viset kolem paže. Spatřila jsem také, že nasazovali na špičky těchto rourek pestré skleněné koule a tak s nimi komíhali sem a tam, koule se leskly a také se v nich zrcadlila celá krajina; otáčí jimi, takže připadá, jako by se moře přelévalo přes jejich hlavu a tím se všichni obveselovali.

Byly zde i zcela nádherné plody a zvláštní hrozny, a spatřila jsem, jak jednotlivci nejkrásnější plody přinášeli s velikou úctou a mile Ježíšovi.

Příbytky žen jsou na druhé straně údolí, ale jejich lázně na této straně jezera, avšak více západním směrem a muži je nemohou spatřit. Na břehu potoka, který vtéká do jezera, jsem spatřil malé chlapce v podkasaných, bílých vlněných suknicích s pestrými oloupanými pruty honit hejna nejrůznějších vodních ptáků. Voda z tohoto potoka a jezera je vedena vzhůru až k útulkům na výšině a lánům tak, že ji čerpali do žlebů, jimiž byla dopravována do výše položených nádrží a z těchto zase ještě výš a tak to neustále stoupalo. I ženy jsem spatřila, jak si hrají na louce nejrůznější hry. Byly oblečeny zcela počestně v bílé, jemné široké košile s mnoha záhyby, tyto byly dvakrát přepásány. Široké rukávy měly spjaty sponkami, takže se daly vykasat i spustit, kolem paží měly velké, tuhé řasení s mnoha záhyby jako paví oka. Jako ozdobu hlavy nosily čepce. Každý se sestával z více vždy se menších užších a silných prstenců, které byly ovinuty hedvábím, nebo přirozenými bílými peříčky, to vše vyhlíželo jako šnečí ulita z peří. Vzadu byl čepce stažen a splýval dolů s cípem se štrápci. Neměly závoje, ale přes tvář jim splývaly dva jemné, zřasené, bílé a průhledné poloviční jakoby vějíře, které spuštěny dolů zakrývaly nos a měly otvory pro oči. Mohly je i do poloviny nebo úplně vyhrnout, jak si to přály, když svítilo slunce. Ve společnosti mužů je spouštěly.

Spatřila jsem, jak se ženy zaobíraly veselou hrou. Každá měla pás s kruhem nebo smyčku okolo bolů, držely se v kruhu za tyto pásy a při tom měly druhou ruku volnou. Někde v trávě

byl skryt klenot a všechny se v kruhu otáčely tak dlouho sem a tam, až ho jedna z nich našla, nato se shýbla, aby ho zvedla, ostatní pak ale prudčeji roztočily kruh, i následující žena se pro něj též sehnula a žádná z nich by nebyla ráda upadla, často se pak všechny jedna na druhou svalily za velikého smíchu.

Betulie leží půldruhé hodiny jižně od jezera v pohoří na návrší, velmi osaměle a v divoké končině. Nahoře nad městem je veliká pustá věž a mnoho starých rozpadlých hradeb a věží. Muselo být kdysi větší a velmi pevné, na hradbách rostou stromy a dá se na ně i vyjet. Spatřila jsem, jak lidé z lázní se po nich procházejí. Leží vysoko kolem vrcholu hory. Zde to je, kde bývala Judita, Holofernův tábor se táhl od jezera onou průrvou od Jotapaty dokola až proti Dothaimu, která leží několik hodin cesty jižně od Betulie. Z této Jotapaty zde také byli lidé, ale nenaslouchali Ježíšovu učení, odebrali se však nazpět do Jotapaty a tam vyprávěli, že Ježíš je zde. Jotapata je odsud asi půldruhé hodiny daleko a to jižním směrem, je vestavěna do jakési velké jeskyně, záhybu hory. Před sebou měla horu, z níž se mohlo pouze odvrácenou stranou sejít a to přes hluboké, divoké příkopy dolů do města. Město bylo vybudováno jakoby v kamenném lomu a hora byla doslova nahoře nad ním. Severně od této hory, ne ani dvě hodiny daleko, ležela Magdala na okraji jedné průrvy a její okolí svými alejemi, zahradami a nejrůznějšími věžemi sahalo až doprostřed této průrvy. Mezi horou a Magdalou byly trosky starého vodovodního svodu, zarostlé trávou a skrze jeho oblouky byl příjemný výhled do krajiny. Jižně od Jotapaty můžeme vidět opět divokou horu a po jejích obou stranách probíhající průrvy. Bylo to nádherné skryté místo. V Jotapatě se zdržovalo mnoho herodiánů. V jedné hradbě pevnosti měli svoje tajné shromaždiště. Tato sekta byla tvořena chytrými, osvědčenými lidmi a stála pod tajným vedením. Měli mezi sebou znamení, dle něhož se poznávali, a představení také mohli poznat, jestliže někdo něco prozradil, už více ale nevím, podle čeho. Byli to skrytí nepřátelé Římanů a snažili se vytvořit podmínky pro vzpouru za herodiánskou věc, a ačkoli byli tajnými přívrženci saduceů, vystupovali navenek jako farizeové a věřili, že oba tábory spojí a zapojí pro svoje cíle a povedou je. Dobře věděli, že doba krále Židů nadešla a měli úmysl, že i tuto víru využijí pro svoje záměry. Z prozíravosti byli navenek velmi

zdvořilí a trpěliví, ale byli to zrádní pokrytci. Neměli vlastně žádné náboženství, pracovali ale pod pláštěm víry pro svět-ské a svobodné království. Herodes je podporoval.

Když členové synagogy v Jotapatě zjistili Ježíšovu přítomnost a blízkost, vyslali několik herodiánů do lázní v Betulii, aby Ježíše sledovali a pozvali ho, aby Jotapatu navštívil. Ježíš ale nedal žádnou odpověď. Přišlo sem také za Ježíšem asi sedm učedníků, kteří s ním často po několik týdnů putovali. Bylo to pár Janových učedníků, i spříznění učedníci z končiny u Hebronu a jeden z bratranců z Malé Seforidy. Hledali v Galileji a našli ho zde. Spatřila jsem, jak zde Ježíš během dne mluví důvěrně s jednotlivými hosty, museli být mezi nimi i jeho přívrženci.

Když se herodiáni znovu vrátili do Jotapaty, zpracovávali tamní lid, kdyby tam Ježíš přece jenom přišel. Říkali, že je možné, aby Ježíš, prorok z Nazareta, který o předešlém sabatu způsobil tolik rozruchu v Kafarnau a o sabatu před tím v Nazaretě, snad od blízkého pramene u Betulie přišel i do Jotapaty a zde slavili sabat. Proto varovali lid, aby se nedal svést, aby mu příliš nejasali v ústrety, ale nenechali ho dlouho mluvit, a často přerušovali reptáním a aby mu předhazovali, že jim říká něco nepochopitelného, cizího. Tak připravovali lid.

Ježíš v lázních v Betulii ještě pronesl prostou řeč. Bylo kolem něho v kruhu mnoho mužů a on mezi nimi obcházel kolem. V povzdálí plaše stálo několik dnou ochrnutých mužů, kteří potřebovali zdejší lázně a ti by se k Ježíšovi nikdy neodvážili přiblížit. Ježíš znovu opakoval to, čemu učil včera a především a nabádal je k očistě od hříchů. Všichni ho milovali a byli pohnuti, mnozí řekli: „Pane, kdo ti naslouchá, nemůže ti odporovat!“ Ježíš se jich zeptal: „Slyšeli jste o mně mluvit mnoho a teď jste mne sami slyšeli! Co o mně věříte, že jsem já?“ Tu jedni říkali: „Pane, ty jsi prorok!“ A jiní: „Ty jsi více než prorok! Žádný prorok neučí takové věci, nikdo nekoná takové skutky!“ Jiní však mlčeli. A Ježíš věděl, co si myslí, ukázal na mlčící a řekl: „Tito mají pravdu!“ Jeden z nich také pravil: „Pane, ty můžeš všechno! Je to pravda? Lidé říkají, že jsi vzkřísil již i mrtvé! Jairovu dcerku?“ Myslel onoho Jaira, který přebýval v jednom městě nedaleko Galileje, kde žil padlý a ubohý lid, který Ježíš také poučoval. Ježíš nato řekl: „Ano!“ A onen člověk mluvil

ještě o tom, proč ten muž žije v tomto tak špatném městě. Tu Ježíš mluvil o pramenech v pustině. „Je skutečně dobré, jestliže slabí mají vůdce.“ Lidé byli velmi důvěrní. Ježíš se potom ptal: „Co o mně víte vy? Co jste slyšeli špatného?“ Tu někteří řekli: „Žalují na tebe, že ty svoje skutky neustáváš konat o sabatu a uzdravuješ nemocné.“ Tu Ježíš ukázal na blízký malý rybník s rákosím, u něhož chlapci pastýřů pásli všechno možné, malé beránky a jiný mladý dobytek a řekl: „Pohleďte na tyto slabé chlapce – pastýře a na mladé, něžné beránky! Jestliže některý z nich zapadne do bažiny a bečí, nebudou ostatní stát okolo a také smutně bečet? A ti slabí chlapci jim nemohou pomoci a tu Syn Pána těchto hochů jde okolo o sabatu a byl vyslán, aby beránky zachoval a je pásł, neslituje se přec nad beránkem a nevytáhne ho z bažiny?“ Tu všichni pozvedli svoje ruce jako děti při katechismu a volali: „Ano, ano! On to učiní!“ Ježíš ale pokračoval dál: „A kdyby to nebyl beránek, kdyby to byly padlé děti nebeského Otce, kdyby to byli vaši bratři, ano, vy sami, neměl by jim Syn nebeského Otce pomoci?“ Všichni znovu volali: „Ano! Ano!“ Tu Ježíš ukázal na dva nemocné muže stojící opodál a řekl: „Pohleďte na tyto nemocné bratry, měl bych jim také pomoci, i kdyby za mnou přišli prosit o pomoc v čas sabatu? Nemají dosáhnout odpuštění hříchů, projevují-li o sabatu lítost? O sabatu vyznat hříchy a volat k nebeskému Otci?“ Tu všichni s pozdviženými rukama volali: „Ano! Ano!“

Ježíš však pokynul oněm nemocným dnou a ti se těžce vlekli do tohoto kruhu. Promluvil k nim několik slov o víře, modlil se a řekl: „Vztáhněte svoje ruce!“ Tu nemocní k němu vztáhli svoje ruce a on svou rukou jim přejel po paži, dechl na jejich ruce jen jednou a ti cítili, že jsou uzdraveni a mohli zase užívat svých údů. Ježíš jim ještě řekl; aby se umyli a napomínal je, aby se zdržovali určitých nápojů. Vrhli se před ním na zem a děkovali mu a i celá společnost byla plná chvály a díků.

Teď chtěl Ježíš odtud odejít, oni ho však prosili, aby ještě zůstal a byli naplněni láskou a dobrým smýšlením a byli velmi pohnuti. Ježíš řekl, musí jít dále a naplnit svoje poslání. Provázeli ho ještě kus cesty i s jeho učedníky a Ježíš jim požehnal a odešel do Jotapaty, která je odtud vzdálena východně asi půldruhé hodiny.

Když tam Ježíš došel, bylo odpoledne. Umyl si nohy a něco pojedl v útulku před městem. V Jotapatě zašli učedníci před

ním k představenému synagógy a požádali ho o klíče pro svého Mistra, který zde chce učit. Seběhlo se mnoho lidu a učitelé Zákona s herodiány byli plni očekávání, aby ho mohli v řeči nachytat. Když byl v synagóze, dávali mu otázky o blížícím se království, o počítání času a naplnění Danielových proroctví: o týdnech a blízkosti Mesiáše. Ježíš o tom dlouho učil a dokazoval, že celé naplnění proroctví nastalo příchodem této doby. Řekli při tom zcela pokrytecky: „On by přece měl při svém jednání brát vše v potaz a neměl by porušovat židovské zvyky. Měl by přijmout Janovo uvěznění jako varování! To, co říká o naplnění Danielových týdnů a o blízkosti Mesiáše a Krále Židů, je zcela znamenité a je to i jejich mínění, oni ale přece nikde nemohou Mesiáše nalézt, ať se dívají kam chtějí!“ Ježíš však ona proroctví vykládal zcela všeobecně ve vztahu ke své osobě a oni tomu dobře porozuměli, ale stavěli se tak, jako by to nikoho nemohlo napadnout a jako by to ani oni nemohli pochopit, neboť si přáli, aby se Ježíš zcela jasně vyslovil a pak ho mohli obžalovat. Tu jim Ježíš řekl: „Jakými jste pokrytci! Co vás ode mne odvrací a proč mnou pohrdáte? Cíháte na mne a chcete se saduceji uzavřít nové spiknutí jako o velikonocích v Jeruzalémě? Proč mne varujete Janovým příkladem a před Herodem?“ A teď jim vmetl do tváře všechny hanebné skutky Herodovy, všechny jeho vraždy, jeho úzkost před novorozeným králem Židů, jeho strašlivé zavraždění nevinátek a o jeho krutém konci, stejně i zločiny jeho nástupce, Antipovo cizoložství a Janovo uvěznění. Mluvil také o pokrytecké tajné sektě herodiánů, kteří se spojují se saduceji a jakého Mesiáše a jaké království očekávají. Ukázal také do dále na různá místa a řekl: „Oni proti mně nezmohou ničeho, dokud se moje poslání nenaplní. Ještě dvakrát projdu Samařskem, Judskem a Galilejí. Vy jste spatřili také velká znamení, která o mně svědčí, uvidíte ještě větší a zůstanete slepí!“ Potom Ježíš mluvil ještě o soudu, o usmrcování proroků a o trestu nad Jeruzalémem. Avšak herodiáni, kteří byli tajným bratrstvem, které nerado slyšelo, když se o něm veřejně mluvilo, byli úplně bledí, když Ježíš mluvil o hanebných skutcích Herodových a přímo před vším lidem mluvil o tajemstvích této sekty. Mlčeli a jednotlivci opouštěli synagógy, podobně učinili i saduceové, kteří zde ve městě měli školy; farizeové zde nebyli.

Tak zde zůstal Ježíš sám se svými učedníky a lidem a učil ještě po určitou dobu. Mnoho lidí bylo pohnuto a říkali, že neslyšeli nikoho tak učit a že Ježíš učí lépe nežli jejich učitelé. Polepšili se také a později ho následovali. Avšak veliká část lidu, pobouřena saduceji a herodiány, reptala a dělala hluk. Tu opustil Ježíš s učedníky město a prošel jižním směrem údolí a potom několik hodin cesty vzhůru na jedno pole, kde byly žně, mezi Betulií a Gennabrisem, kde zavítal do velikého selského stavení. V tomto domě byli dobří lidé, kteří ho znali. Svaté ženy zde často přenocovaly na svých cestách do Betánie a přicházeli tam i poslové a odtud vycházeli.

11. Ježíš na poli, kde byly žně, u Dothainu a v Gennabrisu

Na poli, kde právě probíhala žeň a které je týměž polem, na němž Ježíš později se svými učedníky sbíral klásky, učil lidi, kteří řezali klasy – sběrače a vazačky. Chodil sem a tam po poli a vypravoval o rozsévači a o kamenitém poli, neboť i zde bylo kamenité místo. Řekl, že on také přišel, aby shromažďoval dobré klasy a vypravoval podobenství o vytrhávání plevelu v čas žně. Srovnával žeň s Božím královstvím. Toto vše vypravoval ve chvílích oddechu při práci a chodil od jednoho pole ke druhému.

Sláma ještě zůstávala stát, protože lidé odřezávali pouze klasy a svazovali je do kříže.

Večer Ježíš konal veliké učení přede všemi dělníky po skončení žně na jednom pahorku. Vyprávěl také podobenství o jednom potoku, který zde okolo protékal, o přívodu milosti na naše pole, atd. Pak vyslal nahoru k Ainonu ony dva Janovy učedníky k ostatním a dal jim vyřídit, aby se odebrali směrem k Macherontu a uklidnili lid, neboť Ježíš věděl, že před Macherontem vypukl nepokoj. U Ainonu se shromáždili, včetně křtěnců, a přidalo se k nim mnoho zástupů; když však uslyšeli, že prorok byl uvězněn, táhli pak směrem k Macherontu a mnoho lidí se k nim přidalo, zuřili a křičeli, že by Jan měl být propuštěn, že je učí a křtí, házeli i kamením. Strážé uzavřely všechny přístupy. Herodes předstíral, že není doma.

Večer se Ježíš vrátil do blízkosti Gennabrisu do jiného selského stavení a tam učil stejným způsobem i o hořčičném zrnku. Muž, u kterého přebýval, naříkal si na jednoho souseda, který mu již po delší dobu dělá nejrůznější škodu na jeho poli i na vlastnickém právu. Ježíš s ním šel na pole a dal si ukázat, o co šlo. S přibývajícím časem se to vše rozrostlo na významnou část jeho majetku a onen muž bědoval, že vůči svému sousedovi nezmůže ničeho. Ježíš se ho zeptal, zda mu ještě zbylo tolik, aby se mohl postarat o svoji rodinu a její obživu. Muž odpověděl: Ano, jeho výtěžek je ještě dobrý. Tu mu Ježíš řekl, že přece potom nic neztratil, protože ničeho nám nepatří, a tak máme-li takový výtě-

žek, že udržujeme život, máme potom dosti. On by měl onomu muži ještě přidat více, než požaduje, aby tak utišil jeho hlad po majetku. Všechno, co zde s radostnou myslí opustíme, abychom zachovali mír, to nalezneme znovu v příštím království. Onen člověk svým způsobem jedná správně, neboť on má své království zde na zemi a proto se snaží, aby jeho pozemský majetek přibýval, takový člověk nechce nic mít v Ježíšově království. Měl by se tedy od něho učit, jak se má člověk učinit větším a jak se má snažit získávat přínosy pro Boží království. Ježíš použil podobenství o řece, která kus země na jedné straně ubírá a na druhé straně ukládá. Bylo to učení podobné onomu o nevěrném správci, kde jako příklad sloužila touha po zemském majetku a lstivost z touhy obohatit se, jak bychom i my měli jednat podobně v duchovním smyslu. Pozemské bohatství bylo tak postaveno jako protiklad k nebeskému a to učení vyhlíželo poněkud jako temné, ale bylo pro pochopení této věci vzhledem k náboženství a stavu Židů správné a pochopitelné, protože se to vše konkrétně v tomto lidu odehrávalo.

Bylo zde však i pole, na němž se nalézal Josefův pramen a Ježíš vyprávěl o jednom podobném sporu ve Starém zákoně, kdy Abrahám ještě více přidal Lotovi, než tento požadoval. Ježíš to všechno rozebral a řekl: „Kam potom došly Lotovy děti? A zda Abrahám neobdržel všechno! Zda my také nemáme konat to, co Abrahám? Zda právě jemu nebylo zaslíbeno království? Zda on ho také neobdržel? Nyní však je toto království předobrazem Božího království a spor Lota s Abrahámem je předobrazem sporu tohoto muže s jeho sousedem, on by teď měl učinit podobně, jak to učinil Abrahám a tak si získat Boží království. Ježíš také mluvil o onom místě v Písmu, kde stojí psáno o tomto sporu (Gn 13,7 nn) a učil ještě mnohé o této věci a o království přede všemi shromážděnými, kteří pracovali o žních.

I onen nespravedlivý rolník byl se svými přívrženci přítomen, choval se však zcela tiše a stál v povzdálí. Sám ponoukal své přátele, aby často Ježíšovi vpadli do řeči nejrůznějšími jízlivými otázkami. Tak se jeden zeptal: Co nakonec zamýšlí svou řečí? Co z toho má vzejít? Ježíš odpovídal obezřetně a tak si u jeho odpovědí nevěděli rady! Bylo to asi tak: Jednomu to zde připadá příliš dlouhé, jinému krátké. Toto vše říkal v podobě

benství o žni, o rozsévání, shromažďování, o odstraňování plevele, chlebu a pokrmu věčného života, atd. Tento jeho hostitel také tato poučení následoval, nenaříkal na svého nepřítele, svůj zbylý majetek věnoval do společné pokladny a jeho synové se stali učedníky.

Mnoho se zde mluvilo o herodiánech. Lidé říkali, jak na všechno číhají a že před krátkým časem obžalovali více cizoložníků odsud i z Kafarna a když je chytili, odvedli je do Jeruzaléma, kde teď mají být souzeni. Chválili sice, že takoví lidé byli odvedeni z jejich blízkosti, avšak pocit, že někdo na ně neustále číhá, byl jim přece jenom protivný. Ježíš zcela volně učil o herodiánech. Řekl lidem, že se mají chránit hříchu, ale také i pokrytectví a posuzování druhých. Člověk nejprve musí vyznat svoje vlastní provinění, dříve než chce soudit druhého. Nyní líčil zlé způsoby těchto lidí samotných a učil podle kapitoly proroka Izaiáše, která se četla o minulém sabatu v synagóze, o němých psech, kteří neštěkají, kteří hříchu nezabrání a potají lidi roztrhají. Zmínil se o tom, jak tito lidé ony cizoložníky vydali soudu a přitom sám jejich přítel Herodes sám žije v cizoložství. Řekl také lidem, dle čeho mohou herodiány poznat.

Ve více chatrčích v okolí leželi také nemocní lidé, které práce zchromla. Ježíš tyto chatrče navštívil, uzdravil tyto dobré lidi a přál si, aby šli naslouchat učení a aby pracovali a oni to za chvalozpěvu učinili.

Ježíš také sám odsud vyslal několik učedníků do Macherontu s výzvou pro Janovy učedníky, aby tam pohnuli s lidmi z důvodu rozchodu, protože tento sběh lidí by mohl Janovi přivodit horší vězení nebo dokonce i smrt.

Herodes i jeho žena byli v Macherontu. Spatřila jsem, že si Herodes dal k sobě zavolat Jana. Seděl ve velikém sále v blízkosti vězení, obklopen svou stráží a více úředníky a znalci Zákona, zvláště herodiány a saduceji. Jana do toho sálu přivedli dlouhou chodbou a stál v otevřených dveřích mezi strážemi. Spatřila jsem, jak Herodova žena s velikou drzostí a plna výsměchu vstoupila kolem Jana do sálu a posadila se na vysoké sedadlo. Tvář této ženy měla jinou podobu než mají tváře většiny izraelských žen. Byla velmi pěkně urostlá a její oblečení bylo drzé a přehnané, až těsně upjaté. Všechny její rysy byly velmi ostré až špičaté, i její hlava byla velmi hranatá. Výraz její

tvář se stále měnil. Musela pohoršovat každého nevinného člověka, a přece na sebe vábila všechny oči.

Herodes se ptal Jana, aby mu jasně řekl, co si myslí o Ježíšovi, který teď působí v Galileji takový rozruch, kdo on vlastně je? Zda teď on nastoupí na jeho místo? Sice slyšel, že Jan o něm již dříve vydal svědectví, ale že Ježíš na to nijak zvlášť nedbal. Jan mu má říci teď ještě jednou o něm svoje mínění, protože tento člověk vede obdivuhodné řeči, mluví o jakémsi království, nazývá se v podobenstvích královským synem a další, a přece je jenom synem chudého tesaře. Nyní jsem spatřila, že Jan hlasitě a jasně, jako kdyby mluvil před shromážděným lidem, vydal o Ježíšovi svoje svědectví, jak on sám je pouze připravovatelem cesty, a že sám není vůči němu nic, jak nikdy žádný člověk ani prorok nebyl a nikdy nebude takovým, co je on: pravý Syn Otce, Kristus, Král králů, Spasitel a Původce království, že není moci, která by přesahovala jeho, že on je Beránek Boží, který nese hříchy světa atd. Mluvil tam hlasitě a jasně o Ježíšovi, sebe nazval jeho předchůdcem, připravovatelem cesty a nejmenším služebníkem. Toto vše pronášel hlasitě s takovým zápalem a měl tak nadpřirozené vzezření, že Herodes upadl do veliké úzkosti a nakonec si zcela zakryl uši. Nato řekl Janovi: „Ty víš, že chci tvé dobro, ale rozněcuješ mezi lidem vzpouru proti mně tím, že snižuješ moji čest! Jestliže zmírníš svoji zvrácenou horlivost a uznáš před lidem můj svazek, pak tě opět propustím a můžeš klidně odejít a zase křtít a učit!“ Tu Jan znovu pozvedl svůj hlas s velikou vážností proti Herodovi, odsoudil ho pro jeho počínání před lidem a řekl mu: „Znám tvoje myšlení a vím, že dobře poznáváš, co je správné a chvěješ se před soudem, ale ty sám ses ověsil přítěží! A ležíš uvězněn mezi hady nemravnosti!“ Nedá se vylíčit zuřivost ženy při těchto slovech a Herodes upadl do takové úzkosti, že poručil, aby Jana rychle odvedli. Dal ho odvést do jiné žalární kobky, která neměla žádný výhled ven, takže lid už nemohl Jana více slyšet.

Herodes si takto počínal, že dal Jana předvolat a vyslýchat, protože se obával povstání těch, kteří byli pokřtěni a také po přijetí zpráv, které obdržel od herodiánů o Ježíšových zázracích.

Avšak po celé zemi se mluvilo o přísné popravě několika cizoložníků v Jeruzalémě, které tam dopravili herodiáni z Galileje. Mluvilo se o tom, že prostí provinilci jsou popravováni

a ti velcí jsou na svobodě a že právě tito žalobci, herodiáni, jsou nakloněni Herodovi a zrovna tento Herodes dal uvěznit Jana z důvodu, že ho obvinil z cizoložství. Herodes byl přitom bázlivý. Spatřila jsem, jak tyto cizoložníky soudili. Předčítali jim zprávu o jejich provinění a potom v jedné síni je vstrčili do uzounké jámy, na jejímž konci stáli. Padli na ostří, které jim odřízlo hrdlo a dole ve sklepení stáli pochopové, kteří mrtvá těla odtahovali stranou. Bylo to takové zařízení, do kterého spadli. A to v místě, kde byl odsouzen Jakub.

Ježíš i následující den učil ještě mezi rolníky, když sem za ním přišel Ondřej, Jakub a Jan. Natanael byl ve svém domě na předměstí Gennabrisu. Ježíš mluvil k učedníkům. V nejbližší době půjde Samaří k Jordánu, k místu, kde se křtilo. Před polem, kde Ježíš učil, byl nedaleko Dothainu pramen, u kterého byl prodán Josef.

Lidé se zde také ptali Ježíše, zda udělali dobře, když poskytují pokrm chudým a ochrnutým dělníkům, kteří již více nemohou pracovat. Ježíš jim odpověděl, že tak jenom splatili svůj dluh a nemají se tím ale vůbec honosit, jinak by přišli o svoji odměnu. Nato Ježíš odešel do chatrčí k těm nemocným, mnohé z nich uzdravil a poslal je naslouchat učení a do práce. Šli a chválili Boha.

Odtud odešel Ježíš do Gennabrisu, aby oslavil sabat v synagóze. Gennabris je určitě tak velký jako Münster, leží asi čtvrt hodinu před návrším s poli tam, kde byl Ježíš východním směrem na jednom svahu se zahradami, lázněmi a místy k odpočinku. Na té straně, kudy sem Ježíš přišel, byla tato stráž zpevněna hlubokými vykopanými příkopy s vodou. Již po půl hodině cesty došel Ježíš s učedníky k hradbám a k věžní bráně na obvodu města. Bylo zde ještě více učedníků, kteří se sem sešli z této končiny a asi dvanáct s ním vešlo do města, kde se o tomto sabatu shromáždilo mnoho farizeů, saduceů a zvláště herodiánů. Předsevzali si, že budou chytat Ježíše při řeči lstivými otázkami a mezi sebou si řekli, že v menších místech je to těžší, protože Ježíš je statečnější tam, než jinde, těšili se a byli si zcela bezpečně jisti svým záměrem. Kvůli těmto jejich přípravám se chovalo celé toto množství přítomných lidí zcela uspořádaně a neudělali žádný rozruch při Ježíšově příchodu. Ježíš klidně vešel do města a učedníci mu umyli nohy před syna-

gógou. Znalci Zákona a lid byli již shromážděni v synagóze. Přijali ho bez jakéhokoli rozruchu a s pokryteckou úctou. Nechali ho předčítat a vykládat. Stále znovu četl Ježíš jedny věty z Izaiáše a opakovaně je vykládal. Bylo to z kapitoly 54, 55, 56. Jednalo se o to, jak Bůh obnoví svoje společenství, jak je chce nádherně vybudovat, proč všichni mají přicházet a pít z této vody a jak ti, kteří nemají peníze, mají přijít a nasytit se chlebem. Oni usilují o to, aby se ve své synagóze nasýtili, ale zde už není žádný chléb a jak slovo z jeho úst, jako Mesiáše, má dokonat jeho dílo. V království Božím – Církvi mají působit i cizinci s pohany a přinášet užitek podle své víry. Nazýval pohany vykleštěnými, protože neměli podíl na rodovém původu Mesiáše tak jako praotcové. Velmi mnohé z toho vykládal vzhledem ke svému království, církvi a k nebi. Porovnával také nynější učitele Židů s němými psy, kteří nejsou ostražití, ale jenom tloustnou, žerou a neštěkají. Mířil tím i na herodiány a saduceje, kteří jenom ve skrytu číhají a bez štěkotu napadají lidi, ano, i samotného pastýře. Mluvil velmi ostře a trefně.

Nakonec četl i z páté knihy Mojžíšovy 11,29 ad. o požehnání a kletbě proti Garizimu a proti Hebalovi a ještě mnohé věci o přikázáních a Zaslíbené zemi. Ale všechno to vykládal ve vztahu k Božímu království.

Jeden herodián k němu zcela uctivě pristoupil a poprosil ho, aby přece jenom vysvětlil, jak velký má být počet těch, kteří vstoupí do jeho království. Chtěli ho nachytat touto otázkou, protože svojí obřízkou na něm měli oni mít podíl a poněvadž ležíš při tom právě mluvil o pohanech a vykleštěných a tím tedy mnoho Židů zavrhl. Ježíš na tuto otázku nedal určitou odpověď, ale učil dále a došel nakonec k jednomu bodu, který danou otázku zcela vyřešil. Odpověděl znovu ale zase otázkou: Jak mnoho lidí tehdy dorazilo z pouště do země Kanán? Zda všichni přešli Jordánem, a kolik jich skutečně obsadilo zemi? Opravdu ji obsadili úplně celou a nikdy nikým nebyli z této země vypuzeni? Zda i nyní se nemusí částečně dělit s pohany? Řekl také, že do jeho království nevejde nikdo, jenom ten, kdo půjde po úzké cestě a vstoupí vchodem pro nevěsty. Dostala jsem vysvětlení, že toto je Maria a Církev, v níž se my znovu narodíme křtem a ze které se narodil i Ženich, čímž on sám skrze ni vás uvede do Církve a skrze ni zase k Bohu. Ježíš otevřel vstup dveřmi pro nevěstu

oproti vstupu postranními dveřmi. Bylo to podobné podobenství jako o dobrém pastýři a nájemci (Jan 10,1 – I), zde Ježíš řekl: „Jen dveřmi vede jediný vstup.“ Ježíšova slova na kříži před jeho smrtí, když nazývá Marii matkou Janovou a tohoto synem Mariiným, mají onen tajemný smysl tohoto znovuzrození a pramení z Ježíšovy smrti a skrze ni.

Tohoto večera nemohli ničeho proti Ježíšovi namítat a tak se na to připravovali teprve po ukončení sabatu. Je totiž obdivuhodné, jsou-li pohromadě, jak tehdy mají schlubná ústa, že Ježíše dostanou a chtějí ho pevně nachytat v jeho učení, ale je-li Ježíš přítomen, nemohou ničeho dokázat a jsou zcela užaslí a částečně téměř přesvědčeni, ale uvnitř plní zloby.

Ježíš zcela klidně opustil synagógu a oni ho dovedli k jednomu farizeovi, kde také ničeho nemohli učinit, natož se pak dočkat. Zde Ježíš vypravoval podobenství o jisté hostině, k níž Pán pozval hosty na určitou hodinu, ale později dal zavřít dveře a ti, kdo do této doby nepřišli, nebyli již později vpuštěni.

Potom odešel s učedníky přenocovat do domu farizeje, který se znal s Ondřejem, neboť tento spravedlivý muž výmluvně obhajoval ony učedníky, mezi nimi i Ondřeje, kteří zde po velikonocích byli postaveni před soud. Krátkou dobu byl vdovcem a ještě nebyl starý a brzy přešel k učedníkům. Jmenoval se Dinokus nebo Dinotus, jeho dvanáctiletý syn slul Jozafat. Jeho dům ležel mimo město na jeho západní straně. Ježíš do města přišel od jihu, protože vystupoval na návrší s poli směrem k Dothainu, jižněji než je Gennabris a zabočil tam znovu při zpáteční cestě. Farizeův dům ležel na západní straně a příbytek Natanaelův před severním okrajem města směrem ke Galileji.

Dnes jsem spatřila, že Herodes po onom Janově výsledku vyslal úředníky ke vzbouřenému lidu, kteří pak ono množství velmi mírně uklidnili, že si nemají dělat o Jana žádné starosti a klidně se mají odebrat domů. Daří se mu velmi dobře a je s ním vlídně zacházeno. Herodes ho chtěl mít jenom ve své blízkosti, a oni by svým vzbouřením mohli na něho vrhnout špatné světlo a zhoršit jeho situaci. Proto se mají odsud odebrat domů, později se určitě Jan zase brzy objeví a bude křtít. Protože teď zase došli poslové od Ježíše a Janovi učedníci se svým pověřením, tak se lidé zvolna víc a více rozcházel. Herodes však prožíval velikou úzkost a neklid. Poprava cizoložníků v Jeruzalémě připomenula

lidu jeho cizoložné manželství a lid nad tím hlasitě reptal, že on vězní Jana, protože tento řekl pravdu a obhajoval onen zákon, podle něhož daní lidé v Jeruzalémě byli popraveni. K tomu ke všemu slyšel ještě o skutcích a učení Ježíšově v Galileji, i to se dostalo k jeho sluchu, že Ježíš teď chce sestoupit k Jordánu a tam učit. Prožíval velikou bázeň, že by tím zjitřený lid mohl být ještě více pobouřen a spatřila jsem, jak v této úzkosti svolává shromáždění farizeů a herodiánů, aby se s nimi poradil, jak by bylo možno Ježíše zadržet. Došli k rozhodnutí, že Herodes vyšle osm z těchto lidí k Ježíšovi, kteří by mu zcela jasně dali na srozuměnou, že by se přece jen měl zdržovat v Horní Galileji na druhé straně jezera a tam učil a konal zázraky a ne na území Herodově v Galileji, a přece zcela rozhodně by neměl chodit dolů kolem Jordánu na Herodovo území. Oni ho měli varovat Janovým příkladem, protože pak by snadno byl Herodes donucen, aby i jej dal uvěznit vedle Jana. Toto poselstvo odešlo ihned do Galileje.

Následujícího rána učil Ježíš znovu v synagóze, aniž by narazil na větší odpor, protože ho chtěli napadnout všichni společně při jeho učení v poledne. Znovu učil porůznu z Izaiáše a z 5. knihy Mojžíšovy. Naskytla se také příležitost, aby promluvil o důstojném slavení sabatu a mnoho o tom přednášel. Nemocní se v tomto městě neodvážili Ježíše poprosit o pomoc, tak byli přestrašení.

V synagóze mluvil Ježíš o vyzvídáném naslouchání těch, které za ním vyslal Herodes: „Jestliže přišli, pak ať řeknou oněm lišákům, aby oné Lišce donesli zprávu, aby se o něj nestarala, ale stejně ať ve svém úsilí pokračuje bez zábrany a dokoná svoje dílo na Janovi. On sám se jím ostatně nedá vyrušit a bude učit všude tam, kam je poslán, kdekoli v jakékoli končině a i v Jeruzalémě, když to bude nutné. On svůj úkol dokoná a vydá ze všeho počet svému nebeskému Otci.“ Velmi se nad tím pohoršovali.

Odpoledne se Ježíš se svými učedníky vydal z domu farizea Dinota, aby se trochu prošel a když přišli před bránu, kde se nalézal dům Natanaelův, vešel Ondřej dovnitř a zavolal ho dolů. Natanael zde také Ježíšovi představil svého synovce, ještě velmi mladého muže, kterému také chtěl svůj obchod předat, aby mohl úplně Ježíše následovat. Domnívám se, že již teď s Ježíšem odejde.

Po této procházce vešli do města, ve kterém na této straně byla synagóga. Avšak asi dvanáct ubohých dělníků z venkova, kteří pracovali za denní mzdu a byli prací zmrzačení, jakmile

uslyšeli, že Ježíš na poli, kde byla žeň, uzdravil jím podobného nemocného, ihned se dobelhali v naději na podobnou milost sem do města a postavili se do řady před synagógu, aby si tu milost vyprosili. Ježíš šel kolem nich, utěšoval je, napomínal a na jejich úpěnlivé prosby je vybízel o malé strpení. Avšak ihned ho následovali znalci Zákona, kteří se naplnili zlobou, že se přece jen několik cizích lidí odvážilo, aby na Ježíšovi požadovali uzdravení, protože až dosud se jim zdařilo zadržet nemocné ze svého města. Hrubě také napadli tyto tak zbědované ubožáky, ale přece jenom se zdáním zbožnosti: „Oni zde nemají rušivě zasahovat, nebudit rozruch a ihned se mají odtud odebrat. Ježíš teď s nimi musí probrat a projednat důležité věci, teď není vůbec vhodná doba, aby se s nimi zdržovali.“ A protože se ale tito ubozí lidé ihned nemohli odtud vzdálit, dali je zahrnat.

V synagóze učil Ježíš ponejvíce o sabatu a jeho posvěcení. Tento příkaz se vyskytoval i v úryvcích Izaiášových, které právě dnes byly předčítány. Když o tom učil, zeptal se potom, zatímco ukázal na hluboký příkop kolem města, na jehož okraji se pásli jejich osli: „Jestliže se o sabatu jeden z těchto oslů zřítí dolů, zda ho smějí o sabatu vytáhnout, aby tam nezašel?“ Oni ale zarputile mlčeli. „Zda by podobně mohli jednat i vůči člověku?“ Opět mlčeli. „Zda by dovolili, kdyby dokonce i jím samotným se něco přihodilo a došlo potom k uzdravení na těle nebo na duši a to právě teď? Zda je o sabatu dovolen skutek milosrdenství?“ I poté zachovávali mlčení. Teď Ježíš řekl: „Protože mlčíte, musím to rozhodnout a proti tomu nemůžete nic namítat. Kde jsou tedy ti ubozí nemocní, kteří před synagógou ode mne požadovali uzdravení? Dovedte je sem!“ Protože to nechtěli udělat, řekl jim: „Když to tedy nechcete učinit vy, chci to učinit já pomocí svých učedníků.“ Mysleli si něco jiného, ale dali nemocné vyhledat. Tito se značně uboze dobelhali, bylo jich asi dvanáct, částečně ochrnutí, dílem strašlivě oteklí vodnatelností, takže silně naběhlé prsty od sebe odstávaly. Tito lidé byli naplnění radostí, protože když je znalci Zákona odehnali, byli velmi zarmoucení.

Ježíš jim poručil, aby se postavili do řady a bylo dojemné vidět, jak někteří z nich sami postrkovali dopředu druhé, aby je Ježíš uzdravil dříve. Ježíš k nim přistoupil, sestupujíc po několika stupních a povolal první. Ponejvíce byli ochrnutí na ruce. Ježíš se nad nimi mlčky modlil, při čemž pozdvihl oči k nebi a

něžně při doteku přejel rukou po jejich pažích dolů, potom sám pohyboval jejich rukama nahoru a dolů a poručil jim, aby zase ustoupili nazpět a chválili Boha – vždyť byli uzdraveni! Vodnatelní nemohli téměř chodit. Ježíš jim položil ruku na hlavu a na prsa, pocítili sílu a mohli se vrátit nazpět; po několika dnech voda jejich tělo úplně opustila.

Během této události nastal veliký příval lidu a i jiných ubohých nemocných, kteří s uzdraveními hlasitě chválili Boha. Množství bylo takové, že znalci Zákona plni hněvu a zahanbení museli ustoupit a část z nich odsud i odešla. Ježíš ale dále poučoval shromážděné množství o blízkosti království, o pokání a o obrácení, a to až do konce sabatu. Znalci Zákona se již více nedostali ke slovu ani se svými námitkami, ani svými vychytralostmi. Bylo nanejvýše směšné, jak oni, kteří proti Spasiteli tolik bouřili, se vůbec nedostali ke slovu a jak ani nemohli sami nalézt nejmenší námitku vůči Ježíšovi a také mu ani nedokázali odpovědět.

Po ukončení sabatu na veřejném místě, určeném pro město k odpočinku, byla uspořádána veliká hostina na oslavu zakončení žní a byl pozván i Ježíš se svými učedníky. Byli zde četní vznešení občané i mnozí cizinci a jednotliví bohatí sedláci. Jednalo se u více stolů. Na stolech bylo mnoho plodů, ovoce a obilí, ano, i drůbež a všechno, co poskytla tato žeň, vše zde bylo v dvojnásobné míře, i zvířata zabité a upečená k jídlu a připravená pro hosty, to vše bylo obrazem hojnosti.

Ježíši a jeho učedníkům byla vykázána nejpřednější místa, avšak jeden pyšný farizeus se již napřed posadil nahoře do popředí. Když se Ježíš blížil ke stolu, promluvil k němu skrytě a otázel se, jak na toto místo přišel? On odpověděl: „Protože zde je chvalným zvykem, že lidé učení a vznešení sedí zde v popředí nahoře.“ Ježíš nato odpověděl: „Ti, kteří se snaží zde na zemi zaujmout přední místa, nebudou mít žádné místo v království jeho Otce.“ Tento muž se zcela zahanben posadil daleko dolů, kde se ale ještě stavěl, jako by vše učinil ze svého svobodného rozhodnutí. U stolu Ježíš ještě vysvětloval některé věci o sabatu, zvláště (Izaiáš 58, 7): „Lámej hladovému svůj chléb a ty, kdo jsou v bídě, uváděj do svého domu.“ A zeptal se také: „Zda není také zvykem při této hostině a slavnosti – jako děkovné slavnosti za hojnou úrodu – aby byli jako hosté pozváni chudí a aby se s nimi podělili? Divil se také, že tento zvyk odložili;

kde jsou tedy chudí? Jestliže tedy pozvali jeho, posadili na přední místo a učinili ho hlavou tabule, pak se on také musí starat o řádné hosty. Měli by sem tedy pozvat ony lidi, které on uzdravil a i všechny ostatní chudé." Protože to ale oni ihned neudělali, šli jeho učedníci a svolávali na všech ulicích chudé a když tito posléze přišli, přenechal jim Ježíš a jeho učedníci místa, jednotliví dobří lidé přisluhovali chudým a rozdělávali všechno, co zůstalo a tak potom mezi nimi povstala veliká radost. Ježíš se nato odebral se svými učedníky k farizeji Dinotovi před západní branou města, aby si odpočinul.

Příštího dne ráno přišlo nespočet nemocných z Gennabrisu, z města a tamnější končiny k domu, kde se Ježíš ubytoval, po celé ráno. Byli to ponejvíce lidé s ochrnutými pažemi a lidé vodnatelní. Syn farizeje Dinota, u něhož Ježíš byl ubytován, jménem Jozafat, asi dvanáctiletý, přišel také k Ježíšovi, když jeho otec sám Ježíše zcela následoval. Židovští chlapci nosívali dlouhou suknicí s klínky po stranách, kde byla rozdělena a vpředu na ní byly knoflíky a šňůrky. Když pak chlapci již více odrostli, dostali nejprve něco na způsob kalhot, měli ovinuté nohy a jiné suknice, téměř jako dospělí lidé. Byly-li jejich suknice přepásány, byly řasnaté, jinak splývaly dolů do šíře jako košile, často byly také vykasány. Když se Ježíš rozloučil s Dinotem, přitiskl ho k sobě a tento muž velmi plakal.

Ježíš však procházel s Natanaelem, Ondřejem, Jakubem, Saturninem, Aristobulem, Tharzissem, Parmenou a ještě s jinými učedníky jižně údolími asi dvě až tři hodiny daleko a přenocoval na jednom svahu mezi dvěma městy v prázdné chatrči ženců. Město po levici slulo Ulama, ono po pravici, jak věřím, Jafia. Ulama leží proti Taricheji asi tak, jako Gennabris proti Tiberiadě. Ono město po pravé straně leží níže než Betulie a jsou také od sebe dosti vzdáleny, ale ono pohoří při pohledu zdálky se jako by spojuje, takže si člověk myslí, že Betulie leží právě nahoře nad ním. Toto město stojí naproti směru Ježíšovy cesty zdánlivě zcela blízko, než kdybychom šli přímo k němu. Cesta se ale klikatí, že ho člověk zcela ztratí z dohledu.

Ono pole, kde Ježíš učil lidi, pracující o žnících, je skutečně tím polem, kde Josef zastihl svoje bratry s jejich stády a ona podlouhlá, obdélníková studna je onou cisternou, do které bratři Josefa spustili.

12. Ježíš v Abelmehule

Od místa, kde přenocovali, šel Ježíš ráno s učedníky asi pět hodin cesty dále jižním směrem a došel asi kolem druhé hodiny do malého města Abelmehuly, kde se narodil prorok Elizeus. Leží na návrší pohoří Hermon, takže jeho věže byly v jedné rovině s vrcholy horského hřebenu. Město leželo jenom několik hodin cesty od Skythopole a na západ od města mohl člověk dojít do údolí Jezreel. Toto městečko leží ve stejné přímce jako město Jezreel. Nepříliš daleko od Abelmehuly a blíže k Jordánu leží malé město Bezech. Samaří se odtud nachází jihozápadně více hodin cesty. Abelmehula leží buď přímo v Samařsku, nebo na jeho hranici, obývají ho však Židé.

Ježíš a jeho učedníci usedli před městem na jednom místě, určeném k odpočinku, jako to dělávají zde v Palestině ti, kdo putují a jsou potom pohostinnými lidmi z města obyčejně odsud uvedeni do jejich domu. Podobně se tomu stalo i teď. Lidé, které jejich cesta zavedla tudy, poznali Ježíše, který už kdysi jednou o slavnosti stánků Pod zelenou tudy procházel, a řekli to doma. Tu záhy přišel bohatý sedlák z tohoto města se služebníky a donesl Ježíšovi a učedníkům nápoj, chléb s medem, pozval je do svého domu a oni ho následovali. Zde jim umyl nohy, dal jiné šaty, jejich vlastní šaty vyprášil a rozprostřel, načež oni si je znovu oblékli. Hned také připravil hostinu, k níž pozval i více farizeů, k nimž byl také v dobrém vztahu a kteří se také ihned objevili. Byl neobyčejně přátelský, avšak ve svém nitru pouhý ničema, mínil se jenom blýsknout před lidmi, že u něho je prorok a chtěl, aby se farizeové Ježíše důkladně na vše vyptali. Domnívali se, že u stolu to takto půjde lépe, než před množstvím lidu v synagóze.

Stůl ani ještě nebyl připraven, když se již všichni nemocní z tohoto města schopni pohybu objevili před domem a shromáždili se na dvoře tohoto domu, což tohoto člověka i farizeje velmi rozhořčilo. Vyšel tedy ven a chtěl je odehnat, Ježíš ale řekl: „Mám jiný pokrm, po kterém hladovím!“ A neposadil se ke stolu, ale vyšel ven k nemocným a začal je uzdravovat, následovali ho i všichni učedníci. Bylo zde více posedlých, kteří na něho začali

křičet. Ježíš je uzdravil pouhým pohledem a jednoduchým rozkazem. Mnoho nemocných mělo chromou buď jednu nebo obě ruce. Ježíš jim přejel rukou po paži a pohnul jí jednou nahoru a dolů. Ostatní byli vodnatelní, těm položil ruce na hlavu a na prsa; jiní byli vyzáblí, další měli na sobě malé, ale přece jen nebezpečné opuchliny. Některým Ježíš řekl, aby se vykoupali, jiným, že v několika málo dnech budou zcela zdraví a přikázal jim, aby vykonali určité věci. Daleko vzadu opřeny o zeď stály stranou ženy zahalené, nesmělé nebo i s ubohou tváří, které záhybem svého závoje občas pohlížely k Ježíši. Bylo to více žen trpících krvotokem. Nakonec odešel Ježíš i k nim, dotkl se jich, uzdravil a ony se před ním vrhly na zem.

Všichni tito lidé jásalí a zpívali chvalozpěvy. Farizeové však zatím v domě obsadili všechna okna, byli naplněni zlobou při své hostině a často pohlíželi ven skrze mřížoví. Toto uzdravování však trvalo dlouho a oni, když se chtěli dostat domů, museli projít velkým počtem nemocných a jásajících lidí, což jim bylo krutým ostnem v srdci. Počet všech byl nakonec tak veliký, že se Ježíš musel ukrýt v domě, dokud odsud všichni neodešli.

Již se stmívalo, když přišlo pět levitů a pozvali Ježíše a jeho učedníky do školní budovy, kterou vedli, aby je tam ubytovali. Všichni opustili onoho farizejského sedláka s díky a Ježíš mu ještě udělil krátké ponaučení a použil při tom jeden výraz – o „liškách“, podobně jako mluvil u herodiánů. Muž se stále tvářil naoko přátelsky. Ve škole Ježíš a jeho učedníci něco pojedli a spali v dlouhé chodbě, ve které byly rozprostřeny koberce a jednotlivá lůžka byla oddělena zástěnami. V tomto domě byla škola pro chlapce. V jedné místnosti byly dokonce poučovány i odrostlé panny, které požadovaly důkladné znalosti, aby se mohly stát dokonalými Židovkami. Tato škola zde takto působila od časů Jakubových; protože Jákob byl všemožným způsobem pronásledován Ezauem, poslala ho Rebeka potají do Abelmehuly, kde měl svoje stáda a sluhý; tam přebýval ve stanech. Rebeka zde zavedla jakousi školku pro kananejské ženy a jiné pohanské dívky. Protože Ezau, jeho děti a služebníci podobně jako i ostatní Izákovi lidé se s takovými ženami ženili, dala Rebeka, která cítila jakousi nechuť vůči tomuto lidu, na tomto místě vyučovat ty panny, které si toho přály, aby poznaly

zvyky a náboženství Abrahámovo, neboť toto zdejší území jí náleželo.

Jákob se tam dlouho zdržoval a když se někdo po něm ptal, tekla Rebeka, že je v cizině u stád jiných lidí. Často k ní potají přišel a ona ho pak ukřývala jistou dobu před Ezauem. Jákob vykopal u Abelmehuly studnu, u níž pak Ježíš usedl. Tamní lidé si studny velmi vážili a byla vždy zakrytá. V blízkém okolí vykopal ještě jednu cisternu, dlouhou a čtverhrannou, do které se dalo sestoupit po schodech. Později se stal jeho pobyt známým a protože Rebeka pozorovala, že se stejně jako Ezau sblížil s jednou kananejskou ženou, vyslal Izák a ona Jákoba do své vlasti k Labanovi, svému strýci, kde si vysloužil Ráchel a Liu.

Rebeka však tuto školu zřídila tak daleko od svého příbytku v zemi Hetově, protože Izák měl mnoho sporů s Filišťany, kteří mu často všechno ničili. Jako správce zde určila jednoho muže ze své vlasti a svoji kojnou, která, jak se domnívám, byla jeho ženou.

Žákyně přebývaly ve stanech a byly poučovány o všem, co musela znát žena, aby mohla vést domácnost pastýře, který musel stále putovat se svými stády. Učily se též povinnostem žen z kmene Abraháмова a jeho víře. Měly zahrady a pěstovaly nejrůznější popínavé rostliny jako tykve, melouny, a také okurky a určitý druh obilí. Měly značně veliké ovce a jejich mléko používaly. Učily se i číst a to jim připadalo velmi těžké jako psaní. Tehdy se psalo zcela zvláštním způsobem na hnědé, silné pruhy. Nebyly to žádné svitky jako později, byla to stromová kůra, viděla jsem, jak ji stahují se stromů. Písmena se vypalovala. Měly skříňky s nejrůznějšími přihrádkami, viděla jsem, jak se přihrádky nahoře lesknou, neboť v nich byly nejrůznější znaky z kovu. Tyto znaky rozžhavyly v ohni a jeden po druhém pak vypalovaly do této kůry. Spatřila jsem i onen oheň, ve kterém je rozpalovaly a jak ho používají nejrůznějším způsobem i k pečení, vaření a také, aby dával světlo a při tom jsem myslela, jak všichni zde dávají oheň pod kbelík. Oheň byl ve zvláštní nádobě, která mně připomínala ozdobu, kterou měly na hlavách pohanské modly, hořela v nich černá hmota, uprostřed pak byl provrtán otvor, snad proto, aby nádoba měla tah. Kulaté věžičky kolem těchto nádob byly duté a do nich nalévaly to, co se mělo vařit. Nad schránkou pro oheň rozpro-

střely jakousi plochou nádobu, která nahoře byla slabá a provrataná jemnými otvory, a i na ní kolem stály kulaté věžičky, ve kterých se také leccos dalo ohřát. Na této nádobě kol dokola byly otvory s drážkami a tam, kde chtěly mít světlo, tam tuto drážku – okénko otevřely a tudy vcházelo světlo do ohně. Tato okénka otevíraly vždy po stranách, odkud nebyl žádný průvan, který v jejich stanech mohl být velmi často. Pod ohništěm byl i malý prostor na popel, ve kterém také mohly péci tenké chlebové placky a zcela nahoře pod touto nádobou vařily v nízkých nádobách vodu, kterou odebíraly na koupel, k praní a vaření. Na této nádobě také pekly a pražily. Tyto nádoby byly tenké a lehké, vždyť je při svém putování brávaly vždy s sebou a také je mohly i snadno přenášet z místa na místo. Nad jedním takovým ohništěm rozpalovaly i ona písmenka a potom je vpalovaly do oněch kusů kůry.

Kananejci měli černé vlasy a byli snědší než Abrahám a jeho krajané; on a jeho lidé byli žlutavější a jejich kůži prosvěcovala červeň. Kananejské ženy byly oblečeny jinak než dcery Izraele. Ze žlutavého vlněného materiálu měly širokou suknicí až ke kolenům, tato suknice byla ze čtyř dílů, které pod kolena byly spolu spojeny šňůrkou a další část oděvu zakrývala odděleně obě nohy, takže součást oděvu nebyla ovinuta kolem kyčlí jako tomu bylo u Židů, ale v bohatých širokých záhybech tohoto kusu oděvu po obou stranách zakrýval toto rozdělení a kalhoty byly upnuty kolem těla. Horní část těla zakrývaly podobným způsobem dva kusy šatu, jeden díl vpředu, druhý na zádech. Oba díly byly na ramenou spojeny a vytvářely široký škapulíř, který na obou stranách byl otevřený a dole kolem těla stažen šňůrkou a tento škapulíř pak vytvářel kolem těla nadechnutý záhyb. A tak tělo i kyčle vyhlížely jako široký pytel, přepásaný uprostřed a končící pod kolena. Na nohou měly opánky a od nich nahoru až po kolena měly lýtka křížově ovinuta řeménky, v otvorech pak bylo vidět kůži. Paže měly zakryty jemnými a průhlednými kusy látky, k ruce je přidržovalo více lesknoucích se kovových kruhů, a tím se vytvořil rukáv. Na hlavě měly jakýsi čepec z malých pérek, která nahoře končila špicí, s níž vzadu splýval dolů určitý hřeben, který končil silným trsem. Stavba jejich těla byla krásná, ale byli mnohem nevědomější než děti Abrahámovy. Některé také ještě měly dlouhé pláště – naho-

te užší, dole širší. Izraelské ženy navíc nosily na těle kus oděvu, jímž bylo tělo ovinuto, přes to měly dlouhé roucho a na tom dlouhou suknici vpředu uzavřenou knoflíky, hlavu měly ovinutou závojem nebo obepjatou několikerým okružím za sebou tak, jak to dnes mívají lidé kolem krku.

Spatřila jsem také, čemu se učilo ve škole Rebeky. Bylo to Abrahámovo náboženství: o stvoření světa; o Adamovi a Evě, jak byli uvedeni do ráje; o tom, jak byla Eva svedena satanem; o tom, jak se první pár dopustil hříchu tím, že překročil Bohem přikázanou zdrženlivost. Tím, že pojedli zakázané ovoce, povstaly v člověku všechny hříšné choutky. Byly také poučeny, že satan přislíbil prvním rodičům božské světlo a poznání, ale po hříchu se stali slepými, jako by jim přes oči byla položena rouška a tak přišli o původní darované zření a že teď museli namáhavě pracovat, rodit v bolestech děti a navíc úporně zápolit o každé poznání. Učily se také, že Ženě byl zaslíben Syn, který má rozdrtit hlavu satanovu: o Abelu a Kainovu potomstvu, jak se stalo neukázněným až zlým, dále že Boží děti byly svedeny krásou lidských dcer a jak se s těmito spojovaly, pročez z nich vzešel bezbožný, mocný lidský rod obrů, obdařených kouzelnickou mocí, zlými znalostmi a uměním; pokolení, které objevilo a dále předávalo všechny rozkoše a falešnou moudrost, všechno, co vábí ke hříchu a vzdaluje od Boha a tím takto lid svádělo a zkazilo, že Bůh se rozhodl všechny lidi až na Noema a jeho rodinu vyhladit. Tento lid měl svoje hlavní sídlo na jednom vysokém pohoří a stěhoval se stále výš a výše, avšak za potopy se i tato hora potopila a na jejím místě bylo potom moře. Dále se učily i o potopě, jak se Noe zachránil v arše, o Semovi, Chamovi a Jáfetovi, o Chamově hříchu a o opětné špatnosti lidí při stavbě věže v Babylónu; o této stavbě, jejím zničení, zmatení jazyků a o nepřátelském rozchodu lidí, to vše jim bylo uváděno v souvislosti s jednáním oněch zlých, mocných lidí plných čarodějnictví na té vysoké hoře a bylo to sdělováno jako důsledek nedovolených, Božím zákonem zakázaných sňatků, i na věži v Babylóně provozovali kouzelnictví a modloslužbu.

Při tomto vyučování byly tyto obrácené panny poučovány a varovány před sňatky s modloslužebníky, především před marnivým vyumělkovaným oblékáním, kouzelnictvím, dráždi-dly, obveselováním mysli, o špatném vlivu přílišného zdobení

se – především, co nevede k Bohu i o všech věcech, které míří ke hříchu, pro které Bůh lidi vyhladil. Ale naproti tomu byly vedeny k bázni Boží, k poslušnosti, k poddanosti a k věrnému prostému cvičení všech povinností, které byly spojeny s pastýřským životem. Byly vyučovány i v přikázání, které Bůh dal Noemovi, např. aby nejedl žádné syrové maso. Dostalo se jim i poučení, jak Bůh vyvolil lid Abrahámův a jak z jeho potomků se učinil vyvolený lid, z něhož se měl narodit Vykupitel a jak Bůh vyvedl Abraháma ze země Ur a tak si ho oddělil. Byly i poučeny, jak Bůh vyslal k Abrahámovi zářící muže, naplněné světlem a tito jemu dali tajemství Božího požehnání, aby se jeho potomci stali většími nad všemi národy země. O tomto předaném tajemství byly poučeny jenom všeobecně jako o požehnání, z něhož vzjede vykoupení. Učily se i o Melchisedechovi, jako o podobném zářícím muži, jak obětoval chléb a víno a jak sám Abrahámovi požehnal. Byly poučeny o trestajícím Božím soudu nad Sodomou a Gomorou.

Když Ježíš navštívil tuto školu, měly právě tyto panny určit časový údaj o době Mesiášově příchodu a všechny souhlasně dospěly svými výpočtu právě k současné době. V tomto okamžiku vstoupil do školy Ježíš se svými učedníky. Tato skutečnost zapůsobila ohromně. Ježíš o tom učil a všechno to vykládal velmi jasně: Mesiáš už je zde, nebude však poznán. Mluvil o zneuznaném Mesiáši a o znameních, která ho budou předcházet. O slovech: „Panna porodí syna!“ mluvil zastřeně, protože toto bylo pro ně ještě těžce pochopitelné, upozorňoval ale, aby se pokládaly za šťastné, že mohou prožívat tuto dobu, po které tak dlouho toužili praotcové a proroci. Mluvil také o pronásledování a utrpení Mesiáše, vykládal jim místa, svědčící o této skutečnosti a že mají dávat pozor o příští slavnosti stánků na to, co se v Jerichu stane. Mluvil o zázracích a o slepci, který má být uzdraven. I on jim určil časově příchod Mesiáše, mluvil o Janovi i o křtu a zeptal se, zda by si i ony křest přály. Vykládal zde také podobenství o ztracené drachmě.

Panny ve škole seděly s podloženýma nohama, často i vzpřímeně klečíce na jednom koleně. Každá měla vedle sebe lavičku, která tvořila úhel. Na jedné straně se opíraly bokem a na širší stranu pak pokládaly svoje svitky pro psaní, často také stály a naslouchaly.

V domě, kam Ježíš zavítal, byla též škola pro chlapce, cosi na způsob sirotčince, byla to určitá nadace pro vychování osiřelých nebo z otroctví vykoupených židovských dětí a těch, které vyrůstaly daleko od původního prostředí. V této škole působili jako učitelé i farizeové a saduceové a byly zde přijímány i dívky, z nichž mladší byly právě poučovány zase již odrostlejšími děvčaty.

Když Ježíš vstoupil do této školy, měli chlapci vypočítat něco z Joba a nemohli s tím být hotovi.

Ježíš jim vše vyložil a všechno jim napsal několika písmeny. Vysvětlil jim také něco o jedné míře dvou hodin cesty nebo času, což už ale více nevím; a vysvětlil chlapcům i mnohé záležitosti o knize Job; někteří rabíni totiž měli proti ní námitky, že se tak skutečně neudála, zatímco Edomitě, z jejichž národa pocházel Herodes, Židy tím popuzovali a posmívali se jim, že věří v pravdivost této historie o muži z edomské země, kterého tam přece vůbec nikdo nezná. Toto vše je pouhopouhé vyprávění, aby se Izraelité mohli na poušti pobavit. Ježíš teď chlapcům vysvětlil historii Jobovu, jak se skutečně stala a vyprávěl ji podobným způsobem jako proroci nebo ti, kdo učí děti, tak, jako by to vše viděl před sebou, jako kdyby to byl jeho vlastní příběh, on to sám všechno viděl a slyšel nebo jako by Job sám mu to vše vyprávěl.

Nikdo nevěděl, zda dokonce Ježíš tehdy sám žil, nebo zda dokonce není Boží anděl či Bůh sám. To ale nebylo chlapcům tak cizí, neboť oni brzy cítili, že Ježíš je prorok a věděli i o Melchisedechovi, že nikdo nevěděl, kým on sám vlastně byl. V jednom podobenství mluvil Ježíš i o významu soli a o ztraceném synu. Zatím došli farizeové, kteří se nad tím velmi zlobili, když pozorovali, že Ježíš všechno vykládal ve vztahu k sobě o všem tom, co ve škole učil o Mesiášovi.

Večer toho dne vyšel Ježíš s levity a dětmi před město. Dívky vedeny dospělejšími je následovaly. Ježíš často zůstal stát, až i tyto k němu došly, zatímco chlapci šli napřed, a učil pomocí krásných příkladů z přírody; k poučení mu sloužily všechny předměty, stromy, plody, květiny, včely, ptáci, Slunce, Země, voda, stáda a polní práce. Ježíš také poučoval chlapce nepopsatelně krásně o Jákobovi a prameni, který zde vykopal a jak se teď k nim rozlévá živá voda a co to znamená pramen uzavřít

a zasypat, jako to učinili nepřátelé Abrahámovi a Jákobovi, a to vše pasovalo na ty některé lidi, kteří by chtěli potlačit učení a zázraky proroků.

Když Ježíš následujícího rána přišel do synagógy, byli tady shromážděni všichni farizeové a saduceové, kteří zde byli, též mnoho lidu. Ježíš otevřel svitky a vysvětloval místa z proroků. Oni s ním zcela tvrdošíjně diskutovali, avšak Ježíš je všechny zahanbil. Až ke dveřím synagógy se doplazil člověk s ochrnutými pažemi; už tak dlouho toužil po Ježíšovi a konečně se mu podařilo, že dorazil na místo, kudy musil Ježíš přejít kolem, jakmile vyjde ven. Několik farizeů se nad ním pohoršovalo a poručili mu, aby odešel, a protože to nechtěl učinit, pokusili se ho odstrčit. Vzpíral se proti dveřím tak silně, pokud jenom mohl a vzhlížel zcela bezbranný k Ježíšovi, který se nalézal uvnitř na vyvýšeném místě, oddělen od něho mnoha lidmi a poměrně dosti daleko. Ten se ale k němu obrátil a řekl: „Co ode mne chceš?“ Tu onen muž řekl: „Pane, úpěnlivě prosím, uzdrav mě, neboť ty to můžeš, jestliže ale chceš!“ Ježíš mu odpověděl: „Tvoje víra ti pomohla, natáhni svou ruku nad lid!“ A v témže okamžiku byl muž na dálku uzdraven. Natáhl svou ruku do výše a chválil Boha. Ježíš teď řekl: „Jdi domů a nedělej žádný rozruch!“ Muž ale odpověděl: „Pane, jak mohu zamlčet tak veliké dobrodiní!“ A vyšel ven a zvěstoval to všem lidem. Teď přišlo a shromáždilo se mnoho nemocných před synagógou a Ježíš je uzdravil, když byl venku. Potom pobyl Ježíš na hostině s farizeji, kteří s ním i přes svoje vnitřní špatné smýšlení a hněv a zlobu navlek jednali s úctou a velikou zdvořilostí a stále trpělivě čekali. Ježíš uzdravoval ještě i večer.

13. Ježíš jde z Abelmechuly do Bezechu

Ještě ráno byl Ježíš ve škole v Abelmechule. Nakonec byl ohkopen malými děvčátky, která stála hustě kolem něho a brala ho za ruce a za šaty. Ježíš byl neuvěřitelně srdečný a vybízel děti k poslušnosti a k bázni Boží. Větší děti stály opodál. Přítomní mladíci byli poněkud rozpačití a stísnění, přáli si totiž, aby Ježíš šel dál. Domnívali se dle židovského způsobu a zvyku, že tato důvěrnost vůči dětem se nehodí pro proroka a mohla by jeho pověst poškodit.

Ježíš se o ně nestaral a když všechny děti poučil, napomenul i dospělé a utvrdil učitele v dobrém a jednomu ze svých učedníků řekl, aby věnoval každému z malých děvčátek dárek, domnívám se, že to byly dvě drachmy. Potom všem dětem společně požehnal a s učedníky toto místo opustil a šel východním směrem k Jordánu.

Cestou ještě na poli poučoval lidi před jednotlivými chatrčemi, kde se shromáždily zástupy polních dělníků a pastýřů. Teprve odpoledne kolem čtyř hodin došli k Bezechu, který leží asi dvě hodiny cesty východně od Abelmechuly za Jordánem. Vypadá to jako dvě města ležící po obou březích potoka, který vtéká do Jordánu. Tato končina zde je pahorkovitá, rozervána a i domy jsou zde roztroušeny. Bezech jsou spíše dvě obce, než jediné město. Obyvatelé jsou zde více osamělí a bez velikého společenského styku s okolím, jsou to ponejvíce zemědělci a s velikou námahou obdělávají svou rozervanou hornatou končinu. Mimo to zhotovují i zemědělské nářadí, aby je prodávali a vyrábí i hrubé koberce a stanová plátna.

Asi půldruhé hodiny odtud vytváří Jordán západním směrem zátočinu, jako by chtěl téci přímo k Olivové hoře, ale zase se znovu vrací zpět a tak obtéká na východním břehu jakýsi poloostrov, na kterém se nachází řada domů. Dříve, než Ježíš došel z Galileje do Abelmechuly, musel přes jednu říčku. Z Bezechu to dál mohl být Ainon, na druhé straně Jordánu vzdálen asi čtyři hodiny cesty daleko.

Ježíš se znovu vrátil z tohoto města do útulku, který je první ze všech směrem od Betánie a který pro něho byl zřízen

učedníky a teď se při této cestě k němu dostal. Byl zde ustanoven správce zbožný, dobře smýšlející muž, který přichozím vyšel vstříc, umyl jim nohy a pohostil je.

Ježíš šel ještě do města, kde ho na ulici přivítali představení školy a vstoupil i do různých domů, kde uzdravoval tamní nemocné.

S Ježíšem jde dobře na třicet učedníků. S Lazarem přišli učedníci z Jeruzaléma a okolí a více učedníků Janových. Někteří došli přímo z Macherontu s Janovým poselstvím Ježíši. Důtklivě ho vybízeli, že by měl přece jen zcela jasně vystoupit a vyslovit, že je Mesiáš. Mezi Janovými vyslanci byl i syn ovdovělého Kleofáše. Mám na mysli Kleofáše z Emauz, který byl spřízněn s Kleofášem, mužem nejstarší sestry. Jiným z těchto učedníků je Juda Barsabáš, spřízněný se Zachariášem z Hebronu. Jeho rodiče bydleli dříve v Nazaretě a teď žijí v Káně. Mezi Janovými učedníky, jak mě napadá, byli ještě jiní: synové Marie Heli, starší sestry přesvaté Panny. Byli Janovými učedníky. Narodili se tak dlouho po své sestře Marii Kleofášově, že byli mladší než její synové. Následovali Jana Křtitele až k jeho stětí a potom se přidali k učedníkům Ježíšovým.

Oba manželé, kteří se starali o útulek v Bezechu, byli zbožní, dobří lidé a po svém slibu žili zdrženlivě, ačkoliv nebyli eseny. Byli vzdáleně spřízněni se svatou Rodinou. Ježíš vícekrát za svého zdejšího pobytu mluvil o samotě s těmito lidmi.

Všichni přítomní přátelé a učedníci jedli a spali s Ježíšem v tomto nově vybudovaném útulku. Bylo zde připraveno nádobí, přikrývky, koberce, lůžka, přenosné stěny i sandály a jiné jednotlivé části oděvu, to vše pro ně zařídil Lazar a ženy. Marta zde v blízkosti měla na okraji pouště u Jericha dům, kde bylo plno žen, které to vše sem dopravily a připravily. Byly zde chudé vdovy a mnoho dalších zchátralých osob, o které se starala, které usilovaly o polepšení a přebývaly zde a pracovaly, to vše se dalo v tichosti a mimo veřejnost. Nebyla to žádná maličkost, udržovat tolik útulků pro tyto lidi a mít neustále přehled o všem, rozesílat všude posly a nade vším mít stálý dohled.

Ježíš zrána učil tolik a tak nádherně na pahorku uprostřed města, kde pro něj obyvatelé připravili učitelský stolec. Bylo zde velmi mnoho lidí, také i deset farizeů, kteří sem z okolních sousedních měst přišli, aby ze zvědavosti byli přítomni při jeho

učení. Velmi mírně a ohleduplně zde učil lid, který byl dobro-
myslný a jež se velmi polepšil, protože se účastnil Janova učení
a také díky křtu, kteří mnozí přijali. Ježíš je napomínal, aby byli
spokojeni se svým skromným postavením, pracovití a milosrd-
ní. Mluvil o čase milosti, o království a Mesiáši jasněji než
obvykle o sobě samém. Promlouval také o Janovi a o jeho svě-
dectví, uvěznění a pronásledování. Ten se také vyjadřoval o krá-
lovských cizoložnicích, které napomínal a proto musil být
uvězněn. V Jeruzalémě však byli popraveni nevěrníci, kteří
svoje nepravosti neprováděli tak veřejně. Mluvil velmi jasně a
výstižně. Napomínal lidi všech stavů s přihlédnutím na pohlaví
a stáří. Jeden farizej se zeptal, zda Ježíš teď nastoupí na jeho
místo, nebo zda on je ten, o kterém Jan mluvil. Ježíš odpověděl
vyhýbavě a odmítl jeho zvědavou otázku.

Potom Ježíš ještě velmi dojemně napomenul chlapce i děv-
čátka. Napomínal chlapce, aby byli vůči sobě trpělivi a jestliže
někdo jiný je udeří nebo napadne, aby to neopětovali, ale nao-
pak vše trpělivě snášeli, stáhli se zpět a neopláceli nepříteli. Nic
nemají oplácet stejně, jenom svoji lásku zdvojnásobit a i sami
mají svým nepřátelům prokazovat lásku. Nemají usilovat o cizí
majetek a kdyby některý jiný chlapec měl rád jejich psací náčiní,
jejich hračky a ovoce, pak mu oni sami mají dát ještě mnohem
více, než se od nich požaduje a tak zcela naplnit jejich touhu,
jestliže ale mohou svoje věci darovat; neboť jenom trpělivi, milu-
jící a štědrí obdrží místo v jeho království. A toto místo jim
popsal prostince, jako jakýsi krásný trůn.

Mluvil o pozemských dobrech, která musíme darovat, aby-
chom dosáhli dober nebeských. I dívky mezi jiným napomínal,
aby neusilovaly o přednost a o krásný oděv a vybízel je k po-
slušnosti, lásce k rodičům, mírnosti a bázni Boží.

Na konci veřejného učení se obrátil ke svým učedníkům,
napomínal je a utěšoval nesmírně láskyplně, aby pro něj všech-
no vytrpěli a neoddávali se žádným světským starostem. Řekl
jim, že je nebeský Otec štědře odmění a oni s ním budou vlastnit
království. Mluvil o pronásledování, které všichni vytrpí a vy-
slovil zřetelně: kdyby je farizeové, saduceové, herodiáni milo-
vali nebo chválili, pak z tohoto mají poznat, že se odchýlili od
jeho učení a že už více nejsou jeho učedníky. Tuto sektu pojme-
noval velmi výstižnými slovy. Jedinečně pochválil zdejší obyva-

tele pro jejich dobročinnost, neboť si často ze školy brali k sobě sirotky ze školy v Abelmeheule do služby nebo na práci. Pochválil je také pro novou synagógu, kterou postavili pomocí vedlejších daní, přispěli k tomu také zámožní lidé z Kafarnaa. Potom ještě uzdravil mnoho nemocných a pojedl se všemi svými učedníky v útulku a večer odešel do synagógy, protože začal sabat.

V synagóze učil Ježíš z Izaiáše 51,12. „Já jsem váš utěšitel.“ Mluvil proti lidské bázlivosti, proč se nemají bát farizeů ani jiných lidí, kteří by na ně naléhali a mají myslet na to, že je stvořil Bůh a až dosud je zachovává. Vykládal slova: „Já vkládám své slovo do tvých úst,“ že Bůh vyslal Mesiáše, a tento je Slovo Boží v ústech svého lidu a vůbec Mesiáš pronáší Boží Slova a že oni mají být jeho lidem. Všechno to vykládal tak jasně vzhledem ke své osobě, že farizeové si mezi sebou šuškali: On se vydává za Mesiáše. Potom ještě řekl, že se Jeruzalém má probudit ze svého opojení, zloba musí přestat, milost je zde. Neplodná synagóga nezrodila nikoho, kdo by ubohý lid vedl a napřímil; teď ale musí být ničitelé, pokrytci a utlačovatelé potrestáni a potlačeni. Jeruzalém musí povstat, Sion se musí probudit! Všechno vykládal v duchovním smyslu, vzhledem ke zbožným a svatým lidem, kajícím, k těm, kteří vstoupí křtem Jordánu do Zaslíbené země Kanaan, do království jeho Otce. Už nikdo neobřezaný, ani nečistý, nikdo, kdo neukázkouje svoje smysly, ani žádný hříšník nesmí již více ničit jeho lid. Tak stále učil o vykoupení a jménu Božím, které teď bude mezi nimi hlášáno a také z 5. knihy Mojžíšovy 16 – 18 o soudcích a těch, kdo zastávali úřady, o tom, jak bylo překrucováno právo, o uplácení, a velmi ostře udeřil na farizeje. Potom ještě uzdravil před synagógou mnoho nemocných.

Následujícího dne učil Ježíš opět v synagóze z Izaiáše 51 a 52 a z 5. knihy Mojžíšovy 16 – 21. Mluvil o Janovi a o Mesiáši, o poznání Mesiáše, ale jiným způsobem než obvykle, protože se velmi jasně vyslovil, že on sám je Mesiáš, neboť mnozí z přítomných již byli velmi dobře připraveni Janovým učením. Tato nauka vyplynula z Izaiáše kap. 52,13 – 15. Řekl: Mesiáš je shromáždí, bude naplněn moudrostí, povýšen a oslaven, a jako se mnozí pohoršili nad pohany pošlapaným a zničeným Jeruzalémem, tak se podobně objeví i jeho Vykupitel mezi lidmi

bez uznání, pronásledovaný a opovržený. Pokřtí mnohé pohany a očistí a králové jím poučení budou před ním mlčet a ti, kteří ho nepoznali, budou vnímat jeho učení, budou ho vidět. Mluvil znovu o všech svých skutcích a zázracích od svého křtu a o všech pronásledováních, která vytrpěl v Jeruzalémě a v Nazaretě, o veškerém pohrdání a vyzvídání farizeů a jejich výsměchu. Připomenul i zázrak v Káně, uzdravení slepých, hluchých, němých, ochrnutých, vzkříšení dcerušky Jairovy ve Fazaelu. Ukázal na tamní končinu a řekl: „Není to daleko odsud, jděte a ptejte se, zda tomu tak je!“ Řekl: „Vy jste Jana spatřili, poznali a on vám řekl, že je jeho předchůdce, že připravuje pro něj cestu. Byl Jan změkčilý, jemný a vznešený? Nebo to byl člověk z pouště? Přebýval v palácích, jedl skvošná jídla, nosil hedvábné šaty, pronášel jemná hladká slova? Řekl však, že on sám je pouze předchůdce; nenosí pak služebník šaty svého pána? Bude mít tedy král plný nádhery, mocnější, takový, jakého vy očekáváte jako svého Mesiáše – podobného předchůdce? Jako byl Jan? Ale vy máte Vykupitele a vy ho nechcete poznat! On není podle vaší pýchy a proto on není takový jako vy, tak ho proto nechcete poznat!“

Učil také ještě mnohé z 5. knihy Mojžíšovy 18,18.19: „Probudím jim proroka z jejich bratří a kdo jeho slova pronesená v mém jménu nebude poslouchat, od toho budu vyžadovat vyúčtování!“ Bylo to učení plné moci a nikdo se mu neodvážil odporovat. Řekl také: „Jan byl v poušti osamocený a nechodil k nikomu, to se vám nehodilo! Já chodím od místa k místu, učím a uzdravuji a ani to se vám nelíbí! Jakého tedy chcete Mesiáše? Každý chce něco jiného. Jste jako děti, které pobíhají po ulicích, každé si zhotoví jiný nástroj, aby na něj hrál, jeden si zhotoví nízký roh z lýka, jiný zase vysokou píšťalu.“ A teď Ježíš vyjmenovával nejrůznější dětské hračky a vyjádřil se v tom smyslu, jak každý chce, aby ostatní podle něj v jeho tónu zpívali a každému se líbí jenom jeho vlastní hračka!

K večeru, když Ježíš vyšel ze synagógy, bylo před ní shromážděno veliké množství nemocných. Mnozí leželi na nosítkách a byly nad nimi rozepjaty stanové přístřešky. Ježíš doprovázen svými učedníky šel od jednoho ke druhému a uzdravoval je. Mezi tím se tu i tam objevili posedlí, kteří zuřili a začali pokřikovat na Ježíše. Ježíš je osvobodil, když kolem nich

přecházel a přikázal jim, aby mlčeli. Byli zde ochrnutí, lidé trpící souchotinami, vodnatelností, s vředy na krku jako žlázami, hluchší i němí. Všechny jednotlivě uzdravoval vzkládáním rukou, přece však jeho doteky a způsoby se různily. Někteří byli uzdraveni zcela a ihned, jen byli poněkud zesláblí, někteří pocítili úlevu a uzdravení potom následovalo rychle podle druhu nemoci a podle duševního stavu nemocného. Uzdravení odsud odcházeli a zpívali jeden Davidův žalm. Bylo zde však tolik nemocných, že Ježíš ani nemohl obcházet kolem. Učedníci mu pomáhali tím, že nemocné pozvedali, napřimovali, uvolňovali z obvazů a tak Ježíš položil ruce na hlavu Ondřejovu, Janovu a Judy Barsabáše a vzal jejich ruce do svých rukou a přikázal jim, aby nad částí nemocných vykonali v jeho jménu to, co dělá on. A oni to také ihned činili a mnohé uzdravili.

Nato se Ježíš s učedníky odebral do útulku, kde měli připraveno jídlo, jinak s nimi nikdo nebyl. Ježíš pak dal veliký díl pokrmů, které zbyly a které požehnal, zanést ven ubohým pohanům, kteří tábořili před Bezechem a i ostatním chudým. Učedníci učili tyto karavany pohanů.

V Bezechu se shromáždilo veliké množství lidu z obou břehů Jordánu. Všichni, kteří slyšeli Jana, chtěli také poslouchat i Ježíše. Bezech leží asi třičtvrtě hodiny od Jordánu na prudkém potoku, který toto místo dělí na dvě části.

14. Ježíš opouští Bezech a přichází do Ainonu. Marie ze Sufanu

Ježíš ještě uzdravoval a učil před útulkem. Lid, putující ke křtu, karavana pohanů a mnoho jiných lidí putovalo k Jordánu, aby se dali přepravit přes řeku. Přívoz se ale nalézal na místě ležícím půldruhé hodiny jižněji než Bezech. Na druhé straně Jordánu leží mezi Bezechem a Sartanem město Adam. U tohoto města Sartanu se zastavil Jordán, když tudy přecházely děti Izraele; i Šalamoun zde dal jednou odlévat nádoby. Drží se zde ještě i jiná povolání a západně od zákrutu Jordánu se v jednom kopci nalézá důl, který se táhne až k Samaří. Nalezli zde totiž něco, co se u nás nazývá rudou. Ježíš po celou dobu učil. Když se zeptali, zda chce učit v Sartanu, řekl: Jinde to potřebuji více, zde často býval Jan, měli by se spíše zeptat, zda tady hodoval a jídal jemná jídla. Tam u Jordánu byl veliký přívoz: pod tímto přívozem je mohutný zákrut řeky k západu. Na druhé straně putovali asi dvě hodiny jižním směrem po severním břehu jedné říčky, která vtéká do Jordánu kousek pod oním přívozem. Potom překročili jednu říčku, v jejíž blízkosti jim ležel po levici Sukkot. Pak si odpočinuli pod stany mezi Sukkotem a Ainonem, tato města mohla být od sebe vzdálena asi čtvrt hodiny. Když přešli Jordán kousek cesty proti toku, mohli na oné straně spatřit Sálem, ale zakrýval jim ho jeden pahorek. Toto město leželo kousek pod středem onoho západního oblouku Jordánu proti Ainonu.

V Ainonu se shromáždilo nespočetné množství lidí. Pohané se utábořili mezi pahorkem, na kterém leží Ainon, a Jordánem. Bylo zde i deset farizeů, dílem z Ainonu, zčásti z jiných míst, nacházel se mezi nimi i syn Šimona za Betánie. Byli však mezi nimi i lidé chytří a spravedliví.

Na severní straně pahorku leží Ainon, je to malé město, jaké je v blízkosti letních sídel. Na této straně se před městem nacházel potok, vyvěrající z křestního pramene, ležícího na východní straně pahorku. Pramen protékal pahorkem veden v železných rourách. Tento odtok byl uzavírán a otevírán jenom podle potřeby. U tohoto pramene byl i pavilon.

Zde před městem vyšli vstříc Ježíšovi a učedníkům farizeové, mezi nimi i syn Šimona Malomocného a zcela přátelsky je přijali a s úctou uvedli do stanu, umyli jim nohy a podali k osvěžení med, chléb i pohár. Ježíš se vyjádřil, že jsou mezi nimi spravedlivě smýšlející lidé, ale že ho bolí, že patří k této sektě. Následoval je do města, tam ihned vstoupil do dvora, kde leželo veliké množství nemocných všeho druhu; cizích i domácích, kteří již na něj čekali. Leželi buď pod stany, nebo v přilehlých halách tohoto dvora. Mnozí ještě mohli chodit a Ježíš jim pomáhal jednomu po druhém tím, že na ně vkládal ruce a při tom je napomínal. V tom mu pomáhali učedníci tím, že je přinášeli, pozvedali, uvolňovali ze zavinutí; přítomni byli farizeové a mnoho dalších lidí. V pozadí stály i ženy, trpící krvácením, bledé a záhalené, a když již Ježíš byl hotov se všemi nemocnými, zašel také i k těmto ženám, vkládal na ně ruce a uzdravil je. Byli zde ochrnutí, vodnatelní i vychrtlí lidé s vředy na krku i na těle, kteří byli nečiští, i lidé hluchí a němí a vůbec nemocní všeho druhu.

Tento dvůr končil širokou sloupovou halou, do které od města vedl vchod; spatřila jsem v této hale mnoho lidí, kteří přihlíželi, farizeové i více žen. Zdejšími farizeům, neboť byli mezi nimi lidé poctiví a protože ho přijali přece jen spravedlivě a řádně, přiznal Ježíš jistou přednost ve srovnání s farizeji jiných míst. Ježíš se chtěl setkat s jejich námitkou, že se zahazuje vždy jenom s celníky, hříšníky a žebráky. Chtěl ukázat, že jim ponechává jejich přednost, jestliže oni sami se k němu náležitě chovají a mají dobré smýšlení. Oni sami se mají snažit zvláště o to, aby lidi přiváděli k řádu a to Ježíš schvaloval.

Zatímco Ježíš uzdravoval, došla k zadní bráně veliké haly krásná, dle cizího způsobu oblečená paní středního věku. Hlavu i vlasy měla zahaleny tenkým závojem, který byl protkán perlami. Horní polovinu těla zakrýval od krku živůtek srdcovitě se rozšiřující, který byl po stranách otevřený. Tento živůtek splýval s ramen jako škapulíř, byl sepnutý kolem těla a uzavřen řemenem, který sem dosahoval od zadního dílu a byl kolem krku a na hrudi zdoben šňůrkami a perlami. S něho splývaly dvě bohatě řasené sukně, jedna kratší, druhá delší až k nártům, obě byly z jemné bílé vlny, protkávané velikými pestrými květinami. Rukávy byly široké a spjaty kroužky, na ramenou, kde se oba díly spojovaly – přední a zadní –, byl na toto spojení

připnut horní díl krátkého pláště, který spadl před obě paže. Toto vše pak zakrýval dlouhý bílý vlněný plášť.

Vstoupila velmi smutná a plná úzkosti, naplněná studem a bázní, její bledá tvář byla uplakaná a zcela strhaná zármutkem. Chtěla se dostat k Ježíši, bylo zde ale mnoho lidí a ona se k němu nemohla dostat. Čilí farizeové jí šli vstříc a ona řekla: „Dovedte mne k Prorokovi, aby mně odpustil hříchy a uzdravil!“ Farizeové ji přemlouvali: „Ženo, jdi domů! Co chceš tady? On s tebou mluvit nebude. Jak by ti mohl odpustit hříchy? On se s tebou nebude zabývat, ty jsi cizoložnice!“ Když to žena uslyšela, zbledla, její tvář se strašlivě zkřivila, vrhla se na zem, svůj plášť roztrhla odshora až dolů, rovněž tak svůj závoj na hlavě a zvolala: „Ach, pak jsem ztracena! Teď se mne zmocnili! Roztrhají mne! Oni jsou zde!“ A jmenovala pět zlých duchů, kteří do ní vstoupili, jednoho od svého manžela a čtyři ze svých milenců. Byl to strašlivý pohled. Několik okolostojících žen ji pozvedlo a odneslo tuto nařikající ženu zpět do jejího příbytku. Ježíš to dobře viděl, ale nechtěl zde farizeje pokořit, dovolil, aby se to vše odehrálo a pokračoval i nadále a uzdravoval, neboť její hodina ještě nepřišla.

Nato se Ježíš s učedníky a farizeji, doprovázen lidem, odebral městem vzhůru na pahorek tam, kde učival Jan na místě obklopeném trávou porostlými náspy a kde byly i jednotlivé budovy. U tohoto místa na té straně, kudy vystupovali vzhůru, ležel napolo zchátralý zámek, v jehož věži pobýval Herodes, když přišel naslouchat Janovi. Celý okraj pahorku je již obsazen lidem, který zde očekával Ježíše.

Ježíš vstoupil na tento pahorek, kde Jan učival, a toto místo bylo zakryto stanem, který byl otevřen na všechny strany. Měl zde velký proslov, ve kterém rozváděl Boží milosrdenství k lidem a zvláště k jeho lidu a všechno Boží vedení a příslibení, probíral celé Písmo svaté a dokazoval naplnění všeho toho v nynější době. Nemluvil zde však přece tak jasně jako v Bezechu, že Mesiášem je on sám. Hovořil i o Janovi, jeho uvěznění a práci. Střídavě přicházely a odcházely zástupy lidu, aby slyšely Ježíše. Ježíš se také jednotlivých zástupů ptal, proč se chtějí dát pokřtít. Proč až do teď vyčkávaly? Co rozumí a chápou pod skutečností křtu? Rozděloval je hned do různých skupin, ty, které měly být pokřtěny dříve a které později, až budou více poučeny. Vzpo-

mínám si na odpověď jednoho zástupu křtěnců na otázku, proč až dosud čekaly? Jeden ze zástupu řekl: „Protože Jan vždy učil, že přijde někdo, kdo je větší než on, proto jsme na něj čekali, abychom přijali ještě větší milosti.“ Nato všichni, kdo byli stejného smýšlení, pozvedli do výše ruce a vytvořili tak společenství, kterému Ježíš podal určité poučení a dal jim pokyny pro přípravu a pro dobu, kdy se mají dát pokřtít.

Odpoledne asi kolem třetí hodiny Ježíš toto učení zakončil a sestoupil s učedníky a farizeji s pahorku zpět do města, kde mu připravili velkou hostinu v otevřené hale útulku. Když však Ježíš došel do blízkosti domu pro veřejné slavnosti, nevešel s nimi dovnitř, ale řekl: „Mám poněkud jiný hlad,“ a zeptal se jich, ačkoliv to dobře věděl, na dům, kde bydlí ona žena, kterou ráno od něj zapudili. Ukázali mu tento dům v blízkosti domu pro slavnosti a Ježíš je nechal stát na ulici a předdvořím do něj vstoupil.

Když se Ježíš přibližoval, spatřila jsem velikou bolest a úzkost této ženy uvnitř domu. Zlý duch, který ji posedl, nutil ji z jednoho koutu do druhého, až jednala jako bázlivé zvíře, které chce někam zalézt. Když Ježíš prošel dvorem a blížil se k onomu místu, kde právě byla, uprchla chodbou na svah pahorku, na kterém ležel její dům. Byl tam sklep a ona lezla do nějaké nádoby podobné sudu, který však byl nahoře užší než dole a protože se v něm chtěla ukrýt, praskl s velkým hřmotem. Byla to veliká hliněná nádoba. Ježíš však zůstal klidně stát a zvolal: „Marie ze Sufy, ženo onoho (zde řekl i jméno jejího manžela, které jsem již zapomněla). Prikazuji ti ve jménu Boha, pojď ke mně!“ Tu žena zcela zahalena od hlavy až k patě přišla, jako by ji zlý duch i teď nutil, aby se ukryla i ve svém plášti jako pes, který čeká rány a doplazila se po čtyřech k Ježíšovým nohám. Ježíš jí však řekl: „Povstaň!“ A ona povstala, ale tak úporně si přitáhla závoj přes tvář a kolem krku, jako by se chtěla tímto závojem uškrtit. Tu Pán řekl: „Odhal svou tvář!“ A ona odstranila závoj ze své tváře. Měla sklopené oči a dívala se stranou, jako by ji od Ježíše odpuzovala nějaká vnitřní síla. Ježíš ale přibližoval svou hlavu k její a řekl: „Pohlédni na mne!“ Učinila tak. Ježíš na ni dechl, ona se zachvěla a temná mlha se od ní vzdálila na všechny strany. Zhroutila se před Ježíšem na kolena. Její služebné, když uslyšely hluk rozbité nádoby, se přiblížily a stály

opodál. Ježíš jim přikázal, aby ženu odvedly do domu a uložily na lůžko a sám ji s několika učedníky následoval. Tak ji teď zastihl, jak usilovně plakala. Přiblížil se k ní, položil jí ruku na hlavu a řekl: „Tvoje hříchy jsou ti odpuštěny!“ Velmi plakala a napřímila se. Teď do světnice přišly i její tři děti, chlapec asi dvanáctiletý a dvě děvčátka asi devět a sedm roků, tyto měly žlutě vyšívané sukénky s krátkými rukávky. Ježíš šel k těmto dětem, přátelsky s nimi promluvil, ptal se jich a poučoval je. Matka řekla: „Poděkujte Prorokovi. On mne uzdravil!“ Tu se děti vrhly před Ježíšem na zem. Ten jim však požehnal a jedno po druhém odvedl jednotlivě k matce podle jejich stáří a vložil jejich ruce do rukou matčiných a mně se zdálo, že tím od dětí odnímá jistou hanbu, jako by už teď byly právoplatnými dětmi, neboť byly počaté v cizoložství. Ježíš ještě ženu potěšil, že by se mohla se svým manželem usmířit a nabádal ji, aby dále pokračovala v této lítosti a pokání a žila spravedlivě. Potom odešel s učedníky na hostinu k farizeům.

Tato žena byla z končiny u Sufy v moabitské zemi a byla z potomstva Orfy, vdovy po Chelionovi, snachy Noemi, která ale na radu Noemi nešla s ní do Betléma, kam ji doprovázela Rut, druhá vdova po jejím druhém synu Mahalonovi. Tato vdova po Chelionovi, Orfa, synu to Elimelecha z Betléma, provdala se v Malabsku znovu a této rodiny pocházela Marie Sufanitka. Byla manželkou jednoho Žida a byla bohatá cizoložnice a ony tři děti, které u sebe měla, byly nemanželské. Její muž ji zapudil a svoje manželské děti si ponechal u sebe. Sama bydlela ve vlastním domě v Ainonu, již delší dobu byla naplněna lítostí a konala pokání, vedla si velmi dobře a byla zdrženlivá a i jiné spravedlivé ženy v Ainonu k ní byly zcela hodné. Janovo učení o Herodově cizoložství jí ještě více otrásl. Často bývala posedlá pěti zlými duchy, kteří se jí právě teď zmocnili, když šla se svou poslední nadějí ke dvoru, kde Ježíš uzdravoval a kde ji farizeové odmítli, jejich odmítnutí u ní vyvolalo malomyslnost, přijala ho jako spravedlivé a dovedlo ji to na samý okraj zoufalství. Svým původem od Orfy, švagrové starozákonní Rut, bylo ve vztahu k Ježíšovu původu od krále Davida mně ukázáno, jak tento zbloudilý proud, který právě v ní vyzrál k takovému hříchu, Ježíšovou milostí také i v ní dosáhl čistoty a vstoupil do církve.

Ježíš teď vstoupil do dvora, kde se konaly slavnosti a tam již byli farizeové a ostatní učedníci a zasedli s nimi ke stolu. Byli trochu nazlobeni, že Ježíš obešel a sám vyhledal onu ženu, kterou již oni před tolika lidmi tak tvrdě odehnali; vůbec ale o tom nepromluvili, poněvadž se báli výtky. I po dobu celé hostiny jim Ježíš stále prokazoval úctu a učil v mnoha přirovnáních a podobenstvích. Uprostřed hostiny vstoupili dovnitř tři děti naší Sufanitky slavnostně oblečeny. Jedna dceruška nesla bílý džbánek s překrásně vonící tekutinou, druhá podobný s nardovým olejem, i chlapec měl svou nádobku. Vstoupili do sálu na otevřené straně stolu, vrhli se před Ježíšem na zem a dárky postavili před něj na stůl. Následovala je i ona sama se svými služebníky, neodvážila se ale přistoupit. Byla zahalena závojem a nesla mísu z třpytného, pestře mramorového skla, ve které uprostřed stálo zpříma jemné koření – byly to živé stonky – a kolem něj leželo nejrůznější drahé koření, i její děti složily takové malé mísky. Farizeové na ženu pohlíželi mrzutě a stejně i na její děti, kterým mísu předala, a ty postavily její dar k ostatním na stole. Ježíš jí poděkoval. Farizeové reptali, tak jako později nad darem Marie z Magdaly; domnívali se, že toto je velká rozmařilost a je zcela proti umírněnosti a proti soucitu k chudým. Chtěli však přece jenom něco namítnout vůči této ubohé ženě. Ježíš s ní ale mluvil velmi přátelsky a tak se choval i k jejím dětem, daroval jim několik plodů, s nimiž pak odešly. Sufanitka pak stála zahalena a pokorná za Ježíšem a tento řekl farizeům: „Všechny dary pocházejí od Boha. Za skvostnou věc věnuje člověk to nejskvostnější co má, není to žádná rozmařilost; lidé, kteří toto koření sbírají a připravují, i ti musejí být živi. Prikázal pak jednomu ze svých učedníků, aby výtěžek za to vše rozdál mezi chudé. Potom řekl ještě něco o obrácení a lítosti této ženy a požadoval ode všech pro ni úctu, vyzval i zdejší obyvatele, aby se s ní stýkali s láskou. Žena neřekla Ježíšovi ani slovo, stála pod svým závojem a stále tiše plakala, vrhla se pak mlčky před Ježíšem na zem a poté opustila místnost.

Ježíš ještě mluvil proti cizoložství. Kdo se z nich opravdu cítí čistý vůči duchovnímu cizoložství? Řekl, že Jan Heroda neobrátil, ale tato žena se obrátila. Mluvil také o ztracené a znovu-nalezené ovečce. Sám tuto ženu již doma potěšil: „Tvé děti se stanou hodnými!“ A dal jí naději, že by měla přijít k ženám

u Marty, aby se starala o potřebné věci. Spatřila jsem, jak učedníci po hostině rozdali ještě mnohé věci chudým. Ježíš se však zatím odebral dolů na západní stranu pahorku u Ainonu, kde byl v určité vzdálenosti tábor pohanů a jak se domnívám, stál tu také útulek pod stany na této straně. Ježíš pohany poučoval. Ainon leží na Herodově území, ale jako majetek náležel – i když byl mimo jeho území – tetrarchovi Filipovi. Přesto zde však bylo pár Herodových vojáků, aby vyzvídali.

15. Ježíš v Rámot-Galád

Z Ainonu odešel Ježíš s dvanácti učedníky k Jaboku a do blízkého města. Ondřej, Jakub, Jan a ještě jiní učedníci zůstali v Ainonu, aby u křestní nádrže křtili. Toto místo leželo východně od pahorku, voda sem vtékala do této křestní nádrže z vršku a vyplňovala za ním malé jezírko, zavlažovala pak několik luk jako potůček a znovu na severní straně Ainonu opět vytvářela tok, který vtékal do Jordánu.

Spatřila jsem, jak Ježíš s učedníky asi jednu hodinu východně od Sukkotu na jižní straně Jaboku učí v tamním městě. Mezi mnoha nemocnými, které Ježíš uzdravil, byl i jeden muž, který od svého narození měl jedno oko stále zavřené. Ježíš mu ho potřel svoji slinou, oko se otevřelo a muž dokonale viděl.

Odtud šel Ježíš přes potok Jabok, který protéká údolím a putoval východním směrem až před Mahanaim, ležící ve dvou údolích. Usedl před tímto městem u pramene a brzo se dostavili představení synagógy a starší lidu z města s nádobou vody, jídlem a nápojem. Přivítali ho, umyli nohy jemu i učedníkům a nalili mu i olej na hlavu. Všem dali něco k jídlu a pití a zavedli ho nadšeně do města. Ježíš tady jen krátce učil o praotci Jákobovi, co zde v blízké končině prožil. Tito lidé byli většinou pokřtěni Janem. Vládla u nich stále patriarchální prostota a mnohé starobylé zvyky, podobně i ve všech okolních městech. Ježíš zde příliš dlouho nepobyl, ale byl to pro něj důkaz úcty, když tudy procházel.

Z Mahanaimu pokračoval po severním břehu Jaboku ještě asi jednu hodinu východním směrem. Bylo tam místo, kde se sešel Jákob s Ezauem. Údolí zde vytvářelo kotlinu. Po celou cestu Ježíš učedníky poučoval. Po určité chvíli přešli znovu přes potok Jabok na jeho jižní břeh nedaleko místa, kde se dvě spojené říčky vlévají. Potom šli ještě asi míli východním směrem a po pravé ruce měli pustinu Efraim.

Zde naproti východní části lesa u Efraimu na horském hřbetu nad údolím leží Rámot-Galád, krásné, pravidelně vybudované a čisté město, ve kterém měli i několik svých ulic a chrám pohané. Bohoslužbu zde vedli levité. Jeden učedník šel napřed, aby ohlásil Ježíšův příchod; levité a ostatní vznešení lidé ho již očekávali

v jednom stanu před městem u pramene. Umyli příchozím nohy, podali jim něco k jídlu i pití a doprovázeli je do města, kde již bylo shromážděno mnoho nemocných na náměstí, kteří Ježíše úpěnlivě prosili o uzdravení a pomoc. Ten mnohé z nich uzdravil. Když nastal večer, učil ještě také v synagóze, neboť to byl sabat, kde se připomínalo obětování dcery Jeftovy a to zde v tomto městě bylo slaveno jako lidová smuteční slavnost. Bylo tu zvláště mnoho panen a i hojně lidí z celé této končiny.

Ježíš a učedníci se účastnili hostiny u levitů a přenocovali v jednom domě u synagógy. Zde v této končině pro Ježíše nebyly připraveny žádné útulky, avšak již předem byly pronajaty v Ainonu, Kamonu i Mahanaimu a počet hostů byl též určen. Rámot se terasovitě rozprostírá na jednom pahorku a za ním je v malém údolí pod příkrou skalní stěnou část města, kterou obývají pohané. Měli tam i svůj chrám. Jejich domy se vždy daly poznat podle figur, které stály na střechách. Na chrámové střeše stála skupina soch. Uprostřed byla socha s korunou, která měla v ruce mísu a sama stála v jiné míse nebo nad nějakým pramenem; bylo kolem ní více figurek dětí, které čerpaly vodu a nalévali ji jedno druhému a nakonec do mísy s prostřední figurou.

Zdejší města v okolí jsou čistá a krásnější, lépe vystavěna než stará města židovská. Ulice se hvězdovitě rozebíhají z jednoho středu, okraje města jsou zakulacené a tak i cik cak probíhají hradby. Kdysi to bylo uprchlické město pro zločince (srov. Dt 4,43, Joz 20,8). Veliká, stranou ležící budova stojí nadále tam, kde dříve museli tito lidé pobývat, teď však již je rozpadlá a zdá se, že už jí více nepoužívají. Zhotovují se zde příkrývky a do nich vsívají nejrůznější květiny a zvířata, dílem aby s nimi obchodovali, dílem se zhotovují i tkaniny pro chrám. Spatřila jsem, jak mnoho žen a dívek na těchto věcech pracují v dlouhých stanových domech. Zdejší lidé jsou více oblečení patriarchálním způsobem a velmi čistotní. Jejich šaty jsou z jemné vlny.

Ježíš se účastnil veliké vzpomínkové slavnosti na paměť Jeftovy dcery. Šel se svými učedníky a s levity před východní část města na krásné místo ve volné přírodě, kdy bylo vše připraveno pro slavnost. Byl zde v širokých kruzích shromážděn všechen lid z Rámot-Galádu. Stála zde ještě vyvýšenina s oltářem,

na němž byla Jeftova dcera obětována a naproti tomu byl půlkruh trávou porostlých sedátek pro panny a i místa pro levity a soudce města. Všichni vycházeli ven na toto místo v dlouhém uspořádaném průvodu. Panny z Rámotu a mnoho panen z jiných okolních měst přišlo na slavnost a byly smutečně oblečeny. Jedna z nich – bíle oblečená a zahalená závojem – představovala Jeftovu dceru. Zástup ostatních panen byl oblečen do zcela tmavého oděvu, brady měly zahaleny a z dolní části paží jim splývaly řeménky s černými třásněmi. Tyto panny představovaly její nařikající družky. Před průvodem šly dívenky, které sypaly květiny a některé pískaly velmi smutně na malé flétny, byli přivedeni i tři beránci. Tato slavnost s nejrůznějšími zvyky byla velmi dojemná a dlouhá, bylo při tom i mnoho čtení se zpěvy, tato všechna dějství uspořádaně představovala onu smutnou oběť; prozpěvovány byly i písně, které tuto událost popisovaly, i žalmy. Představitelku Jeftias, Jeftovu dceru, utěšovaly a oplakávaly chóry družek, ona sama pak toužila po své smrti. I mezi levity bylo několik sborů, které jako by se nad ní radily, ona sama pak přistupovala a pronášela určité projevy, ve kterých požadovala splnění slibu. Při všem tom měli popsané svitky, které z části znali z paměti, částečně je předčítali.

Ježíš pak měl osobní účast na této slavnosti. Sám představoval nejvyššího soudce nebo kněze a pronášel některé obvyklé proslovy, zčásti učil a po dobu slavnosti měl i dlouhé učení. Na paměť Jeftovy dcery byli obětováni tři beránci, krev se rozlila kolem oltáře a upečené maso bylo potom rozděleno mezi chudé. Ježíš také poučoval děvčátka o marnivosti a při tom vyšlo najevo, že Jeftova dcera mohla být od smrti osvobozena, kdyby sama nebyla tak domýšlivá.

Slavnost trvala až do odpoledne. Dívky si také střídavě vyměňovaly roli Jeftovy dcery po celou dobu slavnosti, brzy se posadila jedna, brzy druhá na krásné sedadlo uprostřed kruhu a při tom si vzájemně vyměňovaly svůj šat pod jedním stanem. Její představitelka byla oblečena tak jako Jeftova dcera kdysi při této oběti.

Její hrob se ještě nalézal na jistém pahorku a vedle něj bylo místo, kde byli obětováni beránci. Hrobem byl čtverhranný sarkofág, nahoře jej bylo možno otevřít. Když již byl spálen tuk a obětované části beráneků, byl donesen zbytek s popelem a něko-

lika pozůstatky k blízkému hrobu a to vše tam vrhli proti otvoru do hrobu. Když byli beránci zabiti, spatřila jsem, že krev byla rozstříkána kolem oltáře a že panny jednou hůlčičkou nabrali kapku krve a umístily ji na cíp svého dlouhého úzkého závoje, který jim splýval kolem ramen.

Ježíš řekl: „Jeftias! Měla bys doma děkovat Bohu za vítězství, které Bůh daroval tvému lidu, ale ty pyšně vycházíš a hledáš slávu dcery hrdiny, jsi ještěně ustrojena a velmi toužíš po slávě s chloubou před dcerami svého lidu!“

Když skončily obřadní slavnosti, putovali do jedné blízké zahrady, určené ke slavnostem, kde pod loubím a pod stany byla připravena hostina. Ježíš se jí zúčastnil a posadil se ke stolu, kde předkládali jídlo chudým. Vyprávěl také podobnoství. Panny jedly v témže stanu, avšak odděleny stěnou, která byla tak vysoká, že když člověk seděl u stolu, neviděl přes ni, ale jestliže stál, pak přes ni vidět mohl. Po hostině šel Ježíš s učedníky, levity i ostatními lidmi do města. Tam na něj čekalo mnoho nemocných, které potom uzdravil, byli mezi nimi i trdnomyslní a náměsíční. V synagóze pak ještě učil o Jákobovi a Josefovi, jak byl prodán Egypťanům a řekl: „Jednou bude opět jiný člověk prodán za stejnou částku jedním ze svých bratrů, i tento se pak ujme svých bratrů kajících a v bídě hladu je nasytí chlebem věčného života.“ Tak jsem se dozvěděla, že Josef byl prodán za třicet stříbrňáků. Tohoto večera také ještě několik pohanů z města mluvilo zcela pokorně s učedníky, zda by i oni nemohli mít nějakou účast na konání velikého Proroka a učedníci to zase oznámili Ježíšovi, který jim přislíbil, že ráno k nim přijde.

Jefte byl zapuzen jako syn pohanské matky pravoplatnými dětmi svého otce z Rámotu, který se též nazývá Masfa a žil v blízké zemi Tob s ostatní válečnou sběří a živil se loupežemi. Po své zesnulé ženě pohance měl jedinou dceru, která byla krásná, neobyčejně chytrá a značně domýšlivá. Jefte sám byl čilý, pevný, silný muž s velikou touhou po vítězství a přísně vždy dodržoval svoje slovo. Byl to jakýsi pohanský válečný hrdina, ačkoliv to byl Žid. Byl nástrojem v ruce Boží. Naplněn touhou po vítězství a touhou stát se hlavou své země, ze které byl vyhnán, učinil svůj slavnostní slib, že podá Hospodinu jako zápalnou oběť to, co mu z jeho domu po vítězném boji jako první

vyjde vstříc. Svoji vlastní dceru vůbec neočekával. Ostatní lidi ve svém domě nemiloval.

Slib se Bohu nelíbil, ale vše to připustil a vyplnění slibu musilo jej i jeho dceru vytrestat a zamezit jeho budoucímu opakování. Jeftova dcera by se bývala stala po vítězství velmi zlou, a to proto, že její otec by byl povýšen. Teď konala dva měsíce pokání a zemřela pro Boha a mohla přivést i svého otce k zamyšlení a učinit zbožnějším. Dcera vyšla s velkým průvodem panen za zpěvu, hry na flétny a bubínky svému otci vstříc dobře přes hodinu cesty v ústrety před město, ještě dříve, než ho mohla spatřit. Když se dověděla o svém neštěstí, šla do sebe a vyprosila si, aby mohla před touto obětí odejít se svými družkami do samoty, aby oplakávala to, že zemře jako panna, protože teď její otec v Izraeli nemá žádné potomky a také proto, aby se pokáním připravila na svou obětní smrt. Odešla tedy s více družkami – pannami přes údolí u Rámotu do protějšího pohoří a žily tam po dva měsíce ve stanech za modliteb a v postu oděny kajícím rouchem. Dívky z Rámotu se u ní střídaly. Oplakávala zvláště svoji marnivost a touhu po slávě. Byla ale také konána porada a jakýsi soud, zda by nemohla být zachráněna před smrtí, nebylo to však možné, neboť otec onen slib učinil zvláštní svatou přísahou, proto oběť, která z něho vyplývala, nemohla být nikdy zrušena. Spatřila jsem také, že i ona sama požadovala vyplnění této přísahy a promluvila s velikou moudrostí a dojemně.

Její obětní smrt byla doprovázena velikým smutkem, družky kolem ní zpívaly smuteční písně plné nářků. Ona seděla na témže místě, jak to teď představovala tato slavnost. I při ní se několikrát radili, zda by nemohla být osvobozena, ale ona znovu předstoupila a požadovala, aby směla zemřít, jak se to stalo při oné vzpomínkové slavnosti. Byla oblečena v bílé roucho, od hrudi až k chodidlům zcela zahalena, od hlavy až po hrud' byla ovinuta jemným průhledným závojem z bílé látky, takže bylo vidět, jak prosvítá její tvář, ramena i krk. Sama předstoupila před oltář, její otec se s ní ani nerozloučil a opustil místo oběti. Vypila z misky rudý nápoj, domnívám se, aby si to vše neuvědomovala. Jeden z Jeftových vojinů ji musel usmrtit. Museli mu zavázat oči na znamení, že on není vrah, protože pak neviděl, že ji usmrcuje. Položili ji na jeho levou paži, on jí pak přiložil krátký špičatý nástroj na krk a podřízl hrdlo. Když vypila

zmíněný rudý nápoj, byla jak bezmocná a tak se držela vojína. Dvě z jejích družek, které také byly jejími svatebními družičkami – i ony byly oblečeny bíle – zachytily její krev do jedné misky a vylily ji na oltář. Panny ji potom zavinuly a podélně položily na oltář, jehož horní strana byl rošt. Pod ním rozdělaly oheň a když její roucha již zuhelnatěla a vše vyhlíželo jako černá hromada, vzali muži její mrtvolu a i s tímto rostem došli k okraji hrobky, která byla blízko a vše šikmo pozvedli a rošt držíce stále nechali její tělesné pozůstatky spadnout dolů, nato pak byl hrob uzavřen. V časech Ježíšových zde tento hrob ještě byl.

Družky Jeftovy dcery a mnozí přítomní si poznamenali svoje závoje a šátky její krví. Sbírali i popel z obětního ohně. Dříve, než přistoupila oblečena ve svůj obětní šat, její družky ji pod stanem vykoupaly a pak ozdobenou vyvedly ven.

Toto místo, kam vyšla se svými družkami vstříc svému otci, leželo dobré dvě hodiny cesty v pohoří severně od Rámotu. Jely na malých oslech, kteří byli ozdobeni stuhami a byli ověšeni mnoha cinkajícími zvonky. Jedna dívka jela před jeho dcerou a dvě po stranách, potom následovaly ostatní za hry a zpěvu. Zpívaly Mojžíšovu píseň o záhubě Egypťanů. Když Jefte spatřil svoji dceru, roztrhl si své roucho a nedal se utěšit. Jeftias nebyla tak smutná, tehdy ale byla zcela tichá, když vyslechla svůj osud.

Když odcházela do pustiny se svými družkami, které s sebou vzaly tolik potravin, kolik bylo zapotřebí k postu, promluvil s ní otec naposled, do jisté míry to byl počátek oběti, neboť tehdy jí položil ruku na hlavu, tak, jak to lidé činívali při krvavé oběti a pronesl jednoduchá slova: „Jdi, ty nebudeš mít žádného muže.“ Potom s ní už více nepromluvil. Po její smrti dal jí postavit na paměť a k paměti na své vítězství u Rámotu památník s malým chrámem nad tímto místem a ustanovil každoročně vzpomínkovou slavnost na den její smrti, aby vzpomínka na jeho truchlivý slib zůstala zachována jako varování pro všechny opovážlivé (Sd 11.39.40).

Jeftova matka byla pohanka, která se stala židovkou, jeho manželka byla dcerou muže narozeného nemanželsky ze spojení židovky s pohanem. Když byl zapuzen ze své vlasti, nebyla s ním v zemi Tob jeho dcera, ale po celou tu dobu zůstala v Rámotu, kde zatím zemřela její matka. Když byl Jefte povolán svými krajaný do země Tob, ještě nebyl ve svém rodném městě,

ale všechno domluvil v táboře u Mispy a ihned shromáždil lid, aniž by spatřil svůj dům a svoji dceru. Protože učinil slib a nemyslel na ni, ale spíše na ostatní příbuzné, kteří ho zapudili, proto ho Bůh potrestal.

Slavnost trvala čtyři dny. Ježíš zašel se svými učedníky i do pohanské části Rámotu a pohané ho přijali s velkým projevem úcty při jeho vstupu do své ulice. Nedaleko jejich chrámu bylo místo, kde se učilo a kam přinesli více nemocných a starých lidí, které Ježíš uzdravil. Ti lidé, kteří ho povolali, jak se zdálo, byli učenci, kněží a filozofové: věděli o příchodu Králů, i jak tito spatřili ve hvězdách znamení Krále Židů, neboť i oni měli podobnou víru a také se zajímali o hvězdy. Nedaleko odtud jsem spatřila podobnou stavbu jako v zemi Tří králů a to na jednom pahorku, s něhož hvězdy pozorovali. Již dlouho toužili po poučení a nyní je přijmou od samotného Ježíše. Ježíš mluvil velmi hluboce ve svém učení proti nim o Nejsvětější Trojici, a slyšela jsem slova, která mi připadala zvláštní: „Tři jsou, kteří vydávají svědectví, voda, krev a Duch, a tito tři jsou jedno!“ Mluvil také o pádu do hříchu, o přislíbeném Vykupiteli a mnoho o tom, jak Bůh lidi vedl, o potopě, o průchodu Rudým mořem a Jordánu a křtu. Řekl jim, že Židé se zcela nezmocnili Zaslíbené země a že v ní zůstalo mnoho pohanů; že on teď přichází, aby obsadil, co oni zanechali, a aby vše přivtělil ke svému království, ale ne mečem, ale láskou a milostí. Mnohé naprosto dojal a poslal je k Ainonu ke křtu. Avšak sedm starých mužů, kteří se tam již nemohli odebrat, dal Ježíš pokřtít svými dvěma učedníky přímo zde. Donesli mísu a postavili ji před ně, oni sami vstoupili do nádrže, kde se omývali a která byla v místnosti, takže sami stáli po kolena ve vodě, nad nádrž upravili zábradlí, o které se opírali. Dva učedníci položili ruce na ramena a Matěj, Janův učedník, jim po řadě nalil vodu na hlavu z misky, ve které byl zářez. Ježíš předříkával učedníkům křestní formuli, kterou museli při křtu vyslovit. Lidé byli velice čistotní, hezky bíle oblečení.

Ježíš ještě všeobecně poučoval lid o cudnosti a o manželství, ženy poučoval zvláště o poslušnosti, pokoře a výchově dětí. Lidé byli velmi dobří a doprovázeli ho na zpáteční cestě s velikou láskou. Když se Ježíš opět vrátil do židovské části města, uzdravoval ještě před synagógou. Levité to zde neviděli rádi, že se

zastavil i u pohanů a že také učil v synagóze, kde ještě stále pokračovala slavnost na paměť dcery Jeftovy, o povolání pohanů a že mnozí z těchto pohanů budou sedět v jeho království před dětmi Izraele a že on právě proto přišel, aby pohany, které Izraelité nepokořili, sjednotil se Zaslíbenou zemí svou milostí, učením a křtem. Učil také o vítězství a o Jeftově slibu.

Zatím co Ježíš učil v synagóze, slavily panny svoji slavnost u památníku, který Jefta vybudoval své dceři a který byl později obnoven, zkrášlen a vyzdoben mnoha přidanými věcmi a ozdobami panen při jejich výročních slavnostech. Tento náhrobek stál v kulatém chrámu, v jehož střeše byl otvor. Uprostřed toho chrámu byl malý kulatý chrámeček s otevřeným sloupovím, tyto sloupy nesly něco na způsob kopule, ke které vzhůru vedly schody, které byly skryty v jednom sloupu. Nahoře kolem kopule se vinula vzhůru stoupající cesta, po jejíž straně byl vyobrazen Jeftův triumfální průvod, zobrazený figurami velikosti dítěte. Toto dílo bylo zhotoveno z tenké hmoty, která se leskla jako kov a která byla prolamovaná, takže postavy shlížely dolů do chrámu. Když se člověk dostal až na vrchol, stál na okrouhlé kulaté desce, z jejíhož středu vyčnívala tyč s výstupky a procházela horním otvorem chrámové střechy, takže, když se po ní vystoupilo tímto otvorem nahoru, bylo možno vidět město i celou okolní krajinu. Deska kolem tyče byla tak prostorná, že dvě panny ruku v ruce, jestliže jedna z nich se tyče držela, mohly kolem ní kruhovitě obcházet. Uprostřed tohoto chrámku se na podstavci nalézala sedící postava Jeftovy dcery, zhotovená z bílého mramoru a to na podobném stolci, jako kdysi seděla před svou obětí. Její hlava dosahovala až do výše prvního zákrutu popisované točité cesty do kopule. Kolem sochy bylo tolik místa, že tam mohli procházet tři muži.

Sloupy chrámu byly spolu spojeny krásným mřížovím. Vnější strana chrámu byla zhotovena z pestře žilkovaného kamene různých barev, zmíněná stoupající dráha na kopuli byla při stoupání stále bělejší.

V chrámu u této sochy slavily teď panny slavnost Jeftovy dcery, jejíž socha držela jednu ruku se šátkem tak, že si zakrývala oči, jako by plakala, její druhá ruka byla pokleslá dolů a držela v ní něco jako povadlou větévku nebo květinu. Tato slavnost měla dokonalý řád. Brzy napínaly závěsy po obvodu chrá-

mu a seděly v malých skupinách odděleny od sebe v tiché modlitbě, vzdychaly a nařkaly. Vzhlížely před sebe k soše uprostřed a brzy zpívaly sbory, hned z toho střídavě zpívaly jednotlivé věty. Také dvě a dvě předstupovaly před sochu, rozesypávaly květiny, zdobily sochu věnci a zpívaly utěšující písně o pomíjivosti života. Vzpomínám si na výraz: „Dnes mně, zítra tobě!“, potom chválily duševní sílu Jeftovy dcery a její odevzdanost a vysoko ji vychvalovaly jako cenu vítězství; potom opět kráčely v zástupech po známé stoupající cestě k vrcholu památníku a zpívaly písně o vítězství. Jednotlivě vystupovaly po schodišti a vzhlížely ven po vítězi a pronášely strašlivé sliby. Potom se průvod zase vracel zpět dolů k soše, litovaly a utěšovaly panny, že musí zemřít bez muže, toto vše bylo prokládáno písněmi díky Bohu a úvahami o Boží spravedlnosti. Tuto celou hru doprovázela řada dojemných pohybů a proplétala se v ní střídavě radost i smutek se vzpomínkou v krásné harmonii. V chrámu se konala i hostina. Spatřila jsem, že panny nebyly u jednoho stolu, ale seděly na stupňovitém lešení s podloženými nohama vždy tři nad sebou v okruhu chrámu a vedle sebe měly malé kulaté stolky. Jedly nejrozumnější pokrmy a výtvo-ry v podobě postav, např. podoba beránka z chutné hmoty, který ležel na zádech a z jeho útrob vybíraly a jedly zeleninu a jiné pokrmy.

16. Ježíš opouští Rámot a jde do Arga Aza a Efronu

Když se Ježíš zúčastnil hostiny levitů, odešel potom z Rámotu severním směrem přes Jabok a stoupal pohořím asi tři hodiny západním směrem do někdejšího království Bašanu k městu, které se rozprostíralo mezi dvěma vrcholy a jednou horou. Jmenuje se Arga a náleží do území Argob s polovinou území Manasse. Půldruhé hodiny východně od Arga, u pramene potoku Og, leží veliké město Gerasa. Jihovýchodně od Gerasy vidíme výš položené Jábes-Galád. Zdejší území je až vysoko vzhůru kamenité, zdálky se zdá, že zde nejsou žádné stromy, ale na mnoha místech je to vše porostlé malými zelenými keři. Království Bašan zde začíná u Arga a to je jeho první město, území poloviny Manassova kmene se zde rozprostírá ještě kousek jižním směrem. Asi hodinu severně od Jaboku jsem spatřila již hranice vyznačené kůly.

Ježíš se svými průvodci přenocoval asi půl hodiny před městem v otevřeném útulku u ulice obchodníků vedoucí od východu naproti Argu. Jídlo měli s sebou. Když všichni v noci spali, Ježíš vstal a odešel sám do volné přírody, aby se modlil. Arga je veliké, lidnaté a nesmírně čisté město a jako většina měst ve zdejší končině, kde přebývají i pohané, má přímé a úzké ulice, které se od středu hvězdovitě rozbíhají. Obyvatelé zde žijí jiným způsobem než lidé v Judsku a Galileji a mají mnohem lepší mravy. Jsou zde i levité vyslaní z Jeruzaléma a jiných míst, kteří zde v synagóze vyučují a čas od času se zase vrací domů. Jestliže s nimi nejsou posluchači spokojeni, smí si na ně i stěžovat a pak dostanou jiné. Netrpí zde také žádné špatné lidi a mají takové místo, kde jsou trestáni a kam je posílají. Obyvatelé nemají žádnou vlastní domácnost, to znamená, že jídlo si nepřipravují sami doma, ale jsou zde veliké kuchyně, kde se vaří a kam se všichni chodí najíst, nebo si jídlo nechají donést. Lidé zde spí na střechách domů pod stany. Jsou tady veliké barvírny a vykonávají i uměleckou práci, zvláště barví velmi krásně fialově. Tady zhotovují a tkají veliké koberce a to ještě s větším umě-

ním a pestřejší nežli v Rámotu. Mezi městem a městskými hradbami se rozprostírá velmi mnoho stanových budov, kde u napjatých dlouhých pruhů seděly ženy a pracovaly. Pro tyto obchody už od pradávna je v tomto městě veliká čistota. Zde v okolí roste mnoho olivových stromů a poskytují zcela vynikající olej. Olivové stromy rostou v dlouhých řadách a rozprostírají se krásně uspořádány. V údolích, která dosud sestupují dolů k Jordánu, jsou zcela nádherné pastviny pro dobytek a je zde i mnoho velbloudů. Ve zdejší končině roste cenné dřevo, které bylo použito i na Arše úmluvy a i u stolu předkládaných chlebů. Strom má krásnou hladkou kůru, jeho větve visí dolů jako u vrby, listy mají tvar listu hrušky, jsou ale mnohem větší, po jedné straně zelené, na druhé straně jakoby šedě oroseny. Jeho bobule jsou jako šípky, ale větší. Jeho dřevo je nesmírně tvrdé, nepoddajné, ale dá se velmi jemně rozštípat, potom se dřevo bělí, suší a pak už je neporušitelně tvrdé a krásné. Strom má velmi jemnou dřeň, ale již při řezání pilou se tato dřeň ničí a pak už nezůstává nic než jemná červená vlákna uprostřed nejvnitřnějších fošen. Toto dřevo zpracovávají a zhotovují z něho také malé stolky a nejrůznější vykládané věci. Obchodují také s myrhou a jiným kořením, které zde však neroste, získávají je od karavan, které tu často po celé týdny odpočívají a přebalují zavazadla. Toto koření listují do balíků a připravují na to, aby je potom už bylo možno použít k balzamování. Mají zde také značně veliké krávy a ovce.

Když Ježíš následujícího rána odešel s učedníky směrem k městu, přišli levité a přední občané města, kteří přijali zprávu od učedníků; ti byli vysláni napřed a všichni Ježíše očekávali a přijali s velkou úctou. Podali mu něco k jídlu. Učil v synagóze a uzdravil potom velmi mnoho nemocných. Kolem třetí hodiny byla hostina. Ježíš jedl s levity v domě určeném pro slavnosti, kam bylo jídlo doneseno z domu, kde se vařilo. Večer učil Ježíš opět v synagóze, protože již začínal sabat. – Ráno mluvil Ježíš mnoho o Mojžíšovi na poušti u hory Sinaje a Horebu, o zhotovení Archy úmluvy, o stolu předkládaných chlebů atd. Neboť zdejší lidé k tomu přinášeli oběti a Ježíš řekl, že jejich oběť je příkladná a vybízel je, aby teď v době naplnění Písma také k oběti přinesli i svoje srdce a duše skrze pokání a obrácení a vyložil jim jejich tehdejší oběť zcela ve vztahu k jejich nynějšímu

stavu, ale jak, to už více nevím. Základ tohoto učení byl následující:

Spatřila jsem z Ježíšova učení velmi rozsáhle a se všemi okolnostmi, že v době vyjití z Egypta Mojžíšova manželka Sefora přebývala se svými dvěma syny, dcerou a Mojžíšovým tchánem Jetrem v Argu. Viděla jsem, že Jetro a Mojžíšova žena s dětmi putovali k Mojžíšovi na horu Horeb, jak je tam přijal pln radosti a všechno jim vyprávěl, aby jim Bůh pomohl vyjít z Egypta a jak Jetro přinesl oběť. Spatřila jsem také, jak Mojžíš zcela sám Izraelity soudil a jak mu Jetro poradil, aby ustanovil více soudců jemu podřízených a pak se opět odebral domů. Žena a Mojžíšovy děti však zůstaly u svého otce. Spatřila jsem, jak Jetro o všech zázracích, které spatřil, vyprávěl v Argu a jak mnoho lidí v tomto městě pojalo velikou úctu k Bohu Izraelitů a jak Jetro odeslal dary a oběti na velbloudech a jak k tomu přispělo i mnoho tamních obyvatel. Dary tvořil jemný olej, který potom hořel ve svatostánku, pak velmi jemná dlouhá velbloudí srst ku zhotovení a utkáni příkrývek a krásné setimové dřevo, z něhož byly potom zhotoveny tyče pro Archu úmluvy a stůl předkládaných chlebů. Také se domnívám, že poslali druh obilí, z něhož byly vyrobeny tyto chleby; byla to dřev z jakési stébelnaté rostliny, a takto, jak jsem spatřila, připravovala Maria již záhy kaši pro Ježíše.

O sabatu učil Ježíš v synagóze z Izaiáše a z 5. knihy Mojžíšovy 21,26. Již také ráno se dostal k tomu, že mluvil o Balákovi a proroku Balámovi a spatřila jsem o nich mnohé věci, ale teď už to nemohu seřadit dohromady. Dnes večer při učení o sabatu vyprávěl také Ježíš například – vyšel při tom z předčítaných Mojžíšových zákonů – historii, jak Sambri s Madianitou byl probodnut Fínešem: 4 Mojžíš 25,7.8. (Anna Kateřina ještě vyprávěla obdivuhodným způsobem něco, o čem nikdy nemohla slyšet, ani nikde o tom číst. Dále množství skutečností ze zákonů Mojžíšových z 5. knihy, kap. 21 až 26 a to zvláště takové, které odpovídaly jejímu stavu a jejímu smýšlení, např. jestliže člověk vybírá ptačí hnízda, musí pak zase staré ptáčky pustit nazpět. Člověk má ponechat pozůstatky žně chudým, o zabírání stezky chudému, o půjčování atd. O všem tom Ježíš učil a zvláště o tom, že dělníku se nesmí zadržovat mzda za práci, protože zdejší lidé měli mnoho dělníků. Velmi se radovala z toho, že toto vše je napsáno v Písmu a divila se, že to tak správně slyší.)

Po sabatu odešel Ježíš do útulku pohanů, kteří plni touhy ho dali prostřednictvím učedníků pozvat. Přijali ho s velikou pokorou a láskou. Ježíš je učil o povolání pohanů a že on právě teď přichází, aby získal ty pohany, nad nimiž Izrael nezvítězil. Ptali se ho na naplnění proroctví, že v době Mesiášově má být žezlo odňato od Judy. Učil i o tom. Toužili také po tom, aby byli pokřtěni, věděli i o Třech králich. Vyložil jim také smysl křtu a řekl, že to má být pro ně jakási příprava na přijetí podílu na Mesiášově království. Tito dobře smýšlející pohané byli lidmi, kteří tudy procházeli a kteří zde zůstali tábořit po několik týdnů a čekali na setkání s jinou karavanou. Bylo to pět rodin a dohromady dvacet sedm duší. Nemohli odejít ke křtu do Aionu, protože se obávali, že tak minou karavanu. Ježíše se také ptali, kde by se měli usadit a on jim doporučil určité místo. Nikdy jsem neslyšela, že by k pohanům Ježíš mluvil o obřízce, ale bezpečně vím, jak mluvil o zdrženlivosti a že by měli mít jenom jednu ženu.

Tito pohané byli nato pokřtěni Saturninem a Judou Barsabášem. Vstoupili do bazénu, určeného ke koupelím a sklonili se nad velikou, před nimi stojící mísou a byli pokřtěni vodou, kterou Ježíš požehnal. Vodu jim na hlavu lili natřikrát.

Všichni byli oblečeni bíle a po obřadu věnovali Ježíšovi dar: zlaté náramky a náušnice, s nimiž obchodovali, pro pokladnu jeho učedníků. Ti vše vyměnili za peníze a ty rozdělili chudým. Nato Ježíš učil ještě v synagóze, uzdravoval a zúčastnil se s levity hostiny.

Po hostině šel Ježíš, doprovázen více místními lidmi, několik hodin cesty dále odsud severním směrem do malého města, které se jmenuje Azo. Bylo zde shromážděno mnoho lidí; neboť večer začínala oslava svátku Gedeonova vítězství. Levité přijali Ježíše před městem, umyli mu nohy a podali něco k jídlu, potom odešel do synagógy a učil.

Azo byla za Jeftovy doby pevností, která byla zničena ve válce, když on byl odvolán ze země Tob. Teď se stalo Azo velmi čistým a malým městem, ležícím v jedné řadě. Nebyli zde žádní pohané a lidé byli obzvláště dobří, pilní, mravní a pěstovali olivy. Olivové stromy pěstují na terasách před městem a opravdu je umně opatrují. Připravují se zde i látky a vyšívaly. Způsob života je stejný jako v Argu: zdejší lidé se pokládají za

zvláště skvělé Židy z kmene Manasseova, protože zde žijí zcela odděleni a nedotčeni pohany. Vše je tu velmi čisté, cesta sestupuje dolů mírným údolím, ve kterém leží západně od jedné hory.

Když v Izraeli soudila Debora, tak byl Sisar usmrčen Jáhelou (Sd 4,17.20). Byla to žena přicházející od vdovy, která se dlouho ukrývala v Masfě. Žila zde a dokázala skrýt svůj původ i rod tak, že ji nikdo neznal. Měla vidění, prorokovala a sloužila i jako vyzvědačka; kde ji však použili, dopadlo to vždycky špatně. Tehdy zde přebývali Madianité, ke kterým ona přišla oblečená v mužských šatech, a to jako vládní vojín a vydávala se za Abinuema, jednoho z hrdinů, kteří zahynuli při Sisarově porážce. Aby něco vyzvěděla, prošla takto tajně již více tábory a nyní se prohlásila ve vůdcově stanu, že by chtěla do jeho rukou vydat celý Izrael. Jinak nikdy nepila víno a byla velmi opatrná a cudná, ale zde se však opila a byla odhalena jako žena. Připoutali ji za ruku a za nohu k prknu a svrhli do jámy se slovy: Zde tedy buď pohřbena i se svým jménem.

Z Azy se vydal Gedeon do tábora Madiánských. Pocházel z Manasseova kmene a přebýval se svým otcem u Síla. Tehdy byl pro Izraele bědný čas. Madianité a ostatní pohané se ode všad drali do Izraele, ničili pole a odnášeli úrodu. Gedeon, syn Joase z rodu Ezri, přebývajícím v Effe, byl velmi statečný a také dobročinný, často mlátil svoji pšenici o něco dříve a rozdělával ji potřebným. Spatřila jsem, jak ráno před rozedněním jde rosou k nesmírně mohutnému stromu, pod kterým ukryl svoje humno; byl to velice krásný a silný muž. Dub zakrýval svými větvemi velikou skalní kotlinu, ve které stál a tato kotlina byla obklopena náspem, který dosahoval až k větvím, takže z okolí nebylo možno spatřit nic a u paty stromu stál teď v prostranné místnosti. Kmen vypadal jako by byl spojen z mnoha jednotlivých kmenů. Povrch země byl pevná skála, kolem valu byly otvory, kam se ukládalo obilí v lýkových nádobách. Obilí mlátil pomocí válce, který se otáčel okolo stromu na kolech, na válci byly dřevěné palice, které padaly dolů. Nahoře na stromě bylo sedátko, z něhož se mohl člověk rozhlížet. Madianité najížděli do Bašanu dolů až k Jordánu na pole Esdrelon, jordánské údolí se hemžilo pasoucími se velbloudy. To vše velmi posloužilo Gedeonovi. Vyzvídal po více týdnů všechno důkladně a proplížil se se svými třemi sty muži poměrně daleko až k Azu. Spatřila

jsem ho, jak se plíží k táboru Madianských a vyzvídá u jednoho stanu. Tu řekl jeden voják dru hému: „Měl jsem sen, že zde s hory padá dolů chléb a převrhl stan!“ Tento namítl: „To není žádné dobré znamení, Gedeon sem určitě vpadne s Izraelity a přepadne nás!“ Následující noci vpadl Gedeon jenom s malým houfem odsud do tábora. Troubili na polnice a v rukou měli pochodně, totéž učinili i ostatní houfce na jiných stranách. Nepřátelé upadli do zmatku, dílem se pobíjeli navzájem a děti Izraele je všude zaháněly a dobíjely. Hora, se které ve snu onoho vojína se kutálel chléb, leží přímo za Azou, odtud je také napadl osobně sám Gedeon.

V Azu právě teď slavili výroční slavnost Gedeonova vítězství. Před městem je veliký dub v klínu pahorku a pod tímto dubem stojí kamenný oltář. Mezi tímto stromem a pahorkem – právě s něj viděl kdysi voják kutálet se ve snu chléb dolů – byla pochována ona prorokyně, která se přestrojila. Tento druh stromů je jiný než naše duby, mají velké plody se zelenou miskou a výjimečně tvrdé jádro, které je také v jakémsi talířku jako u našich žaludů. Z těchto jader dělají tamní Židé knoflíky na svoje hole. Od tohoto dubu byla postavena celá řada loubí až do města, byly ozdobeny nejrůznějšími plody pro velké množství lidu, který se zde shromáždil.

Ježíš a učedníci šli s levity v průvodu k onomu dubu. Napřed vedli pět malých kozlíků s rudými věnci kolem krků a ti byli uzavřeni do malých zamřížovaných jeskyní ve svahu pahorku kolem stromu. Donesli i koláče k oběti a troubili při tom na polnice. Četli z nejrůznějších svitků o Gedeonovi a zpívali žalmy o vítězství, potom zabili beránky, rozporcovali a více částí z nich i z koláčů položili na oltář. Teď krví kropili kolem oltáře a jeden levita měl trubičku, ze které foukal oheň do dřeva, které bylo podloženo pod roštem oltáře, na paměť toho, že anděl tehdy zapálil také Gedeonovu oběť (Sd 6,21).

Ježíš učil shromážděný lid. Zatím uteklo ráno. Odpoledne šel Ježíš společně s levity a s předními obyvateli města do údolí jižně před město, kde kolem malého pramene bylo místo určené pro koupele a chvíle zábavy. Byly zde shromážděny v oddělené zahradě i ženy a panny; hrály různé hry a veselily se. Byla připravena i hostina a chudí měli svoje stoly nahoře podle starého zvyku. Ježíš se posadil ke stolu chudých. Vyprávěl podobenství

o ztraceném synu a o teleti, které otec pro něj dal zabít. Noc strávil Ježíš na střeše synagógy pod stanem; lidé zde spali na střechách.

Slavnost ještě pokračovala i následujícího dne a popsaná loubí sloužila současně i pro následující slavnost Pod zelenou, která nastane již ve čtrnácti dnech. Ráno učil Ježíš v synagóze a před školou uzdravil mnoho slepých, nemocných souchotinami a rovněž tichých posedlých. Potom byla ještě jedna hostina a nato Ježíš opustil město, doprovázen levity a ostatními. Bylo s ním na třicet průvodců.

Cesta vedla nejprve přes onen kopec, s něhož – jak spatřil zmíněný voják – se kutálel chléb do tábora Madiánských – byl to ječný chléb (Sd 7,13). Nato stoupali průrvou napříč přes jednu úzkou, do dálky se táhnoucí vysokou horu a putovali po druhé straně ještě asi hodinu cesty severně údolím u příjemného malého jezera, u kterého stálo několik budov, které náležely ještě levitům v Azu. Tím místem protéká potok a pak údolím vtéká do Jordánu. Asi šest hodin severovýchodně odtud leží kolem jedné hory Betaramfa-Julia.

Ježíš u jezera něco pojedl. Měli s sebou pečené ryby, med, chleby a džbánec s balzámem. Cestou i zde vypravoval Ježíš podobenství o rozsévači a o kamenitém poli, neboť jak šli cestou sem, byla zde kamenitá půda. Na rybníku byly malé loďky a lovalo se pomocí čerenu. Ulovené ryby pak vzali s sebou nazpět pro chudé.

Půldruhé hodiny odsud leží Efron, ten však nemůžeme vidět, zato je ale vidět vyšší kopec naproti němu. Ježíš se zde rozloučil s lidmi Aza, které bylo nejlepším městem na všech jeho cestách. Jako obvykle ho přijali před Efronem tamní levité. Před městem již leželo množství nemocných v dřevěných truhlách, které měly zařízení, že je člověk mohl postavit. Ježíš je uzdravil. Efron se nalézá na jižním návrší úzkého průsmyku, kterým protéká často vysychající potok, tekoucí do Jordánu. Je u něho v této průrvě velký rozhled do daleka. Naproti Efronu se nalézá úzký vyšší kopec, na kterém čekala Jeftova dcera se svými dívkami na znamení oznamující otcovo vítězství. Toto znamení mělo být dáno pomocí vzhůru stoupajícího kouře, nato ona se ihned spěšně vracela do Rámotu a pak s velikou okázalostí spěchala otcovi vsťíc. Ježíš zde uzdravil mnoho lidí a také učil.

jsem ho, jak se plíží k táboru Madianských a vyzvídá u jednoho stanu. Tu řekl jeden voják dru hému: „Měl jsem sen, že zde s hory padá dolů chléb a převrhl stan!“ Tento namítl: „To není žádné dobré znamení, Gedeon sem určitě vpadne s Izraelity a přepadne nás!“ Následující noci vpadl Gedeon jenom s malým houfem odsud do tábora. Troubili na polnice a v rukou měli pochodně, totéž učinili i ostatní houfci na jiných stranách. Nepřátelé upadli do zmatku, dílem se pobíjeli navzájem a děti Izraele je všude zaháněly a dobíjely. Hora, se které ve snu onoho vojína se kutálel chléb, leží přímo za Azou, odtud je také napadl osobně sám Gedeon.

V Azu právě teď slavili výroční slavnost Gedeonova vítězství. Před městem je veliký dub v klínu pahorku a pod tímto dubem stojí kamenný oltář. Mezi tímto stromem a pahorkem – právě s něj viděl kdysi voják kutálet se ve snu chléb dolů – byla pochována ona prorokyně, která se přestrojila. Tento druh stromů je jiný než naše duby, mají velké plody se zelenou miskou a výjimečně tvrdé jádro, které je také v jakémsi talířku jako u našich žaludů. Z těchto jader dělají tamní Židé knoflíky na svoje hole. Od tohoto dubu byla postavena celá řada loubí až do města, byly ozdobeny nejrůznějšími plody pro velké množství lidu, který se zde shromáždil.

Ježíš a učedníci šli s levity v průvodu k onomu dubu. Napřed vedli pět malých kozlíků s rudými věnci kolem krků a ti byli uzavřeni do malých zamřížovaných jeskyní ve svahu pahorku kolem stromu. Donesli i koláče k oběti a troubili při tom na polnice. Četli z nejrůznějších svitků o Gedeonovi a zpívali žalmy o vítězství, potom zabili beránky, rozporcovali a více částí z nich i z koláčů položili na oltář. Teď krví kropili kolem oltáře a jeden levita měl trubičku, ze které foukal oheň do dřeva, které bylo podloženo pod roštem oltáře, na paměť toho, že anděl tehdy zapálil také Gedeonovu oběť (Sd 6,21).

Ježíš učil shromážděný lid. Zatím uteklo ráno. Odpoledne šel Ježíš společně s levity a s předními obyvateli města do údolí jižně před město, kde kolem malého pramene bylo místo určené pro koupele a chvíle zábavy. Byly zde shromážděny v oddělené zahradě i ženy a panny; hrály různé hry a veselily se. Byla připravena i hostina a chudí měli svoje stoly nahoře podle starého zvyku. Ježíš se posadil ke stolu chudých. Vyprávěl podobenství

o ztraceném synu a o teleti, které otec pro něj dal zabít. Noc strávil Ježíš na střeše synagógy pod stanem; lidé zde spali na střechách.

Slavnost ještě pokračovala i následujícího dne a popsaná loubí sloužila současně i pro následující slavnost Pod zelenou, která nastane již ve čtrnácti dnech. Ráno učil Ježíš v synagóze a před školou uzdravil mnoho slepých, nemocných souchotinami a rovněž tichých posedlých. Potom byla ještě jedna hostina a nato Ježíš opustil město, doprovázen levity a ostatními. Bylo s ním na třicet průvodců.

Cesta vedla nejprve přes onen kopec, s něhož – jak spatřil zmíněný voják – se kutálel chléb do tábora Madiánských – byl to ječný chléb (Sd 7,13). Nato stoupali průrvou napříč přes jednu úzkou, do dálky se táhnoucí vysokou horu a putovali po druhé straně ještě asi hodinu cesty severně údolím u příjemného malého jezera, u kterého stálo několik budov, které náležely ještě levitům v Azu. Tím místem protéká potok a pak údolím vtéká do Jordánu. Asi šest hodin severovýchodně odtud leží kolem jedné hory Betaramfa-Julia.

Ježíš u jezera něco pojedl. Měli s sebou pečené ryby, med, chleby a džbánec s balzámem. Cestou i zde vypravoval Ježíš podobenství o rozséváči a o kamenitém poli, neboť jak šli cestou sem, byla zde kamenitá půda. Na rybníku byly malé loďky a lovalo se pomocí čeřenů. Ulovené ryby pak vzali s sebou nazpět pro chudé.

Půldruhé hodiny odsud leží Efron, ten však nemůžeme vidět, zato je ale vidět vyšší kopec naproti němu. Ježíš se zde rozloučil s lidmi Aza, které bylo nejlepším městem na všech jeho cestách. Jako obvykle ho přijali před Efronem tamní levité. Před městem již leželo množství nemocných v dřevěných truhlách, které měly zařízení, že je člověk mohl postavit. Ježíš je uzdravil. Efron se nalézá na jižním návrší úzkého průsmyku, kterým protéká často vysychající potok, tekoucí do Jordánu. Je u něho v této průrvě velký rozhled do daleka. Naproti Efronu se nalézá úzký vyšší kopec, na kterém čekala Jeftova dcera se svými dívkami na znamení oznamující otcovo vítězství. Toto znamení mělo být dáno pomocí vzhůru stoupajícího kouře, nato ona se ihned spěšně vracela do Rámotu a pak s velikou okázalostí spěchala otci vstříc. Ježíš zde uzdravil mnoho lidí a také učil.

Zdejší levité náleželi k staré sektě rechabitů. Ježíš jim zakázal přílišnou přísnost a tvrdost jejich mínění a napomenul i lidi, aby mnohé z jejich příkazů nenásledovali. Při tomto učení vzpomněl i na ony levity u Betsemesu, kteří se příliš zvědavě dívali na Archu úmluvy, kterou jim vrátili Filišťané (1 Kr 6,15 a další), a byli za to potrestáni. Rechabité pocházeli od Jetra, tchána Mojžíšova. Kdysi žili pod stany. Nevěnovali se rolnictví a nepěstovali žádné víno. Byli to pěvci v chrámě a strážci jeho bran. Oni levité, kteří v Betsemesu pohlédli zvědavě na vracející se Archu proti příkazu a byli potrestáni smrtí, byli rechabité, kteří tam přebývali pod stany. Jeremiáš se jednou pokusil a marně, aby ve chrámě pili víno, jejich věrnost vůči jejich zásadám byla dávána za vzor Izraeli. Teď v Ježíšově době již více nepřebývali ve stanech, měli však přesto ještě mnoho zvláštních zvyků. Nosili žíněný efod (škapulíř jako žíněný šat na holém těle) a přesto měli roucho z kůže, mimo to měli čistý, krásný bílý oděv a velmi široký pás. Tímto svým lepším oblečením se lišili od esenů. Měli přehnané zásady čistoty a zvláštní zvyky při svatbě, určovali podle krve, která byla uvolněna, zda se člověk musí ženit nebo ne, a tak podle tohoto znamení spojovali lidi svého kmene, nebo zase jiným sňatek zakazovali. Ještě také bydleli v Argobu, Jabeši a Judeji. Ježíši neodporovali, byli zcela pokorní a přijali jeho učení i výtky dobře. Ježíš jim hlavně zakázal jejich neoblomnou přísnost vůči cizoložníkům a vrahům, jejichž opětné smíření vůbec nechtěli přijmout. I posty zachovávali velmi přísně.

Zde na této hoře bylo více míst, kde se odléval kov a kde byly i kovárny. Vyráběly se zde hrnce, žlaby i roury pro vodovody, při čemž byly dvě roury sletovány.

17. Ježíš v Betaramfě-Julii. Abigail, zapuzená manželka tetrarchy Filipa

Z Efronu putoval Ježíš se svými učedníky a několika rechabity asi pět hodin severovýchodně do Betaramfy-Julie, krásného, vysoko položeného města. Při cestě učil také u jednoho dubu, kde se dobýval kov, který pak byl zpracován v Efronu. V Betaramfě-Julii byli také rechabité a mezi nimi i kněží. Zdálo se mně, že mezi nimi byli i ti z Efronu.

Město je veliké a rozprostírá se do šíře kolem hory. Západní strana je obývána Židy, východní část návrší pohany. Obě části města jsou od sebe odděleny podezděnou cestou a místem pro slavnosti s alejemi. Nahoře na kopci se nachází zámek s věžemi, zahradami a stromy. Zde nahoře přebývala rozvedená manželka tetrarchy Filipa, které zabezpečují podporu příjmy z této končiny. Měla u sebe pět odrostlých dcer a sama pocházela od králů z Cessuru. Jmenovala se Abigail a byla to již letitá paní, silná a krásná a měla velmi dobrý charakter.

Filip byl starší než Herodes z Pereje a Galileje. Byl to pokojný, ale blahobytný pohan, nevlastní bratr druhého Heroda, syna jiné matky. Tento Filip se nejprve oženil s vdovou, která měla jednu dceru. Když se však při své cestě u něho zastavil muž zmiňované ženy Abigail, domnívám se, že to bylo buď za jedné války, nebo když cestoval do Říma, zanechal svoji manželku u něho. Tento Filip ji zatím svedl, oženil se s ní a žalem nad tím potom její muž zemřel. Když teď po několika letech ona první Filipova manželka, zapuzená pro Abigail, umírala, prosila před svou smrtí Filipa, aby se aspoň nad její dcerou slitoval. Avšak Filip byl již unavený Abigailou a oženil se teď s touto nevlastní dcerou a zapudil Abigailu s jejími pěti dcerami do Betaramfy, které bylo také nazváno Julias ke cti jedné římské dámy císařského dvora. Žila zde a konala dobročinné skutky a byla Židům nakloněna, měla velikou touhu po spáse a poznání. Dozíralo na ni a podezíralo několik úředníků Filipových, kteří na ni dávali pozor. Filip měl také syna. Jeho nynější žena byla mnohem mladší než on.

V Betaramfě Ježíše přijali dobře a pohostili. Ráno po svém příchodu uzdravil mnoho nemocných Židů, večer i ráno učil v synagóze o desátku a prvorozencích z 5. knihy Mojžíšovy 26–29 a z Izaiáše kap. 60.

U obyvatel byla Abigail oblíbena, poslala i dary Židům, aby mohli pohostit Ježíše s učedníky. – Prvního Tišri byla oslava Nového roku. Vyhrávali na střeše synagógy na nejružnější nástroje. Užívali při tom i harfy, ale ponejvíce mnoho troubili na polnice, na kterých bylo více náustků. Také jsem znovu viděla obdivuhodně sestavený nástroj s nafukovacími měchy, na který hráli také jako jednou na synagóze v Kafarnau. Vše bylo v tento den slavnostně ozdobeno plody a květinami, různé skupiny lidu měly i rozdílné zvyky. V noci se modlilo zvláště mnoho žen v dlouhých šatech nad hroby se světly a stínítky nad nimi. Spatřila jsem také, že se všichni koupali, ženy v domech, muži v lázních. Ženatí muži a mládenci se koupali odděleně, podobně i vdané ženy a panny. Ony koupele byly u Židů velmi časté, ale protože vody všeobecně nepřebývalo, dály se s velikou úsporností. Leželi při tom na zádech v neckách a vodu na sebe nalévali miskou, bylo to spíše omývání než koupel. Koupali se dnes před městem ve zcela studené vodě. Stávalo se také, že se všichni navzájem obdarovávali a zvláště chudí bývali poděleni. Nejprve byla pro ně připravena velká hostina a zde bylo vše vystaveno na velikém dlouhém náspu – mnoho darů: potravin, šaty, přikrývky. Každý, kdo dostal u svých přátel dary, dal z toho zase něco pro chudé. Přítomní rechabité vše řídili, uspořádávali a dohlíželi, co každý dává chudým. Měli tři svitky, do kterých zapisovali ctnost každého dárce, aniž by to on sám věděl. Jeden svitek se nazýval kniha života, druhý střední cesta a třetí kniha smrti. Rechabité zastávali takové nejružnější úřady a byli činní i ve chrámě jako strážci bran, výběrčí a zvláště jako zpěváci, což také vykonávali i při této dnešní slavnosti. I Ježíš dostal v Betaramfě darem oděvy, přikrývky a peníze, které dal rozdělit chudým.

Průběhem veřejné slavnosti odešel Ježíš k pohanům. Abigail ho naléhavě požádala, aby přišel, a i samotní Židé, kterým prokázala tolik dobrého, ho prosili, aby s ní promluvil. Spatřila jsem ho, jak prochází s několika svými učedníky židovským městem do části pohanů na místo určené k veřejným slav-

nostem, bylo porostlé stromy, zde se lidé bavívali a nacházelo se mezi oběma částmi města a tady se obvykle scházeli Židé s pohany, aby zde obchodovali. Zde byla Abigail se svým doprovodem, pěti odrostlými dcerami a ostatními pohany. Abigail byla velká, silná žena asi padesátiletá, právě tak stará jako Filip. Měla v sobě cosi smutného a toužebného, co žádalo pomoci a poučení, nevěděla však, jak by měla začít, neboť byla tak spoutána svými poměry a obtěžována stálým dozorem. Před Ježíšem se vrhla na zem, ale on ji pozvedl a poučil všechny přítomné a při tom chodil sem a tam. Mluvil o naplnění proroctví, o povolání pohanů a křtu. Ze všech míst, ve kterých se Ježíš zastavil, od té doby, co opustil Aion, putovaly tam neustálé proudy Židů i pohanů a byly křtěny Ježíšovými učedníky, které tam Ježíš zanechal. Ondřej, Jakub Menší a učedníci Jana Křtitele tam neustále udělovali křest. Od uvězněného Jana tam přicházeli poslové a zase se k němu vraceli.

Ježíš přijal od Abigail obvyklé projevy úcty. Obstarala židovské služebníky, kteří mu umyli nohy a přivítali. Prosila velmi pokorně o odpuštění a že si ho přála slyšet, řekla, že již dlouho toužila po jeho učení a prosila, aby se účastnil jedné slavnosti, kterou pro něj připravila. Ježíš byl vůči všem velmi dobrotivý, ale nejvíce vůči ní a všechna jeho slova, jako i pohled, byly otřesně hluboké, neboť Abigail byla naplněna hořem a neměla dokonalé poznání. Toto poučování pohanů trvalo až do odpoledne. Potom se Ježíš odebral na pozvání Abigail na východní stranu města, nedaleko chrámu pohanů, kde bylo mnoho lázní a kde se odbývalo něco jako lidová slavnost, neboť pohané také dnes oslavovali svátek nového měsíce se zvláštní nádherou. Dříve než sem Ježíš přišel, vedli ho ulicí, rozdělující město na dvě části, kde se nacházelo v příbytcích ve hradbách mnoho chudých a nemocných pohanů. Leželi v truhlách plných slámy a plev. Mezi pohany zde bylo velmi mnoho chudých. Ježíš teď neuzdravoval nikoho.

Na místě určeném pro zábavy pohanů, kde se konala hostina, učil Ježíš přítomné tak, že dílem mezi nimi procházel sem a tam, dílem pak při hostině. Mluvil v nejrůznějších podoběnstvích o zvířatech, aby jim předvedl neužitečný, nicotný shon. Mluvil o neustálých, často zbytečných pracích pavouka, o konání mravenců a vos a stavěl proti tomu krásnou a uspo-

řádanou práci včely. Hostina, již se účastnila u stolu i Abigail, byla z největší části na Ježíšův příkaz rozdělena chudým. Toho dne byla velická slavnost i ve chrámu pohanů, který byl skvostný a měl na pěti stranách veliké sloupové haly, jimiž bylo do něj vidět. Uprostřed byla vysoká a velická kopule. Bylo zde v různých halách tohoto chrámu mnoho soch bohů, hlavní bůh se však jmenoval Dagon, neboť měl podobu člověka a vzadu byl jako ryba. Byli zde i jiní bohové ve zvířecích podobách, však ale vůbec žádné krásné postavy jako u Řeků a Římanů. Spatřila jsem dívky, jak zavěšují u soch věnce a k tomu zpívají a tančí; pohanští kněží zase na trojnohém stolku zapalují kadidlo. Na kopuli po celou noc se pohybovalo obdivuhodné zařízení zhotovené umělecky. Hýbala se zde zářící koule, obklopená hvězdami nad jeho střechou, a bylo ji možno spatřit jak zvenku, tak i zevnitř chrámu, představovalo to něco z oběhu hvězd a nový měsíc nebo rok. Koule se pohybovala zvolna a když se octla na druhé straně, ustaly hry a slavnosti na této straně chrámu a začaly zase tam, kde se objevil Měsíc.

Nedaleko tohoto místa, kde se konaly slavnosti a kde se Ježíš účastnil hostiny, bylo i rozlehlé místo pro zábavy, kde si hrály panny; šaty měly podkasány, jejich nohy byly zavinuty, měly luky, šípy a malá kopí ovinuté květinami a běhaly podél obdivuhodně slavnostně vyzdobeného lešení z větví, květin a nej-různějších ozdob. Střílely a vrhaly v běhu kopí po ptácích, kozlících a malých oslech, kteří byli kolem lešení v ohradách. Na tomto slavnostním lešení byla socha ošklivé modly s širokou otevřenou tlamou, ztvárňující dohromady zvíře a člověka s nohama visícíma dopředu; byla dutá a pod ní hořel oheň. Usmrčená zvířata jí byla vkládána do tlamy, spálena a spadala pak dolů do ohně. Zvířata, která zasažena nebyla, byla oddělena a chována jako posvátná; kněžími byly na ně vloženy hříchy ostatních a pak byla propuštěna na svobodu. Bylo to něco obdobného, jako zvířata obětována Židy na usmíření. Kdyby nebylo tohoto odporného trápení zvířat a nebyla zde ta ošklivá modla, tak by se mně velice líbila rychlost a zručnost těchto panen. Slavnost trvala až do večera a když vyšel Měsíc, byla zvířata obětována. Večer byl chrám a Abigailin zámek plný pochodní.

Ježíš učil i po hostině a obrátilo se mnoho pohanů, kteří odešli ke křtu do Ainonu. Večer stoupal Ježíš za svitu pochodní

opět vzhůru na kopec a mluvil s Abigailou v předsíni jejího zámku pod sloupy. Bylo u ní i několik Filipových úředníků, kteří ji neustále pozorovali. Velmi ji to omezovalo ve všem, co konala a dala Pánu na srozuměnou svoje rozpaky významným pohledem, který vrhla na tyto muže. Ježíš ale znal celé její nitro i tuto tlupu, která ji držela v zajetí. Měl s ní soucit. Ptala se, zda se může smířit s Bohem; jedna věc ji nesmírně tížila, její cizoložství vůči pravoplatnému manželovi a jeho smrt. Ježíš ji potěšil a řekl, že jsou jí její provinění odpuštěna, ona má i nadále pokračovat ve svých dobrých skutcích, vytrvat a modlit se; byla z pokolení jebuzitů. Tito pohané nechávali zemřít svoje znetvořené děti a měli mnoho pověr spojených s porodem.

Ve všech místech, kudy Ježíš v poslední době procházel, bylo teď konáno mnoho příprav na slavnost Pod zelenou. Snášeli latě a sbíjeli z nich kostry pro stany a pro loubí v Betaramfě, tu a tam i na střechách. Panny byly zaměstnány tím, že sbíraly rostliny a květy, ukládaly je do vody a do sklepení, aby je zachovaly čerstvé. Před touto slavností je příliš postů a je toho všeho tolik zapotřebí pro nastávající hostiny, že už teď musejí vše přinášet. Dodávky těchto nejrůznějších věcí jsou rozděleny mezi mnoho lidí a chudí za to jsou placeni a ke konci ještě dostanou jako odměnu i účast na slavnosti. Ve všech těchto městech nejsou žádné veřejné obchody. V Jeruzalémě vně kolem chrámu je několik prostranství, kde jsou postaveny vedle sebe boudy, jinak v ostatních městech tu a tam je u brány stan, kde se prodávají příkrývky; zvláště tam, kudy procházejí karavany. Aby lidé pospolu seděli v hospodách tak jako u nás, to zde vidět není. Tu a tam stojí v koutě stavby muž u stanu s měchem nebo džbánem, přijde cestující a dá si naplnit džbánek, zřídka se někdo posadí a pije. Opilé na ulicích nikde vidět není. Lidé, kteří prodávají vodu, nosí měchy na tyči a na zádech po obou stranách. Nádoby a kovové potřeby si každý přináší sám, a to, co dále potřebuje, pak vozí na oslech.

Následujícího dne uzdravoval Ježíš v ulici u hradební zdi mezi židovskou a pohanskou částí města všechny chudé nemocné pohany, kteří zde tak ubozí leželi v dřách a učedníci jim rozdělávali almužny. Potom ještě Ježíš na rozloučenou učil v synagóze. Protože s touto slavností souvisí i slavnost Izákova obětování, mluvil Ježíš o pravém a skutečném Izákovi, čemuž

oni ale vůbec nerozuměli. Ježíš ve všech těchto místech mluví jasně o Mesiáši, ale neříká konkrétně, že je to on sám.

18. Ježíš v Abile a Gadaře

Nato šel Ježíš s učedníky doprovázen levity tři hodiny severozápadním směrem ke strži, kterou protéká potok Karit, do Hieromaxu ke krásnému městu Abile, které leží v této průrvě. Levité ho doprovázeli polovinu cesty až k jednomu kopci a potom se vrátili. Byly tři hodiny odpoledne, když byl Ježíš před Abilou, která je vybudována kolem pramene potoka Karit, byl přijat levity města, při čemž bylo i více rechabitů. Byli s nimi i tři učedníci z Galileje, kteří zde Ježíše očekávali. Hned ho uvedli do města k jednomu velice krásnému prameni. Byl to pramen potoka Karit. Krásná stavba nad pramenem na sloupech stála uprostřed sloupořadí, které spojovalo synagógu a jiné budovy s tímto ústředním bodem města. Město mírně stoupalo po obou stranách kopce a kolem této budovy se hvězdovitě rozbíhaly ulice do všech stran, takže z těchto ulic bylo možno vidět tuto budovu. Zde u tohoto pramene umyli levité nohy Ježíšovi i učedníkům a podali obvyklé věci k jídlu. V sousedních zahradách a na budovách byli všichni zaměstnaní přípravami na slavnost Pod zelenou.

Odsud odešel Ježíš se svým doprovodem do údolí asi půl hodiny před město, kde byl přes potok vybudován široký kamenný most, na kterém se nalézal Eliášův památník, sloup, kde se učilo, který stál pod střechou nesenou osmi sloupy. Oba břehy potoka byly stupňovitě upraveny pro posluchače a zcela zaplněny lidmi. Místo, s něhož se učilo, byl malý sloup s kazatelnou, vzhůru se vystupovalo vnitřkem sloupu. Ježíš se při svém učení obracel na všechny strany.

Dnes byl slaven v tomto městě vzpomínkový den na Eliáše, protože se mu zde u tohoto potoka cosi přihodilo. Když Ježíš dokončil učení, konala se hostina na místě, kde byly lázně a kde se lidé veselili. Slavnost byla zakončena sabatem, protože následující den byla slavnost nad usmrcením Gedaliáše (1 Kr 25, 22 – 25). Troubili k tomu na pozouny.

Na svahu kopce východně od města Abily jsem spatřila krásnou jeskyni a před ní malou zahradu, ve které ženy ze tří rodin z Abily slavily pohřební slavnost. Seděly zahaleny, plaka-

ly a zpívaly písně nářků a často se pokládaly tváří na zem. K tomu usmrtily více krásných ptáků, oškubaly je a ona pěkně se lesk-noucí pera spálily na hrobě. Maso ptáků dostali chudí. Byl to hrob jedné Egyptanky, od níž pocházely. Před odchodem dětí Izraele žila v Egyptě nemanželská příbuzná tehdejšího faraóna, která byla Mojžíšovi velmi nakloněna a ta pro Izraelity mnoho vykonala. Byla prorokyně a ukázala v poslední noci Mojžíšovi Josefovou mumii. Nazývali ji Segola. Jedna dcera této Segoly byla Aronovou manželkou. On se ale od ní odloučil a oženil se s Alžbětou, dcerou Aminadaba z kmene Judova. S tímto Aminadabem měla ona rozloučená paní ještě nějaký vztah, o kterém ale teď už nic nevím. Dcera Segoly, kterou Aron a její matka dobře vybavili a ta se sebou odnesla z Egypta mnohé poklady, následovala Izraelity a ještě za této cesty se provdala za jiného člověka. Připojila se k medianitům z rodu Jetrova. Její potomci se usadili u Abily, přebývali pod stany a její mrtvola byla tam uložena do jistého hrobu. Teprve po Eliášově době byla vybudována Abila a tehdy se její potomci zde usadili natrvalo; neboť za doby Eliášovy jsem zde město ještě neviděla, muselo být nedlouho před tím zničeno. Z toho pokolení zde ještě žily tři rodiny. Byl to úmrtní den Segoliny dcery, jejíž mumie sem byla dopravena z pouště a zde pochována. Ženy donesly náušnice a různé šperky levitům na její památku. Ježíš tuto ženu chválil a učil o mírnosti její matky Segoly z tohoto sloupu, na kterém učil Eliáš. Naslouchaly i ženy stojící za muži. Při hostině v oné zahradě, kde byly i lázně, pobývalo velmi mnoho chudých a každý host jim musel nejprve něco předložit ze svého dílu.

Příštího dne jsem spatřila, jak levité vedou Ježíše do dvora obklopeného celami, kde bylo asi dvacet hluchoněmých a slepých od narození, ošetřovali je zde strážci a i několik lékařů jako v nemocnici. Hluchoněmí byli zcela jako děti, každý měl zahrádku, kde si hrál a pěstoval rostliny. Brzy se všichni shromáždili okolo Ježíše, smáli se a prsty ukazovali na ústa. Ježíš maloval do písku nejrozumnější znamení, pozorně přihlíželi a při každém znaku ukazovali, co Ježíš namaloval, na ten či onen předmět v okolí. Ježíš jim dal na srozuměnou něco o Bohu. Nevím, zda Ježíš psal písmena, nebo něco maloval, možná již oni sami byli už dříve vycvičení k tomu, aby chápali. Potom jim Ježíš vložil prsty do uší, dotkl se jich palcem a ukazováčkem

pod jazykem; tu se začali usilovně pohybovat, rozhlíželi se kolem sebe a slyšeli, začali plakat, žvatlali a mluvili, vrhli se před Ježíšem na zem a propukli potom ve velmi dojemný, monotónní zpěv z několika slov. Znělo to podobně jako dojemný zpěv průvodu svatých Tří králů.

Ježíš potom odešel i ke slepým mužům, kteří tiše stáli v jedné řadě, modlil se a kladl jim svoje palce na oči, ti oči otevírali a viděli Spasitele a Vykupitele a smísili svůj chvalozpěv se zpěvem hluchoněmých, kteří ho teď velebili a mohli naslouchat jeho učení. Byl to nepopsatelně milý a radostný obraz. Celé město se naplnilo jásavou radostí, když Ježíš vyšel s uzdravenými lidmi, kterým přikázal, aby se vykoukali.

Potom prošel Ježíš s učedníky a levity městem k Eliášovu sloupu. Celé město bylo velmi pohnuto. Po zprávě o jeho zázraku propustili více posedlých. Na jednom rohu ulice se seběhly slabomyslné ženy a brebentily zbrklými slovy proti Ježíšovi: „Ježíš z Nazareta! Prorok! Ty jsi prorok! Ty jsi Ježíš! Ty jsi Kristus! Prorok!“ Byly dobromyslné. Ježíš jim přikázal, aby mlčely a ony se utišily, styděly a jejich domácí je zase v klidu odvedli. I více posedlých zuřivostí se skrze lid prodralo až k Ježíšovi, jako by ho chtěli rozsápat. Ježíš na ně pohlédl a tu přišli jako kňučící psi k jeho nohám. Zlé duchy z nich vyhnal pouhým rozkazem, rázem se zhroutili, vyšla z nich temná pára a byli uzdraveni, plakali, děkovali a jejich domácí je odvedli domů. Obvykle jim Ježíš přikázal, aby se očistili. Znovu učil na sloupu nad potokem o Eliášovi, Mojžíšovi, o vyjití z Egypta, také o uzdravených a o proroctvích, že v době Mesiášově němí promluví a slepí prohlédnou. Mluvil také o těch, kteří toto znamení vidí a nepoznávají je.

Spatřila jsem při tom mnohé o Eliášovi. Byl to vysoký hubený muž, měl vpadlé červenavé líce, ostrý jasný pohled, řídký dlouhý vous, holou hlavu, jen vzadu kolem hlavy věnec vlasů. Nahoře na hlavě měl tři silné vypoukliny, podobně uspořádané jako cibule, jedna byla uprostřed hlavy, dvě více vpředu na čele. Nosil šat ze dvou kůží, které byly na ramenou spolu spjaty, po stranách otevřeny a kolem těla přivázány provazem. Na zádech a kolem kolen visely chlupy těchto kůží. V ruce měl hůl, jeho holeně byly ještě mnohem hnědší než jeho tvář. Eliáš zde byl devět měsíců, přitom dva roky a tři měsíce pobýval v Sareptě u vdovy. Tady

žil v jeskyni na východním svahu údolí nedaleko potoka. Spatřila jsem, jak mu pták přinášel jídlo. Napřed vystoupila ze země malá a temná postava jako stín, která měla před sebou v ruce tenký bochník. Toto nebyl žádný člověk ani zvíře, byl to zlý nepřítel, který ho pokoušel. Eliáš ale tento chléb nepřijal a odmítl jej. Nato jsem spatřila ptáka jako husu, jak přilétá do blízkosti jeskyně a přináší mu chléb a jídlo, které pak ukryl pod listí. Vypadalo to, jako by to pták ukryval sám pro sebe, nemusil to být havran, ale spíše nějaký vodní pták, neboť měl na nohou blány mezi pařáty. Jeho hlava byla poněkud široká a vedle zobáku mu něco viselo dolů, podobně jako lícni torby a dokonce i pod zobákem mu visel lalok. Klapal zobákem podobně jako čáp. Spatřila jsem také, že tento pták se choval vůči Eliášovi mile, takže tento mu ukazoval tu nalevo, tu napravo, jako by ho vysílal a lákal zpět. Tento druh ptáků jsem vídala často u poustevníků, i u Zosima a Marie Egyptské. Když byl u vdovy v Sareptě, nejen, že se jí množil olej a mouku, ale často jim donášel i pokrm.

Ježíš šel s levity i k Eliášově jeskyni. Na východním svahu údolí pod daleko převislou skalní stěnou byla úzká skalní lavice, na které Eliáš spával kryt právě touto převislou stěnou. Jeho lůžko bylo ještě zarostlé mechem. Když čtvrtého Tišri začal sabbat a byl den postu, konala se hostina v zahradě, kde byly lázně a při tom byli opět syceni i chudí.

Potom, když následujícího rána Ježíš opět učil v synagoze a uzdravoval, putoval s učedníky, levity, rechabity a několika lidmi z města na západní návrší pohoří, ještě v obvodu města, na vzdálenost jedné hodiny mezi vinicemi a učil. V tomto pohoří bylo až ke Gadaře mnoho přirozených, ale i dílem uměle navených hromad kamení, kolem nichž byla pěstována vinná réva. Vinné kmeny byly silné jako paže a stály daleko od sebe, větve se velmi rozprostíraly do šířky. Hrozny byly často dlouhé na délku paže a měly bobule veliké jako švestky. I listy byly větší, než je tomu u nás a přece malé v porovnání s hrozny. Levité se ptali Ježíše na nejruznější místa ze žalmů, která se vztahovala k Mesiáši a říkali: „Ty jsi jistě člověk, který stojí k Mesiáši nejbližší! Ty nám to řekneš!“ Mezi jiným to bylo i místo: „Dixit Dominus Domino meo!“ a z Izaiáše místo – o člověku, který šlape v lisu a má šat potřísněný krví (Iz 63.3). Ježíš to všechno velmi hluboce vysvětlil a vyložil vzhledem k sobě. Když to sděloval,

seděli u vinice a jedli vinné hrozny. Rechabité však s nimi nechtěli společně jíst, protože oni hrozny nesměli. Ježíš je ale k tomu vyzval a přikázal jim to slovy, že jestliže by tím měli zhřešit, pak tato vina padá na něj. Protože mluvil o tomto svém ustanovení, přišla řeč i na to, že jim jednou přikázal sám Jeremiáš dle Božího příkazu a oni to neučinili, nyní jim to nařídil sám Ježíš a oni to provedli. K večeru se vrátili. Byla ještě hostina, při níž byli nasyceni i chudí, nato Ježíš učil v synagóze a přenočoval v domě levitů ve stanu.

Doprovázen levity putoval Ježíš z Abily do Gadary, kam došel večer před malou židovskou čtvrtí, která byla oddělena od větší pohanské části města a kde také stály čtyři pohanské chrámy. Poznala jsem ihned, že Gadara je pohanské město, protože Bálova modla stála pod velkým stromem. Ježíše zde přijali dobře. Byli tu farizeové a saduceové a i synedrium pro tuto končinu, ačkoli zde žilo jenom tři až čtyři sta Židů. Sem také k Ježíšovi přišlo i několik jiných galilejských učedníků: Natanael (Chased), Jonatan, Petrův nevlastní bratr, a jak se domnívám i Filip. Ježíš přebýval v útulku před židovskou čtvrtí, kde bylo postaveno veliké množství loubí pro nastávající svátky Pod zelenou.

Když následujícího rána se Ježíš odebral k synagóze, bylo již před touto synagógou shromážděno veliké množství nemocných a mnoho posedlých zuřivostí. Farizeové i saduceové, kteří, jak se zdálo, byli dobromyslní, chtěli tyto lidi odeslat pryč; neměli podle nich být tak dotěrnými, neboť pro to ještě není vhodný čas. Ježíš jim ale řekl zcela přátelsky, že klidně mohou zůstat, vždyť on kvůli nim sem přišel a také mnohé uzdravil.

Zdejší židovské synedrium se již zatím radilo, zda mu zde mají dovolit učit, když již je proti němu tolik odporu, ale všichni to jednomyslně povolili. Již dávno před tím zde slyšeli o Ježíšovi mnoho pochvalného a zvláště o uzdravení syna setníka z Kafarna.

Nově přišlí učedníci mluvili také s Ježíšem o dalším člověku z Kafarna, který touží po uzdravení a jeho pomoc obzvláště zaslouží. V synagóze učil Ježíš o Eliášovi, Achabovi, Jezabele a dále modle o Bálovi, která byla postavena v Samaří. Ježíš vypravoval o Jonášovi, že nedostal od ptačího posla žádného chleba, protože byl neposlušný. Řeč byla i o králi Baltazarovi z Baby-lónu, který zneužil posvátné nádoby a spatřil na zdi písmena.

Z Izaiáše učil Ježíš značně dlouho a mocně a vše obdivuhodně vykládal ve vztahu k sobě a mluvil také velmi hluboce o svém utrpení a vítězství. Mluvil o člověku, šlapajícím v lisu, o rudém krvavém rouchu, o osamělé práci, o rozšlapávání národů. Předtím mluvil o obnovení Sionu, o strážcích na sionských hradbách a cítila jsem, že tím myslel Církev. Učil podle mne tak jasně, ale také tak hluboce a vážně, že židovští učenci byli zasaženi a otřeseni, aniž by mu ale porozuměli. Ještě v noci se proto sešli a hledali v nejružnějších svtcích a mluvili o tom i onom, protože se domnívali, že Ježíš musí být spojen s nějakým sousedním národem a v nejbližší době bude chtít přijít s velikou ozbrojenou armádou a zmocnit se Judeje.

Modla před vstupem do pohanské části města byla kovová. Seděla pod velkým stromem, měla širokou hlavu a velikou tlamu. Hlava byla nahoře špičatá jako homole cukru a kolem ní nahoře byl věnec z listů jako koruna. Široká, tlustá a nízká modla seděla jako vzprímený vůl. V jedné ruce měla svazek klasů, ve druhé držela nějakou bylinu, nevím už, zda to byly hrozny nebo jiné rostliny. V těle měla sedm otvorů a seděla v něčem na způsob kotle, ve kterém se dal pod ní zapálit oheň. O svých svátcích byl Bál oblékán.

Gadara byla pevnost. Pohanské město je značně veliké a leží téměř pod nejvyšším návrším kopce. Na severním úpatí hory jsou teplé prameny s koupelemi a krásnými budovami.

Následujícího rána, když Ježíš uzdravil před městem mnoho nemocných, přišli k němu kněží. Ježíš jim řekl: „Proč jste dnes v noci měli tolik starostí s mým veřejným učením? Proč se bojíte nejistého protivníka, když přece Bůh své spravedlivé chrání? Naplňte Zákon a proroky! Proč se bojíte?“ A pak opět jako včera učil v synagóze.

Kolem poledne přišla k učedníkům plaše jedna pohanská žena a úpěnlivě prosila, aby Ježíš přišel k nim a uzdravil její dítě. Do města pohanů přišel Ježíš také s více učedníky. Manžel této ženy ho přijal u brány a zavedl do domu. Zde se vrhla žena před ním na zem a řekla: „Pane, slyšela jsem o tvých skutcích a že snad konáš větší činy nežli Eliáš! Hleď, můj jediný synáček umírá a naše moudrá paní mu nemůže pomoci! Slituj se nad námi!“ Chlapec ležel v jednom rohu místnosti v malé truhlici a byl asi tři roky stár. Jeho otec byl včera na vinici a

chlapec byl s ním, otec ho pak za hlasitého bědování přinesl domů. Matka ho až dosud stále chovala na klíně a pokoušela se marně o vše možné. Vypadal již jako mrtvý; ano, jevilo se, jako by už byl zcela mrtvý. Tu ona běžela k židovské části města a prosila Ježíše, neboť i pohané slyšeli o jeho včerejších skutcích. Ježíš jí řekl: „Nech mne s dítětem o samotě a pošli ke mně dva z mých učedníků!“ Dovnitř pak vešel Juda Barsabáš a ženich z Kány Natanael. Ježíš vzal chlapce s jeho lůžka a položil ho jeho hrudí na svoji a nechal si ho tak ležet napříč na sobě a objímal ho a sklonil svoji tvář na tvář dítěte a dechl na něj. Tu dítě otevřelo oči, vzpřímilo se a Ježíš ho pozdvihl před sebe do výše a přikázal oběma učedníkům, aby svoje ruce vložili na hlavu dítěte a požehnali mu. Oni to učinili a teď už bylo zcela zdrávo. Ježíš donesl dítě jeho čekajícím rodičům, kteří ho objali a vrhli se v slzách před Ježíšem na zem. Žena zvolala: „Veliký je Pán, Bůh Izraele! On je nade všechny bohy. Brzy se zde shromáždili další lidé a přinesli k Pánu ještě více dětí. Jednoho ročního chlapečka uzdravil Ježíš vkládáním rukou. Jiný sedmiletý chlapec měl křeče a vyhlížel jako slabomyslný, byl posedlý zlým duchem, a tak bez úporných náporů a často zůstal jako ochrnutý a němý. Ježíš mu požehnal a přikázal, aby ho vykoupali v lázni, smíšené ze tří vod, jedna z teplého pramene, zvaného Amatus, severně od úpatí hory u Gadary, druhá z potoka Karit u Abily a třetí z Jordánu. Židé zde měli jordánskou vodu z končiny, kudy přešel Jordán Eliáš, měli ji v zásobě v trubicích a používali u malomocných.“

Mezi pohankami byly i matky naříkající nad tím, že mají tolik trápení se svými dětmi a že je jejich kněžka uzdravit nemůže. Tu jim Ježíš přikázal, aby tuto kněžku přivedly. Tato žena přišla nerada a nechtěla vstoupit. Byla zcela zahalena. Ježíš jí poručil, aby přistoupila. Ona však na Ježíše nepohlédla a odvrátila svou tvář a její chování bylo zcela stejné, jako chování posedlé, která je vnitřně donucena odvracet se od Ježíšova pohledu, ale přece na jeho příkaz se opět přiblížila. Ježíš však řekl ke shromážděným pohanům: „Chci vám ukázat, jakou moudrost uctíváte vy v této ženě a jejím umění!“ A tak potom Ježíš přikázal, aby ji její duchové opustili. Tu z ní vyšlo něco jako temná pára a nejrůznější podoby tvorů: hadů, ropuch, krys, dračků a prchali v této páře jako stíny od ní. Byl to strašlivý pohled

a Ježíš řekl: „Hleďte, jaké učení následujete!“ Žena však klesla na kolena na zem a plakala a sténala. Teď byla zcela poddajná a hodná a Ježíš jí poručil, aby řekla, jak to dělala, aby děti uzdravila a ona v slzách vyprávěla napolo proti své vůli, jak byla naučena; přitom vyšlo najevo, že svými čarami přivolala dětem nemoc, aby je potom ke cti bohů zase uzdravila. Ježíš jí teď přikázal, aby šla s ním a s učedníky tam, kde stojí bůh Moloch a dal přivolat i více pohanských kněží.

Kolem se shromáždilo mnoho lidu, protože se mezitím rozšířila zpráva o uzdravení dětí. Toto místo nebyl žádný chrám, ale byl to pahorek, kolem dokola obklopený hroby a modla sama byla umístěna mezi těmito hroby ve sklepení pod zemí. Toto místo bylo zakryto poklopem. Ježíš poručil pohanským kněžím, aby svého boha vyvolali, a tu, když pomocí přístroje tak učinili, vyslovil Ježíš politování, že mají takového boha, který si sám neumí pomoci.

Knězce řekl, že ona teď hlasitě musí pronést chválu svého boha a vyprávět, jak mu oni slouží a co jim jejich bůh za to dává. Tu se vedlo oné ženě jako proroku Bálamovi, vyprávěla hlasitě všechny hrůzy této modloslužby a zvěstovala přede vším lidem zázraky Boha Izraele. Ježíš teď přikázal svým učedníkům, aby modlu převrátili a kouleli jí sem a tam. Oni tak učinili a Ježíš řekl: „Pohleďte, jakým bohům sloužíte! Pohleďte na duchy, kterým se klaníte!“ A tu se objevily před očima všech přítomných nejrůznější ďábelské postavy, které prchaly z modly, třásly se a plazily kolem a opět mizely u hrobů dolů do země. Pohané byli velmi vyděšeni a zahanbeni. Ježíš řekl: „Jestliže my vaši modlu svrhne znovu dolů do podzemí, rozpadne se na kusy!“ Kněží ho snažně prosili, aby ji neničil a Ježíš dal modlu opět vztyčit a spustit dolů. Většina pohanů byla velmi pohnuta a zahanbena, kněží však byli velmi rozhořčeni. Lid byl ale zcela na Ježíšově straně. Ten jim ještě dal krásné poučení a mnozí se obrátili. Moloch seděl jako vůl na svých zadních nohách a měl paže tak upraveny jako člověk, který chce vzít něco na obě ruce a jakýmsi zařízením se dalo způsobit, že se tyto ruce mohl přitáhnout k sobě. Hlava byla rozdělena velikou širokou tlamou a na čele měla zahnutý roh. Modla seděla v široké míse, měla kolem těla více výčnělků jako otevřené kapsy. O slavnostech jí pověsili kolem krku dlouhý řemen. Při oběti

v prostoru pod modlou rozdělali v míse oheň. Na okraji mýsy hořelo vždy před ní mnoho lamp. Dříve jí často obětovali i děti. Teď to ale už nesměli dělat. Obětovali jí buď nejruznější zvířata, která potom spalovali v oněch otvorech těla, nebo je vhazovali dovnitř otvorem v hlavě. Nejkrásnější obětí pro tuto modlu byla angorská koza. Bylo zde i zařízení – výtah, jímž se mohli spustit dolů k modle, která stála v podzemí mezi hroby. Úcta k ní již více nebyla živá. Molocha vyvolávali pouze při svém čarování a zvláště ona žena měla s ním co činit, když na děti přivolávala nemoce. Do každého otvoru ve svém pase dostával zvláštní oběť. Kdysi mu byly pokládány na ruce i děti a ohněm, který hořel pod ním i v něm (socha byla uvnitř dutá), byly tyto oběti stráveny. Přitáhl si potom ruce k sobě a tak je stlačil, že nemohly hlasitě křičet. I ve svých nohou měl jakési zařízení a oni ho mohli i vztyčit.

19. Ježíš v Dionu a Jogbeze

Pohané, jejichž děti Ježíš uzdravil, se ho ptali, kam by se měli odebrat, protože se chtěli zřici modloslužby. Ježíš jim mluvil o křtu a že prozatím zde mohou zůstat a klidně setrvat. Mluvil k nim o Bohu jako Otci, kterému my musíme obětovat svoje špatné sklony a který nepotřebuje žádnou jinou oběť než naše vlastní srdce. Ježíš při rozhovoru s pohany mluvil daleko otevřeněji a jasněji, než při rozmluvě se Židy, že Bůh naše oběti nepotřebuje. Napomínal je k lítosti a k pokání, k vděčnosti za ta dobra a k milosrdenství vůči ubohým. V židovské části města ukončil sabat, zúčastnil se hostiny a potom začala slavnost dne postu za klanění se zlatému teleti, která byla slavena dne 8. měsíce Tišri, protože tento sedmý obvyklý den postu připadl tohoto roku na sabat.

Odpoledne Ježíš město opustil. Pohané, jejichž děti uzdravil, mu ještě jednou poděkovali před pohanskou částí města. Požehnal jim a pak sestoupil s dvanácti učedníky údolím jižně od Gadary, potom přešel jednu horu až k řídce, která vytéká z pohoří pod Betaramfou-Julii, kde jsou doly. Byly to tři hodiny z Gadary až k řídce a tamnímu útulku, kam Ježíš se svými učedníky zavítal. Židé, kteří tam v okolí přebývali, živili se sbíráním plodů. Ježíš poučil i je.

Byla tam v této končině i skupina pohanů, kteří sbírali bílé květy s šípkových keřů, ale také ošklivé brouky a hmyz. Když se k nim Ježíš blížil, stáhli se zpět a byli plaší. Bylo mně ukázáno, že tento hmyz sbírali pro modlu Belzebuba v Dionu. Spatřila jsem modlu před branou města, jak sedí pod velikou vrbou. Vypadala jako opice s krátkýma rukama a silnýma nohama, přesto však seděla na způsob člověka. Její hlava byla špičatá a měla dva zahnuté rohy jako srpky. Měsíce a tvář až strašlivá s velmi dlouhýmnosem. Čelo bylo nízké, přece však vypouklé, hlava zato veliká a zvířecí, tělo štíhlé a kolem klínu měla zástěru, nohy byly silné, dlouhé a s drápy na prstech. V jedné ruce měla nádobu na hůlce, ve druhé podobu motýla, který se proklubával z larvy. Tento motýl vyhlížel částečně jako pták, částečně jako nějaký ošklivý hmyz a byl velmi lesklý a pestrý.

Kolem hlavy modly přes čelo byl věnec z ošklivých brouků a křídlatých červů, jeden objímal druhého a uprostřed nad čelem špičaté hlavy mezi rohy seděl jeden větší a ošklivější než ostatní. Potvory se leskly nejrůznějšími barvami, měly strašlivě jedovatou podobu s dlouhými bříšky, nohami, kusadly a ostny. Když Ježíš došel do blízkosti pohanů, kteří taková zvířata sbírali pro tuto modlu, tu se celá koruna rozpadla jako temný roj a rozprchla se do děr a koutů a nejrůznější temné postavy duchů se s nimi odplížily pryč. Byli to zlí duchové, kteří byli s těmito brouky uctíváni.

Následujícího dopoledne přišel Ježíš k Dionu a sice před židovskou část města, která byla mnohem menší než část pohan-ská, která je krásně vybudovaná, leží na svahu hory a je v ní několik chrámů. Židovské město je zcela odděleno. Tam, kde Ježíš přišel před město, byla loubí z větví již z větší části hotová a pod jedním z nich přijali kněží a představení města Ježíše, umyli mu nohy a dali něco k jídlu. Přijali ho slavnostně. Ihned se obrátil k mnoha nemocným, kteří leželi a stáli pod většími loubími, která dosahovala až k městu. Učedníci pomáhali udržovat pořádek. Byli zde nemocní všeho druhu: ochrnutí, němí, slepí, vodnatelní, stížení dnou. Ježíš je uzdravoval a mnohé napomínal. Byli při tom někteří, kteří stáli zpříma v třínohých oporách, o které se mohli opírat, aniž by používali nohou jako na pohyblivých stoličkách. Nakonec odešel Ježíš k nemocným ženám; tyto ležely, podpíraly se nebo seděly blíže městu pod dlouhým zeleným loubím, které bylo vybudováno na terasovitě se zvedajících sedátkách na zemi. Tato sedátka byla porostlá jemnou krásnou trávou, shora splývající dolů, tato tráva visela dolů jako jemné hedvábné vlasy a na ní byly rozprostřeny koberce. Bylo zde i více žen trpících krvotokem, které byly zahaleny a stály v povzdálí, nacházelo se tu i několik trdnomy-slných žen, které zde seděly zcela temně zahalené a bledé. Ježíš je láskyplně oslovil a uzdravil, jednu po druhé a dal jim i různé rady a pokyny, aby mohly napravit svoje jednotlivé chyby a hříchy a aby mohly vykonat zadostiučinění. Uzdravil a požehnal i více dětí, donesly je sem jejich matky. Tato činnost trvala až do odpoledne a končila všeobecnou radostí. Všichni uzdra-vení odcházeli za zpěvu chvalozpěvů, nesli svoje lůžka a berly a kráčeli zcela čile a vesele, doprovázeni svými radujícími se

příbuznými, přáteli a služebníky v pořadí tak, jak byli uzdraveni, do města. Ježíš s učedníky a levity byl v jejich středu. Pokora a vážnost Ježíšova je za takových okolností zcela nevyslovitelná. Ženy a děti šly napřed a zpívaly 40. žalm Davidův: „Šťasten, kdo si všímá ubožáka!“ Šli do synagógy a děkovali Bohu. Potom byla hostina pod jedním loubím s ovocem, ptáky, plásty medu a praženým chlebem. Když ale začal sabat, odebrali se všichni oblečení ve smuteční šaty do synagógy, protože pro židy nastal veliký den Smíření.

Ježíš tohoto dne mluvil v synagóze o pokání a mluvil i proti pouze tělesnému očišťování, aniž by pak také byla proměněna i duše. Jednotliví židé se také bičovali pod svými širokými plášti přes svoje bedra a nohy. I pohané slavili v Dionu slavnost, při níž se podivuhodně mnoho okušovalo, sedali i na stoličky, pod nimiž bylo zapalováno kadidlo.

Viděla jsem také oslavu při slavnosti Smíření v Jeruzalémě, mnoho způsobů očišťování velekněze, jeho namáhavou přípravu a úkony zdrženlivosti, oběti, kropení krví a okušování, i kozla usmíření a jak mezi dvěma kozly losovali. Jeden byl obětován, druhý vyhnán do pouště – tomuto druhému uvázali něco na ocásek, uvnitř byl oheň. V poušti ho zahnali tak, aby se zřítíl do propasti. Do této pouště, která se rozprostírá dále až k Olivové hoře, odešel také jednou David. Velekněz byl neobyčejně smutný a zmatený, přál si, aby někdo jiný vykonával místo něho tento úřad a s velikou úzkostí vstoupil do velesvatyně. Velice prosil lid, aby se za něho modlil. Lidé se také domnívali, že musí mít na sobě nějakou vinu a velmi se obávali, že by se mu ve velesvatyni mohlo přihodit nějaké neštěstí. Tížilo ho svědomí, protože měl podíl na zavraždění Zachariáše, otce Jana Křtitele a jeho hřích se rozbujel v jeho zeti, který Ježíše odsoudil. Nebyl to Kaifáš, ale, jak se domnívám, jeho tchán.

Ve velesvatyni už v Arše nebylo svaté Tajemství, ale jen nej-různější šátky a nádoby. Archa úmluvy byla zcela nová a moderní, i andělé byli již jináci, seděli na trojnásobném podstavci, jednu nohu měli nahoře a druhá jim po stranách spadala dolů, mezi nimi byla ještě koruna. Jiné nej-různější svaté věci byly uloženy v Arše: olej a kadidlo. Ještě si vzpomínám, že velekněz okušoval a kropil krví, že ze svatyně vyňal šátek a zranil se na jednom prstu, nebo snad měl krev na prstě a že tuto krev smísil

s vodou a donesl ji radě kněží, aby ji vypili. Byl to jakýsi způsob předobrazu svatého přijímání. Spatřila jsem také, že Bůh velekněze potrestal. Byl velmi ubohý a postižen malomocenstvím. Ve chrámě nastal veliký zmatek. Slyšela jsem zcela otřesné čtení z Jeremiáše a při tom jsem spatřila mnohé ze života proroků a i hrůzu modlářství v Izraeli.

Pozorovala jsem – neboť o tom jednalo jisté čtení ve chrámě – že Eliáš po své smrti napsal dopis králi Joramovi. Židé tomu nechtěli věřit, ale vykládali si to tak, že Elizeus, který dopis Joramovi předal, ho měl u sebe jako dopis prorocký, který mu Eliáš zanechal. I mně to připadalo velmi zvláštní. Tu jsem byla rychle přenesena na východ a při této cestě jsem spatřila, že Hora proroků je přikryta sněhem a ledem. Byly však na ní věže, snad to byl jenom obraz, jak to vypadalo v době Joramovců. Přišla jsem potom ještě dále na východ k ráji a spatřila v něm přecházet obdivuhodná a krásná zvířata, jak si hrají a také jsem viděla lesknoucí se hradby a jak proti sobě pod branou leží spící Henoch a Eliáš. Eliáš viděl v duchu všechno, co se odehrávalo v Palestině. Jeden anděl položil před něj bílý jemný svitek a rákosové pero, on se napřímil a psal na svém koleně. Spatřila jsem malý vozík, podobný stolici, jak vyvstává na jednom pahorku nebo na stupních, stranou vedle brány z jeho nitra a byla do něho zapřažena překrásná bílá zvířata. Spatřila jsem, jak na tento vozík Eliáš vystoupil a jakoby po duze rychle jede do Palestiny. Bylo to nad jedním domem v Samaří, kde zůstal stát; spatřila jsem, že se tam modlil Elizeus a jak vzhledl vzhůru a že Eliáš pustil dopis dolů pro něho a že Elizeus tento dopis donesl králi Joramovi. Ona tři zvířata před Eliášovým vozem byla zapřažena tak, že dvě byla vzadu a jedno vpředu. Byla nepopsatelně milá a jemná, asi tak veliká jako srnec, sněhobílá s dlouhými, bílými až hedvábnými chlupy. Měla velmi drobné nohy, malé pohyblivé hlavy a na čelech půvabný, dopředu poněkud zakřivený roh. Spatřila jsem, že právě taková zvířata byla zapřažena do vozu při jeho nanebevzetí.

Spatřila jsem i událost s Elizeem a Sunamitkou. Dělal ještě obdivuhodnější věci než Eliáš. Elizeus měl jemné mravy i oděv. Eliáš byl zcela boží člověk a ne podle obyčejných lidí. Měl v sobě něco jako Jan Křtitel, který obdržel jeho sílu. Spatřila jsem také, že Elizeův sluha Giezzi běžel za mužem, kterého Elizeus uzdra-

vil z malomocenství (Naaman). Byla noc; Elizeus spal. Pak tohoto muže dohonil u Jordánu a požadoval od něj dary jménem svého pána.

Následujícího dne pracoval sluha velmi klidně, jako by nevěděl o ničem a zhotovoval z kůry stěny, jimiž byla oddělena místa ku spánku. Elizeus se ho ptal: „Kde jsi byl?“ A vše mu předvedl, tento sluha i jeho potomci byli malomocní.

Bylo mně ukázáno modlářství v uctívání zvířat i lidí jako model od prvních časů a časté odpadání Izraelitů k modlům a i veliké Boží milosrdenství, prokazované prostřednictvím proroků, a divila jsem se, jak jenom lidé mohli takové příšery uctívat, ale jen duchovním způsobem. Spatřila jsem zejména nesčetné obrazy po celém světě, jak byla modloslužba provozována i v křesťanství. Spatřila jsem detailně, v jakých podobách se to tehdy odehrávalo. Pozorovala jsem kněze, kteří uctívali vedle Nejsvětější svátosti i hady a jejich nejroztodivnější vášně, vyjádřené rozdílnými podobami takových příšer. Spatřila jsem totéž i u vznešených a učených lidí, jako nejružnější zvířata, která uctívali, zatím co vymýšleli nejroztodivnější věci o všech náboženstvích. Viděla jsem ropuchy a nejružnější ošklivá zvířata a to i u nepatrných a chudých, různě pokleslých lidí. Spatřila jsem i celé farnosti propadlé modloslužbě, např. temnou reformovanou církev na severu s prázdným a strašlivým oltářem, na kterém stáli havrani, které uctívali. Oni ale taková zvířata neviděli, ale ctili je svou ješitností a nafouklou pýchou. Spatřila jsem duchovní, kterým při modlitbě breviáře obraceli stránky psíkové a malé žabičky! Ano, spatřila jsem u některých skutečně strašlivé modly, jako Molocha či Bála uprostřed mezi knihami, jak stojí na stole a vládnou, ano, podávají jim i něco k jídlu. A spatřila jsem prostě, zbožné lidi, jimž se oni vysmívali a pohrdali jimi.

Spatřila jsem, že i teď je to vše stejně strašlivé jako kdysi a že v těchto modlách není vůbec nic náhodného, nýbrž to, že kdyby dnešní modloslužba a bezbožnost nynějších lidí najednou dostala nějakou hmotnou podobu a její vnímání se stalo skutečností, že by zde zase stály tytéž modly.

Když Ježíš opět opustil Dion, přišlo k němu z města velmi bázlivě několik pohanů, kteří slyšeli o tom, jak uzdravoval v Gadaře a dovedli mu i svoje děti, které Ježíš uzdravil. Pohnul

rodiče k tomu, aby se rozhodli pro křest. Potom šel s dvanácti učedníky pět hodin jižním směrem a přešel jeden potok, který stéká dolů z údolí u Efronu. Půl hodiny jižním směrem od tohoto potoku leží v jedné průrvě za lesem zcela skryto Jogbaha. Město je to malé a zapomenuté. Založili ho jeden prorok, jehož jméno znělo jako Malachiáš, vyzvědači Mojžíšovi a Jetro. Je to jiný prorok nežli onen poslední Malachiáš. Jetro, Mojžíšův tchán, ho měl jako sluhu, byl velmi věrný a chytrý, a Mojžíš ho sem poslal. Procházel zde o několik let dříve, než sem přišel Mojžíš, daleko v této krajině až nahoru do končiny u jezera a vše důkladně prohlédl. Tehdy ještě Jetro přebýval v končině proti Rudému moři a teprve, až jeho poslové vše zjistili, odešel do Arga s Mojžíšovou ženou a syny. Tento Malachiáš byl nakonec pronásledován jako vyzvědač, sledovali ho a chtěli zde zavraždit. Tehdy tady ještě město nebylo, avšak přebývalo tu několik lidí ve stanech. Pronásledovaný skočil do nějaké bažiny nebo cisterny, načež se mu zjevil anděl a pomohl mu. Anděl mu donesl na dlouhém pruhu napsaný příkaz, aby zde ještě tři roky zůstal a sžil se. Lidé přebývající v okolí ve stanech mu věnovali svoje šaty, které nosili – dlouhé rudé suknice a vesty. Přišel vyzvídat i do končiny u Betaramfy. Přebýval u Jogbaha mezi obyvateli stanů a pomáhal mnoho těmto lidem.

V oné průrvě byl dlouhý, zcela rákosím zarostlý vodní příkop a na místě, kde se Malachiáš ukryl, byl zasypaný pramen, který později zase začal prýštit a vydralo se z něj na povrch mnoho písku, často z něj vyrazila i pára a malé drobné křemínky. Pozvolna se kolem pramene vytvořil pahorek, který porostla tráva. Bažina byla zasypana hmotou dovezenou s hory a potom na tomto místě i stavěli. Tak kolem pramene, nad kterým byla postavena krásná studnice, vzniklo město Jogbaha, což znamená: Bude povýšen. Již v mnohem dřívější době musela být bahnem zanesená cisterna přestavěna, protože zde byly staré zbytky hradeb porostlé mechem a v nich byly díry, jakoby pro chov ryb. Byly to pozůstatky starého stanového zámku. Malachiáš zde také lidi učil, jak při stavbách mohou užívat i asfalt.

V onom zastrčeném městě Jogbaha byl Ježíš velmi přátelsky přijat. Odloučení od ostatních lidí zde přebývali lidé ze sekty karaitů. Nosili dlouhé, žluté škapulíře, bílé šaty a zástěry z drsných koží. Mladíci nosili kratší oděv a nohy měli zavinuty. Je

jich na čtyřicet mužů, byli by početnější, ale prožili mnohá utlačování. Pocházejí od Esry a jednoho potomka Jetrova. Kdysi jeden z jejich učitelů měl náročnou diskusi s velikým farizejským učitelem. Lpěli velmi přísně na liteře Zákona a zavrhovali všechny ústní dodatky, žili velmi jednoduše a chudě a všechen majetek měli společný, nikdo nesměl odejít s penězi a majetkem. Nebyli mezi nimi žádní chudáci, živili jeden druhého a i cizinci byli jimi podporováni. Měli velikou úctu ke stáří. Žilo zde i velice mnoho starých lidí a měli představené, které nazývali: nejvyšší. Byli velikými protivníky farizeů, kteří hájili ústní dodatky v Zákoně, v několika bodech se podobali saduceům, ale ne v mravech, ve kterých byli velmi přísní. Kdysi jeden z jejich příslušníků se oženil s členkou Benjaminova kmene, a tohoto člověka zapudili v době, kdy měli spor s Benjaminovci. Nestrpěli nejnepatrnějšího obrazu, ale věřili, že duše zemřelých se stěhují do jiných těl, ano i do zvířat a že se obveselují s krásnými zvířaty v ráji. Očekávali Mesiáše a velmi o něj v modlitbě prosili. Avšak očekávali ho jako nějakého světského krále. Ježíše pokládali za proroka. Byli velmi čistotní, přece však vůbec nedrželi na nějaké očišťování, na odhazování mís a podobné obtížnosti, které nebyly v Zákoně. Žili přesně podle Zákona, ale mnohé si vykládali mnohem volněji nežli farizeové.

Žili zde v tichosti a odděleně, netrpěli žádné marnivosti a ozdoby a živili se vlastní prací. Bylo tady hojně pastvin, pletli košíky i úly pro včely, kterých zde bylo hojně. Zhotovovali i hrubé příkrývky a lehké dřevěné nádoby a pracovali společně pod dlouhými stany. Jejich zelená loubí před městem byla již ozdobena. Ježíše pohostili medem a chlebem, pečeným pod popelem. Pán zde učil. Poučoval je o všem a oni mu také velmi uctivě naslouchali. Vyjevil jim také, že by mohli přebývat v Judsku a chválil jejich úctu dětí k rodičům, žáků vůči učitelům, a vůbec značnou úctu vůči stáří, i jejich velikou pozornost k chudým a nemocným, o které pečovali v krásně upravených domech.

**Od druhého svátku
Pod zelenou
až k prvnímu obrácení
Magdalény**

1. Ježíš v Ainonu a Sukkotu.

Maria Sufanitka, obrácení jedné cizoložnice

Z Jogbehy šel Ježíš přes Sukkot do Ainonu. Cesta ze Sukkotu trvala asi hodinu, byla zajímavá a oživovaná tábory karavan a těch, kteří putovali ke křtu. Byla teď věnčena dlouhými řadami loubí. Zaměstnávalo to mnoho lidí, protože koncem sabatu začínala slavnost Pod zelenou. Ježíš tu a tam cestou učil. Před Ainonem byl postaven krásný stan a tam mu Maria Sufanitka připravila slavnostní přijetí. Přítomni byli i nejvznešenější lidé z města, kněží a Maria se svými dětmi a přítelkyněmi. Muži umyli Ježíšovi a učedníkům nohy a podali jim něco k snědku a napití, lepšího než obyčejně. Byly při tom zaměstnány i Mariiny děti s ostatními dětmi. Ženy se zahaleny vrhly před Ježíšem na svoje tváře. Ježíš je všechny přátelsky pozdravil a požehnal jim. Marie stále plakala naplněna vděčností a radostí a pozvala Ježíše, aby vstoupil do jejího domu; a když Ježíš šel do města, nesly Mariiny děti, dvě dívky a jeden chlapec, i ostatní dítko kolem Ježíše vpředu, po stranách i vzadu věnce a květy s vlněnými stuhami.

Ježíš vešel s několika učedníky do Mariina dvora pod loubí. Marie se ještě jednou před ním vrhla na zem, plakala a děkovala a podobně její děti, kterým Ježíš projevil svou lásku. Marie vyprávěla, že Samaritánka Dina zde byla také a že její muž s jejími třemi manželskými dětmi žil v Damašku. I ona se shodla se Samaritánkou ve chvále na Ježíše. Byla naplněna radostí a ukázala Ježíšovi mnoho skvostných kněžských rouch a jednu vysokou kněžskou čepici; to všechno zhotovila pro chrám, neboť v takových pracích byla velmi zručná a měla mnoho peněz i majetku. Ježíš byl vůči ní velmi laskavý. Mluvil s ní také o jejím manželovi, že by se spolu opět měli sejít a společně odejít, protože tak by mohla vykonat mnoho prospěšného; její nemanželské děti by měly mezitím být někde umístěny. Měla by nejprve ke svému manželovi vyslat posla, aby k ní přišel. Z jejího domu odešel Ježíš na učitelský stolec na místě, kde se uděloval křest a tam učil.

Na tento sabat připutoval i Lazar, Josef z Arimatie, Veronika, Simeonovi synové a i jiní jeruzalémští učedníci. Ondřej, Jan a Janovi učedníci zde ještě byli. Jakub Menší se choval zdrženlivě. Jan Křtitel dal znovu Ježíšovi vyřídít, že by přece jen měl jít do Jeruzaléma a veřejně před celým světem prohlásit, kdo je. Jan je tak netrpělivý a naplněn touhou, protože teď už sám Ježíše nemůže zvěstovat a přesto tato touha je v něm tak veliká.

Když začal sabat, učil Ježíš v synagóze o stvoření světa, o vodách, o pádu do hříchu a velmi srozumitelně i o Mesiášovi; také z Izaiáše 42, 5 – 43 vykládal velmi závažně a jasně o sobě i o lidu. Po sabatu byla ještě hostina v domě pro veřejné slavnosti, kterou uspořádala Marie Sufanitka. Stůl i dům byly krásně vyzdobeny zelení, květy a lampami a bylo zde mnoho hostů a také i ti, které Ježíš uzdravil. Seděly zde i ženy, od ostatních odděleny zástěnou. Za hostiny přišla Marie a s dětmi postavila vzácné koření na stůl, nalila na Ježíšovu hlavu lahvičku voňavky a vrhla se před ním na zem. Ježíš byl velmi přátelský a vypravoval podobenství. Nikdo tuto ženu nehaněl, protože ji milovali pro její štědrost.

Následujícího rána uzdravil Ježíš více nemocných, učil v synagóze i na veřejnosti, kde mu mohli naslouchat i pohané, kteří již byli pokřtěni, a ti, kteří teprve na křest čekali. Při veřejném učení pojednal Ježíš o ztraceném synu tak živě a přirozeně, jako kdyby on sám byl oním otcem, kterého syn znovu nalezne. Rozpřáhl svoje paže a řekl: „Hleďte! Hleďte! Zde se vrací nazpět, připravme mu oslavu!“ To všechno bylo tak přirozené, že se lidé rozhlíželi, jako by to, co Ježíš vyprávěl, vše bylo skutečností. Při zmínce o teleti, které dal otec pro svého znovu nalezeného syna zabít, mluvil Ježíš zcela jiným způsobem a ještě tajemněji.

Bylo to, jako by řekl: „Jaká to láska, když nebeský Otec, aby zachránil svoje ztracené děti, vydá jako obětní žertvu svého vlastního Syna!“ Jeho učení mířilo na ty, kdo byli připraveni ku pokání, na pokřtěné i pohany, kteří byli myšleni a vylíčení jako vracející se ztracený syn. Všichni přítomní byli naplněni vzájemnou láskou a radostí. Toto učení mělo velký účinek při této slavnosti Pod zelenou, takže pohané zde byli velmi přátelsky pohoštěni. Když Ježíš odpoledne s učedníky a mnoha lidmi z Ainonu putoval mezi tímto městem a Jordánem, kde byly nádherné louky s květy a kde stály stany pohanů, všichni

mluvili o ztraceném synu a byli veselí, šťastní a navzájem vůči sobě plni lásky.

Sabat byl ukončen dříve než obvykle. Ještě znovu učil a uzdravil několik nemocných. Nato se všichni odebrali před město, ale přece to bylo v jeho obvodu, neboť město bylo rozmanité a propojeno volnými prostory se zahradami. Konala se zde veliká slavnost ve třech řadách loubí, která byla ozdobena květinami, stromy, nejrůznějšími figurami z plodů, stuhami a mnoha lampami. V prostřední řadě seděl Ježíš, učedníci, kněží a občané města v mnoha skupinách. V jedné postranní řadě seděly ženy, v další školní děti, chlapci a děvčata odděleně ve třech skupinách – byli z celého okolí – seděli s nimi i učitelé a každá skupina měla svoje zpěváky. Tyto děti ozdobeny věnečky obcházely kolem všech tabulí s flétnami, nástroji se zvonky a harfami, všem hrály a zpívaly. Spatřila jsem také, že muži měli v ruce palmové větve, na kterých byly malé chřestící knoflíky a vrbové proutky s úzkými lístky a větve z jednoho stromku, který u nás pěstujeme v hrmcích. Byla to myrta. Ve druhé ruce měli krásná žlutá jablka esrogu. Potřásali větvemi a přitom zpívali. Toto konali na začátku, uprostřed a na konci slavnosti. Tyto plody nerostou v samotné Palestině, jsou z teplejších krajín. Tato rostlina se vyskytuje tu a tam i ve slunných končinách Palestiny, ale není tak mohutná a vyzrálá. Získávali ji od karavan, přicházejících z těch teplejších krajín. Jsou to okrové plody jako malé melouny, nahoře mají žlutou korunku. Jsou trochu zploštělé a mají rýhy. Jejich dužina je uprostřed protkána červenými proužky a uprostřed je hustě u sebe pět malých jader, ale bez semeníku. Stonek je poněkud ohnut. Květy tvoří bílý velký keř, jako je tomu u nás u šerfíků. Větve visí pod velikými listy dolů k zemi a pak znovu zapouštějí kořeny a na třech místech zase vyrůstá nový stromek, takže vytvářejí loubí. Plody sedí mezi listy.

Na této slavnosti měli podíl i pohané, i oni měli svoje loubí a sice ti pokřtění blíže k loubím židovským. Židé je přátelsky hostili. Všichni byli ještě naplněni dojetím z Ježíšova učení o ztraceném synu. Hostina trvala až pozdě do noci. Ježíš znovu a znovu procházel mezi lidmi podél stolů. Učil a když se někde něčeho nedostávalo, pak přikázal, aby to učedníci donesli. Obdivuhodně přátelský hovor se nesl krajinou, byl přerušován

modlitbou a zpěvem. Celá krajina se třpytila světly, i na střechách Ainonu byly chatrče a loubí, kde lidé v noci spali. V loubích před městem pospávalo mnoho prostých lidí a služebníci jako hlídači potom, když slavnost skončila a všechno se odebralo k odpočinku.

Z Ainonu odešel Ježíš zpět do blízkého Sukkotu, doprovázeli ho učedníci a mnoho lidí. Největší část cesty byla vroubená loubími a stany, neboť mnoho lidí z této končiny zde slavilo tyto slavnosti a i karavany, které tudy právě procházely, tady po dobu slavnosti v tichosti tábořily. Celá cesta byla jako jediná slavnostně vyzdobená ulice. Stany zakrývaly místa, kde za loubím bylo připraveno jídlo. Lidé si mohli něco i koupit. Touto cestou procházel Ježíš déle, neboť všude ho lidé pozdravovali a i on se sám často tu a tam v tichu zastavil a učil, takže až k večeru došel do synagógy v Sukkotu. Sukkot, ležící na severním břehu potoka Jaboku, bylo krásné město a stála v něm i krásná synagóga. Kromě slavnosti Pod zelenou zde dnes slavili ještě i jinou slavnost na památku usmíření Ezaua s Jákobem. Zaobírali se tím celý den. Byli zde lidé z celého okolí. V Ainonu bylo mezi školními dětmi i mnoho dětí – sirotek ze školy v Abelmehule, které teď také přišly do Sukkotu. Byl to skutečně vzpomínkový den na usmíření Ezaua s Jákobem, které podle židovského podání se událo právě dnešního dne.

Synagóga, nejkrásnější z těch, jaké jsem kdy spatřila, vyhlížela dnes ještě nádherněji pro svoji velikou slavnostní výzdobu z nespočtých věnců, girland, větví a nádherně hořících lamp. Má osm sloupů a je vysoká. Po obou stranách výzdoby probíhají chodby, které vedou k dlouhým budovám, v nichž jsou příbytky levitů a školy. Část synagógy je zvýšena a zde vpředu uprostřed stojí ozdobený sloup, který má dokola přihrádky a pažení, kde jsou uloženy svitky Zákona. Za tímto sloupem stojí stůl, u kterého za záclonou je oddělený prostor. Několik kroků zpět je řada sedadel kněží a uprostřed je poněkud vyvýšené sedadlo pro toho, kdo učí. Za těmito sedadly je kadidlový oltář, nad nímž je ve stropě otvor a za tímto oltářem na konci budovy stojí stoly, na které lidé kladou dary. Dole uprostřed synagógy stojí muži seřazení podle společenského postavení, vlevo je mřížemi oddělená, poněkud vyvýšená část pro ženy, napravo pak

místo pro školní děti podle tříd a pohlaví, seřazené právě zase tak stejným způsobem.

Dnešní slavnost znamenala usmíření s Bohem i s lidmi a patřilo k ní i vyznání viny – jak veřejné, tak i soukromé – podle toho, jak kdo chtěl. Všichni obcházel kadidlový oltář a na usmíření obětovali dary, přijali pokání a skládali i dobrovolné sliby. Tento úkon měl mnoho společného s naší zpovědí. Kněz na učitelském stolci učil o Jákobovi a Ezauovi, kteří se dnes společně s Bohem i mezi sebou usmířili a také o tom, jak se i Laban usmířil s Jákobem a jak oba obětovali, a napomínal všechny k pokání. Mnoho z přítomných bylo velmi dojata dřívějším Janovým učením a i Ježíšovým učením před několika dny a jenom čekali na tento slavnostní den. Muži, kteří se ve svém svědomí cítili obtíženi, procházeli mříží u schránky Zákona, procházeli za oltářem a kladli svoje oběti na stoly. Dary přijímal jeden kněz. Potom předstupovali před kněze za schránkou Zákona a buď vyznávali před nimi svoje hříchy veřejně, nebo požádali jistého kněze, kterého kdo chtěl. Ten pak s nimi odešel za záclonu za stolem a oni se mu soukromě vyznávali a ten jim pak uložil pokání. Přitom vkládali na oltář kadidlo a dým z něj musel vytvořit určitý obláček a vystoupit vzhůru, při čemž se lidé domnívali, že spatřují znamení, zda lítost hříšníka byla skutečná a zda jsou mu hříchy odpuštěny. Zatím se ostatní Židé modlili a zpívali. Hříšníci vykonávali jakési vyznání víry Zákonu a sdělovali, že setrvají v Izraeli při Nejsvětějším. Potom se vrhli na zem a vyznávali, čím se provinili, často se slzami v očích. Po mužích konaly pokání ženy: jejich oběti přijímali kněží a ony si daly zavolat za mřížoví zpovědníka a tam se mu vyznávaly.

Židé na sebe sdělovali nejrůznější přestoupení svých zvyků, ale také i hříchy proti Desateru. Ve svém vyznání však měli něco zvláštního, co už více nedovedu znovu vypravovat. Vyznávali se také ze hříchů svých předků a mluvili rovněž o jedné hříšné duši, kterou od nich sami přijali, a potom o jiné svaté duši, kterou mají od Boha, a bylo tomu tak, jako by mluvili o dvou duších. I učitelé o tom cosi říkali, bylo to něco, co se podobalo tomuto: „Jejich hříšná duše ať v nás nezůstane a naše svatá duše ať v nás vytrvá!“ Tato slova vypovídala dost o vzájemném prolínání a současném spojování a rozpojování hříšných a svatých duší, co ale více, nevím. Ježíš nato ale učil

o této záležitosti zcela jinak a řekl při tom, že už to tak být nemá, jejich hříšná duše už v nás více nesmí působit a toto učení bylo velice dojemné, neboť poukazovalo na to, že on za všechny duše nabídne zadostiučinění. Oni tedy na sebe žalovali i hříchy svých rodičů a bylo to, jako by věděli, že právě tím na ně přišla nejrůznější zla a věřili, že potom v nich samotných setrvává náklonnost ke hříchu.

Ježíš přišel teprve později, když již probíhala tato kající pobožnost. Přijali ho před synagógou a zpočátku stál nahoře na jedné straně s učiteli, zatímco jiný učil. Bylo asi pět hodin, když Ježíš přišel. Oběti kajících pozůstávaly z nejrůznějších plodů a také obětovali i mince a kusy oděvů pro kněze, také i látky, hedvábné střapce a uzly, pásy atd., a ponejvíce i kadidlo, z něhož část byla spálena.

Teď jsem také spatřila dojemnou událost. Zatím, co lidé vykonávali svoje vyznání hříchů a přinášeli svoje oběti, spatřila jsem vznešenou paní v prostoru odděleném mříží na sedadle, které si sama dala zhotovit pro sebe v tomto odděleném prostoru, kde se konalo pokání. Byla neklidná a pohnutá. Její služebná byla s ní a její obětní dary měla vedle sebe v koši na sedátku. Nemohla vůbec očekávat, že na ní dojde řada a když už v sobě konečně nemohla utajit svůj zármutek a svoji touhu po usmíření, vystoupila se svou služebnou a obětinou před mříž, zahalena závojem, naproti kněžím na místo, kam ženy vůbec nesměly vstoupit. Dohlížitelé, kteří tam stáli, je chtěli zatlačit nazpět, ale služebná se zadržet nedala, prodrala se skrze ně a volala: „Udělejte místo pro mou paní! Chce obětovat, chce činit pokání, udělejte pro ni místo! Chce svoji duši očistit!“ Tak se její paní prodírala zcela pohnutá a naprosto zkroušená před kněze, kteří jí přece jen vykročili vstříc a ona úpěnlivě prosila klečíc na kolenou o usmíření. Ti ji však odmítli, protože sem nepatřila, přece však jeden mladý kněz ji vzal za ruku a řekl: „Chci ti poskytnout usmíření, ačkoliv tady na toto místo nepatří tvoje tělo, přece sem patří tvoje duše, protože ty máš ducha pokání!“ Obrátil se s ní k Ježíši a řekl: „Rabbi, ty rozhodni!“ Tu se žena vrhla na zem na svoji tvář před Ježíšem a ten řekl: „Ano, její duše sem patří, dovolte, aby lidská bytost vykonala pokání!“ A kněz s ní vstoupil do stánku. Tu znovu předstoupila, vrhla se v slzách na zem a řekla:

„Umyjte si na mně svoje nohy, protože jsem cizoložnice!“ a kněží se jí dotýkali svýma nohama. Byl přivolán i její muž, který o tom nic nevěděl, ale přesto byl Ježíšovým učením velmi pohnut. Ježíš právě stál na místě pro učitele. Její muž plakal a jeho žena ležíc před ním, zahalená na zemi, vyznávala svojí vinu a ve svých slzách se zdála blíží smrti než životu. Ježíš jí řekl: „Tvoje hříchy jsou ti odpuštěny! Povstaň, dítě boží!“ Tu její muž byl do hloubi duše pohnut a podal své ženě ruku. Jejich ruce pak byly spolu spjaty ženíným závojem a mužovým úzkým a dlouhým šálem, který měl kolem krku a po požehnání se zase pustili. Bylo to něco na způsob uzavření nového sňatku. Žena po svém usmíření byla jako omámena radostí. Volala již prve, když pokládala svoje oběti: „Modlete, modlete se, přinášejte kadidlo, obětujte, protože mně byly odpuštěny moje hříchy!“ A teď se zajíkala a volala nejružnější místa ze žalmů a kněz ji odvedl nazpět na její místo za mříží.

Její oběť tvořilo mnoho cenných plodů, které byly používány o slavnosti Pod zelenou a uspořádala je tak umně, že se netlačily. Obětovala také lemovky, hedvábné třásně a štrapse pro kněžská roucha. Dala ale spálit více nádherných šatů, ve kterých se ve své marnivosti předváděla před svým milencem. Byla to veliká, mohutná, krásně urostlá paní živého a ohnivého ducha. Pro její velikou lítost a dobrovolné vyznání jí byl hřích odpuštěn a její manžel se s ní opravdu ze srdce usmířil. Ze svého cizoložství děti neměla. Ona sama ukončila svůj hříšný poměr a i svého milence dovedla k pokání. Nemusela ho před kněžími jmenovat, ani její manžel ho nemusel znát, a bylo mu i zakázáno, aby se na něho ptal, a jí, aby ho jmenovala. Manžel byl zbožný a zcela zapomněl a odpustil jí ze srdce. Lid sice nezjistil bližší okolnosti události, viděl však tuto rušnou příhodu a slyšel výzvu této ženy k modlitbě a oběti. Všichni se zcela upřímně modlili a radovali se nad tou, která vykonala pokání. V tomto městě byli velmi dobří lidé, jako vůbec na celé východní straně Jordánu. Měli více z mravů starých patriarchů.

Ježíš nadále a krásně učil. Vzpomínám si zřetelně, že mluvil o hříších předků a o našem podílu na nich a některé věci v jejich představách a pojmech o tom upřesnil. Jednou použil výrazu: „Vaši otcové jedli hrozny a vám trnou zuby!“

Učitelé ze školy se také ptali na chyby svých žáků a ty potom napomenuli. Takže žáci sami na sebe žalovali a měli lítost, i jim bylo odpuštěno.

Před synagógou bylo mnoho nemocných a i když nebylo zvykem právě o slavnosti Pod zelenou, aby se nemocní mohli přiblížit, Ježíš je přece dal vpustit do chodeb mezi synagógou a příbytky učitelů – učinili to učedníci – a šel na konci slavnosti, když se již celá synagóga rozzářila lampami, do oněch chodeb a uzdravil mnohé nemocné. Když však vstoupil do těchto chodeb, poslala pro něj již popisovaná a s Bohem usmířená paní a poprosila ho, aby s ním směla promluvit několik slov. Ježíš k ní zašel a ustoupil s ní stranou. Tu se před ním vrhla na zem a řekla: „Mistře, muž, se kterým jsem zhřešila, tě úpěnlivě prosí, abys mu odpustil!“ Ježíš jí řekl, že s ním chce po hostině mluvit na tomto místě.

Po uzdravení nemocných byla hostina této slavnosti Pod zelenou na velikém prostranství tohoto města. Ježíš, učedníci a zdejší levité s vznešenými muži seděli v jednom velikém krásném loubí, ostatní loubí pak byla okolo. Ženy a muži byly odděleni. Jídlo bylo podáváno i chudým, každý jim poslal to nejlepší se svého stolu. Ježíš chodil z místa na místo a i ke stolu žen. Ona s Bohem usmířená paní byla plná radosti a i její všechny přítelkyně byly v radosti okolo ní a ze srdce jí přály štěstí. Když tak Ježíš obcházel kolem, byla velmi zneklidněna, ohlížela se stále za ním a myslela na to, aby jen Ježíš přece jenom nezapomněl přijmout i pokání muže, který na něj čeká. Ježíš se k ní přiblížil a uklidnil ji, že sám ví o její starosti; vše se stane v patřičnou chvíli. Když se hosté rozešli, odebral se Ježíš do jeho příbytku. Muž čekal v chodbách u synagógy a vrhl se před ním na zem a přiznal svoji vinu. Ježíš ho napomenul, aby již více nehřešil a uložil mu pokání: Musel po určitou dobu každý týden něco kněžím zařídit pro jistý zbožný účel. Nepodal svoji oběť veřejně, ale držel se zcela v pozadí v lítosti a slzách.

Když se Ježíš zase ze Sukkotu vrátil do Ainonu, učil na místě, kde se křtilo, uzdravoval nemocné a odešel potom k pohánům. Bylo také pokřtěno několik malých skupin. Vše bylo dosud stále tak upraveno, jak to učinil Jan u svého prvního křestního pramene u Jordánu v Ona, zde byl i stan a křestní kámen. Lidé se opřeli o zábradlí, držíce hlavu nad křestním pramenem.

Ježíš od mnoha přijal vyznání viny a dal jim rozhřešení. Rovněž dal také tuto moc i několika starším učedníkům, např. Ondřejovi. Jan Evangelista teď nekřtil, ale byl svědkem a kmotrem.

Dříve než Ježíš opustil Aion se svými učedníky, promluvil ještě s Marií Sufanitou v jejím domě a napomínal ji. Tato žena je ve svém nitru teď zcela proměněná, plná lásky, horlivosti, pokory a vděčnosti a zaobírá se jenom nemocnými a chudými; Ježíš potom, když po jejím uzdravení šel přes Rámot do Basanu, vyslal jednoho učedníka do Betánie, aby podal svatým ženám zprávu o jejím uzdravení a usmíření s Bohem; Veronika, Jana Chuzova a Marta zde byly zatím s ní.

Marie a mnoho jiných lidí Ježíše před jeho odchodem bohatě obdarovalo. Všechno bylo složeno na jednu hromadu a ihned rozděleno mezi chudé. Při jeho odchodu z města byla postavena loubí a věnce všude, kudy Ježíš procházel. Všichni ho zdravili, chválili a před městem mu ženy a děti podaly věnce. Toto bylo zvykem o slavnosti Pod zelenou. Společně s ním šlo i mnoho lidí z Aionu. Cesta trvala dvě hodiny a vedla po této straně Jordánu jeho údolím jižním směrem, pak přešla Jordán a pokračovala asi půl hodiny západním směrem a potom se zase obrátila jižním směrem k městu Akrabis, které se rozprostírá na jednom horském úbočí.

2. Ježíš v Akrabisu, Sílo a Koreji

Před městem Akrabis byl Ježíš přijat velmi slavnostně, neboť tam již o jeho příchodu věděli. Kolem města byla už postavena loubí, v jednom velkém a krásném mu umyli nohy a podali něco k jídlu. Akrabis je značně veliké město položené asi dvě hodiny od Jordánu, má pět bran a prochází jím silnice ze Samaří do Jericha. Všichni lidé odtud až po končinu u Jordánu tudy musí procházet a proto je zde všeho dostatek. Před branou, ku které Ježíš přišel, byly útulky pro karavany. Před každou z pěti bran byla loubí, každá část města měla totiž loubí před svojí nejbližší branou.

Následujícího dne Ježíš obešel město a navštěvoval loubí a všude učil. Lidé zachovávali nejružnější zvyky, např. ráno něco pojedli a ostatek odložili stranou pro chudé. Jejich práce za dne byla přerušována zpěvy a modlitbami a představení jim při tom přednášeli učení. Tento výklad teď vedl Ježíš. Když přišel a odcházel, provázeli ho chlapci a děvčata, kteří kolem něj nesli věnec z květin. Byl to takový zvyk a s takovými věnci přicházely i jednotlivé skupiny obyvatel ke druhým, aby se společně účastnili daného učení nebo hostiny.

I ženy vykonávaly nejružnější druhy činnosti v těchto loubích. Mnohé seděly u dlouhých pruhů látky a vyšívaly květiny, jiné zhotovovaly sandály z hnědých a hrubých kozích nebo velbloudích srstí. Práci měly připevněnou na opasku jako pletení. Pod opánky vpředu i vzadu si upevňovaly výčnělky a hroty, aby bylo možno lépe stoupat do hor. Lid přijal Ježíše zcela dobře, učitelé ale tak upřímní nebyli, jak tomu bylo v Ainonu a Sukkotu; byli sice zdvořilí, ale poněkud zdrženliví.

Z Akrabisu odešel Ježíš do Sílo, které v přímém směru je od Akrabisu vzdáleno asi jednu hodinu jihozápadním směrem. Sama cesta však trvá déle – dobře dvě hodiny, protože člověk musí nejdříve sestoupit do údolí a pak zase stoupat do kopce. V Sílo byli lidé před branami v loubích. O Ježíšově příchodu věděli a čekali na něj. Uviděli ho, jak se svými průvodci stoupá vzhůru a protože se neblížil k bráně, kam vedla cesta z Akrabisu, ale poněkud obešel město severozápadním směrem a

došel k bráně, která vedla od Samaří. Jeho příchod tam dali ohlásit. Přijali ho v loubí, umyli mu nohy a dali něco najíst. Ježíš se ihned odebral na návrší, kde kdysi stávaly původní chatrče, když toto místo bylo založeno a učil tam pod širým nebem na krásném učitelském stolci. I zde nahoře byla loubí a útulky, kde bylo uchystáváno pro lidi v loubích vše, co se týká jídla, které připravovali muži. Zdálo se mně, že to nejsou praví Židé, ale spíše otroci.

Příští den byl svátek se slavností, nevím už, zda to byl zdejší místní zvyk. Na učitelském stolci mohl učitel přednášet bez nejmenšího odporu i přísné učení o trestu a Ježíš sem právě proto přišel, aby sám držel toto učení. Všichni Židé – muži, ženy, mládež, panny a děti přicházeli ze všech loubí v průvodech sem vzhůru a mezi jednotlivými skupinami i třídami nesli zelené věnce. Nad učitelským stolkem byly napjaty stanové plachty a větve, kolem dokola byla terasa. Ježíš učil až do odpoledne. Mluvil o neustálém Božím milosrdenství vůči jeho lidu, o úpadku tohoto lidu a jeho hanebnostech, především o trestajícím soudu nad Jeruzalémem, o tom, jak byl chrám již několikrát zničen a o této polední době milosti, dále o tom, že Židé, jestliže ani teď nabízenou milost nepřijmou, už více žádnou jako národ až do dne posledního soudu nedostanou a na Jeruzalém přijde mnohem strašlivější zkáza, než kdy jaká dosud byla. Bylo to zcela tvrdé učení. Všichni naslouchali tiše a zděšení, neboť Ježíš se tak jasně a zřetelně dotkl toho, že to je on, kdo spásu přináší a při tom vykládal všechna proroctví k této době. Zdejší farizeové, kteří příliš za mnoho nestáli a přijali ho téměř jako farizeové v Akra-bisu, jenom s vnější uctivostí, mlčeli v úžasu a s rozhořčením; lid se však radoval a vzdával díky. Ježíš mluvil o znalcích Zákona, o jejich překrucování, falešných výkladech a přídavcích.

Večer byla veřejná hostina v loubích na návrší, Ježíš ale sestoupil dolů k loubím lidu a těšil je a učil. Zde, kde farizeové neslídili, přišlo k němu mnoho lidí, vrhli se před ním na zem, vzdávali mu úctu a vyznávali svoji bídu a hříchy. Ježíš je utěšoval a dával jim rady. Toto všechno bylo nesmírně dojemné v noci mezi osvětlenými loubími; když to člověk viděl, žádné světlo se nedalo pozorovat, protože lampy byly kvůli větru opatřeny stínítky, ale žluté světlo se rozprostíralo na zeleni, plodech i lidech – bylo to obdivuhodné. S návrší bylo vidět i do širokého

okolí a všude šlo zřít toto světlo v loubích a bylo slyšet zpěv zblízka i zdáli. Ježíš zde neuzdravoval, farizeové nemocné drželi zpátky a vůbec zdejší lidé byli velmi plaší. V Akrabisu i zde byla mysl farizeů, když se dověděli o Ježíšově příchodu, pobouřena: „Co nám chce teď přinést nového? Co zde zase zamýšlí?“

Ze Sílo odešel Ježíš půldruhé hodiny cesty stranou do Koreje, místa, na které mohl člověk vidět s výšiny Síla. Nemělo hradby ani náspy. Farizeové z Koreje vyšli Ježíšovi vstříc před město a dopravili tam jednoho dospělého obyvatele města, který se narodil slepý a chtěli jím Ježíše pokoušet. Tento slepec měl přes svoje šaty kolem ramen široký šátek jako prostěradlo a ten zahaloval i jeho hlavu. Byl to krásný a veliký muž. Když se Ježíš přiblížil, obrátil se slepec k němu, nad čímž všichni užasli a vrhl se před ním na zem. Ježíš ho však pozvedl a zeptal se na jeho víru, na Desatero, Zákon a proroctví. Slepý muž nade všechno očekávání mluvil moudře, ano, vypadalo to, jako by prorokoval. Mluvil také o Ježíšově pronásledování, že určitě nesmí jít do Jeruzaléma, protože ho tam chtějí usmrtit. Všichni přítomní byli zděšeni. Kolem se shromáždilo mnoho lidu. Ježíš se ho zeptal, zda si přeje vidět loubí Izraele, hory, Jordán, svoje rodiče a přátele, chrám, Svaté město a i jej samotného, který teď před ním stojí? Slepý však řekl, že jej vidí a popsal i jeho postavu a oděv, vždyť ho již spatřil, jak se přibližoval – ano! Přeje si všechno vidět a ví, že Ježíš mu může vrátit zrak, pokud ale chce. Ježíš nato položil svou ruku na jeho čelo, modlil se a označil ho znamením kříže na zavřených očních víčkách a palcem tato víčka vysunul vzhůru. Tu slepý strhl svůj šátek s hlavy i ramen a v údivu se rozhlížel pln radosti kolem se slovy: „Veliká jsou díla Všemohoucího!“ A vrhl se před Ježíše na zem a ten mu požehnal. Farizeové mlčeli, příbuzní uzdraveného vzali doprostřed mezi sebe, mnozí z lidu zpívali žalmy a bývalý slepý mluvil a stále zpíval něco o Ježíšovi na způsob prorokování a naplnění zaslíbení. Ten se však odebral do města. Před městem v loubí Ježíše přijali, podali mu něco k jídlu a umyli nohy. Uzdravený v prorockém nadšení líčil i celou Ježíšovu cestu, kterou již za svého putování prošel, mluvil o Jordánu, o Duchu svatém, který na něho sestoupil a o nebeském hlasu.

Večer mluvil Ježíš při sabatu v synagóze o Noemově pokolení, o stavbě archy, o povolání Abraháma a z Izaiáše, kde se mluví o svazku Boha s Noemem a o duze (Iz 54 a 55). Při tom jsem vše spatřila velmi zřetelně, jak o tom Ježíš učil, celý život a pokolení praotců, i vedlejší větve a jak jimi pronikalo pohanství. Když to spatřuji, je všechno tak jasné, avšak když se navrátím ze svých vidění zase od obyčejného života, jsem naplněna smutkem nad tímto veškerým poblouděním a nemohu je pochopit. Ježíš také mluvil o nechápání Písma a o chybném počítání údobí; on vše počítal zcela jednoduše a vysvětlil, jak je všechno v Písmě správně uvedeno. Nemohu také vůbec pochopit, jak se to dostalo do takového zmatku a jak se na vše tak zapomnělo.

Část města Koreje leží nahoře na terase hory a druhá část, která je s touto první spojena úzkou řadou domů, leží v horské strži, která se rozprostírá východním směrem. Ze Síla sem přišli farizeové a mnoho nemocných. Ačkoliv Koreja leží poněkud západněji než Akrabis, přece je blíže Jordánu, neboť jeho tok se v těchto místech obrací sem k ní. Toto místo není příliš veliké a jeho obyvatelé nejsou bohatí. Zhotovují malé pletené zboží, včelí úly, veliké pruhy ze slaměných rohoží, jemnější i hrubší. Slámu nebo rákos sbírají a bělí. Z rohoží také zhotovují celé stěny, aby se daly oddělit jednotlivé prostory pro spaní. V blízkosti leží ještě více městeček. Hory v této končině jsou strmé a rozeklané. Naproti Akrabisu na druhé straně Jordánu je končina, kterou Ježíš prošel v minulém roce o slavnosti stánků Pod zelenou, a to jedním údolím do Dibonu.

Ráno učil Ježíš v synagóze a zatímco Židé vykonávali svoji sobotní cestu, uzdravil mnoho nemocných, kteří byli doneseni do veliké haly u synagógy. Po ukončení sabatu rozmlouval Ježíš v loubí při hostině s farizeji. Mluvil o prorockví uzdraveného slepce, který byl postižen od svého narození. Hovořili o tom, že již dříve mluvil o něčem, co se nesplnilo. Ježíš řekl, že tehdy ještě neměl božího Ducha. Za rozhovoru přišli rovněž na Ezechiela, jak také jednou neprorokoval správně o Jeruzalému. Ježíš odpovídal, že na něj sestoupil Duch boží teprve v Baby-lóně u řeky Chobar, když musel něco spolknout a tak Ježíš konečně donutil farizeje, aby umlkli.

Uzdravený slepec obcházel městem, chválil Boha, zpíval žalmy a prorokoval. Večer ihned odešel do synagógy, byl opásán

širokým pásem a učinil slib jako nazirej; jeden kněz ho k tomu zasvětil. Domnívám se, že tento člověk přijde k učedníkům.

Ježíš se také zastavil u rodičů uzdraveného slepce, protože ho o to požádal a sám tam zavedl. Jsou to lidé z oněch esenů, kteří žili v manželství, jsou vzdáleně spřízněni se Zachariášem a mají podíl na shromáždění esenů v Masfě. Mají ještě několik synů a dcer, ten uzdravený je nejmladším. Žijí v oddělené části města a v jejich sousedství sídlí ještě více rodin esenů s nimi spřízněných, kteří mají na svahu oddělené krásné pole a pěstují jenom pšenici a ječmen. Ponechávají si jednu třetinu výtěžku, jeden díl dávají chudým a další věnují společenství v Masfě. Tito esenové vyšli Ježíšovi přátelsky vstříc a přijali ho před svými příbytky. Otec uzdraveného mu dal svého syna a prosil, aby ho použil jako nejnižšího služebníka a posla svých učedníků, že on před ním poběží napřed a bude obstarávat a připravovat útulky. Ježíš ho přijal a ihned odeslal se Silasem a jedním učedníkem z Hebronu do Betánie. Domnívám se, že chce prostřednictvím tohoto uzdraveného udělat radost Lazarovi, protože ten ho znal jako slepého od narození. Otec tohoto mladíka se jmenoval podobně jako Syrus, Sirius či Kyros, což byl král v zajetí Židů. Syn se jmenoval Manahem. Nosil stále pod svým rouchem pás, když však byl uzdraven a prohlédl, nosil ho na svém rouchu a na určitou dobu učinil formální slib. Měl dar prorockví a jako slepec sedával vždy při učení Jana Křtitele a přijal i křest. Sám také v Koreji kolem sebe shromáždil často mnoho mladíků, které poučoval a kterým nadšeně prorokoval o Ježíši. Jeho rodiče ho měli rádi pro jeho zbožnost a horlivost, vždy chodil velmi čistě oblečen. Když ho Ježíš uzdravil, řekl mu: „Udělují ti dvojnásobné světlo, vnější i vnitřní vidění.“ Místní frizeové s ním jednali posměšně kvůli jeho prorockvím, která nazývali temným sněním a tvrdili, že se pyšní svým půvabným oblečením. Vzali sari s sebou vstříc Ježíšovi, protože byli skálopevně přesvědčeni, že mu Ježíš nedokáže pomoci, protože v jeho očích nikdy nespatriili nic černého. A teď když byl uzdraven, říkali mnozí špatní lidé: „Vůbec nebyl slepý, je to esen a snad kdysi učinil slib, že se bude stavět slepým!“

Farizeové, kteří s Ježíšem mluvili o Ezechieli, pohrdali tímto prorokem, že to byl sluha Jeremiášův a že v prorocké

škole míval zvrácené temné sny, ale že stejně všechno dopadlo zcela jinak. Manahem také prorokoval často velmi hluboké věci i o Melchisedechovi, Malachiášovi a Ježíši.

3. Ježíš v Ofře, Sálemu a Arumě

Hodinu na jihozápad od Koreje leží v skryté horské kotlině město Ofra, ze Sílo je to asi hodinu cesty jižním směrem. Z Koreje musí člověk zpočátku poněkud stoupat, ale pak zase sestupuje dolů do Ofry. Nejvýše půldruhé hodiny západně od Koreje na okraji veliké roviny, která se rozprostírá po severním okraji pustiny v délce několika hodin až k Betoronu, se západním směrem nachází horská pevnost Alexandrium a shlíží severozápadně na horu Garizim, jižním a západním směrem pak na právě jmenovanou rovinu a pohoří na území kmene Benjamin. Touto rovinou často putovala Maria, přebývalo zde mnoho pastýřů a na této rovině se nachází i město Bethel.

Ofrou vedly tři silnice a od Hebronu tudy procházely četné karavany. Celé město sestává z hostinců a domů obchodníků. Lidé zde jsou poněkud drsní a žádostiví peněz. Ježíšovi učedníci zde již jednou v minulém roce byli a lidé se od té doby poněkud polepšili. Když sem Ježíš přišel, byli muži tohoto místa zaměstnáni po obou stranách cesty na vinicích, sklízeli hrozny, neboť večer již začínal veliký svátek. V loubích jsem již více nikoho neviděla, ale zato jsem spatřila jak děti, mladíci a děvčata procházejí v procesích a s prapory chýšemi. I kněží měli svoje povinnosti, přinášeli z loubí všechny svitky s modlitbami a na každou stolicí položili jeden svitek. Spatřila jsem i ženy, jak sedí ve svých slavnostních šatech a modlí se ze svitků.

Muži spatřili Ježíše před branou a šli k němu a uvedli ho do města. Umyli mu nohy a Ježíš i něco pojedl v útulku u synagógy a učil. Večer ve škole obcházeli se svítkem Zákona a každý něco četl; potom v domě pro slavnosti byla hostina, při které byli na stole beránci. Jedli také jablka srog, jichž při této slavnosti užívali. Jablka byla ale poněkud upravena, každé bylo rozděleno na pět dílů a tyto byly opět rudým vláknem spojeny v jeden celek. Pět lidí pak jedlo jedno jablko. Jídlo připravovali služebníci určení pro sabat, byli to někteří z otroků, ale nebyli to židé.

Následujícího rána šel Ježíš dům od domu, aby varoval lidi před touhou po zisku a majetku a aby je pozval k učení do synagógy. Říkal jim všem určitý druh blahopřání k ukončení slav-

nosti. Lidé zde byli tak chtiví peněz a drsní, že je všichni stavěli na roveň celníkům. Oni se ale polepšili. Odpoledne snesli chlapci větve z loubí v průvodu před synagógu na jednu hromadu a vše bylo zapáleno. Židé pak sledovali stoupající plameny a z toho usuzovali, že přijdou nejrůznější šťastné nebo nešťastné doby. Ježíš je potom v synagóze poučoval o štěstí Adamově, jeho pádu a o zaslíbení a také něco z knihy Jozue. Ježíš znovu učil o zvrácené starostlivosti, o liliích, které nepředou, havranech, kteří ne-sejí atd. Nazval Daniela a Joba velice zbožnými muži, i když byli tolik zaměstnáni a přesto bez světských starostí.

O Ježíše se zde zadarmo nepostarali, učedníci v útulku vše zaplatili. Když ještě prodléval s učedníky v útulku, přišel jeden muž z Kypru, zavítal za Janem do Macherontu, kam ho zavedli sluhové setníka Zorobábela z Kafarnaa. Byl vyslán jistým vznešeným mužem z Kypru, ten slyšel mnoho o Janovi a Ježíši a toužil získat o nich jistější zprávy.

Posel znovu rychle odcestoval z Ofry, neboť se musil dostat na loď, která již odplouvala. Byl to velmi milý a pokorný pohan. Setníkův sluha ho dle jeho přání dovedl z Kafarnaa k Janovi do Macherontu a od Jana k Ježíšovi do Ofry. Ježíš s ním dlouho promlouval a učedníci mu museli v jeho přítomnosti popsat všechno to, co chtěl vědět. Jeden z předků jeho pána býval někdejší králem na Kypru a přijal za pronásledování mnoho Židů a dokonce je i hostil u své tabule. Tento skutek milosrdenství mu přinesl ovoce v jeho potomku, takže tento člověk obdržel milost, že uvěřil v Ježíše. Spatřila jsem, že když Ježíš po následujících velikonocích odešel do ústraní do Tyru a Sidonu, že zajel i na tento ostrov a tam pak učil.

Z Ofry putoval Ježíš údolím mezi Alexandriem a Lebonou směrem na Sále. Prošel lesem Haret dolů do roviny u Sálemu. Před ním byly zahrady a krásné aleje. Město leží ve velmi příjemné krajině, není příliš velké, ale čistší a pravidelnější než mnohá okolní města. Samo je hvězdovitě rozestavěno kolem pramene, který se nalézá v jeho středu – všechny ulice se sbíhají u tohoto pramene a aleje jsou ve všech ulicích, ale všechno je přece poněkud rozpadlé. Pramen pokládají za posvátný, protože byl kdysi zničen jako ten u Jericha, ale stejně jako onen i tento pramen Elizeus uzdravil pomocí soli a vody, ve které leželo svaté Tajemství. Nad pramenem je vybudována krásná stav-

ba. Uprostřed města u pramene se nalézá vysoký a pustý zámek s velmi velikými, prázdnými okny. Stojí u něho také vysoká, okrouhlá věž, mohutná, na jejímž plochém vrcholu s ochozem vlaje vlajka a na této věži na čtyřech stranách asi ve dvou třetinách výšky na vyčnívajících trámech jsou upevněny veliké, lesknoucí se koule, které se třpytí v záři slunce. Visí na různých stranách směrem k okolním městům a jsou zde na památku z Davidovy doby. Jednou se zde zdržoval David a Míkol a když odsud uprchl do země Gilead, dal mu Jonatan koulemi znamení, které vždy podle předcházející domluvy věšel brzy tak, brzy jinak a tyto koule David pozoroval a tak dostával nejružnější znamení o Saulovi a jeho pronásledování.

Ježíše zde přijali velmi dobře. Lidé, které našel při jejich sýpkách, ho doprovázeli až k městu, z něhož zase jiní lidé mu vyšli vstříc. Jej i jeho učedníky uvedli do jednoho domu, umyli jim nohy a dali jiné sandály a oděvy, dokud jejich vlastní nevytřepali a nesložili. Často také šaty poutníkům i darovali, Ježíš však tyto šaty nepřijal. Ponejvíce měl i druhé šaty často u sebe, nesl je jeden z učedníků. Ježíše pak dovedli k jejich krásnému prameni, kde mu dali něco k jídlu. Kolem pramene bylo mnoho nemocných všeho druhu, ano, nemocní leželi i kolem cesty, podél celých ulic a Ježíš ihned mezi nimi započal svoji cestu spásy a klidně šel od jednoho ke druhému a uzdravoval až do čtyř hodin, kdy se účastnil hostiny v útulku a pak učil v synagóze. Při tomto učení se dostal i na Melchisedecha a učil i o Malachiášovi, který se zde také zdržoval a prorokoval o oběti podle řádu Melchisedechova. Ježíš jim řekl, že se tato doba přiblížila a že by tito proroci byli blaženi, kdyby tyto věci spatřili a slyšeli je tak, jako nyní oni.

Obyvatelé byli středního stavu, ani bohatí, ani chudí, avšak vůči sobě navzájem dobromyslní a láskyplní. I učitelé v synagóze byli dobrého smýšlení. Přece však v blízkosti bylo mnoho farizejů, kteří sem přicházeli často a obtěžovali zdejší učitele i celou obec. Město mělo určitou právní pravomoc, náleželo k němu i okolí a jiná blíže položená místa. Ježíš zde byl rád a utvrzoval lid v jeho dobrém smýšlení.

Příštího dne ráno šel Ježíš hodinu jihovýchodně od Sálemu do výběžku mezi Jordánem a říčkou, která do Jordánu vtékala ze směru od Akrabisu. Bylo zde místo pro veřejné zábavy a

v kopcovité krajině i tři rybnaté rybníky, jeden nad druhým a tyto rybníky přijímaly vodu z této říčky, byly zde i lázně, které mohly být vytápěny. Přicházelo sem mnoho lidí. Odsud bylo také dobře vidět i Aion, jak se nádherně rozkládá nad Jordánem. Lidé chodili též po jeho druhém břehu. Kolem poledne se všichni opět vrátili nazpět do Sálemu, kde se shromáždilo i více farizeů z Arumy, města odsud vzdáleného západním směrem a ležícího na jedné hoře a potom z novějšího města Fasselu, které leželo skryto v jednom zákoutí asi hodinu odsud severovýchodním směrem; zde přebýval zbožný muž Jair, jehož dcerku Spasitel nedávno vzkřísil. Mezi těmito farizeji byl i jeden bratr Šimona Malomocného z Betánie, který byl jedním z nej přednějších farizeů města Arumy. Byli mezi nimi i saduceové. Octli se zde jako hosté, neboť tady bylo zvykem, že se učitelé vzájemně zvali ve dnech slavností Pod zelenou a byli zde i učitelé z ostatních míst. V Sálemu v obecním domě, určeném ke slavnostem, byla hostina, které se účastnil i Ježíš a tito všichni učitelé. Obávali se, že by Ježíš mohl učit o sabatu v Sálemu, což by oni rádi neviděli, protože již beztak jim obyvatelé nebyli příliš oddáni, proto bratr Šimonův pozval Ježíše na sabat do Arumy a Ježíš to také přijal.

Fassel je nové město, kde se zdržuje Herodes, je-li v této krajině. Kolem města jsou palmy, v jeho blízkosti pramení říčka, která vtéká do Jordánu téměř naproti Sukkotu. Zdá se, že zdejší lidé jsou kolonisté. Fassel vybudoval Herodes.

Když Ježíš přišel do Arumy, nepřijali ho farizeové před branou, ale Ježíš asi se sedmi učedníky, podkasáni, vešli městskou branou. Zde ho přijalo podle zvyku této země několik dobře smýšlejících občanů tak, jako přijímali poutníky, kteří podkasáni vstupují touto branou do města, neboť ti, kteří vstupují nepodkasáni, byli přijati již před branou. Uvedli ho do jednoho domu, umyli mu nohy, vyčistili oděv a podali něco k jídlu. Potom Ježíš vstoupil do domu kněží u synagogy, kde se již nacházel Šimonův bratr s několika farizeji a saduceji, kteří sem přišli z Thebezu a ostatních míst. Vzali svitky Písma a odešli s Ježíšem před město k prameni, kde byly také koupele a kde se radili o místech Písma, kterých má být dnes použito ku čtení o sabatu. Bylo to jako příprava na kázání. Mluvili s Ježíšem zcela zdvořile a úlisně a prosili ho, aby dnes večer učil, ale tak, aby přece nejitřil lid. Dali mu to

tak na srozuměnou. Ježíš odpověděl přísně a rovnou: bude učit to, co je v Písmě; pravdu, a mluvil také o vlčích v beránčí kůži.

V synagóze učil Ježíš o povolání Abraháma a o cestě do Egypta, o hebrejštině, o Noemovi, Heberovi, Falegovi a Jobovi. Čtení bylo z první knihy Mojžíšovy, kap. 12 a z Izaiáše. Řekl, že již v Heberovi si Hospodin oddělil Izraelity, neboť tomuto muži dal nový jazyk – hebrejštinu, která s tehdejšími ostatními jazyky neměla nic společného, aby si tak úplně oddělil ode všech ostatních svoje pokolení. Nejprve mluvil první mateřskou řečí jako Adam, Set i Noe, tato řeč se však rozpadla při stavbě babylónské věže a byla zmatena. Aby Bůh Hebera zcela oddělil, dal mu jednu svatou, starohebrejskou řeč a bez této řeči by nikdy nebyli zůstali tak čistí a od ostatních oddělení.

Ježíš zde přebýval v domě bratra Šimona Malomocného, který odsud pochází. Tento jeho zdejší bratr byl pevný a učený ve své řeči, onen z Betánie byl bezvýznamnější, chtěl ale více znamenat. V domě bylo všechno dobře zařízeno a i když s Ježíšem ihned nejednali se zbožnou úctou, přece vše bylo v pohostinském duchu a v nejlepším pořádku. Ježíš měl svoje zvláštní oddělené místo k modlitbě, nádoby a šátky k umývání byly krásné a pán domu mu prokazoval všechny drobné služby. Žena a děti se objevovaly málo.

Jair z Fasselu, jehož dceru Ježíš vzkřísil, byl zde o sabatu také a mluvil s Ježíšem. Prodléval u učedníků a obcházel s nimi kolem. Jeho dcera ve Fasselu nebyla, odešla vzhůru do Abelme-huly do školy pro dívky. Scházely se tam mnohé mladé dívky tak, jako se scházejí mužové. Abelmehula může být vzdálena od Fasselu něco přes šest hodin.

Před Arumou na západní straně se nalézá veliká stará budova, kterou obývají starší muži a vdovy. Nebyli to esenové, nosili však dlouhé bílé šaty a žili podle určitého řádu. Ježíš učil i u nich. Je-li Ježíš pozván na nějakou hostinu, potom obvykle chodí od jednoho stolu ke druhému a učí.

V Arumě slavili svátek posvěcení Šalamounova chrámu. Celá synagóga byla naplněna světly. Uprostřed stála pyramida světél. Vlastní den slavnosti již minul, jak se domnívám, bylo to na konci slavnosti stánků Pod zelenou, tudíž dodatečná oslava. Ježíš učil o zasvěcení a dále, jak se Bůh zjevil Šalamounovi a řekl mu, že chce zachovat Izraele i chrám, jestliže mu zůstanou věrní

a chce mezi nimi i přebývat v tomto chrámě. On ho ale zničí, jestliže lid od něj odpadne! Toto Ježíš vykládal dnes, o svém nastalém čase, kdy to teď dospělo tak daleko, že jestliže se okamžitě neobráť, bude chrám zničen. Mluvil o tom velmi přísně. Farizeové teď s ním začali diskutovat a vykládali tato Boží slova tak, jako by vůbec nebyla pronesena a vykládali je jako báseň, jako pouhou fantazii Šalamounovu. Rozmluva byla velmi živá a viděla jsem, jak Ježíš mluví velmi horlivě. Měl takový vzhled, že všichni byli otřeseni a nemohli na něho ani pohlédnout. Mluvil k nim větami, které vycházely z jeho čtení o tomto sabatu, o přerukování a zkomolování věrných pravd, o historii počítání času u starých pohanických národů, např. Egypťanů, a jak se oni sami mohli odvážit předhazovat pohanům něco, když sami jsou v tak bědném stavu; že to, co jim bylo předáno jako blízké a posvátné slovo Všemohoucího, na němž spočívá jejich Zákon s jejich svatým chrámem, zavrhuje jako výmysl, jako báseň podle svého pohodlí a dle způsobu, který jim vyhovuje. On jim dává ujištění a opakuje zaslíbení Boží dané Šalamounovi ještě jednou a říká, že v jejich hříšném znetvoření a výkladu se již přibližuje vyplnění Jahvovy hrozby, neboť kde kolísá víra v jeho nejsvětější zaslíbení, kolísá již také sám základ chrámu. Řekl jim: „Ano, chrám bude rozbořen a zničen, protože vy jste neuvěřili v zaslíbení, neboť již nerozpoznáte svaté a nezachovááte je! Vy sami budete pracovat na jeho zničení! Nic na něm nezůstane uchováno, bude rozbořen pro vaše hříchy!“ Ježíš mluvil tímto způsobem a to s takovým zaměřením a úmyslem, že měl být chápán jako tento chrám, jak sám zřetelně později prohlásil: „Já ho ve třech dnech znovu postavím!“ Zde se tak jasně nevyslovil, avšak přece v jeho slovech cítili s hrůzou a zuřivostí přece něco obdivuhodného a tajemného. Reptali a byli velmi rozhořčeni. Ježíš se ale nedal vyrušit a pokračoval dále velmi působivě ve svém učení, takže už mu více nemohli odporovat a proti své vůli byli vnitřně překonáni. Když vycházeli ze synagogy, podali mu ruce, určitým způsobem se mu omluvili a navenek zdánlivě chtěli obnovit usmíření. Ježíš jim ještě řekl zcela jemně několik vážných slov a opustil synagogu, která nato byla uzavřena.

Měla jsem vidění i o Šalamounovi, jak stojí před chrámem u obětního oltáře na sloupu, promlouvá k lidu a hlasitě se modlí k Bohu. Sloup byl tak vysoký, že ho každý mohl vidět. Vnitř-

kem sloupu bylo možno vystoupit nahoru, tam byla široká plošina a sedadlo. Sloup byl pohyblivý a bylo možno jej odnést. Nato jsem spatřila Šalamouna na hoře Sionu a potom ještě v jeho novém paláci. Byl na stejném místě, kde dříve mluvíval Hospodin s Davidem, zvláště, když u něho byl Nátan. Byla zde také pod stanovou střechou terasa, kde spával. Šalamoun se modlil na témže místě: tu se kolem něho rozprostřela nepopsatelná záře a z ní zvučel hlas Boží.

Šalamoun byl krásný a příjemný muž. Jeho ruce a nohy byly plné, ne tak kostnaté a vysušené, jako tomu bylo u většiny tamních lidí. Jeho vlasy byl hnědé a rovné, měl čistý krátký vous, hnědé pronikavé oči a kulatou plnou tvář s poněkud širokými lícními kostmi. Tehdy se ještě neoddával takovému počtu pohanských žen.

Ježíš v Arumě veřejně neuzdravoval, aby nedal žádné pohoršení, ale i lidé s ohledem na farizeje byli plaší a za dne se k němu nehlásili. Bylo však nepopsatelně dojemné, když jsem Ježíše spatřila po dvě noci, jak doprovázen několika učedníky putuje po měsíčním svitem osvětlených ulicích k několika malým brankám, kde na něj lidé pokorně čekali; jak vstupuje do domu a uzdravuje více nemocných. Byli to zbožní lidé, kteří v něj věřili a prosili ho o uzdravení prostřednictvím učedníků. Mohlo se to stát bez jakéhokoli rozruchu, neboť ulice tohoto města byly zcela tiché. Tyto ulice byly lemovány jen zdmi domů a byly v nich pouze malé dveře. Všechna okna vedla dovnitř domů a do malých zahrádek. Lidé na Ježíše čekali. Vzpomínám si na jednu trpící ženu, trpěla krvotokem, kterou dvě dívky zcela zahalenou vynesly ven do dvora. Ježíš na této noční cestě nesetrval u nemocných dlouho. Jen se zastavil, aby povzbudil jejich víru s otázkou, zda věří, že je Bůh může uzdravit a že jemu je tato moc dána na zemi. Nemohu to již dobře podat. Nato nechal onu ženu, aby políbila jeho pás a pronesl několik slov, která znamenala tolik jako: „Uzdravuji tě skrze toto tajemství (nebo se domnívám, znělo to také: Uzdravuji tě s tímto úmyslem), se kterým tento opasek nosím od počátku až do konce!“ Jiným položil kraje tohoto pásu na hlavu. Tento pás byl široký a dlouhý pruh látky, asi jako ručník a muži ho nosili buď široký nebo úzce přeložený, někdy i s krátkými konci, jindy dlouze splývajícími dolů; na těchto koncích byly šňapce.

Údolí východně od Arumy, směřující od východu na západ naproti Sicharu a pokračující severním směrem až přes horu severovýchodně od Sichemu, bylo porostlé lesem a východně od této hory, která se nalézá uprostřed roviny Sicharu, bylo také součástí krajiny, která se nazývá háj Mamre. Zde to bylo, kde Abrahám poprvé postavil svoje stany a pak se mu zjevil Hospodin a dal mu příslibení nesčetného potomstva. Byl zde velký strom, ne tak drsný jako dub, nesl zároveň plody i květy; z těchto plodů zhotovovali knoflíky na poutnické hole. U tohoto stromu se mu tedy zjevil Hospodin.

4. Ježíš opouští Arumu a jde do Thamat-Sílo a Aser-Michmetatu

Potom Ježíš ještě jednou velmi vážně promluvil proti farizeům, že přišli o náplň svého náboženství, že zachovávají pouze prázdné formy a obyčeje, které nakonec vyplní satan, jak mohou sami vidět na pohanech. Ježíš opustil Arumu a odešel do města Thamat-Sílo, před kterým byl jeden z útulků, které dal zřídit Lazar. Potom učil před muži a ženami, kteří pracovali na polích u velkých hromad obilí, v podobenstvích o obdělávání polí a o různých půdách. Tito lidé byli otroci a vyznávali stejnou víru jako Samaritáni. Večer učil také v synagóze. Byl nový měsíc a před synagógou visely věnce plodů a podobně i před ostatními veřejnými budovami.

Před synagógou se shromáždilo velmi mnoho nemocných, zvláště pak ochrnutých, posedlých a lidí trpících krvotokem, které Ježíš všechny uzdravil. Požehnal mnoho nemocných dětí a podobně i zdravých. Uzdravil i četné ochrnuté – jak na rukou, tak i na jedné straně, svoji nemoc si přivodili při obdělávání polí tím, že lehávali na vlhké zemi jak v noci, tak i ve dne, když před tím pracovali v potu. Spatřila jsem to už také i na polích u Gennabrisu i v Galileji.

Příští den odešel Ježíš na pole, kde byla žeň, a i tam mnohé uzdravil. Lidé z města donesli jídlo v koších a byla uspořádána veliká hostina pod ještě stojícími loubími. Ježíš měl důležité učení o neužitečné a přehnané starostlivosti o život. Použil příkladu lilie, která ani nepředě a přece je oblečena krásněji než Šalamoun ve svém slávě a řekl ještě mnoho krásného tímto způsobem nejen o nejrůznějších zvířatech, ale i o všem kolem. Učil také o tom, že by neměli znesvěcovat sabat a sváteční dny prací pro zisk. Práce z lásky, zachránění člověka a dobytka je jim dovoleno, avšak žně a plody mají přenechat Boží prozřetelnosti a ne pokaždé, když hrozí nečas, pracovat na sklizni o sabatu. Učil o tom velmi obšírně a krásně a bylo to něco zcela na způsob horského kázání, neboť v jeho řeči se vyskytovala slova: „Blaženi jsou ti, blaženi jsou oni...”

Lidé tohoto místa to obzvláště potřebovali, byli nesmírně žádostiví a chtiví jak při obdělávání polí, tak i při obchodování; zcela se v tom vyžívali a na svoje služebníky kladli veliké požadavky. Vybírali zde také i desátky z celé této končiny a často je dlouho zadržovali a s nimi i lichvařili. Obchodovali s výtěžky svých polí. Spatřila jsem, že staří lidé zde také chodili kolem s nejrůznějšími věcmi ze dřeva, sloužil jim k tomu i blízký les, zvláště jsem je viděla, jak ve velikém množství vyřezávají podložky pro zhotovení sandálů. Kolem města bylo mnoho zahrad s fíkovníky. Farizeové zde nebyli žádní. Lidé byli poněkud hrubí a pyšní na svůj původ od Abraháma. Avšak synové, které zde Abrahám usadil, brzy ztratili svoje staré mravy, smísili se se Sichemity a když se do země znovu vrátil Jákob, zcela již opomíjeli obřízku. Jákob také přemýšlel, že zůstane přebývat na těchto polích, ale že zde byla svedena Dina, bylo mu v tom zabráněno. Znal děti Abrahámovy, které zde přebývaly a poslal jim dary. Dina se odešla procházet k prameni u Sálemu a lidé ze zdejší končiny ji k sobě pozvali, byli to ti, kteří dostali dary. Měla s sebou děvečky a procházela se pak ze zvědavosti sama touto krajinou, tu ji spatřil muž ze Sichemu a svedl ji.

Nesmíme se divit, že je zde tolik nemocných, kteří se ode všad scházejí, neboť jen se rozhlásí zpráva o Ježíšově přítomnosti na kterémkoliv místě, pak ihned z celé krajiny tam lidé přinášejí nemocné ze všech chatrčí a vesnic.

Zde v Thamatu žijí Samaritáni i Židé odděleně, přece ale ti druzí mají většinu. Ježíš učil i Samaritány, ale stál při tom na židovské půdě, a ti zase byli na hranici svého území při východu z ulice, ale uzdravil i je. Zdejší Židé nebyli k nim tak nenávistní, protože jsou poněkud lehkomyslní i při zachovávaní sabatu.

Ježíš zde uzdravoval mnoha způsoby. Některé nemocné na dálku jediným pohledem nebo jen slovem, na jiné vložil ruku, na další dechl, jiným požehnal nebo přejel pouze slinou oči. Mnozí se ho dotkli a byli uzdraveni, jiné Ježíš uzdravil, aniž by se k nim obrátil. Ježíš vůbec zvláště v poslední době svého putování jednal rychleji než na počátku. Domnívala jsem se, že užívá nejrůznějších způsobů uzdravování, aby ukázal, že není vázán na jediný určitý způsob, ale že vše může dělat nejrůzněji: vždyť Ježíš sám říká jednou v evangeliu, že každý druh zlého ducha

je vyháněn jinak. Jistě uzdravil každého tak, jak to bylo úměrné zlu, jeho víře i přirozenosti, tak jako dodnes ještě vychovává každého hříšníka, jinak i jednotlivé obrací. Ježíš neporušil řád přírody, jenom uvolňuje pouta. Neuhasil žádného knotu, jenom narušuje a tak mohl uvolnit všechny: vždyť měl klíče a jak dalece se stal Ježíš Bohočlověkem, tak potom jednal i podle lidského způsobu u lidí, které uzdravil. Již dříve jsem přijala poučení, že tak předobrazně a rozdílně uzdravoval, aby naučil učedníky způsobům rozdílného jednání. Různé způsoby církevního požehnání, svěcení a svátostí již na to poukazují.

Ježíš kolem poledne odešel a doprovázelo ho více lidí z města. Šel po značně široké silnici na severovýchod, vede ke Skythopolí a město Doch měl Ježíš po pravici a Thebez po levici na východním úbočí kopce, na kterém leží Samaří. Šel dolů směrem k Jordánu do údolí, kterým protéká jeden pramen do řeky. Napřed sem za ním spěchala skupina lidí, toužících po jeho učení, byli to zvláště samaritánští dělníci, kteří jej očekávali a které on pak učil. Vlevo vzhůru na návrší leželo malé místo, sestávalo z jedné dlouhé řady domků – Aser-Michmetat. Ježíš tam vstoupil k večeru. Abelmehula může být odtud vzdálena sedm hodin cesty. Toto město leží na cestě Marie a svatých žen, jestliže nechtějí jít do Judska přes pohoří u Samaří; i na útěku do Egypta tudy svatá Panna cestovala se svatým Josefem. Toho večera šel Ježíš ještě k Abrahámovu prameni a na místo pro slavnosti před Aser-Michmetatem a uzdravil tam více nemocných, mezi nimi i dvě Samaritánky, které sem donesli. Lidmi zde byl přijat velmi láskyplně, ti byli velmi dobří, každý by ho rád chtěl mít ubytovaného u sebe. Zavítal však před město k jedné rodině, žijící po způsob patriarchů, její hlavou byl Obéd. Ježíš i se všemi učedníky byl zde přijat velmi láskyplně. Cesta z Thamat-Sílo sem ve zdejší končině je mnohem lepší a širší než ona cesta z Akrabisu do Jericha, tato je mimořádně úzká, kamenitá a skalnatá, takže ji jenom těžko mohou překonat zvířata s nákladem.

Bylo to pod stromem u Abraháмова pramene, kde za doby soudců provozovala svoje kouzla falešná prorokyně a dávala rady, které vždy způsobily zlo. Provozovala zde v noci nejružnější obřady s pochodněmi a svolávala obdivuhodná zvířata a postavy. U Azo byla Madiánskými přibita na prkno. Pod tímto stromem také Jákob zahrabal uloupené modly Sichemitů.

I Josef se svatou Pannou a Ježíšem na útěku do Egypta se ukrýval v blízkosti tohoto stromu jednu noc a den. O Herodově pronásledování se vědělo a bylo velmi nejisté tudy cestovat. Domnívám se také, že na cestě do Betléma, kde Marii bylo tak zima, to bylo právě u tohoto stromu, kde se jí udělalo podivuhodné teplo.

Aser-Michmetat se rozkládá napříč horským hřebenem, který vybíhá proti jordánskému údolí, jeho jižní část patří k Efraimu, severní ke kmeni Manasse. Na efraimské straně leží Michmetat, hranice probíhá jejich středem. Synagoga leží na druhé straně v Aseru, a i obyvatelé jsou ve svých mravech rozdílní. Michmetat, efraimská část města, stoupá jednou řadou domů vzhůru do kopce, dole v údolí teče říčka, u které Ježíš učil Samaritány, kteří sem před ním spěchali. Trochu výše před tímto městem se nachází krásný pramen a kolem něj jsou místa pro zábavy a zahrady s lázněmi. Pramen, k němuž se sestupuje po stupních, je uzavřen ve zděné nádrži, v níž na jedné straně stojí strom.

Z ostatních nádrží vytéká voda do cisteren, určených ke koupelím, tyto cisterny leží okolo. Ježíš zde uzdravil dvě Samaritanky.

Obédův dům je veliký statek před Michmetatem. Obéd byl nižším představeným tohoto místa. Zdejší lidé byli všichni po nejvíce spolu navzájem spřízněni a více rodin bylo Obédovými dětmi nebo dětmi jeho předků. On byl nejstarší a představený všech, staral se o jejich obchody, řídil obdělávání polí i jejich pastýřské hospodaření. Jeho manželka se svým hospodářstvím a ženskou částí rodiny žila v oddělené části domu. Měla zde něco za způsob domu pro děti a učila i dívky ostatních rodin nejrůznějším domácím pracím. Vůbec celý dům byl plný lásky, dobrých rad a pěkných skutků. Obéd měl osmnáct dětí, z nichž některé nebyly dosud zabezpečeny. Dvě z jeho dcer se provdaly do Aseru, oné části, patřící k Manasseovu kmeni a to se mu příliš nelíbilo, jak jsem to slyšela za jeho rozhovorů s Ježíšem, neboť tamní lidé nebyli příliš dobří a vedli jiný způsob života.

Ráno učil Ježíš u pramene. Lidé v počtu dobře na čtyři sta leželi na trávníku terasovitého vrchu kolem pramene. Ježíš zřetelně učil o příchodu království a o svém poslání, o pokání a křtu. Některé lidi také připravoval na křest. Byly mezi nimi i Obédovy děti. Nato s Obédem vystoupil do polí k jednotlivým příbytkům,

učil a utěšoval nádeníky a staré lidi, kteří se museli starat o dům, zatímco ostatní odešli na jeho učení. Obéd s ním mnoho mluvil o Abrahámovi a Jákobovi, kteří sídlili v této končině a o osudu Diny. Obyvatelé z Michmetatu se pokládali za Judovy potomky. Holofernes, médský dobrodruh, při svém vpádu celé toto místo zničil; a potom se předkové těchto lidí sem nastěhovali z Judska s pevným rozhodnutím, že zde budou držet pospolu podle starých mravů. A to až dosud také dělali. Obéd žil zcela v duchu starých mravů zbožných Hebrejů a zvláště mnoho držel na Joba. Bohatě vybavil svoje syny a dcery a při každém takovém věnu obětoval mnoho chudým a chrámu.

Ježíš požehnal jeho dětem, které mu matky odevšad přinášely. Odpoledne byla veliká hostina kolem Obédova domu a i ve dvoře pod loubím, která zde ještě všude stála. Většina obyvatel Michmetatu se jí zúčastnila a zvláště všichni chudí z okolní krajiny. Ježíš procházel kolem všech stolů, žehnal, učil a pln lásky rozdával jídlo chudým. Vyprávěl podobenství. Ženy seděly v odděleném loubí. Nato Ježíš zašel ještě k několika nemocným do domů a uzdravil je. Požehnal rovněž také mnoha dětem, které mu matky po řadě představovaly. Bylo zde velmi mnoho dětí, zvláště u Obédovy ženy, která je vyučovala. Obéd měl malého syna ve stáří asi sedmi roků, se kterým Ježíš mnoho mluvil. Žil u svého staršího bratra na poli, byl velmi zbožný a často v noci klečel na poli a modlil se. Jeho starší bratr s tím nebyl zcela vyrovnaný a to Obéda rmoutilo. Ježíš o tom mluvil a toto vše také rozhodl. Tento chlapec přišel po Ježíšově smrti mezi učedníky.

Za válek Makabejských poskytl Michmetat Židům mnohou pomoc a byl vždy velmi věrný. I Juda Makabejský se zde několikrát zdržoval. Obéd si bral ve všem za vzor Joba, ano, sám s celou rodinou dokonce vedl velmi přísný patriarchální způsob počestné rodiny.

Když Ježíš odešel do druhé části města, ležící v území kmene Manasse, bylo u synagógy mnoho farizeů a to právě ti, kteří o Ježíšovi dobře nesmýšleli; byli zde i mnozí pyšní obyvatelé. Důvěrně se spřátelili s lidmi, kteří zvyšovali daně a odvody pro Římany a lichvařili s nimi. Ježíš zde učil a uzdravil nemocné. Farizeové a pyšní obyvatelé byli chladní vůči Ježíšovi a na něj i rozzlobeni, že napřed zavítal mezi prosté, obyčejné selské lidi v Michmetatu. Nemilovali ho a přeci jejich pýcha toužila po

tom, že by on, jako učený člověk, měl nejprve zavítat k nim a ne mezi jejich sousedy bez úrovně, na které se dívali svrchu.

Z Aseru se Ježíš, doprovázen mnoha lidmi, vrátil k prameni před Michmetatem a zde připravoval lid ke křtu. Mnozí všeobecně vyznávali svoje hříchy, jiní však přistupovali k Ježíšovi sami, vyznali před ním svoje hříchy a prosili o odpuštění. Byl zde Saturnin a Barsabáš, kteří křtili, ostatní učedníci pak na křtěné vkládali svoje ruce. Vše se odehrávalo ve veliké cisterně, určené ke koupelím. Po křtu odešel Ježíš na sabat do Aseru a učil z 1. knihy Mojžíšovy 18, 23 atd. o vyhlazení Sodomy a Gomory a měl velmi přísnou promluvu o pokání, také o zázracích Elizeových. Farizeové s ním vůbec nebyli spokojeni. Potom také Ježíš mluvil o tom, že pohrdají celníky a sami provozují lichvu jemnějším způsobem a pod zdáním zbožnosti.

Když Ježíš v Aseru v synagóze znovu učil o Abrahámovi a Elizeovi, uzdravil také mnoho nemocných a posedlých demony a trudnomyslných. Odpoledne byla v útulku hostina. Zvali sice sami farizeové, ale Ježíš sám poslal mnoho nemocných a i lidí z Michmetatu a přikázal, aby učedníci vše sami zaplatili. U stolu mu farizeové projevovali tvrdě svůj odpor. Ježíš při tom vypravoval podobenství o nespravedlivém dlužníkovi, který chtěl mít svoje dluhy odpuštěny a přece ostatní utiskoval a Ježíš to vše vykládal v tom smyslu, že oni na chudých vymáhají dávky a Římanům nalhávají, že je nemohou zaplatit a peníze si ponechávají pro sebe, i to, že sami vypisují dávky vyšší a Římanům odevzdávají jenom třetinu. Chtěli se obhajovat, ale Ježíš řekl: „Dávejte císaři, co je císařovo a Bohu to, co mu náleží!“ Nakonec byli plni vzteku a řekli: o co mu vlastně jde?

Když začala vzpomínková slavnost na to, jak dal Nabuchodonozor oči vypíchnout Sedekiášovi, učil Ježíš mezi pastýři a u Abraháмова pramene. Mluvil o Božím království, proč se od Židů obrátí k pohanům a jak ti budou mít přednost. Nato mu řekl Obéd, že jestliže takto bude učit mezi pohany, pak že by se zcela dobře mohli stát pyšnými. Ježíš mu ale zcela přátelsky vysvětlil, jak on sám je vyučuje a že právě oni pro svoji pokoru získávají tuto přednost. Varoval Obéda a jeho rodinu i před pouhým pocitem vlastní určité spravedlnosti a uspokojením nad sebou samými, k tomu měli námitky. I oni se poněkud odlišili – cítili se žít v řádu, umírněnosti a v ovoci svého jedno-

duchého života a byli zcela dobře spokojeni, to všechno by snadno mohlo vést k pýšce. Ježíš potom učil před dělníky v podobenstvích. Učil také ženy na odděleném místě určeném pro veřejné zábavy, kde bylo krásné loubí, a mluvil podobenství o moudrých a pošetilých pannách. Stál uprostřed mezi nimi, seděly v kruzích nad sebou na terase, ponejvíce na jednom koleně a druhé koleno měly vzepřeno a opíraly se o ně svýma rukama. Všechny ženy při takových příležitostech měly na sobě závoje jako pláště, které je celé zahalovaly, bohatší měly jemnější a průhledné, chudé z širší hrubé látky. Zpočátku byly zahaleny, ale za Ježíšova učení si pohodlně svoje závoje uvolňovaly.

Bylo zde pokřtěno asi třicet mužů, ponejvíce čeledínů, kteří dosud byli odsud vzdáleni, a lidé, kteří sami přišli teprve po Janově uvěznění.

Ježíš s lidmi zašel také na vinice, kde již dozrávala úroda.

Z Michmetatu odešel Ježíš s pěti učedníky – dva Janovi učedníci odsud odešli zpátky – zase zpět cestou, kterou sem přišel. Říčka v údolí – jižně od Aser-Michmetatu – má svůj hlavní zdroj v prameni, kde Ježíš přikázal křtít. Šel západním směrem asi tři hodiny údolím při jižním úpatí hory, na které leží Thebez a Samaří. Cestou učil i několik pastýřů a jižním směrem přišel na území, které Jákob určil jako zvláštní dědictví Josefovi. (1. M 48, 22).

Tento majetek leží v údolí jižně od Samaří a v šíři asi půl hodiny se rozprostírá v délce jedné hodiny od východu na západ. Údolím protéká západním směrem potok. Z vinic na jeho návrší je vidět z tohoto pozemku jižním směrem Sichem, od kterého leží severně několik hodin. Daří se zde všemu: vínu, pastvinám, obilí, ovoci, i voda je zde a jsou tam i krásné budovy. Všechno obhospodařuje nájemce. Toto všechno teď patří Herodovi. Je to dům, kde svatá Panna s ostatními ženami, když byl Ježíš v Sichemu, jej očekávala a kde on uzdravil chlapce. Zdejší lidé jsou dobří. Ježíš zde poučoval veliké shromáždění lidu a účastnil se i venkovské hostiny. Toto zvláštní Josefovo dědictví nebylo tím polem u Sichemu, které Jákob zakoupil od Hemora, ale byl to oddělený díl, na nějž se vedrali do této končiny Amorité. Bylo mu tedy současně prodáno, ale on ho musel vykoupit zase od Amoritů, protože je neměl rád ve své blízkosti – aby se jeho lid s nimi nesmísil. Jednání se stalo jakýmsi

druhem souboje neboli pokojného závodění. Kdo druhému vyrazí jeho meč nebo štít z ruky, nebo ho rozbije, ten měl získat toto území a druhý pak musel ustoupit. Střílelo se také lukem na jeden cíl. Jákob a jeden vůdce Amoritů stáli každý před jedním zástupem svých příslušníků naproti sobě. Jákob nad soupeřem zvítězil a tento pak musel odtáhnout. Po tomto souboji uzavřeli smlouvu. Tato událost se přihodila brzy po koupi pole. Jákob přebýval u Sichemu asi jedenáct roků.

Odsud odešel Ježíš opět na severovýchod vzhůru do kopce k Merozu, města položeného na jižním svahu hory, na jejímž severním svahu leží Atarot. Tento Meroz leží výše než Samaří a severně nad Thebezem, dokonce ještě výše než Aser-Michmetat, a to východně.

5. Ježíš učí v Merozu, přijímá zde mezi své učedníky Jidáše Iškariotského. Původ a charakter Jidášův

V Merozu Ježíš ještě nikdy nebyl. Toto místo bylo obehnáno suchým příkopem, ve kterém se někdy nahromadila troška vody, tekoucí s hor. Toto místo mělo v Izraeli špatný zvuk pro svoji proradnost. V Merozu se usadili potomci Asera a Gáda, synů Jákoba a Zelfy, z nichž někteří se zasnoubili s pohankami ze Sichemu. Ostatní kmeny pak nechtěly potomky těchto smíšených manželství mít mezi sebou a pohrdali jimi i pro jejich nevěrnost a zradu. Tak se Meroz stal něčím odlišným a jeho obyvatelé proto neměli podílu jen na mnohém dobru, ale i na mnohém zlu. Byli poněkud zpustlí a jako by zapomenuti. Zaměstnávali se ponejvíce přípravou koží, vypracovávali je a pak z nich dělali i výrobky a šaty, zhotovovali kožené opánky, řemeny, pásy, štíty, vojenské kazajky. Kůži rozváželi daleko do okolí a opravovali je v jedné cisterně, do které vtékala voda z jejich pramene v městě. Protože i tato sem byla přiváděna potrubím a oni tudíž vody nikdy neměli dostatek, proto kůže vydělávali u Iškariotu – tak se jmenuje bažinatá končina, několik hodin východně od Merozu a severně od Aser-Michmetatu. Bylo to pusté zákoutí s několika domy a odtud probíhá strž s jedním pramenem směrem k jordanскому údolí. Tady zdejší lidé upravují svoje kůže. Jidáš a jeho rodiče se zde zdržovali po určitou dobu. Svě jméno měl podle této končiny.

Chudí občané z Merozu, kteří věděli, že se Ježíš blíží, ho přijali velmi přátelsky. Vyšli mu vstříc a donesli i šaty a opánky a chtěli jeho šaty vyčistit a vyklepat. Ježíš jim poděkoval a vešel se svými učedníky do města, kde mu umyli nohy a podali něco k jídlu. Přišli k němu farizeové a on ještě večer učil v synagóze před množstvím lidu o líném služebníkovi a o zakopané hřivně. Porovnával s tím zdejší obyvatele. Protože oni jako synové služby obdrželi jenom jednu hřivnu, se kterou by měli hospodařit, ale zakopali ji a proto by si měli pospíšet, protože Pán je blízko,

aby ještě něco vyzískali. Stavěl jim před oči jejich malou lásku k sousedům a jejich nenávist vůči Samaritánům.

Farizeové s ním spokojeni nebyli, ale lid tím více, protože sami byli farizeji velmi utlačováni. Celé toto místo bylo tak zapomenuto, že jim ani nikdo nepřicházel pomoci.

Po učení odešel Ježíš se svými učedníky do útulku před východní branou města, zařídil mu ho Lazar, pro něj a jeho učedníky, u jednoho pole, které zde sám vlastnil. Přišli sem Bartoloměj, Šimon Horlivec, Juda Tadeáš a Filip, když již dříve promluvili s učedníky. Ježíš je přijal přátelsky. Účastnili se hostiny a zůstali s ním tuto noc. Bartoloměje viděl Ježíš již vícekrát a vnitřně ho povolal, i učedníkům o něm již řekl. Šimon a Tadeáš byli jeho bratřenci, rovněž Filip s ním byl spřízněn a právě jako Tadeáš i on byl mezi učedníky. Ježíš také sám všem oznámil, že ho budou následovat, protože při své poslední návštěvě v Kafarnau v Petrově rybářství u jezera o tom mluvil a Petr proto tak usilovně žádal, aby Ježíš jej jako neschopného ponechal doma. Tehdy zazněla Petrova slova, která stojí v evangeliu až později.

Do Merozu s nimi přišel i Jidáš Iškariotský, ale ani večer ještě nebyl u Ježíše, nýbrž v jednom domě ve městě, kde se často zdržoval. Bartoloměj a Šimon mluvili s Ježíšem o Jidášovi, že ho poznali a jeví se jim jako vzdělaný, dovedný a velmi úslušný člověk, který si velmi přeje být mezi Ježíšovými učedníky. Ježíš za jejich řeči povzdechl a vypadal smutný. Když se ho zeptali proč, řekl jim: „Ještě není čas, abych o tom mluvil, ale musím na to myslet!“ Během hostiny učil přítomné. Potom zde i spal.

Nově příchozí učedníci přišli z Kafarnaa, kde se sešli u Petra a Ondřeje. Tam jim byly uloženy nějaké úkoly a Ježíšovi předali i peníze, které shromáždily svaté ženy pro potřeby na cestách a jako dary. Jidáš se s nimi setkal v Naimu a přivedl je sem. V této době se už znal se všemi učedníky a v posledním čase byl i na Kypru. Jeho nejrozumnější vyprávění o Ježíši, jeho zázracích a různých dohadech o něm, že jeden ho nazývá synem Davidovým, druhý Kristem a většina ho pokládá za největšího proroka, to vše tam vzbudilo u pohanů a Židů ještě větší zvědavost po Ježíši, o kterém již tolik obdivuhodného slyšeli za jeho pobytu v Sidonu a Tyru. Pohan z Kypru, který navštívil Ježíše v Ofře, byl znovu vyslán právě pro tyto řeči svým pánem, který

tím vším byl velmi dojat, a Jidáš pak cestoval s ním. Na této zpáteční cestě byl i v Ornitopoli, kde žili Saturninovi rodiče, kteří sem přišli z Řecka.

Když Jidáš cestou zvěděl, že Ježíš přijde do končiny u Merozu, kde on sám byl velmi znám, vyhledal v Dabesetu Bartoloměje, kterého již znal a pozval ho, aby s ním odešel do Merozu a představil ho Ježíši. Bartoloměj to chtěl rád udělat, cestoval ale nejprve do Kafarnaa s Judou Tadeášem k tamním učedníkům a teprve odtud s Tadeášem a Filipem do Tiberiady, kam s sebou vzali Šimona Horlivce a sešli se znovu v Naimu s Jidášem, který jim šel naproti. Ještě jednou je vybídl, aby ho Ježíši navrhli jako učedníka. Jim se líbila jeho zručnost a ochota ke službě, rovněž příjemné vystupování.

Jidáš Iškariotský mohl být tehdy stár pětadvacet let, byl střední postavy a ne ošklivý. Měl sytě černé vlasy, jeho vousy byly poněkud do ruda. Na jeho oděvu bylo vše čisté a jemnější než u ostatních Židů. Byl hovorný, ochotný ke službě a často se dělal důležitým, vyprávěl s nádechem důvěrnosti a rád o velikých a svatých lidech a byl prostořeký tam, kde ho lidé neznali. Jestliže ho někdo, kdo ho lépe znal, pokáral pro nepravdu, pak se zahanben stáhl zpět. Toužil po cti, věhlasu a penězích, vždy doufal ve šťastný výsledek, přál si slávu, nějaký úřad, čest a peníze, aniž to všechno měl dokonale vyjasněno. Ježíšův zjev ho velmi vábil. Učedníci byli zaopatřeni, bohatý Lazar měl podíl na Ježíšově činnosti, lidé věřili, že zřídí království, vůbec mluvílo se neurčitě o něm jako o králi, o Mesiáši, o proroku z Nazareta. Ježíšovy zázraky a jeho moudrost byla ve výrazném povědomí všech. Jidáš měl velikou touhu být nazýván Ježíšovým učedníkem a mít jednou podíl na jeho slávě, kterou pokládal pouze za něco světského. Již dlouho shromažďoval všechny zprávy o Ježíšovi a všude roznášel o něm novinky. Seznámil se i s dalšími učedníky a přišel tak do Ježíšovy blízkosti, protože neměl žádné určité zaměstnání a byl člověkem polovzdělaným. Zabýval se počty a obchodem a jeho majetek, který obdržel od svého vlastního otce, mu pomalu docházel. V poslední době měl nejrůznější obchodní jednání a zprostředkovávání pro lidi, kteří ho potřebovali kvůli těmto věcem a byl velmi horlivý a zručný. Bratr jeho zemřelého otce se jmenoval Simeon a živil se zemědělstvím v Iškariotu, místu asi o dvaceti domech, které

patřilo k Merozu a leželo východně nedaleko něho. Zde se jeho rodiče po určitou dobu zdržovali a on zvláště po jejich smrti od tohoto místa dostal své příjmení Iškarjotský. Jeho rodiče vedli kočovný způsob života, neboť matka byla tanečnice a zpěvačka. Pocházela z Jeftova pokolení, z rodu jeho manželky, ze země Tob. Také byla básnířka, skládala texty s výroky a zpívala je za doprovodu harfy, učila jiné ženy tančit a přenášela nejrůznější ženské ozdoby z místa na místo jiné. Její muž Žid nebyl s ní; žil v Pelle. Jidáš byl jejím nemanželským dítětem, jeho otec byl vojenským velitelem v Damašku. Když tato žena porodila Jidáše za tohoto svého kočovnického způsobu života u Askalonu, zbavila se ho tím, že po pohodila. Jidáš skončil brzy po svém narození v blízkosti vody a ujali se ho bohatí, bezdětní lidé, kteří ho velmi dobře vychovali. Později se z něj stal zlý chlapec a jedním svým podvodem se zase dostal zpět ke své matce jako do penzionu. Napadá mne také, že manžel jeho matky, když se dozvěděl o Jidášově původu, ho potom proklel. Jidáš měl určitý majetek po svém přirozeném otci a byl velmi dovedný. Po smrti svých rodičů žil ponejvíce u svého strýce Simeona v Iškarjotu, byl to koželuh a ten ho používal na svoje obchody. Dosud ještě nebyl žádným darebákem, ale jen mluvka chtivý slávy, peněz a bez stálosti. Nebyl také vůbec rozpustilý nebo bezbožný, ale naopak všechny židovské zvyky řádně zachovával. Připadá mně jako člověk, který se může oddat právě tak dobrému jako tomu nejhoršímu. Při veškeré své obratnosti, přátelskosti a dobrém dojmu, kterým působil, měl ve své tváři temný a smutný výraz, který pocházel z jeho touhy po majetku, z žádostivosti a tajné závisti, ano, i vůči ctnostem druhých.

Nebyl právě ošklivý, ve své tváři měl cosi přátelského, podlézavého, přece však i něco protivného a podlého. Jeho přirozený otec měl v sobě cosi dobrého a z toho část přešla i na Jidáše; když se později znovu vrátil ke své matce a tato se proto dostala do sporu se svým manželem, proklela ho. Ona i její muž byli kejklíři, provozovali nejrůznější druhy umění a byli brzy majetní, hned ale zase neměli nic.

Učedníci mohli být zpočátku opravdu rádi, že měli mezi sebou Jidáše – pro jeho ochotu, se kterou jim čistil opánky. Uměl obdivuhodně běhat a zpočátku pro obec vykonával i dlouhé

cesty. Nikdy jsem ho neviděla udělat zázrak. Vždy byl pln žárlivosti a ke konci Ježíšova života už byl syt neustálého putování, poslušnosti a všeho tajemného, co mu připadalo nepochopitelné.

Uprostřed Merozu je krásný, výstavný pramen, do kterého je přiváděna voda potrubím, vedoucím z blízkého kopce na severu města. Kolem pramene je pět ochozů, ve kterých se nacházejí nádrže na vodu, kterou k nim od pramene přivádějí pumpy. Ve vnějším ochozu – posledním – je i několik domků určených pro koupele. Celý prostor může být uzavřen. Sem do těchto ochozů kolem pramene donesli z města mnoho těžce nemocných a těch, kteří byli pokládáni za neuzdravitelné, přinesli je na nosítkách a ty nejubožejší uložili do domečků ve vnějším ochozu. Ve městě bylo neuvěřitelně mnoho těžce nemocných lidí, neboť toto město je upadlé, lidé jím pohrdají a nikdo mu nepomůže. Jsou zde staří lidé, ochrnutí, trpící vodnatelností a všemi druhy nemocí. Ježíš se tam odebral se všemi učedníky, vyjma Jidáše, kterého Ježíši ještě nepředstavili. Místní farizeové a i několik cizích, kteří sem došli, bylo při tom také a stáli uprostřed u pramene, odkud všechno mohli přehlédnout. Žasli nad Ježíšovými zázraky, ale ty je také i zlobily; neboť to byli staří lidé, ustálených již názorů a naslouchali tomu všemu jenom s moudrým pokyvováním hlavy, úsměškem, potrhnutím ramen a neměli dobrou víru, teď se ale opravdu divili a rozčilovali, protože se museli dívat na těžce nemocné a neuzdravitelné lidi ze svého města, na kterých – jak doufali – uvidí Ježíšovu bezúspěšnost v jejich těžkých nemocech. A najednou patřili na to, jak tito nemocní uzdraveni chválí Boha a odnášejí svoje lůžka domů. Ježíš učil, napomínal a utěšoval nemocné a vůbec se nestaral o farizeje. Celé město překypovalo radostí a chvalozpěvy. To vše trvalo od rána až do poledne.

Teď odešel Ježíš s učedníky znovu východní branou ven z města ke svému útulku. Cestou ulicemi na něj pokřikovalo několik zuřivých posedlých, které propustili z jejich uzavření. Ježíš jim přikázal, aby umkli; oni tak učinili a přišli naprosto pokorně až k jeho nohám. Uzdravil je a vyzval, aby se očistili. Z útulku však Ježíš odešel se svými učedníky do domu malomocných, který se nalézal před městem. Vstoupil k nim, vyvolal je ven, dotýkal se jich, uzdravil je a přikázal, aby se dostavili ke kněžím k obvyklému očištění. Svoje učedníky do jejich

domu s sebou nevzal, ale vyslal je na horu, kde chtěl po uzdravení malomocných zahájit svoje učení.

Při této cestě přišel k učedníkům Jidáš Iškariotský. A když se Ježíš s nimi opět setkal, představil ho Bartoloměj a Šimon Horlivec Ježíšovi se slovy: „Mistře, zde je Jidáš, o kterém jsme ti již říkali.“ Ježíš naň pohlédl velmi přátelsky, ale s nepopsatelným zármutkem. Jidáš se sklonil a řekl: „Mistře, prosím, abych směl mít podíl na tvém učení!“ Ježíš odpověděl velmi jemně a prorocky: „Tento podíl mít můžeš, jen ale jestli jej nechceš přenechat někomu jinému!“ Asi tak Ježíš odpověděl. Cítím, že tím vyslovil proroctví o Matěji, který dostal jeho místo mezi dvanácti a samozřejmě i to, že Jidáš Ježíše zaprodá. Jeho použitý výrok byl obsáhlejší, ale já při tom cítím toto.

Nyní všichni stoupali vzhůru a Ježíš začal učit. Na vrcholu kopce bylo shromážděno množství lidu z Merozu a Atarotu ležícího na severním úbočí kopce i z celé tamní končiny, i mnoho farizejů ze všech těchto míst. Ježíšovi učedníci již několik dní předem toto učení ohlásili. Ježíš učil přísně o království, pokání a opuštěnosti tohoto lidu, že by se teď všichni měli vzchopit ze své lenivosti. Zde nahoře nebyl žádný učitelský stolec. Učení se konalo na jedné vyvýšenině, kterou obklopoval kulatý příkop; ten byl obehnán zdí, na které stáli a odpočívali posluchači.

Je odtud překrásný rozhled. Vidět je za Samaří, Meroz, Thebez, Michmetatu a celou krajinu až do dálky, nelze pohledět přes horu Garizim, ale dá se pozorovat staré chrámové věže na úpatí. Jihovýchodně je vidět až k Mrtvému moři, na východ za Jordán ke Gileadu, směrem k severu se otvírá pohled na Tábor a v pruhu je vidět směrem ke Kafarnau.

Když nastal večer, řekl Ježíš, že ráno zde bude zase učit. Mnoho lidí spalo nahoře pod stany, protože domů měli příliš daleko. Ježíš se navrátil do útulku před Merozem a cestou učil o využívání času, o dlouhém očekávání spásy, o její blízkosti, o odpoutávání se od rodiny, o následování a o pomoci žíznicím. S učedníky v útulku pojedl. Nahoře jim přikázal, aby mezi chudé rozdělili peníze, které s sebou učedníci donesli z Kafarna. Byl tomu přítomen i Jidáš, choval se pozorně a se zvláštní chtivostí. Ježíš při hostině v útulku učil a s tím ještě dlouho do noci pokračoval. Dnes s ním byl Jidáš poprvé u stolu a přes noc pod jednou střechou.

6. Učení na hoře u Merozu. Dcery ženy Lais

Příštího rána šel Ježíš znovu vzhůru na kopec a měl důležité učení po celé dopoledne, téměř na způsob horského kázání. Bylo přítomno veliké množství lidí. Rozdělilo se i jídlo: chléb, med a ryby, které pěstovali v malých potůčcích této krajiny a nachytali je. Učedníci na Ježíšův příkaz připravili zásobu těchto ryb pro chudé. Ježíš opět na kopci učil o hřivně, kterou přijali jako služebné děti a zakopali ji; rázně poučoval farizeje, kteří ubohý lid jenom utlačovali a nechali ho vězet v nevědomosti a hříchu. Zde nahoře byli i Samaritáni, kteří se obrátili, a Ježíš předhazoval farizeům, proč tyto lidi nenávidí a proč už dávno je nepřivedli nazpět k pravé víře. Farizeové, kteří tím byli pobouřeni, začali také proti němu bouřit a zvláště mu předhazovali, že ponechává svým učedníkům přílišnou volnost, že oni nejsou dosti přísní ve svých postech, omývání, očišťování, dále o sabatu, o vztahu k celníkům a sektám, že se vůbec nesnaží žít po způsobu, jakým žili učedníci proroků a znalců Zákona.

Ježíš na to odpověděl příkazem lásky k bližnímu: Miluj Boha nade všechno a svého bližního jako sebe samého. To je první přikázání! Od učedníků požadoval, aby se snažili zachovávat toto přikázání místo toho, aby vnějšími zvyky zanedbávali jejich vnitřní naplnění. Toto vše řekl poněkud zaobaleně, takže Filip a Tadeáš mu řekli: „Mistře, oni ti neporozuměli!“ Ježíš to ještě jednou vysvětlil zcela zřetelně a jasně a litoval ubohý, nevědomý a hříšný lid, že oni jej s veškerou svou vnějškovostí při zachovávaní Zákona téměř nechali zničit a jasně řekl, že ti, kteří tak činili, nebudou mít žádný podíl na jeho království. Nato sestupoval z hory dolů ke svému útulku, který od tohoto místa byl vzdálen asi půl hodiny a asi půl hodiny od města. Podél této cesty sem snesli veliké množství nemocných všeho druhu na nosítkách, umístili je pod stany a teď na něho čekali. Bylo mezi nimi mnoho lidí, kteří v předešlé době se dostali později na místo, kde Ježíš uzdravoval. Byli zde shromážděni nemocní z celé krajiny a Ježíš je uzdravoval, těšil a napomínal nejrůznějším způsobem.

Byla zde přítomna i Lais, pohanská vdova z Naimu, aby na Ježíši vyprosila pomoc pro svoje dvě dce ry Sabii a Atalii, které

v Naimu posedl zlým způsobem satan a byly uvězněny v místnostech jejich domu. Chovaly se nesmírně zuřivě. Satan jimi smýkal sem a tam, kousaly a bily kolem sebe, nikdo se k nim nemohl přiblížit. Často ležely také zcela bledé, jakoby mrtvé a zhrouceny v křečích. Jejich matka sem přišla s děvečkami a služebníky. Vyčkávala tak toužebně v uctivé vzdálenosti, že sice Ježíš musel přijít do její blízkosti, ale vždy se znovu obracel k jiným. Ona se ale už více nemohla přemoci ve své touze a častěji volala: „Ach, Pane, slituj se nade mnou!“ Ježíš se ale jevil, jako by ji neviděl a neslyšel. Ženy vedle ní jí řekly, aby přece jen volala: „Slituj se přece nad mými dcerami!“ Protože jí samé nic neschází, pokračovala: „Jsou přece mým tělem a proto on, když se slituje nade mnou, slituje se i nad nimi!“ a volala znovu. Teď jí Ježíš řekl: „Sluší se, abych chléb dal svým domácím dříve, než ho dám cizím!“ Tu ona řekla: „Jednáš správně, Pane, chci ráda čekat a sama se zase vrátit, když ty mně dnes nepomůžeš, protože nejsem hodná tvé pomoci!“ Ježíš ukončil uzdravování, nemocní odtud odcházeli za zpěvů díkučinění a chvály se svými lůžky. Ježíš se k nešťastné ženě neobrátil a vypadalo to, jako by chtěl odsud již odejít. Tu se ona žena velmi zarmoutila a domnívala se: „Ach, on mně nechce pomoci!“ Zatím se ale Ježíš k ní obrátil a zeptal se: „Ženo, co ty ode mne požaduješ?“ Byla zahalena závojem, vrhla se před něj na zem a řekla: „Pane, pomoz mi, moje obě dcery jsou trápeny satanem! Vím, že ty jim můžeš pomoci, jestliže chceš, neboť do tvých rukou je vše svěřeno!“ Ježíš jí řekl: „Jdi domů, tvoje dcery ti vyjdou vstříc! Ale očisti se. Jsou to hříchy rodičů na těchto dětech.“ Toto řekl pouze k ní a ona řekla: „Pane, již dlouho oplakávám svůj hřích, co mám učinit?“ Tu jí Ježíš řekl, že se má zbavit nespravedlivě získaného majetku, má odpírat svému tělu, modlit se, postit, udělovat almužny a slitovávat se nad nemocnými. Ona mnoho plakala a všechno přislíbila, když odsud radostně odcházela. Tyto její dcery byly nemanželské, její tři právoplatní synové žili daleko od ní a ona nadále vlastnila něco, co náleželo právě jim. Byla velmi bohatá a při vší své lítosti žila jako vznešení lidé ve svém blahobytu. Dcery byly uzavřeny v oddělených místnostech. Když Ježíš mluvil s jejich matkou, padly bezvládně na zem a satan od nich odstoupil v podobě temného obláčku. S úporným pláčem a zcela proměněny volaly na ženy, které je hlídaly

a řekly, že jsou uzdraveny. Když uslyšely, že jejich matka putovala za prorokem z Nazareta, vyšly jí vstříc doprovázeny mnoha známými lidmi. Došly asi hodinu cesty daleko od Naimu, našly svoji matku a všechno jí vyprávěly. Matka potom šla do města, dcery však se svými strážkyněmi a sluhy ihned šly, aby se Ježíši představily, směrem k Merozu, protože slyšely, že Ježíš tam ještě ráno bude učit.

Zatímco Ježíš uzdravoval došel sem Manahem, uzdravený slepý mládenec z Koreje, kterého Ježíš vyslal k Lazarovi, doprovázen oběma synovci Josefa z Arimatie. Přišli z Betánie a Ježíš s nimi promluvil. Svaté ženy mu daly s sebou peníze a dary. Samaritánka Dina byla u svatých žen v Kafarnau a přinesla s sebou bohatý příspěvek, právě tak i Veronika a Jana Chuzova. Na zpáteční cestě navštívily Magdalénu a tuto našly nesmírně proměněnou. Byla zádumčivá a zdálo se, že její dosavadní pošetilost podléhá lepším hnutím. Vzaly s sebou i Samaritánku. K Martě se také odebrala ještě jedna bohatá letitá vdova a všechnen svůj majetek věnovala na společné dobro.

Když farizeové pozvali Ježíše na hostinu, zeptali se ho, zda přece jen jeho učedníci, jako mladí nezkušení lidé a částečně dokonce i nešikovní, se budou moci stýkat s učenými lidmi, zda i oni budou při tom? Ježíš jim však odpověděl: „Ano, neboť koho pozvu já, ten pozve i přátele svého domu a pak, kdo nechce přijmout tyto, nechce přijmout ani mne. Prosili ho tedy, aby s sebou vzal i učedníky. Všichni odešli do města k domu pro veřejné slavnosti, kde Ježíš zase učil a vysvětloval podobenství.

Lazarův majetek před Merozem se při útulku sestával z dobrého pole a mnoha ovocných zahrad, byly zde i krásné aleje. Žili tam služebníci, kteří ovoce prodávali. Teď ještě navíc byli opatřeni vším potřebným, protože se starali i o útulky. To, že se zde Ježíš zdržel v této době déle, bylo již rozhodnuto při jeho posledním setkání s Lazarem v Aionu a ženy se sem proto odebraly, aby zde zařídily útulek. A tudíž i ostatní lidé v této končině čekali na Ježíše.

Dříve, než se Ježíš následujícího dne odebral znovu na horu, učil ještě ráno u pramene v Merozu. Zde farizeům znovu předhodil, že zanedbávají lid. Potom odešel na horu a měl opět učení na způsob horského kázání, ve kterém na rozloučenou ještě jednou vložil podobenství o zakopané hřivně. Byli zde lidé, kteří

tady již tři dny tábořili. Ti z nich, kteří trpěli nedostatkem, byli od nich odděleni a učedníci je obdarovali a nasýtili. Jidášův strýc Simeon z Iškariotu poprosil Ježíše – byl to starý, černý, zbožný, bohatý a mohutný muž – aby přece jen zašel do Iškariotu a Ježíš mu to slíbil. Když Ježíš šel s kopce dolů, čekalo na něho několik nemocných, kteří ještě mohli chodit. Ježíš je uzdravil. Stalo se to na cestě mezi útulkem a Lazarovým majetkem, malý kousek cesty pod místem, kde učedníci lidem rozdělávali jídlo.

Skutečně na témže místě, kde pohanka Lais z Naimu včera poklekla před Ježíšem, aby prosila za svoje nemocné dcery, čekaly ho až doposud ony uzdravené dcery Atalia a Sabia, doprovázeny svými služebnicemi. Ony i všichni jejich průvodci se vrhli před Ježíšem na zem. Dcery řekly: „Pane, nepokládáme se za hodny, abychom naslouchaly tvému slovu a proto čekáme tady, abychom ti poděkovaly, protože tys nás osvobodil od moci nepřitele!“ Ježíš jim přikázal, aby povstaly a chválil pokoru a trpělivost jejich matky a její víru, že jako cizinka vyčkávala, až naláme chléb svým domácím. Teď ale i ona patří k jeho domu, neboť sama poznala Boha Izraele v jeho slitovnosti a nebeský Otec jej poslal, aby rozdělával chléb všem, kdo věří v jeho poslání a konají pokání. Dal si pak od učedníků donést pokrm a podal přítomným dívkám i jejich celému doprovodu každému díl chleba a na něm byl položen kousek ryby a ještě je o tom všem hlubokými a moudrými slovy poučil. Nato odešel s učedníky do útulku. Jedné z dívek bylo dvacet let, druhé pak pětadvacet. Pro svoji nemoc a protože byly neustále zavřeny vypadaly zcela průsvitně a bledě.

7. Ježíš v Iškariotu a Dothainu

Uzdravení Issacharovo

Ráno odešel Ježíš ze svého útulku s učedníky malou hodinku cesty východním směrem do Iškariotu. Nachází se zde asi pětadvacet domů hluboko v jisté strži na bažinaté půdě, stojí v jedné řadě vedle černé, rákosím zarostlé vody, která je tu a tam přehrazena a vytváří rybníčky pro vydělávání koží. Často ale nemají dost vody a pak sem musí vpouštět vodu odjinud. Dobytek z Merozu určený k zabití sem také do této končiny chodí na pastvu a co pro sebe potřebují, zabijí ihned přímo zde, dobytek pak stahují a kůže na místě vydělávají. Tato strž leží přímo na severní straně Michmetatu. Koželužské řemeslo právě pro svůj velký zápach má u Židů nejmenší úctu. Proto však k tomu, aby mohli vydělat kůže ze zabitého dobytka, používají otroky z řad pohanů nebo lidi z ubožejších rodů, kteří žijí v Merozu odděleni ode všech. Zde v Iškariotu se neprovozuje nic jiného, než jenom koželužské řemeslo a zdá se mi, že většina zdejších domů patřila Jidášovu strýci, starému Simeonovi.

Jidáš byl svému starému strýci docela milý a on ho využíval ve svém obchodě s kůžemi. Brzy ho posílal s osly, aby nakoupil nevydělané kůže, hned zase již s vydělanými kůžemi do města u jezera, neboť Jidáš byl obratný a mazaný prodavač a obchodník. Teď ještě nebyl žádným zlosynem a kdyby zlo v sobě přemáhal v malém, nebyl by se dostal tak hluboko. Svatá Panna ho velmi často varovala. On ale kolísal, byl sice schopen úporné lítosti, ale tato neměla dlouhého trvání. Stále měl hlavu plnou světského království, ale když se postupem času vše pro něj stávalo nepochopitelným, začal shromažďovat peníze; proto se rozzlobil, že hodnota Magdaléniny masti neprošla jeho rukama jako almužna pro chudé. O Ježíšově poslední slavnosti Pod zelenou začal s tím, že zcela sešel na špatnou cestu. Když Ježíše pro peníze zradil, nedomníval se, že by ten mohl být odsouzen, mínil, že zase bude propuštěn a tak chtěl jenom vyzískat peníze.

Zde v Iškariotu byl Jidáš velmi úslužný a ochotný, tady byl zcela jako doma. Jeho strýc koželužník Simeon přijal Ježíše a

učedníky již před touto osadou, umyl jim nohy a podal něco k jídlu. Tento muž je velmi zaměstnaný a mohutný. Ježíš s učedníky byl v jeho domě, byla přítomna i jeho manželka s dětmi a čeleď, celá rodina. Ježíš šel i na druhou stranu osady, kde na jednom poli je jakýsi druh zahrady pro společné zábavy a ještě tam stojí loubí. Zde byli shromážděni všichni lidé z osady a Ježíš učil podobenství o rozsévači, o různých druzích polí určených k setbě a vybízel lid, aby jeho učení, které vyslechli na hoře Merozu, našlo u nich úrodnou půdu.

Když potom Ježíš s učedníky a celou rodinou něco málo ve stoje pojedl, prosil ho také starý Simeon, aby dopřál podíl na svém učení a ve svém království i Jidášovi, jeho synovci, kterého rozmanitě vychvaloval. Ježíš mu odpověděl stejným způsobem, jako předtím i Jidášovi samotnému. Vždyť je při tom každému svobodně dopřáno mít na všem podíl, jen když člověk svůj podíl nepřenechá někomu jinému. Ježíš zde neuzdravoval, nemocní byli uzdraveni již nahoře.

Odsud odešel Ježíš s učedníky západním směrem zpět až téměř do končiny k útulku, pak se vydal jedním údolím na sever a šel ponechávaje horu, kde předtím učil, po levici a jinou další po pravici. Atarot nechal po levici, obrátil se poněkud na severovýchod a šel po horské terase hlouběji směrem k Dothainu, který shlíží do východního údolí roviny Esdrelon. Na východ má nad sebou kopce a na západ pod sebou údolí.

Cestou doprovázely Ježíše tři skupinky lidí, které putovaly odděleně od sebe, a po jeho kázání na hoře se vracely do svých domovů, aby tam slavily sabat. Ježíš šel střídavě s každou z těchto skupin. Od útulku to bylo k Dothainu přibližně tři hodiny cesty. Toto město je určitě tak velké jako Münster. Měla jsem vidění, jak měl zde být Elizeus chycen Jeroboamovými vojáky, ti však pak přestali vidět. Dothainem procházejí dvě silnice, město má pět bran a ulic. Jedna silnice vede z Galileje do Samaří a dolů do Judeje, druhá sem přichází z druhé strany Jordánu a prochází údolím do Afeke a k Ptolemaidě k moři. Provozuje se zde obchod se dřevem. Zde v okolí pohoří a u Samaří je ještě mnoho dřeva, avšak nad Jordánem, u Hebronu a u Mrtvého moře je na okolních kopcích pustější krajina. Spatřila jsem také zde v blízkosti, jak upravují dřevo. Vyhlobená místa

byla zakryta stanovými plachtami a tam tesali nejrůznější trámy pro výrobu lodí i tenké dlouhé tyče pro zhotovování ple-tených stěn. Před branami u těchto silnic, které se v Dothainu křížují, je více útulků.

Ježíš šel s učedníky k synagóze, kde již byli shromážděni lidé. Bylo zde i mnoho farizeů a učitelů. Museli vědět o Ježíšově příchodu, neboť byli tak zdvořilí, že ho přijali na prostranství před synagógou a umyli mu nohy a podali i něco k jídlu. Potom ho uvedli dovnitř a dali mu svitky Zákona. Učilo se o smrti Sáro a o druhém Abrahámově manželství s Keturou a o Šalamounově posvěcení chrámu.

Po učení o sabatu odešel Ježíš do útulku před městem, kde již byl ženich Natanael a dva ze synů Kleofášových a starší sestry jeho matky a ještě několik dalších učedníků, kteří se sem dostavili na oslavu sabatu, takže teď bylo s Ježíšem asi sedmáct učedníků a lidí z domu na Lazarově majetku u Ginee, kde Ježíš byl naposled, když šel do Atarotu, a slavili zde sabat.

Dothain je staré, krásné a pevně vystavěné město, jeho poloha je velmi příjemná; má sice za sebou pohoří, ale není tím nikterak stísněno a vpředu shlíží na krásné pole Esdrelon; ani hory zde nejsou tak rozeklané a příkré, veliká návrší leží jedno za druhým, a i zdejší cesty jsou lepší. Domy jsou postaveny tak, jako se stavávalo za starých časů za doby Davidovy. Mnohé mají malé věže, v rozích ploché střechy a jsou na nich nahoře okrouhlé kopule, ve kterých se dá sedět a rozhlížet po okolí. Z jedné takové kopule se David díval na Betsabu. Na střechách je také mnoho galerií s růžemi a dokonce i se stromy.

Ježíš vcházel do předdvoří mnoha domů, zde poléhávali nemocní lidé, které uzdravoval. Obyvatelé ho prosili u dveří domů a on s několika učedníky vstoupil pak dovnitř. Lidé se tu i tam obraceli na učedníky a ti pak zase prosili Ježíše, který došel i k malomocným na oddělené místo a uzdravil je. Zde ve městě bylo mnoho malomocných, protože se tyto lidé mnoho stýkali s cizími obchodníky, kteří tudy procházeli. Mimo obchod se dřevem se zde obchodovalo i s jinými věcmi. Přivázely se sem koberce, surové hedvábí a podobné věci; zde se pak vše skládalo a převáželo jinam.

Takové zboží se nacházelo i u jednoho nemocného muže, v jehož domě poprosil Natanael, který zde bydlel, Ježíše o uzdravení.

Je to velmi výstavný, bohatý dům, obklopený budovami s otevřenými sloupovými chodbami. Nachází se nedaleko synagogy. Přebýval v něm velmi bohatý člověk, asi padesátiletý, jmenoval se Issachar a trpěl vodnatelností. Před málo dny se oženil s mladou ženou ve věku asi dvacetipěti let, jménem Salome. Toto spojení mělo právní podklad, bylo to spojení jako mezi Ruth a Boozem. Majetek připadl Salome. Zlí tluchubové ve městě, zvláště farizeové, se velmi nad tím pozastavovali, jaké je to manželství a všeobecně se o tom ve městě mluvilo. Issachar a Salome však svoji důvěru vložili v Ježíše a již posledně, když tudy nedaleko procházel, v něho doufali.

Obyvatelé tohoto domu se již z dřívější doby znali s Ježíšem a to tehdy, když předkové Salome ještě žili, protože Maria, jak z Nazareta cestovala se svatým Josefem k Alžbětě, nalezla v tomto domě přístřeší. Bylo to krátce před velikonočními svátky. Josef šel ještě se Zachariášem z Hebronu na velikonoční svátky a když se vrátili zpět, Maria zde ještě zůstala a Josef se vydal domů. Tak tedy Ježíš ještě v lůně své Matky zde přijal pohostinství a dnes vstoupil do tohoto domu jako Spasitel, aby onu lásku rodičů odměnil po jednatřiceti letech na jejich nemocném synu.

Salome byla dítětem tohoto domu a vdovou po Issacharovu bratrovi; tento však byl vdovcem po její zemřelé sestře. Celý dům i majetek připadl jí. Oba dva byli bezdětní a jediní potomci dobrého rodu. Provdlali se za sebe v naději, že Ježíš pomůže a Issachara milosrdně uzdraví. Salome si také přičítala příbuzenství se svatým Josefem, pocházela totiž z Betléma a Josefův otec říkal, že je bratrem jejího dědečka z tohoto domu, ačkoliv nebyl jeho skutečným bratrem. Mezi svými předky měli jednoho potomka z Davidovy rodiny, který, jak se domnívám, se také stal králem. Jeho jméno znělo jako Ela. Pro toto staré přátelství sem Josef s Marií zavítali. Issachar byl z kmene Levi.

Když Ježíš vstoupil do domu, přišla mu v ústrety Salome se svými služebnými a sluhy, vrhla se před ním na zem a prosila za uzdravení svého muže. Ježíš s ní odešel do světnice, kde ležel na svém loži zcela zavinut. Byl vodnatelný a po jedné straně těla též zcela ochrnutý. Ježíš ho pozdravil a láskyplně s ním promluvil. Muž byl velmi dojat a přátelský; nemohl se však vzpřímit. Ježíš se pomodlil, dotkl se ho a podal mu ruku. Tu se muž narovnal, oblékl si jiné roucho a postavil se u svého lože a on

i jeho žena se vrhli před Ježíšem na zem. Pán je napomenul, požehnal jim, přislíbil potomstvo a s mužem i se ženou vyšel ven ze světnice ke shromážděným obyvatelům domu, kteří měli velkou radost. Toto uzdravení zůstalo až po dnešek utajeno.

Issachar pozval Ježíše i s celým doprovodem, aby dnešní noci u něho přijal přístřeší a až po učení v synagóze se u něho zúčastnil hostiny. Ježíš to přijal. Nato odešel Ježíš do synagógy a učil. Ke konci učení se začali farizeové a saduceové s Ježíšem přit. Bylo to při výkladu o Abrahámovi a jeho manželství s Keturou a dostali se k otázce manželství vůbec a Ježíš tedy o tom učil. Farizeové převedli řeč na Issacharovo manželství se Salome a zavrhovali je a nazývali nesmyslným, že tak nemocný a starý člověk se oženil s mladou ženou. Ježíš ale prohlásil, že tito lidé se vzali v duchu Zákona a jak by teď oni, kteří tak přísně Zákon zachovávají, je zato vůbec mohli kárat! Oni odpověděli: „Jak on sám by teď chtěl tento Zákon zachovávat! Že tak nemocný, starý člověk nemůže získat žádné požehnání, a proto ani sám nemůže Zákon zachovat: proto toto jednání je jenom pro pohoršení!“ Ježíš odpověděl: „Jeho víra mu přinesla ovoce!“ Zda oni by chtěli klást Boží všemohoucnosti hranice? Zda se tento nemocný člověk neoženil pouze proto, aby poslechl Zákon? Tak on svoji důvěru vložil v Boha a věří, že Bůh mu může pomoci, tedy on učinil naprosto dobře. Ale stejně toto všechno není příčinou jejich nevole, vždyť doufali, že tato rodina vymře bez dědiců a pak oni tento celý majetek dostanou do svých rukou. Ježíš se zmínil ještě o mnoha starých zbožných lidech, jejichž víra byla odměněna potomstvem, a mluvil ještě mnohé věci o manželství, takže farizeové naplněni hněvem nad tím vším oněměli.

Ze synagógy šel Ježíš se svými učedníky, když skončil sabat, do Issacharova domu, kde byla krásná hostina. Issachar seděl s Ježíšem a se spřízněnými učedníky u jednoho stolu, žena přicházela, odcházela a přisluhovala. Předtím ale Ježíš ještě uzdravil za soumraku a za svitu pochodní více nemocných, kteří se shromáždili před synagógou a u Issacharova domu. Ostatní učedníci jedli ve druhém sále. Byli zde i Jidáš Iškariotský, Bartoloměj a Tomáš se svým jedním vlastním a druhým nevlastním bratrem. Měl ještě jiné dva nevlastní bratry. Došli sem na oslavu sabatu z Afeke, vzdáleného sedm hodin cesty a bydleli zde v domě, kde byl Tomáš dobře znám, protože sem přicházel za

obchodem. Ještě nikdy nemluvil s Ježíšem, ale pouze se svými známými, které měl mezi učedníky, protože nic mu nebylo vzdáleno tak jako dotěrnost. I Jakub Menší sem došel na sabat z Kafarnaa a ještě jeden Natanael, syn vdovy Anny, která byla dříve dcerou Kleofášovou a nyní žije u Marty. Byl to nejmladší z jejich synů, kteří sloužili v Zebedeově rybářské živnosti, ve stáří asi dvacet let, byl velmi jemný, milý a měl něco z bytosti Janovy. Byl vychován v domě svého dědečka Kleofáše a dostal příjmení Kleofáš Malý, aby ho tak mohli odlišit od ostatních Natanaelů. Zaslechla jsem to o jednom sabatu, když Ježíš řekl: „Zavolejte mi Malého Kleofáše!”

Při hostině jedli ptáky, ryby, med a chleby. Bylo zde nesmírně mnoho hrdliček, ostatních holubů a pestrých ptáků, kteří ve velkém množství jako kuřata běhali okolo domů a mohli krásně létat nad rovinou Jezreel. Při hostině vyprávěl Issachar o Marii, že za svého dětství bývala v tomto domě a že rodiče jeho manželky často o tom vyprávěli, jak byla mladá, krásná a zbožná. Josef že byl také letitý muž. A doufá, že Bůh také jemu může dát potomstvo, když jej prostřednictvím Josefova syna uzdravil. Neznal původ svého Spasitele. Všichni učedníci zde přenocovali. Kolem domu byly otevřené sloupové haly, které se daly rozdělit zástěnami a tam jim potom byla připravena jejich lůžka. V Dothainu jsou velmi dobří, ale rovněž i zlí lidé. V porovnání s ostatními městy ve zdejší končině připadá toto město svým starobylým způsobem stavby domů jako u nás Kolín v porovnání s ostatními městy.

Když následujícího rána Ježíš se svými učedníky vyšel před město, přiblížil se k němu Tomáš a prosil, aby byl přijat do počtu jeho učedníků, že jej chce následovat a dělat to, co on bude od něho požadovat. Jeho učením a zázraky, které spatřil, je přesvědčen, že Jan i všichni jeho učedníci, které z jeho učedníků zná, pravdivě o něm mluvili. Sám prosí, aby ho Ježíš přijal, že chce mít podíl na jeho království. Ježíš řekl, že ho zná a rovněž věděl, že k němu přijde. Tomáš to ale nechtěl připustit a tvrdil, že na to ostatně nikdy nemyslel, neboť on sám není přítelem nějakého odlišování a teprve nyní se k tomu rozhodl, protože teď je přesvědčen jeho zázraky. Ježíš odpověděl: „Ty mluvíš jako Natanael, ty se pokládáš za moudrého a mluvíš pošetile. Nezná zahradník stromy své zahrady? Nezná vinař

svoji révu? A když chce vybudovat vinici, nebude znát sluhy, které tam chce poslat?" Ježíš také mluvil ve své řeči o podobnosti o sbírání fíků na bodláčí.

Dva Janovi učedníci, vyslaní Křtitelem k Ježíšovi, kteří již byli přítomni jeho kázání na hoře u Merozu a jeho zázrakům, mluvili také zde s Ježíšem a vrátili se potom nazpět do Macherontu. Náleží k učedníkům, kteří se tam zdržují a které Jan před svým vězněním stále poučuje. Úporně na něm lpí a protože ještě nikdy nespatriili Ježíšovy zázraky, vyslal je Jan k němu, aby se o jejich pravdivosti sami přesvědčili a o tom všem, co o něm učil. Jejich prostřednictvím také Jan Ježíše znovu poprosil, aby se konečně veřejně a jasně vyslovil kdo je a založil tak na zemi svoje království. Oni řekli Ježíšovi, že jsou přesvědčeni o všem, co Jan o něm zvěštoval a zda sám nechce přijít a Jana z jeho vězení vysvobodit? Ten stále doufá, že s jeho pomocí bude ze žaláře vysvobozen a touží po tom. Mohl by přece svoje království uskutečnit a jejich Mistra vysvobodit. Věřili, že by toto přece jen mohlo být užitečnějším zázrakem než všechna ostatní uzdravení. Ježíš jim řekl, že ví, jak Jan touží a doufá, že bude brzy ze žaláře vysvobozen. On z něho také vysvobozen bude, že by ale Ježíš měl přijít do Macherontu a jej vysvobodit, v to Jan nevěří, vždyť přece jemu připravil cestu. Mají tedy Janovi oznámit, co spatřili a on sám pak jeho poslání dokoná.

Nevím, zda Jan věděl, že Ježíš bude ukřižován a jeho království nebude žádným pozemským královstvím, domnívám se, že také Jan věřil, jak Ježíš obrátí svůj lid a osvobodí ho a zavede na zemi svoje království.

Kolem poledne odešel Ježíš s učedníky zpět k městu do Issacharova domu, kde se již shromáždilo mnoho lidí a čeládka; domácí paní se zabývali přípravou hostiny. Vyšel-li člověk z Issacharova domu na protější straně, přišel na krásné prostranství, kde byl znamenitý pramen, obklopený budovami. Tento pramen zde platí za posvátný, neboť mu požehnal Elizeus. Byl zde také překrásný stolec, kde se učilo a kolem něj bylo oplocení, krásné stinné stromy a tam se mohlo k učení shromáždit i mnoho lidu. Vícekrát za rok, zvláště o letnicích, se zde konávalo takové veřejné učení. Mimo to zde bylo i zábradlí a dlouhé kamenné lavice, též úzké a trávou prorostlé terasy okolo pramene, kde mohly být nasyceny karavany i velké průvody poutníků, když putovaly na

velikonoční svátky do Jeruzaléma. Pro svoji blízkou polohu měl Issacharův dům dohled nad tímto pramenem i místem a poskytoval mnohé věci k používání, neboť tento dům se zabýval i čímśi na způsob přepravy zboží. Zde překládaly a odkládaly karavany svoje zboží a Issachar odsud zboží zase přepravoval dále. Často tady mnozí přenocovali a jedlo zde i mnoho cestujících obchodníků a jejich sluhů, aniž by to byl nějaký veřejný útulek. Byl to podobný obchod, jaký měl i otec ženicha z Kány v Galileji. Zdejší krásný pramen měl jenom jednu nepříjemnou stránku, že se pramen nalézal příliš hluboko a voda musela být vypumpována nahoru jenom s velikou námahou; načerpaná voda pak proudila do nádrží, které stály dokola.

Zde kolem pramene se na Ježíšovo a Issacharovo pozvání shromáždilo velmi mnoho lidí. Ježíš na učitelském stolci učil lid o naplnění zaslíbení a blízkosti království, o pokání, obrácení a způsobu, jak prosit Boha o milosrdenství a jak přijímat milost a zázraky. Mluvil také o Elizeovi, který zde učil a jak Syrové, kteří se ho chtěli zmocnit, byli potrestáni slepotou a tak je Elizeus odvedl do Samaří do rukou jejich nepřátel a poručil, aby je pohostili a neusmrtili, ale jak naopak svoje slepé nepřátele zase uzdravil a poslal nazpět k jejich králi. Vykládal to s ohledem na Syna člověka a na pronásledování farizeů. Učil ještě také dlouho o modlitbě a dobrých skutcích, o modlícím se farizeji a celníku a jak se člověk má ozdobit a natřít mastí, když se postí a ne aby lidé jenom chválili jeho zbožnost. Lidé, kteří zde byli farizeji a saduceji velmi utlačováni, byli Ježíšovým učením velmi povzbuzeni a potěšeni. Farizeové a saduceové však tím ale byli náramně rozezleni, když viděli toto radostné shromáždění a slyšeli Ježíšovo učení. Obzvláště ale když uviděli mezi lidmi uzdraveného Issachara, jak tento radostně se svými lidmi a s učedníky rozděluje pokrmy lidu, který se usadil podél kamenných lavic, a to je tak popudilo, že se prudce prodírali k Ježíšovi. Vypadalo to zcela tak, jako by ho chtěli zajmout a zase začali horlit proti uzdravování o sabatu. Ježíš jim řekl, že by mu měli klidně naslouchat, rozeřadil je do kruhu okolo sebe a použil znovu svého obvyklého úsloví, zatímco k tomu nejvíce prostořekému z nich řekl: „Kdybys ty zde ležel o sabatu v prameni, nepožadoval bys také, aby tě vytáhli?“ A tak učil dále, že oni zcela zahanbeni

se stáhli zpět. Ježíš však teď opustil s několika svými učedníky město a sestupoval dolů do údolí, které odsud probíhá západním směrem od jihu na sever.

Issachar v Dothainu štědře rozdával. Poslal také osly naložené zásobami do útulků obce a i učedníkům jídlo a nápoje, aby ty věci, které již byly staré, vyměnili za nové, lepší. Daroval jim také číše, podobné byly i v Káně, a ploché džbány z bílé hmoty, které měly kroužky na zavěšení. Ovoce bylo slisované jako na způsob houby. Daroval jim i chlazenou šťávu a balzám. Každému učedníkovi také dal jistou částku mincí pro chudé i na jiné potřeby.

Jidáš Iškariotský se odsud vrátil domů, ale podobně obdaroval i mnoho ostatních učedníků, mezi nimi Tomáše, Jakuba Menšího, Judu Barsabáše, Šimona Tadeáše, Malého Kleofáše (Natanaela), Manahema a Saturnina.

Po Ježíšově odchodu se teprve rozpoutalo pomlouvání a výsměch farizeů. Říkali lidem: Vidíme dobře, co on je zač! Nechal se od Issachara bohatě obdarovat. Jeho učedníci jsou seběhlá sběř, líné kůže, které on nechává živit na cizí útraty, a hýřilové. Kdyby byl co k čemu, zůstal by doma a staral se o svou ubohou matku, jeho otec byl chudý tesař. Jemu ale čestné řemeslo nevonnělo a tak se potlouká kolem a roznáší po celé zemi jenom neklid.

Když Issachar rozdával, říkal vždy: „Jen berte rádi! Berte! To není můj majetek, vše náleží nebeskému Otci! Jen jemu děkujte, on mně to pouze propůjčil!“

8. Ježíš putuje z Dothainu do Endoru. Uzdravení pohanského chlapce

Po cestě trvající asi pět hodin došel Ježíš a jeho učedníci, když už nastala noc, před osamělý útulek, kde byla pouze místa pro lůžka. V blízkosti byl pramen, který pocházel ještě od Jáko-ba. Učedníci sbírali roští a rozdělali oheň. Cestou s nimi Ježíš často delší dobu rozmlouval, zvláště, aby je poučoval – Tomáše, Šimona, Manahema, Malého Kleofáše a vůbec zvláště ty, kteří byli přijati později. Mluvil o následování a o tom, jak ti, kdo ho chtějí následovat, mají vše opustit bez jakéhokoliv ohledu a touhy, zvláště pak, jak mají poznat naprostý pocit bezcennosti všech pozemských dober, vždyť oni všechno, co opustí, obdrží znovu a ticíceronásobně v jeho království. Teď jenom mají dobře uvážit, zda to vše mohou dokázat.

Jednotlivým učedníkům se Jidáš Iškariotský nijak zvlášť nelíbil a obzvláště ne Tomášovi. Přímo to před Ježíšem vyslovil, že se tenhle Šimonův Jidáš mu ale vůbec nelíbí, že stejně snadno říká ano jako ne. Proč přece jenom Ježíš toho člověka přijal, když vůči jiným byl daleko přísnější? Ježíš mu odpověděl vyhý-bavě, že i on stejně jako i všichni ostatní jsou přece jen v ruce Boží a v jeho úradcích od věčnosti.

Když se učedníci odebrali k odpočinku, Ježíš odešel sám do pohoří a modlil se.

Zrána došlo do útulku za Ježíšem několik obyvatel ze Sune-mu, který odtud leží východním směrem několik hodin a velmi ho prosili, aby přece jenom k nim zašel, že jsou u nich tak nebez-pečně nemocné děti, které by mohl uzdravit; oni ho už dříve mar-ně čekali. Ale Ježíš řekl, že teď nemůže přijít, protože ho očekáva-jí jiní, chce k nim ale poslat svoje učedníky. Lidé mu namítli, že k nim nemají žádnou důvěru, že už jednou u nich někteří byli, ale že se jim žádné uzdravení nepodařilo. On by tedy měl přijít osob-ně. Ježíš je vyzval k trpělivosti a tak od něho odešli.

Šel teď s učedníky směrem k Endoru. Na cestě z Dothainu do Endoru se nalézají dva Jákovovy prameny, ke kterým chodi-la jeho stáda. Docházelo při tom vždy ke sporům s Amurity.

U Jezreelu před Endorem měl Lazar pole. Dvě hodiny severovýchodně od Endoru měl Jáchym a Anna také jedno pole, kam doprovázela Anna Marii, když tato odcházela do Betléma. Z tohoto pole přidali Josefovi také svého oslíka, který volně a nepřipoután běžel před nimi napřed. Jáchym měl pole i na druhé straně Jordánu, které hraničilo s pouští a lesem Efraim, neda-leko Gazeru. Tam se ukryl Jáchym, aby se modlil, když tak zarmoucený opustil chrám a zde také přijal pokyn, aby odešel do Jeruzaléma, kde se s ním má setkat Anna pod Zlatou branou.

Ježíš se zastavil před Endorem u jedné řady domů a učil. Na prosby některých lidí vcházel i do jednotlivých domů a uzdravoval nemocné, ze kterých většina sem byla donesena z Endoru. Byli mezi nimi i pohané, kteří se drželi poněkud stranou. Jeden pohan z Endoru se však přiblížil k Ježíši se sedmiletým chlapcem, který měl něměho ducha a často se nedal vůbec zkrotit. Když už muž byl blízko, chlapec se rozzuřil, vytrhl se svému otci a ukryl v jedné jeskyni na hoře. Otec se vrhl před Ježíšem na zem a naříkal mu na svoji bídu, ten pak šel směrem k jeskyni a přikázal chlapci, aby přišel před svého Pána. Tu chlapec pokorně vyšel a vrhl se před ním na zem. Ježíš na něj vložil ruce a přikázal satanovi, aby zmizel. Chlapec na chvíli bezmocně klesl na zem a vyšel z něj temný obláček. Nyní se zvedl, běžel k svému otci a mluvil na něj. Tento chlapce objal a vrhl se i s dítětem v díkyčinění na zem. Ježíš otce objal a přikázal mu, aby se dal v Ainonu pokřtít. Dovnitř do Endoru Ježíš nevstoupil. V předměstí, kde se Ježíš zastavil, jsou krásnější budovy než v Endoru samotném. Město má v sobě cosi mrtvého. Část městečka je pustá a jeho hradby jsou rozpadlé. Je to, jako by na ulicích rostla tráva. Přebývá tam mnoho nejrozumnějších pohanů, kteří mají povinnost vykonávat nejroztodivnější veřejné práce. Hrstka bohatých Židů, kteří tam jsou, vyhlíží jenom plaše ze dveří svých příbytků a ihned stahují svoje hlavy zpět, jako by se báli, že jim někdo za zády chce ukrást jejich peníze.

Odsud odešel Ježíš dvě hodiny severovýchodním směrem do údolí, které vybíhá z roviny Esdrelon směrem k Jordánu, je to na severní straně pohoří Gelboe. V tomto údolí na jednom pohorku jako na ostrově leží středně veliké město Abez, obklopené zahradami a alejemi. Kolem protéká říčka a východněji se v údolí nachází krásný pramen, nazývají ho pramenem Saulovým, protože

zde byl Saul zraněn. Ježíš stále do města nevešel, ale šel po severním úbočí pohoří Gelboe k řadě farizejských domů, mezi nimiž se nacházely zahrady a pole, na kterých byly obrovské hromady obilí. Zde se Ježíš odebral do útulku, kde ho očekávalo mnoho s ním spřízněných starců a žen. Umyli mu nohy a prokazovali opravdovou, upřímnou a důvěrnou úctu. Co do počtu bylo jich asi patnáct, devět mužů a šest žen. Oznámili mu, že se zde s ním chtěli setkat. Většina z nich měla s sebou svoje sluhy a děti. Byli to ponejvíce staří lidé, příbuzní Anny, Jáchyma a Josefa. Jeden z nich byl nevlastní bratr Josefův, který přebýval v údolí Zabulon, jiný byl otec nevěsty z Kány, byla mezi nimi i příbuzná Anny z končiny u Seforis, u které Ježíš při své poslední tamní návštěvě uzdravil v Nazaretě slepého chlapce. Všichni tam připutovali společně na oslech, aby Ježíše uviděli a mohli s ním mluvit. Jejich přáním bylo, aby si Ježíš někde vyvolil trvalé místo, kde by se usadil a už více jen tak všude neobcházel, chtěli mu toto místo vyhledat, tam by potom mohl klidně učit a kde by rovněž nebyli žádní farizeové. Připomenuli mu také nebezpečí, kterému se vydává, protože farizeové a jiné sekty jsou vůči němu tak zahořklí. Řekli: „Víme dobře, jaké zázraky konáš a jaké milosti rozděluješ, teď si vyvol nějaké místo a to vše vyučuj v pokoji a klidu, abychom nemuseli mít stále o tebe starost!“ A tak mu začali navrhopvat nejrůznější marnosti.

Tito prostí a zbožní lidé teď učinili Ježíšovi návrh jenom z veliké lásky. Byli pobouřeni neustálými jedovatými řečmi špatně smýšlejících lidí, které se jim donesly ke sluchu. Ježíš s nimi mluvil důrazně a láskyplně, ale zcela jiným způsobem, než s ostatními lidmi nebo s učedníky. Vyslovil se před nimi jasněji, vykládal jim zaslíbení a jak on sám musí naplnit vůli svého nebeského Otce. Nepřišel, aby odpočíval, nejenom pro jednotlivé lidi, ani ne pro svoje příbuzné, ale pro všechny. Všichni jsou jeho bratry a příbuznými, láska neodpočívá; ten, komu má být pomoheno, toho on musí vyhledávat, nesmí hledět na příjemnosti tohoto života. Jeho království není z tohoto světa. Dal si velmi mnoho práce s těmito prostými lidmi, starými a dobrými, ti pak stále více žasli nad jeho řečmi a vzcházelo jim stále více pravé poznání. Jejich vážnost a láska k Ježíši vzrůstala stále více. S jednotlivými pak odcházel do ústraní na kopec do stínu a procházel se s nimi, poučoval je a těšil, pak zase mluvil se všemi společně. A tak

prožil s nimi celý den. Všichni potom jednoduše pojedli chléb, med a sušené hrozny, které si s sebou přinesli.

Tohoto večera k němu učedníci dovedli i syna učitele ve škole z místa před Endorem. Byl vzdělaný a také se chtěl stát učitelem ve škole. Prosil Ježíše, aby ho přijal jako svého učedníka, že je poučen a Ježíš by ho snad mohl potřebovat a pak mu dát nějaký úřad. Ježíš mu odpověděl, že to tak nemůže být, neboť jeho pojetí je zcela odlišné tím, jak příliš lpí na zemi a odmítl ho.

Následující den odtud příbuzní odcestovali směrem k hoře Tábor, kde se potom rozešli různými směry. Ježíš všechny dobré staré lidi zcela osvěžil, utěšil a osvítil a i když dosud všemu dokonale nerozuměli, přece se vnitřně zcela ztišili a odcestovali odsud s pevným přesvědčením, že Ježíš pronesl božská slova, jedná správně a lépe než oni zná svoje cesty. Ještě dojemnější, nežli při jejich setkání, to bylo tehdy, když se v uctivé a bážlivé důvěrnosti s úsměvy, se slzami a za přátelského pokynutí rukou loučili a dílem na oslech, dílem pěšky s dlouhými holemi a s podkasanými svrchními rouchy procházeli vzhůru údolím. Ježíš a učedníci je cestou doprovázeli, když jim předtím přátelsky pomohli při nakládání a vysedání.

9. Ježíš v Abezu a Dabratu u Táboru

Nato odešel Ježíš s učedníky čtvrt hodinu cesty údolím východně od Abezu k jednomu překrásnému prameni, kde čerpalo vodu více žen z města. Když ho spatřily přicházet, spěchaly některé z nich do domů, obklopujících Abez, a brzy nato se s nimi vrátilo nazpět více mužů a žen. Donesli nádoby, šátky, chleby a malé plody v košíčcích, umyli Ježíšovi a učedníkům nohy a podali jim pokrm. Pak se shromáždilo ještě více lidí a Ježíš učil. Potom ho dovedli do města, kde mu ihned před branou vyšlo vstříc ze všech domů, ulic a zákoutí mnoho dětí a obcházely ho s květinovými věnci a girlandami. Lidem se zdálo, že mládeže, která Ježíše obklopovala, je už příliš mnoho a tak chtěli děti odsud vykázat. Ježíš ale řekl: „Vraťte se zpět a nechte je, ať přijdou!“ Tu se všechny děti k němu tlačily a on je objímal, přitiskoval k sobě a žehnal jim. Matky i otcové stáli ve dveřích na galeriích předdvorí. Ježíš vešel do synagógy, kde se všichni shromáždili, a učil. Večer ještě uzdravil několik nemocných v domech. Konala se zde také hostina pod jedním ještě stojícím loubím, mělo na ní účast i mnoho lidí z města.

Tomáš se vrátil z Endoru nazpět do Afeke. Zde v Abezu jsem spatřila, že se za Ježíšem plížilo i několik zahalených žen, trpících krvácením, sunuly se množstvím lidí, políbily lem Ježíšova roucha a byly uzdraveny. V jiných větších městech musely takové ženy zůstat v povzdálí, v menších se to vše tak přísně nebralo.

V Abezu došel za Ježíšem posel z Kány. Představený města vzkázal Ježíšovi svoji prosbu, aby ihned zašel k jeho těžce nemocnému synu. Ježíš ho uklidnil, jen ať počká. Potom také došli dva židovští poslové z Kafarna, které vyslal člověk – pohan, který už dříve prosil Ježíše prostřednictvím učedníků za svého nemocného služebníka. Oba naléhavě a úpěnlivě prosili Ježíše, aby s nimi spěšně odešel do Kafarna, jinak že onen člověk zemře. Pán jim ale řekl, že přijde v pravý čas a onen služebník nezemře. Poslové potom naslouchali Ježíšovu učení.

Obyvatelé Abezu byli ponejvíce Gileadští z Jabezu. Usadili se zde za časů velekněze Heliho následkem sporu, který vypukl mezi obyvateli Gileadu, sporu, který vlivem a působením

tehdejšího soudce, co se tam odebral, skončil tak špatně, že se usadili zde. Tady při prameni u Abezu byl zraněn Saul a na jižní výšině pak skončil, proto tento pramen nazývají pramenem Saulovým. Žije zde střední stav lidí, zhotovují koše a rohožky ze sítin, které zde bohatě rostou v blízkosti v bažinách, vytvářených vodou tekoucí s hor. Zhotovují i lehké chatrče z pletených rohoží, kteří se dají snadno skládat a mimo to obdělávají pole a vlastní i pastviny.

10. Saul a vyvolávačka duchů z Endoru

Izraelité tábořili před Endorem u Jezreele. Filišťané proti nim táhli od Sunemu. Boj již započal, když Saul se dvěma muži, všichni oblečení v šaty podobně jako proroci, se vydal již za setmění za večerní temnoty do Endoru k vyvolávačce duchů. Přebývala mimo město ve zbytku staré hradby. Byla to žena, kterou opovrhovali, bez výdělků, a nebyla ještě stará. Její muž se potuloval se skříňkou na zádech, ve které byly loutky, po venkově, pohyboval se i mezi vojáky a jinou spodinou a provozoval různé kejklářství. Když k ní Saul nepředstaven přišel, byl již celkem zoufalý. Nechtěla mu vyhovět, nemínila jeho požadavek splnit, protože se domnívala, že bude udána u Saula, který zakázal a vymýtil všechno kouzelnictví. Saul ji ale vážně a důrazně přísahal, že se jí nic z toho nestane. Tu ho vyvedla z této místnosti, ve které vše vyhlíželo řádně a zavedla ho do sklepení. Saul požadoval, aby mu vyvolala Samuelova ducha. Okolo Saula a jeho průvodců nakreslila kruh a kolem tohoto kruhu kreslila znamení a napínala vlákna z pestré vlny a vytvořila z toho před Saulem nejrůznější figury. Stála naproti němu a vedle sebe měla ještě jednu postranní místnost. Před ní pak byla ještě nádržka s vodou v zemi a v ruce měla desky podobné kovovým zrcadlům, jimiž pohybovala jedním proti druhému a pak i nad vodou. A při tom vyslovovala slova a jednou volala dokonce zcela hlasitě. Saulovi také řekla, kterým směrem se má dívat – tam, kde byla vlákna zkřížena. A tak mohla pomocí ďábelského umění vyvolávat obrazy válečných tažení, soubojů i postav a chtěla Saulovi předvést i jednu ze svých šaleb. Když ale začala provozovat svoje kejklářství, spatřila vedle sebe zjevení a nechala spadnout svá zrcadla přes nádržku s vodou, byla jako bez sebe a volala: „Tys mě podvedl! Ty jsi Saul!“ Nato jí Saul sdělil, aby se ničeho neobávala, co tedy spatřila? Odvětila: „Ze země vystupuje svatý!“ Saul nic nespatriil a ptal se jí: „Jak vypadá?“ Žena řekla s velkým děsem: „Starý muž v kněžském rouchu!“ Tahala Saula ven a utekla z oné místnosti. Saul však spatřil Samuela a vrhl se před ním na svoji tvář. Tu mu Samuel řekl: „Proč mi nedopřáváš klidu?

Trest Boží na tobě dojde naplnění! Zítřka budeš mezi mrtvými, Filištané porazí Izraelity. David bude králem.“

Po těchto slovech zůstal Saul ze zármutku a hrůzy ležet na zemi jako mrtvý. Pozvedli ho a podepřeli o stěnu. Průvodci ho přemlouvali a žena donesla chleba a maso, ale on jíst nechtěl. Žena radila Saulovi, aby nechodil do bitvy, ale do Abezu, kde lidé jako Gileadští jsou mu přátelsky nakloněni. Saul tam za ranního rozbřesku došel. Nyní ale Izraelité ustupovali v boji přes pohoří Gelboe. Celé vojsko se k Saulovi nedostalo, jen určitý oddíl sem pronikl z této strany. Saul seděl na voze a jeden člověk stál za ním. Útočící Filištané, kteří se hrnuli kolem, stříleli šípy a vrhali kopí, aniž by vůbec věděli, že je to Saul. Tehdy byl těžce zraněn a průvodce řídil vůz směrem na jižní návrší v údolí, vyjel z cesty, kde byl včera Ježíš se svými příbuznými. Když Saul cítil, že musí zemřít, přál si, aby ho průvodce usmrtil, ten to ale nechtěl udělat. Tu se Saul ve voze vzepřel – vůz měl vpředu opěradlo – s tím, že nalehne na hrot svého meče, ale už to nemohl dokázat. Tu jeho průvodce uvolnil přední pohyblivou oporu ve voze, takže Saul poklesl a tak padl na svůj meč. Nato šel kolem jeden Amalečan, poznal Saula, vzal jeho zbroj a donesl ji k Davidovi. Po bitvě odnesli společně Saulovo tělo i jeho synů. Ti padli východněji než on a již daleko nazpět od tohoto místa, než byl usmrčen Saul. Filištané pak těla rozsekali.

Potok zde u údolí se jmenuje Kadumin (Soudců 5,21) a je o něm zmínka v Debořině písni. Občas se zde zdržoval i prorok Malachiáš a prorokoval. Abes leží asi tři hodiny od Synthopolis, která je pohanským městem.

Před pramenem odbočil Ježíš s učedníky ještě kus cesty východním směrem. Překročil severní výšinu údolí a asi po třech hodinách došel k údolí, tam, kudy se vystupuje na horu Tábor z východní strany, kde se nalézá také potok Kison, který sem přitéká s jeho severovýchodního úbočí a obtéká ho v rovině Esdrelon. Zde se rozprostírá i město Dabrat v zákoutí jedné terasy hory Tábor a shlíží přímo přes náhorní rovinu Saron do oné končiny, kde z jezera vytéká Jordán. Potok Kison pak touto rovinou protéká.

Ježíš zůstal v jednom útulku před městem a do města Dabratu vstoupil teprve následující den, kdy se kolem něho tlačilo

mnoho lidí. Několik nemocných uzdravil, není jich ale stejně mnoho, protože zdejší ovzduší je velmi zdravé.

Město je krásně vystavěno. Vzpomínám si ještě na jeden dům, který je obklopen veliký nádvořím se sloupovými ochozy, na které vedou schodiště a z těchto zase další až na střechu. Za městem je pahorek, který je výběžkem úbočí Táboru a nahoru na něj vedou pěšiny. K cestě na vrchol je zapotřebí dvou hodin. V městě podél hradeb přebývají římsí vojáci. Zde se vybírají daně. Mimo to město je pět ulic, v každé pak sídlí řemeslníci od jiného řemesla. Dabrat neleží na zemské silnici, nejbližší obchodní cesta prochází kolem města ve vzdálenosti dobré půlhodiny od něj. Provozují zde nejrůznější řemesla. Město se svými příjmy má charakter levitského města. Hraniční sloupy Issacharu probíhají asi čtvrt hodinu odsud. Synagoga se nachází ve volném prostranství a podobně i onen dům, kam Ježíš vešel; bydlí zde syn jednoho z Josefových bratrů, který se o Josefa staral.

Tento Josefův bratr se jmenuje Elia a má pět synů, ze kterých jeden, jménem Jesse, zde bydlí, je to teď již starý muž. Jeho manželka taky ještě žije a mají šest dětí, tři syny a tři dcery. Dva z jeho synů již mají osmnáct až dvacet let. Jmenují se Káleb a Áron. Jejich otec prosil Ježíše, aby je přijal mezi své učedníky a on tak učinil. Odejdou s ním, až tudy zase bude Ježíš procházet. Tento Jesse vybírá poplatky pro levity a je představeným dílny, kde se zhotovují šátky. Nakupuje vlnu, která se zde potom pere, spřádá a tká. Zhotovují jemné šátky. Je zde celá ulice, která pro ně pracuje. V jedné dlouhé budově má také lisovnu, kde se lisují různé byliny, které rostou dílem na hoře Táboru, dílem jsou sem dováženy z ciziny; jednak jsou užívány k barvení, jednak jsou z nich připravovány šťávy, nápoje i voňavky. Spatřila jsem vysoké duté kmeny stojící v kádích, do těchto kmenů se vkládají rostliny a lisují se zatěžkaným pístem, který se pohybuje v těchto kmenech. Roury, ze kterých vytéká šťáva, vedou až mimo dům a jsou opatřeny zátkou. Jestliže ukončí práci s těmito písty, potom pod ně zasunou klíny. Připravují zde i myrhový olej. Jesse i celá jeho rodina jsou zbožní, jeho děti se chodí na Tábor denně modlit a i on sám s nimi jde často. Ježíš s učedníky přebývá u něho.

Byli zde farizeové i saduceové, kteří se potom shromáždili k poradě, jak by dále měli mluvit a jednat s Ježíšem. Ten odešel

večer s učedníky na horu Tábor, kam se odebrala skupina lidí a Ježíš je učil i za měsíčního svitu až hluboko do noci.

Na jihovýchodní straně Táboru se nachází jeskyně se zahrádkou, kde často přebýval prorok Malachiáš. Nahoře je jeskyně se zahradou, kde se zdržoval Eliáš a jeho žáci, podobně jako na Karmelu. Tyto jeskyně jsou místy, kde se modlívali zbožní Židé. Na severní straně hory leží město Tábor, od něhož má hora svoje jméno a malou hodinku cesty západně se nachází ještě jedno opevněné město, které shlíží na Seforidu, Chassaloth však leží v údolí na jižní straně hory, severně od Naimu, shlížeje na Afeke. Na této straně je nejdále vybíhající výběžek Zabulon. Slyšela jsem také i jeho pozdější jméno a viděla jsem, že na tomto místě přebývali Ježíšovi příbuzní, zejména jedna sestra Alžbětina, jménem Rhode, podobně jako služebnice Marie Markovy. Tato Rhode měla tři dcery a dva syny. Jedna z těchto dcer byla také jednou z oněch tří vdov, Mariiných přítelkyň a její dva synové byli mezi učedníky Páně. Jeden ze synů Rhode se oženil s Maroni. Když zemřel, provdala se jeho bezdětná vdova ve druhém manželství podle pravidel Zákona za muže z téhož pokolení jménem Eliud, vnuka matky Anny. Od něho měla syna Martiala a odešla do Naimu. Stala se vdovou podruhé a je to ona vdova z Naimu, jehož syna Martiala náš Pán vzkřísil z mrtvých.

Ježíš učil na náměstí před synagógou. Přišlo sem mnoho nemocných ze sousedství, zdejší farizeové ale byli velmi zahořklí. V Dabratu byla jedna bohatá žena, jmenovala se Noemi, která velmi podváděla svého muže a žila v cizoložství, a on naplněn hořkostí nad tím smutkem zemřel. Teď žila s člověkem, který vedl obchod a kterému již dávno slíbila manželství, ale podvedla i jej. Tato žena naslouchala Ježíšovu učení v Dothainu a přitom se zcela proměnila; byla naplněna lítostí a požadovala jenom, aby mohla poprosit Ježíše o odpuštění a pokání. Byla zde teď při Ježíšově učení a při tom, když uzdravoval, snažila se mu všemožně přiblížit, ale on se vždy znovu a znovu od ní odvrátil. Byla to vznešená, známá paní a nežila ve veřejném pohrdání. Když se nejrozumnějším způsobem snažila prodat kupředu, zastoupili jí farizeové cestu a zeptali se jí, zda-li se nestydí a žádali ji, aby šla domů. Ona se ale nedala zadržet a byla jako beze smyslů z touhy po odpuštění. Prodrala se zástupem lidí, vrhla se před Ježíšem na zem a volala: „Pane, je pro mne

ještě milost a odpuštění? Pane, už nemohu takhle dále žít. Těžce jsem se prohřešila na svém muži. Podvedla jsem i muže, který teď vede můj dům.“ A tak přede všemi přiznala svoji vinu. Přece jen to neslyšeli všichni, neboť Ježíš ustoupil poněkud stranou a kolem panoval hluk, který dělali farizeové prodírající se za ní. Když však jí Ježíš řekl: „Povstaň! Tvoje hříchy jsou ti odpuštěny!“, ona požadovala pokání. Ježíš ji ale odkázal na jindy. Sňala všechny svoje ozdoby: perly ze své ozdoby hlavy, prsteny, náramky, šňůrky kolem paží a krku a podala je farizeům, aby vše rozdělili mezi chudé. A zahalila si tvář.

Teď Ježíš odešel do synagógy, neboť začínal sabat. Následovali ho rozezlení farizeové a saduceové. Četlo se o Jákobovi a Ezauovi (1 M 25, 19–34, Malachiáš 1 a 2). Ježíš vykládal narození Ezauovo a Jákobovo ve vztahu ke své době. Ezau a Jákob se strkali v matčině lůně podobně jako synagóga a svatě smýšlející lidé. Zákon je tvrdý a drsný a zrodil se dříve jako Ezau, avšak on prodal svoje prvorozenectví za jídlo, za vůni nejružnějších malých zvyků a vnějškovství Jákobovi, který teď přijímá požehnání a utvoří veliký národ. Celý výklad byl velmi krásný, farizeové nemohli nic namítat, avšak proti Ježíšovi diskutovali velmi dlouho. Předhazovali mu také, že si získává stoupence, zakládá útulky v celé zemi, kam předává mnoho majetku a peněz bohatých vdov, což by všechno mohlo připadnout k dobru synagógy a učitelů. Tak se tomu teď stane u Noemi. Jak jen mohl odpustit její hříchy?

Následující ráno nebyl Ježíš v synagóze, ale ve škole mezi chlapci a dívkami. Tyto děti se potom také účastnily i poslední hostiny u Ježíše v předdvoří Jesseova domu, kde je Ježíš napomínal a žehnal jim. I obrácená žena byla se svým správcem u něho. Ježíš s nimi oběma mluvil jak jednotlivě, tak i společně. Žena se při svém nynějším smýšlení již nemohla více vdávat, zvláště, když ten muž pocházel z nižšího stavu. Odstoupila mu část svého majetku a ponechala si to málo, co potřebovala pro vlastní obživu; zbytek dostali chudí.

Po hostině o sabatu, kdy Židé jinak chodívali na svoji procházku, přišlo mnoho židovských žen k domácí paní Jesseově, kde pak před Ježíšem předváděly poučnou hru o sabatu a byla přítomna i obrácená žena Noemi. Tato hra pak byla souvislou řadou podobenství, hádanek a otázek, jimiž každá jednotlivá

žena byla zasažena a – pohnuta, např.: kde každá má svůj poklad, zda jím lichváří nebo ho utahuje, či se o něj sdílí s mužem, nechá ho napospas chátře nebo odnáší do synagógy; zda jí při tom nechybí cit. Právě tak probíraly i nejrůznější věci z výchovy dětí, o domácí čeledi atd. Ježíš také mluvil o oleji a o lampě, o plameni naplněné lampy, o vylévání oleje, to všechno vždy v duchovním smyslu. Když jedna žena, které se otázal, zcela radostně řekla: „Ano, Mistře! Opatruji vždy pečlivě lampu zapalovanou o sabatu!“, musela potom doprovázena smíchem žen, které vedle ní seděly, jejich smích strpět, protože nepochopila vůbec smysl řečeného. Ježíš pak sám dal vždy velmi výstižné vysvětlení a ty, které odpovíděly opačně, musely potom něco věnovat chudým. Poslední dala kus šátku.

Ježíš také napsal tyčinkou před každou ženu do písku jednu hádanku a ony zase musely napsat odpověď. Tím vším je takto poučoval, protože tak sám rozvíjel a odhaloval jejich náklonnosti a poklesky, takže ony samy tím byly dotčeny, ale takovým způsobem, že se žádná nemusela před druhou stydět. Toto jeho napomínání se vztahovalo zvláště na jejich jednání, kterého se dopustily za slavnosti svátků Pod zelenou, kdy ve větší volnosti, svobodě a v radosti oslav se pak snadno zhřeší. Více z těchto žen pak rozmlouvalo s Ježíšem o samotě, vyznávaly svoje poklesky a prosily ho o pokání a odpuštění. Ježíš je utěšoval a dával jim odpuštění. Po tomto učení seděly ženy na kobercích a oltářích, opřeny o kamenné lavice pod sloupovím v předdvorí synagógy, a to v polokruhu. Učedníci a přátelé domu stáli po obou stranách v určité vzdálenosti. Hovor ale nebyl příliš hlasitý, protože ostatně i zvědavci na ulici vylézali na zeď a mohli tak rušit, neboť to všechno se dalo pod širým nebem. Ženy s sebou Ježíši také donesly nejrůznější koření, látky a voňavky jako svoje dary. On to vše dal učedníkům, aby to rozdělili mezi chudé a nemocné, na které se nikdy nic nedostane.

Ještě dříve, než se Ježíš odebral do synagógy k ukončení sabatu, poslali k němu herodiány se vzkazem, aby přišel na určité místo ve městě; chtěli s ním promluvit. Poslovi řekl Ježíš s vážným výrazem: „Řekněte těmto pokrytcům, ať svoje obojetná ústa na mne otevrou v synagóze, protože chce nejen jim, ale i ostatním podobným odpovédět!“ Ušetřil jim ještě jedno tvrdé pojmenování a potom odešel ke škole.

Učení o sabatu se znovu týkalo Jákoba a Ezaua, milosti a Zákona, dětí a služebníků Otcových. Mluvil teď přísně proti saduceům, farizeům a herodiánům, až byli stále víc a více rozhořčení. Vykládal také i ono putování Izákovo z jednoho místa na druhé za doby hladu a o tom, jak Filišťané uzavřeli prameny vzhledem ku svému učitelskému úřadu a k pronásledování ze strany farizeů. Z Malachiáše učil tomu, jak se nyní vše naplní, co on kdysi prorokoval: „Mé jméno se stane velikým v hranicích Izraele, od východu až na západ má být moje jméno oslaveno mezi pohany!“ Ježíš jim také řekl, že všechny jeho cesty, kterými on sám putuje, oslavují Pána na této i oné straně Jordánu a on jimi také bude putovat až ke svému cíli a vyložil slova: „Každý syn má uctívat svého otce a být služebníkem Páně,“ a to velmi ostře proti nim. Byli velmi zahanbeni a nezmohli se vůči němu na nic.

Když ale lid opustil synagógu a i Ježíš se svými učedníky odsud odcházel, uzavřeli mu v předdvorí synagógy farizeovú cestu. Obstoupili ho v jedné hale a požadovali, aby s nimi rozmlouval, není přece nutné, aby prostý lid jim stále naslouchal. Nyní mu kladli nejrůznější otázky plné záludností, obzvláště o jejich vztahu k Římanům, kteří zde táboří. Ježíš jim odpověděl tak, že museli mlčet. A když ho pak podlézavě a s nucením vyzvali, aby konečně zanechal svého putování s učedníky, svého učení i uzdravování, protože jinak by ho museli jako rušitele pořádku a pobořovače obžalovat a pronásledovat, tu jim Ježíš řekl: „Až k onomu cíli budete nalézat učedníky, nevědomé, hříšníky, chudé a nemocné tam, kudy budu já putovat, které vy sami ponecháváte nevědomé, hříšné, chudé a nemocné!“ Když mu pak nic nemohli namítat, opustili i oni s ním synagógu a na oko byli naprosto zdvořilí, uvnitř ale zcela naplněni vztekem a obdivem.

11. Pohan Cyrinus z Kypru

Ze školy odešel Ježíš za večerního soumraku se svými učedníky a s lidmi, kteří ho očekávali před synagógou, cestou na Tábor. Zde byli právě i ostatní a jeho příbuzní již shromážděni. Ježíš seděl na pahorku, pod ním u jeho nohou leželi a seděli posluchači. Byla jasná hvězdnatá noc a měsíc svítil. Ježíš učil až dlouho do noci. Toto dělal častěji s jednotlivými skupinami dobrých lidí, když již měli za sebou svoji těžkou každodenní práci. Je potom totiž tišeji, lidé nejsou již ničím rozptylováni: nebe a hvězdy, daleký výhled, příjemný chládek a pokoj uklidňují člověka. Lidé vnímají jeho hlas mnohem jasněji, snadněji se vyznávají, nestydí se tak, odnášejí si pak jeho učení s sebou do svých domovů a nerozptýleni o něm přemýšlejí. Tak tomu bylo obzvláště v této krásné, nádherné krajině s širým rozhledem s Táboru; tato hora byla všem památná, zejména pro Eliáše a Malachiáše, kteří se zde zdržovali.

Když se Ježíš s tímto zástupem pozdě v noci vrátil domů, blížil se k němu na cestě pohanský obchodník z Kypru, který také naslouchal učení. Bydlil též v Jesseho budovách, měl s ním co dělat při svém obchodu s jeho lisovanými bylinami. Ze skromnosti se až doposud držel zcela stranou. Teď ho ale Ježíš vzal samotného s sebou do jedné haly domu a seděl s ním podobně jako s Nikodémem a poučoval ho o všem, na co se ho on zeptal s velikou touhou a pokorou.

Tento pohan, velmi ušlechtilý a moudrý muž, se jmenoval Cyrinus. Mluvil o všem velmi důkladně a Ježíšovo učení přijímal s nepopsatelnou pokorou a radostí. Ježíš byl také velmi milý a důvěrný vůči němu. Cyrinus řekl, že již dlouho spatřoval nicotnost pohanské modloslužby a že se chtěl stát židem, ale že je jen jediná věc, která v něm vzbuzuje nepřekonatelnou plachost, a tou je obřízka. Zda by tedy nebylo možné dosáhnout spásy bez obřízky? Ježíš mluvil s hlubokým smyslem a důvěrně k němu o tomto tajemství, že by měl obřezat svoje smysly od tělesných rozkoší, i svoje srdce a jazyk a měl by jít ke křtu do Kafarna. Nato se Cyrinus zeptal, proč to neučí veřejně. On věří, že by se potom obrátilo více pohanů, kteří po tom touží. Ježíš

odpověděl: Kdyby toto řekl tomuto slepému lidu, tak by ho tento dav usmrtil, slabé nesmíme pohoršovat. Z toho by pak mohly povstat nejrůznější sekty a pro mnohé pohany je zde tento Zákon ještě jako pohoršení, zkouška a oběť. Protože se ale již Boží království blíží, je tento zákon již naplněn tělesně a nyní musí na jeho místo nastoupit obřízka srdce a ducha. Tento muž se také ptal na dostatečnost Janova křtu pokání a Ježíš s ním mluvil i o tom. Cyrinus vyprávěl také o mnoha lidech, kteří na Kypru toužili po Ježíšovi a naříkal si, že jeho oba synové – ostatně jejich ctnosti chválil – jsou také velcí židovští nepřátelé. Ježíš ho v této věci utěšil a slíbil mu, že jeho synové se ještě stanou horlivými dělníky na vinici, až on svoje dílo dokoná. Jak se domnívám, jmenovali se tyto synové Aristarchus a Trofimus a stali se později učedníky apoštolů. Tento dojemný noční rozhovor trval až do rána.

Jesse měl také na jižní, sluneční straně Táboru ve vytesaných prostorách skalních stěn stát nádoby, kde se připravovaly voňavky z bylin i jiných substancí. Z těchto nádob se překapávala tekutina do jiných, níže položených a byly často i obráceny.

12. Ježíš putuje do Gišaly, rodiště svatého Pavla

Dopoledne odešel Ježíš z Dabratu s učedníky tři hodiny severovýchodně na pole u města Gišaly, vzdáleného malou hodinku cesty od Bethelu. Na začátku jeho cesty leželo od něho jižním směrem jedno město, domnívám se Jafia, a druhé bylo na proti němu západním směrem a od Tábora severním. Gišala leží na jednom návrší, ale nižším, nežli je výšina Betulie. Je to pevnost osázená pohanskými vojáky, které musí vyplácet Herodes. Židé bydlí v jednom menším místě necelou čtvrt hodinku před ním. Gišala není vůbec jako ostatní města. Jednotlivá prostranství i domy jsou obklopeny tyčkovými ploty, jako by k nim byli uvazováni koně a kolem města stojí poschoďové věže a jsou obehnané zdí, v těchto věžích mohou být skupiny vojáků. Toto vše vytváří obdivuhodné město. U jedné z těchto věží je přistavěn pohanský chrám. Židé v městečku vycházejí zcela dobře s těmito pohanskými vojáky. Tito lidé jsou částečně majiteli, dílem dohlížiteli a správci v této zdejší obdivuhodné krajině, která je úrodná, neboť odsud až ke Kafarnau se rozprostírá nádherná končina Genezaret. Pevnost leží na návrší a po stupních vedou vzhůru cesty obehnané zdí. Městečko, kde přebývají Židé, je otevřené a nalézá se na úbočí, před ním je pramen nebo spíše nádržka jako napajedlo. Voda do něj vtéká potrubím. U tohoto pramene si Ježíš sedl se svými učedníky při svém příchodu.

Židovští obyvatelé tohoto místa mají právě nějaký svátek. Velcí i malí jsou kolem v zahradách a na polích. Přišly i pohanské děti z města a shromáždily se poněkud stranou. Když lidé spatřili, že Ježíš přichází k prameni, přišli představení a jejich vzdělaný učitel ze školy. Přivítal Ježíše i učedníky. Umyli jim nohy a podali plody. Ježíš učil u pramene v jednom podlouhém nádobí o žni, neboť tato končina měla svoji druhou úrodu při sklizni hroznů a nejrůznějšího ovoce. Ježíš šel také i k pohanským dětem, mluvil s jejich matkami, požehnal jim a některé, co byly nemocné, i uzdravil.

Židé z Gošaly dnes slavili památný den svého osvobození z moci jednoho tyрана, který se stal prvním zakladatelem saduceů. Žil více jak dvě stě let před Kristem. Jeho jméno jsem

zapomněla. Stal se úředníkem při synedriu v Jeruzalémě a měl se starat o věci víry, které nebyly uvedeny v Zákoně. Zdejší lid strašlivě sužoval svou přísností a tvrdil, že od Boha nesmíme očekávat žádnou odměnu a vše musíme vykonávat jenom jako otroci. Narodil se zde. Vzpomínali na něj s úděsem a dnešní slavnost připomínala jeho smrt. Byl s ním ještě jeden člověk ze Samarií: Sadok, který se posmíval vzkříšení, pokračoval ve svém učení a byl žákem Antigona. I tento Sadok měl u sebe Samaritána.

Ježíš se svými učedníky se ubytoval u představeného synagógy tohoto židovského městečka a tam učil v předsíni domu. Donesli k němu několik nemocných a on je uzdravil, mezi jinými i vodnatelnou ženu. Tento učitel ze synagógy byl zcela dobrý a učený muž. Zdejší lidé měli odpor proti farizeům i saduceům a o tohoto učitele se starali sami. Lidé jej vysílali daleko do okolí, dokonce i do Egypta. Ježíš s ním dlouho rozmlouval. Při rozhovoru se dostali i na Jana Křtitele – jako obvykle – velmi ho chválil a řekl Ježíšovi, že jestli je tak osvěcený a mocný, jak se ukazuje, proč tedy neučiní nějaký pokus, aby tento skvělý muž byl zase svobodný?

Při svém učení v předsíni pronesl Ježíš prorocká slova o Gišale svým učedníkům: z Gišaly mají vyjít tři horlivci. Onen první, pro kterého Židé slaví tuto slavnost, potom další budoucí větší darebák – Jan z Gišaly, který vyvolá v Galileji velké povstání a při obležení Jeruzaléma provede strašlivé věci. A nakonec třetí, který již žije a ze zuřivosti a hněvu přejde do lásky. Bude horlit pro pravdu a vše zase dá do pořádku: Pavel, který se zde narodil a jehož rodiče odešli později do Tarsu.

Pavel zde po svém obrácení velmi horlivě hlásal evangelium při své cestě do Jeruzaléma. Dům jeho rodičů ještě stojí a je pronajat. Nachází se na konci předměstí Gišaly. Jsou zde předlouhé řady tyčkových plotů a při nich stojí jakési malé domečky, jakoby z olovnatého plechu, které dosahují skoro až ke Gišale. Jeho rodiče ale musili mít výrobu šátků nebo přádelny. Tento jejich dům si nyní pronajal jeden pohanský důstojník jménem Achias a přebývá v něm.

13. Uzdravení syna pohanského setníka

Úrodnost této zdejší krajiny se nedá ani popsat. Lidé teď mají již druhou sklizeň vína, ovoce, kořenné zeleniny a bavlny. Zde také roste rákosí, které má dole větší, nahoře menší listy, ze kterých vytéká po bílých kapkách něco jako pryskyřice – cukr. Stromy, na nichž roste ovoce užívané o svátcích Pod zelenou, nazvané jimi „jablka patriarchů“, protože právě patriarchové je přinesli s sebou z teplejší východní země, tyto stromy pocházejí právě odsud. Kmeny těchto stromů jsou přichyceny na zdech, ačkoli tyto stromy jsou častěji silnější než běžný kmen. Je zde i velmi mnoho bavlníků a i celá pole nádherně voňavých bylin a z rostlin se tady také lisuje nardový olej. Fíkovníky, olivovníky, vinná réva, to vše zde je a na polích leží bezpočet nádherných melounů; podél cest stojí palmy a datlovníky. Dobytek ve velikém množství se zase pase mezi touto vší nádhrou na překrásných trávnících krásné trávy a bylin. Spatřila jsem zde i velké stromy s tlustými ořechy, jejich dřevo je nesmírně nepoddajné a pevné.

Když Ježíš procházel těmito poli a zahradami, které byly plny lidí a ti sbírali úrodu, shromáždil se okolo něj zástup a Ježíš je učil v podobenstvích, která vybíral z okruhu jejich města a práce. Děti pohanské i židovské chovaly se zde k sobě důvěrně při této sklizni, přece jen ale byly poněkud odlišně oblečeny.

V rodném Pavlově domě teď bydlí setník – velitel pohanských vojáků z pevnosti. Jmenuje se Achias a má nemocného syna, je mu sedm let. Dali mu jméno židovského hrdiny Jefta. Achias, dobrý muž, toužil po Ježíšově pomoci, ale ze zdejších obyvatel ho nikdo nechtěl u Ježíše ohlásit a učedníci byli dílem s Ježíšem, dílem rozptýleni mezi lidmi, kteří sklízeli a jimž o něm vyprávěli a opakovali jim i jednotlivé věci z jeho učení. Ostatní již byli vysláni napřed jako poslové do Kafarnaá a do nejbližšího okolí. Obyvatelé neměli velitele v lásce, protože přebýval až příliš blízko, byli by raději, kdyby byl pryč. Vůbec nebyli nijak přátelští a sami se o Ježíše příliš nestarali. Tak vykonávali svoji práci, naslouchali, ale neprojevovali žádnou zjevnou, živou a usilovnou účast. Ten zarmoucený muž proto sám

zdaleka Ježíše plaše následoval a když se k němu Ježíš přiblížil, vystoupil před něho, poklonil se a řekl: „Mistře, neopovrhuj svým služebníkem! Smiluj se nad mým nemocným synáčkem, který leží zde v mém domě!“ Ježíš mu odpověděl: „Sluší se lámat chléb napřed dětem domu, dříve, než ho dáme cizím, kteří stojí venku!“ Achias však řekl: „Pane, věřím, že jsi poslán Bohem a že jsi naplnění zaslíbení! Věřím, že ty mně můžeš pomoci a vím, že jsi řekl, že ti, kdo tak věří, jsou dětmi a ne cizinci! Pane, smiluj se nad mým dítětem!“ Tu pravil Ježíš: „Tvoje víra ti pomohla!“ a šel s několika učedníky do rodného Pavlova domu, kde Achias přebýval.

Tento dům byl poněkud vznešenější než obvyklé židovské domy, přece ale jen rozdělen uvnitř stejně. Vpředu bylo předdvůří, potom člověk vstoupil do velikého sálu, ve kterém po obou stranách byly prostory ke spánku s pohyblivými oddělovacími stěnami, proto člověk přišel k ohništi uprostřed domu a kolem něho bylo několik velikých pokojů a sálů se širokými kamennými lavicemi, na nichž pak ležely koberce a polštáře. Okna byla vysoko nahoře. Achias zavedl Ježíš doprostřed domu. Služebníci před Ježíše donesli chlapce v jeho posteli. Následovala je zahalená Achiášova manželka, sklonila se plaše před Ježíšem a stála v úzkostlivém očekávání poněkud vzadu. Achiáš byl naplněn radostí, svolal všechnu svoji čeládku, která zvědavě stála opodál. Chlapec byl krásné dítě, asi šestiletý, měl na sobě dlouhou vlněnou košili a kolem krku měl proužek kůže, který byl přes hrud' zkřížen. Byl němý a ochrnulý, bez pohybu, díval se ale velmi moudře a mile a hleděl na Ježíše s velkým pohnutím.

Ježíš mluvil k rodičům a všem přítomným o povolání pohanů, o blízkosti království, o pokání, o vstupu do Otcova domu prostřednictvím křtu. Potom se modlil, vzal chlapce z jeho lože do své náruče, položil ho na svoji hrud', sklonil se k němu, přejel mu prsty pod jeho jazykem, postavil ho na zem a vedl ho k jeho otci – veliteli, který se svou manželkou, rozechvělou radostí, mu vyběhl v mocném pláči vstříc. Dítě ihned rozepjalo svoje paže vstříc rodičům a řeklo: „Ach, otče! Ach, matko! Mohu mluvit, mohu opět chodit!“ Ježíš ale řekl: „Odveďte chlapce! Nevíte jaký poklad v něm vám byl dán. Znovu je vám darován a bude od vás opět vyžádán!“ Rodiče zase zanesli dítě nazpět k Ježíši a vrhli se před ním na zem v díkyčinění a v slzách. Ježíš dítěti

požehnal a mluvil s ním velmi mile. Velitel prosil Ježíše, aby s ním odešel do jedné místnosti a přijal občerstvení, což také Ježíš učinil. Ve stoje přijali chléb, med a malé plody. Ježíš pak ještě mluvil s Achiášem, aby odešel do Kafarnaa, kde bude pokřtěn, tam se může připojit k Zorobábelovi, což také později s celým svým domem učinil. Chlapec Jefta se později stal velmi horlivým učedníkem svatého Tomáše.

Zdejší vojáci z Gišale byli později při Ježíšově ukřižování jako strážce. Byli užíváni při takových příležitostech jako policejní služba.

Nato Ježíš opustil dům šťastného Achiáše a rozmlouval s učedníky o tomto dítěti, že jednou přinese ovoce a že z tohoto domu již také odešel jeden, který v jeho království vykoná velké věci.

14. Ježíš učí v Gabaře.

První Magdalénino obrácení

Z Gišaly Ježíš neodešel do blízké Betulie, ale nechal ji po své levici a prošel údolím a rovinou do značně významnějšího města Gabary, které leží západním směrem na úpatí stejnojmenné hory, na jejíž jihovýchodní straně leží skryta Herodova pevnost Jotapata. Z Gabary do Jotapaty se dostaneme asi za hodinu, protože horu musíme obejít. Tato hora, na kterou vedou ve skále vytesané stupně, se zvedá nad Gabarou jako příkrá stěna. Obyvatelé zpracovávají bavlnu, která je jako hedvábí, zhotovují z ní různé věci a přikrývky, něco na způsob matrací, které se upevňují a napínají na háky, a to je potom celé lůžko. Zde solí ryby a posílají je dále.

Již v Gišale rozeslal Ježíš jednotlivé učedníky, aby ve všech okolních místech vyhlašovali, že Ježíš bude mluvit obsáhle na hoře nad Gabarou. Z okruhu několika hodin cesty sem nahoru teď proudily veliké zástupy lidu a utábořily se kolem dokola. Na vrcholu hory byl uzavřený prostor se stolcem k učení, který již dlouho nebyl používán.

Do Gabary však přišel i Petr, Ondřej, Jakub, Jan, Natanael Chased a všichni ještě zbývající učedníci, mimo to i většina Janových učedníků a synové nejstarší sestry svaté Panny. Vcelku se zde sešlo na šedesát učedníků, přátel a příbuzných Ježíšových. Učedníky, kteří byli důvěrní k Ježíšovi, přijal Ježíš tím, že je uchopil oběma rukama a přitiskl hlavu na jejich tvář.

Z Cydessy, hodiny západně od blízké Damny, z Adamy a z končiny u jezera Merom přišly sem zástupy pohanů. Všichni lidé, kteří sem proudili, měli s sebou zásoby jídla a vzali i nemocné všeho druhu. Město Cydessa je městem pohanů na území Zabulon. Bylo to město zpustošené, které Alexandr Veliký věnoval muži z Tyru jménem Livias. Tento člověk je znovu vybudoval a dovedl sem mnoho lidí, svých pohanských krajanů z Tyru. První pohané, kteří se dostali k Janovu křtu, byli právě z Cydessy, která má krásnou polohu a shlíží volně na nádhernou a úrodnou okolní krajinu.

15. Magdaléna

Ta je také na cestě k učení na stolci na hoře u Gabary. Marta s Annou Kleofášovou za ní putovaly z Dammy, kde měly svaté ženy svůj útulek, šly za ní do Magdaly, aby jí pohnuly k tomu, že by se zúčastnila učení i ona, učení, které bude mít Ježíš na hoře nad Gabarou. Veronika, Jana Chuzova, Dina a Sufanitka zatím zůstaly v Damně, která je vzdálena tři hodiny od Kafarnaa a více jak hodinu od Magdaly. Magdaléna přijala svoji sestru dosti blahovonně a uvedla ji do jedné místnosti nedaleko od jejích nádherných komnat, ale ne právě do těchto. Byla to smíšenina studu pravého i falešného, protože se také styděla před svou zbožnou, prostou, ušlechtilě oblečenou sestrou, která doprovázela zástup Ježíšových posluchačů, kterými tito její hosté a společnost pohrdali, a také proto, že se styděla Martu zavést do komnat, které byly jevištěm jejích pošetilostí a prostopášností. Magdaléna byla ve svém smýšlení poněkud ořesena, jenom neměla sílu, aby se osvobodila. Byla bledá a utrápená. Muž, se kterým žila, jí byl obtížný a měl drzé smýšlení.

Marta s ní jednala velmi moudře a láskyplně. Řekla jí: „Dina a Marie Sufanitka, kterou znáš, dvě milé a duchaplné ženy tě zvou, abys společně s nimi naslouchala Ježíšovu učení na hoře. Je to tak blízko a ony by při tom byly rády ve tvé blízkosti a společnosti. Nemusíš se za ně před lidmi stydět. Jsou náležitě a vybraně oblečeny a mají jemné mravy. Je to přece obdivuhodná podívaná: to množství lidí, obdivuhodné řečnické nadání Prorokovo, nemocní, uzdravení, která on činí, statečnost, se kterou oslovuje farizeje! Veronika, Marie Chuzova a Matka Ježíšova, která ti tolik přeje, my všechny jsme přesvědčeny, že nám budeš za naše pozvání vděčná a poděkuješ! Myslím, že by tě to mohlo poněkud rozveselit. Připadáš mně tu tak opuštěná, chybí ti zde lidé, kteří by uměli ocenit tvoje srdce a nadání. Och, kdybys tak chtěla určitou dobu být s námi v Betánii! Slyšíme tolik obdivuhodného a máme vykonat tolik dobra; a ty jsi přece bývala vždy tak naplněna láskou a milosrdenstvím. Tak alespoň do Damny musíš zítra s námi jít, my ženy jsme tam v útulku. Ty můžeš přebývat někde jinde a mluvit pouze s těmi,

•
které znáš, atd.“ Marta mluvila tímto způsobem se svou sestrou a uměla obejít všechno bolestivé. Magdaléna ve své trdomyslnosti byla zcela svolná, slíbila Martě, že s ní pocestuje do Damny. Najedla se s ní a večer ze svých komnat za ní několikrát přišla. Marta a Anna Kleofášova se večer modlily, aby Bůh učinil tuto cestu pro Magdalénu užitečnou.

Několik dní před tím přišel k ní k Jakub Větší, veden velkým soucitím, aby ji pozval na učení u Gabary. Přijala ho v jedné z vedlejších budov. Jakub měl působivé vzezření, mluvil vážně a moudře, byl velmi půvabný a udělal na Magdalénu velmi příznivý dojem. Dovolila mu, aby ji navštívil pokaždé, kdykoliv přijde do této končiny. Jakub s ní nemluvil přísně, ale s úctou a přátelstvím a vybízel ji, aby přece jenom jednou si šla Ježíše vyslechnout, je nemožné nevidět a neslyšet něco tak nádherného. Posluchači se ale nesmí dát nutit, má si na sebe vzít šaty takové, jaké je zvyklá nosit. Ona pak toto pozvání zcela dobře přijala, ale přece jenom byla poněkud zdráhavá, když tu k ní potom přišla Marta a Anna Kleofášova.

Předvečer před tímto ohlášeným učením odebrala se Magdaléna s Martou a Annou Kleofášovou z Magdaly do Damny ke svatým ženám. Magdaléna jela sedíc na oslu, protože na chůzi nebyla zvyklá. Byla nádherně oblečena, přece ale ne tak přehnaně a odvážně, jako potom později, když se již obrátila podruhé. V útulku se ubytovala v oddělené místnosti a mluvila jenom s Dinou a Sufanitkou, které ji střídavě navštívily. Spatřila jsem ji, jak s nimi jednala zcela zdvořile s něžnou důvěrností, obě obrácené hříšnice, přece jen v jistém odstupu ve své zdvořilosti tak, jako když důstojníci se znovu setkají se svými někdejšími kamarády, kteří se stali kněžími. Ale toto odcizení se záhy rozplynulo v slzách a projevech ženské spoluúčasti a tak odešly do útulku na úpatí hory, na které mělo být zmiňované učení. Ostatní svaté ženy nešly na to místo učení, aby nerušily Magdalénu. Došly ale do Damny, protože si to přály, že by zde k nim mohl Ježíš přijít a zajít do Kafarnaa, kde se znovu shromáždili farizeové. Bydlely opět v témže domě a zase se sešly ze stejných míst. Teď se zde budou zdržovat, protože Kafarnaum je středem Ježíšova poutování ve zdejší končině. Mladý farizej ze Samaří, který zde byl posledně, přítomen není, někdo jiný je na jeho místě. I v Nazaretě a v jiných místech se farizeové podobně zapřisáhli.

Svaté ženy a zvláště Maria byly zarmouceny, neboť farizeové svoje výhrůžky pronášeli nahlas. Vyslaly jednoho posla k Ježíšovi s prosbou, aby po ukončení učení přišel k nim do Damny a nechodil do Kafarnaá. Měl by se Kafarnau vyhnout buď po levé nebo pravé straně, nejraději přes jezero a jít do pohanských míst, aby se tak nedostal do nebezpečí. Ježíš ale jenom vzkázal, aby o něj neměli starost, že dobře ví, co má dělat. Přijde za nimi do Kafarnaá.

16. Horské kázání u Gabary. Magdaléna

Magdaléna a její průvodkyně došly na horu ve správný čas. Všude kolem už tábořili nespočetní lidé. Nemocní, trpící nej-různějšími nemocemi, byli rozmístěni podle druhu své nemoci na četných místech pod lehkými stany i pod loubím. Nahoře byli učedníci, kteří udržovali pořádek mezi těmito lidmi a s veli-kou láskou a nej-různějším způsobem jim pomáhali. Kolem stol-ce pro učení byl obezděný kruh (půlkruh!), nad ním byla na-pjata plachta. Magdaléna měla v určité vzdálenosti svoje pří-jemné místo na malém návrší, společně se svatými ženami.

Ježíš se dostavil se svými učedníky nahoru kolem desáté ho-diny. Farizeové, herodiáni a saduceové přišli později. Ježíš ode-šel ke stolci, učedníci pak stáli na jedné straně, farizeové na druhé v kruhu. Mezi Ježíšovým učením byla chvíle ticha, aby se lidé mohli vyměnit a na jejich místo pak nastoupili druzí. Mnohé věci Ježíš ze svého učení opakoval a ve chvílích přerušení se poslu-chači osvěžili jídlem a jednou i Ježíš přijal něco k snědku a napil se. Učení, které Ježíš měl, bylo jedno z nejostřejších a nejmoc-nějších, jaké kdy on měl. Dříve, než se Ježíš pomodlil, řekl ihned zpočátku, že by se nad ním neměli pohoršovat, jestliže nazývá Boha svým Otcem, neboť kdo činí vůli nebeského Otce, ten je jeho synem a že on koná vůli svého nebeského Otce, to jim dokázal potom. Nato se hlasitě pomodlil ke svému Otci a započal přísné kázání o pokání na ten způsob, jak to činívali staří proroci. Všechno, co se přihodilo od časů prvních zaslíbení, všechny předobra-zy a všechna varování zahrnul Ježíš do svého kázání a ukázal, jak se nyní a v nejbližší budoucnosti naplní. Dokázal ze splně-ných prorocství, že Mesiáš už přišel. Mluvil o předchůdci Janovi, jak mu připravoval cestu, a tím také splnil svoji přípravu, ale jak oni stále zůstali zatvrzelí; uvedl všechny jejich nepravosti, jejich pokrytectví, modlářství s hříšným tělem, vylíčil farizeje, saduceje a herodiány tak ostře; mluvil s velikou horlivostí o Božím hněvu a o blížícím se soudu, o zničení Jeruzaléma a chrámu a o bédách nad celou touto zemí. Mluvil o mnohém z proroka Malachiáše a vše vysvětlil a rozvedl to: o předchůdci, o Mesiášovi, o nové čisté oběti v podobě pokrmu, tomu jsem rozuměla zvláště zřetelně, že

se to vztahuje k mešní oběti a soudu nad bezbožnými, o opětém Mesiášově příchodu, o posledním soudu a o důvěře a útěše těch, kdo se bojí Boha. Mluvil o tom, že milost se od nich odvrátí k pohanům.

Oslovil i učedníky a vyzval je k věrnosti a vytrvalosti. Řekl jim, že je chce vyslat ke všem, aby se naučili spáse. Napomínal je, aby se nepřidružovali k farizeům, ani k saduceům, ale také ani k herodiánům, které on tak přesně popsal veřejně a dosvědčil je přiléhavými podobenstvími, ano, on na ně i přímo ukázal. To teď bylo pro ně tím mrzutější, protože nikdo nechtěl být veřejně označen jako herodián. Ponejvíce byli tajně spojeni s touto sektou.

Protože Ježíš při svém učení jednou řekl: „Jestliže spásu nepřijmou, povede se jim hůře než Sodomě a Gomoře,“ tu k němu přistoupili farizeové, když nastala přestávka a položili mu otázku: „Zda i tato hora, toto město, vůbec celá země s nimi má zaniknout a zda by ještě něco mohlo být horšího?“ On však odpověděl Sodomou: „Tam se propadly i kameny, ale ne všechny duše, neboť oni neznali zaslíbení, že neměli Zákon, ani žádné proroky.“ Řekl ještě slova, která jsem chápala o jeho sestoupení do pekel a že mnohé z oněch duší byly zachráněny. Jim však, kteří teď žijí, že bylo dáno všechno, jsou vyvoleným pokolením, které Bůh určil národem, znali všechny směrnice, zaslíbení, varování i naplnění, ale protože to vše zavrhlí a setrvali v nevěře, pak propast pohltí ne kameny a hory, které poslouchaly svého Pána, ale jejich kamenná srdce a duše. Toto bude přísnější soud než osud Sodomy.

Když Ježíš tak přísně vyzval hříšníky ku pokání, když tak rázně vyslovil trestné rozsudky, byl zase znovu naplněn láskou, zval všechny hříšníky k sobě, ano, proléval slzy lásky. Modlil se, aby se jeho Otec dotkl srdcí, i kdyby to byla jen skupinka, jenom několik jednotlivců, ba jenom jeden jediný kdyby k němu přišel, a navíc byl obtížen veškerou vinou, kdyby on mohl získat jenom jedinou duši, chtěl by se s ní rozdělit o všechno, všechno za ni by chtěl dát, rád by za ni dal v náhradu i svůj vlastní život! Rozpřáhl ruce ke všem a zvolal: „Pojďte, pojdte vy, kdo jste unaveni a obtíženi, pojdte vy, hříšníci, čiňte pokání a rozdělte si se mnou království!“ Rozpřáhl ruce ke všem, též k farizeům a svým nepřátelům, i kdyby jenom jediný chtěl k němu přijít!

Magdaléna zpočátku jako vznešená, sebejistá – nebo tak alespoň chtěla vypadat – dáma seděla u žen, přece však uvnitř byla zahanbena a pohnuta, protože sem přišla. Zpočátku se rozhlížela kolem po množství lidu, když však Ježíš kázal a učil, stále více byl její zrak i její duše připoutána k němu. Byla tak mocně dojata jeho promluvou o pokání, jeho líčením neřestí, jak hrozil trestem; nemohla odolat, vzdychala a plakala pod závojem. Když teď Ježíš tak láskyplně a úpěnlivě se obrátil na hříšníky, aby k němu přišli blíže, i Magdaléna a ženy na její popud se přibližovaly. A když ale Ježíš řekl: „Ach, kdyby to byla jenom jedna jediná duše, která se ke mně přiblíží!“ – byla Magdaléna natolik dojata, že se chtěla k němu dostat. Učinila krok kupředu, ale ostatní ji zadržovaly, aby neučinila nějaký rozruch a řekly: „Až později, až později!“ Toto její pohnutí nezpůsobilo mezi nejbližšími žádnou pozornost, protože všichni byli zcela upnuti na Ježíšova slova. Ježíš však, jako by znal Magdalenino pohnutí, odpověděl ihned útěchou právě pro ni tím, že pokračoval: „I kdyby jenom jedna jediná jiskra pokání, lítosti, lásky, víry, naděje působením jeho slov zapadla do jediného ubohého a zmateného srdce, měla by pak přinést ovoce, měla by být připočtena jemu, měla by žít a vzrůstat. On ji chce podporovat a dát jí vzrůst a přivést nazpět k Otci!“ Tato slova potěšila Magdalénu, pociťovala je stále víc a více a zase se pak posadila k ostatním.

Bylo teď asi šest hodin a slunce stálo již hluboko za pahorkem. Ježíš se při učení díval k západu, tam, kde směřoval výhled s pahorku, kde se učilo; za ním nestáli žádní lidé. Modlil se, žehnal a propustil množství. Učedníkům přikázal, aby zakoupili jídlo a rozdělili je mezi chudé a potřebné; ostatně, co jednotlivcům přebývalo, o to měli poprosit nebo to odkoupit, vyhledat potom chudé a podělit je, ano, aby si i to roznegli domů. Část učedníků to ihned odešla vykonat. Většina lidí dávala ráda a ostatní i rádi prodali. Ve zdejší končině byli učedníci známi a tak o chudé bylo dobře postaráno a děkovali vlídnosti Páně.

Ostatní učedníci zatím odešli s Ježíšem k mnoha nemocným, které sem lidé vzhůru donesli. Farizeové se vrátili nazpět do Gabary rozhořčení, dotčení, rozjitření a rozhněváni. Šimon Zabulon, představený, připomenul Ježíši, že ho pozval k večeři do

svého domu. Ježíš řekl, že přijde. A tak sestupovali dolů a cestou malicherně dlouho kritizovali a posuzovali Ježíše, jeho učení a bytost, při čemž se ale každý z nich styděl přiznat svoje pohnutí, takže, když se navrátili do města, bylo již zase jejich sebevědomí uklidněno a povzneseno.

Magdaléna však se ženami Ježíše následovala a postavila se mezi lid u nemocných žen, jako by jim chtěla pomáhat. Byla velmi dojata a bída, kterou spatřovala, jí ještě více otrásla. Ježíš byl zpočátku dlouho zaneprázdněn u mužů a uzdravoval nemocné všeho druhu. Vzduchem se ozývaly chvalozpěvy uzdravených, kteří odcházeli i s jejich průvodci. Když se Ježíš přibližoval k nemocným ženám, tlačící se množství poodsunulo poněkud Magdalénu a ženy poněkud dále z míst, které Ježíš a učedníci potřebovali. Magdaléna však vyhledávala každou příležitost, každou mezeru, aby se k němu přiblížila. On se ale vždy stále znovu odvracel.

Ježíš uzdravil několik žen trpících krvácením. Ale jak bylo při tom změkčilé Magdaléně, která zcela odvykla pohledu na lidskou bídu a jaké úvahy, jaký dík naplnil duši Marie Sufanitky, když šest žen, vždy tři a tři navzájem k sobě svázaných dlouhými šátky nebo řemeny, bylo sem přivedeno silnými dívkami. Byly strašlivým způsobem posedlé nečistými duchy. Šlo o vůbec první posedlé ženy, které jsem spatřila, že je takto veřejně k Ježíšovi přivedli! Byly sem dopraveny dílem přes jezero Genezaretské, dílem ze Samaří a byly mezi nimi i pohanky! Teprve zde nahoře je takto k sobě připoutaly. Často bývaly zcela tiché a milé a nic si navzájem vůbec nedělaly. Chvillemi zase byly zuřivé, křičely a zmítaly se sem a tam. Proto je svázali a drželi v ústraní, zatímco Ježíš učil, až teď nakonec je sem přivedli. Když se přiblížily k Ježíši a k učedníkům, začaly klást urputný odpor; satan jimi strašlivě zmítal. Vydávaly nejstrašnější zvuky a měly zkroucené údy. Ježíš se k nim obrátil a přikázal jim, aby mlčely a uklidnily se – tu zůstaly stát tiše a strnule. Nyní se k nim Ježíš přiblížil a přikázal, aby je uvolnili. Pak poručil, aby poklekly, modlil se a vkládal jim ruce na hlavu a ony pod jeho rukou upadly do chvilkové bezmocnosti. Zlý nepřítel od nich uprchl v podobě temné páry; tu se jich ujali jejich rodinní příslušníci a ony stály před Ježíšem v pláči zahaleny závojem, poklonily se až k zemi a děkovali mu. Ježíš je napo-

menul, aby se obrátily a činily pokání a očistily se, aby se toto zlo nevrátilo ještě v horší podobě.

Již se stmívalo, když konečně Ježíš se svými učedníky sestoupil do Gabary. Mnoho zástupů putovalo před ním a následovalo jej. Magdaléna ve svém rozpoložení bez jakéhokoli vnějšího ohledu ponořená do sebe ho v patách následovala v zástupu učedníků a kvůli ní opět i zbývající čtyři svaté ženy. Protože však toto počínání u žen bylo zcela neobvyklé, tu to sdělilo několik učedníků Ježíšovi. On se ale k nim obrátil a řekl: „Jen je nechte jít! Toto není vaše starost!“ Tak došel Ježíš k městu a když se již blížil k domu pro slavnosti, ve kterém Šimon Zabulon připravil hostinu, bylo již předdvorí naplněno mnoha nemocnými a chudými, kteří ve chvíli, když se přibližoval, zaplnili rychle toto nádvoří a dovolávali se jeho pomoci. Ježíš se k nim ihned obrátil. Napomínal je, utěšoval a uzdravoval. Zatím však došel Šimon Zabulon s několika jinými farizeji a řekl Ježíšovi: měl by přece jít na hostinu, oni už na něj čekají, udělal přece již přes den tolik dobrého; tito lidé by měli počkat zase až na někdy nikdy, chudé by měl odeslat pryč. Ježíš ale řekl, že toto jsou jeho hosté, které on pozval a napřed je musí osvěžit! Jestliže tedy pozvali na hostinu Ježíše, pak tedy pozvali i ostatní a že on teprve tehdy přijde na hostinu, jestliže i těmto bude pomozeno a přijde i s nimi! Tu se zase farizeové museli stáhnout a připravit k tomu ještě jiné stoly pro přítomné nemocné a chudé v prostorách okolo nádvoří. Ježíš však uzdravil všechny a učedníci dovedli ty, kteří chtěli zůstat, ke stolům, které byly pro ně připraveny a byly jim rozsvíceny i lampy.

Magdaléna a ženy následovaly Ježíše také až sem a zdržovaly se v prostorách u nádvoří, kde došly až k prostoru u jídelny. Ježíš nato došel s částí učedníků ke stolu a poslal jídlo s bohatého stolu ke stolu chudých, odnesli ho učedníci, kteří je také obsluhovali a s nimi i jedli. Ježíš při hostině učil a farizeové s ním úporně diskutovali, když tu Magdaléna, která se svými průvodkyněmi se přiblížila ke vchodu místnosti, najednou s pokornou úklonou těla, hlavu majíc zahalenou, v ruce držela malou bílou lahvičku, která byla nahoře uzavřena svazkem bylin, rychle došla doprostřed místnosti za Ježíše a tuto lahvičku mu nalila na hlavu, uchopila dlouhý konec svého závoje do obou rukou a jednou přejela přes Ježíšovu hlavu, jako by chtěla uhla-

dit jeho vlasy a tím osušit přebytek oleje. Když se tak rychle toto vše odehrálo, ustoupila několik kroků nazpět. Urputný rozhovor ustal. Všechno ztichlo a hledělo na ženu a na Ježíše. Všude se šířila vůně. Ježíš zůstal klidný. Mnozí dávali hlavy dohromady, dívali se s nevolí na Magdalénu a reptali. Zvláště byl pobouřen – jak se zdálo – Šimon Zabulon. Ježíš mu řekl: „Vím dobře, co si myslíš, Šimone! Máš za to, že se nesluší, abych jí dovolil, aby mně tato žena potřela hlavu. Ty si myslíš, že je to hříšnice, ale to nemáš pravdu, neboť ona učinila z lásky to, co ty jsi zanedbal! Tys mně neprokázal úctu, která se sluší vůči hostu!“ Teď se Ježíš obrátil k Magdaléně, která zde ještě stála a řekl: „Jdi v pokoji! Je ti mnohé odpuštěno!“ Tu ustoupila Magdaléna nazpět k ostatním ženám a všechny pak opustily dům. Ježíš ale ke společnosti mluvil o ní a nazval ji dobrou ženou, která měla mnoho soucitu a hovořil o posuzování ostatních, je-li vina veřejná a známá, zatímco mnohý velmi často nosí ve svém srdci mnohem větší a skrytější viny. Potom ještě mluvil a učil velmi dlouho, až došel do útulku.

Magdaléna byla pohnuta a vším velmi dojata z toho, co viděla a slyšela, a ve svém nitru byla zcela přemožena. Protože v ní se nacházela jistá pevná odevzdanost a velkomyslnost, chtěla Ježíši prokázat úctu a dosvědčit mu svoje pohnutí. S velikým zarmoucením viděla, že jemu, nejjobdivovanějšímu Učiteli, nejmilejšímu a nejúžasnějšímu Pomocníku, neprokázali farizeové žádnou úctu, žádný přátelský projev vyznamenání při jeho přijetí, ani po dobu trvání hostiny a tak se sama ve svém nitru cítila nucena to za všechny ostatní učinit. Slova Ježíšova: „I kdyby jenom jediný člověk byl pohnut a chtěl přijít!“ na ni zapůsobila. Malou lahvičku velikosti ruky nosila ponejvíce stále při sobě, jak to zde činívaly vznešené dámy. Měla na sobě bílé svrchní roucho, ozdobené a protkané velikými červenými květinami a malými lístky, toto roucho mělo široké kroužky, spjaté rukávy, na zádech bylo do šířky vystřiženo a zde splývalo bez pasu pruhem látky dolů. Vpředu bylo otevřené a teprve nad koleny sepnuto řemínky nebo šňůrkami. Hrud' a záda zakrýval pevný kus, zdobený šňůrami a kovovými ozdobami na způsob škapulíře, položený na ramenou a po stranách spojený, pod tímto rouchem byla jiná pestrá suknice. Tentokrát měla závoj, který byl kolem krku ovázán šňůrkou, ale jinak se rozplýval opět do šířky nad tím vším.

Magdaléna byla vyšší než ostatní, mohutnější, ale přece štíhlá, měla dlouhé, krásné a špičaté prsty, malé a úzké nohy, ušlechtilé pohyby a velmi pěkné a bohaté dlouhé vlasy.

Když se potom Magdaléna se svými průvodkyněmi vrátila nazpět do útulku, doprovázela ji Marta déle než celou hodinu do místa u jezera s lázněmi u Betulie, kde ji očekávala Maria se svatými ženami. Tam mluvila s Magdalénou. Ta jí vyprávěla o Ježíšově učení, o tom, jak ho pomazala a o jeho slovech pak obě vyprávěly ostatním. Všechny prosily Magdalénu, aby přece jenom u nich zůstala, alespoň na určitou dobu a šla s nimi do Betánie. To se ale všem nezamlouvalo. Nemohla ustat v tom, aby nemluvila o svém dojetí a Ježíšově vznešenosti, moci, mírnosti a zázracích; cítila, že jej musí následovat, její život pro ni nemá cenu, chce teď přijít k nim. Velmi o všem uvažovala, často plakala a bylo jí lehce u srdce, ale nechala se uprosit a vrátila se se svojí služebnou do Magdaly. Marta ji kus cesty doprovázela a potom se setkala se svatými ženami, které se vrátily do Kafarna.

Magdaléna je větší a krásnější než ostatní ženy. Dina je ale mnohem činnější, hbitější, velmi přátelská a ochotná pomáhat všude jako hbitá, láskyplná a velmi pokorná služebnice. Všechny je ale překoná svou obdivuhodnou krásou Nejsvětější Panna. Ačkoliv, co týká postavy, najde v kráse sobě rovnou a přestože vzhledem postavy ji Magdaléna předčí, pak přece jenom nade všechny vyniká nepopsatelnou prostotou, jednoduchostí, vážností, dobrotivostí a klidem: je tak velice čistá a beze všech postranních dojmů, že v ní můžeme pozorovat jenom obraz Boží v člověku. Žádná lidská bytost se jí nepodobá, než jenom jediný její Syn. Její tvář předčí tváře všech žen nevyslovitelnou čistotou, nevinností, vážností, pokojem a sladkou dojemnou laskavostí. Vyhlíží velmi vznešeně a přece při tom jako zcela nevinná, avšak nikdy rozervaná a slzy stékají zcela něžně a mírně po její klidné tváři.

Magdaléna ale brzy zapadla do svých starých kolejí. Přijímala návštěvy mužů, kteří vyprávěli obvyklým pohrdavým způsobem o Ježíši, jeho putování, učení a o všech, kteří se k němu přidali. Smáli se všemu, co slyšeli o Magdalénině přítomnosti v Gabaře, pokládali to za zcela neuvěřitelné. Ostatně našli Magdalénu ještě krásnější a příjemnější než v poslední

době. A takovými podobnými řečmi se zase nechala Magdaléna znovu ošálit a klesla ještě hlouběji než před tím. Tímto jejím pádem do starých kolejí obdržel satan nad ní ještě větší moc, napadal ji úporněji, protože poznal, že by ji mohl ztratit. Byla posedlá, často upadla do křečí a přitom s sebou trhala.

**Ježíšovo učení a jeho činy
v Kafarnau a v okolí.
Horské kázání.**

1. Setník Kornelius

Ježíš putoval z Gabary na pozemky setníka Zorobábela u Kafarna. Zde k němu přišli dva malomocní, které za svého posledního pobytu v Kafarnau uzdravil, aby mu poděkovali. Rovněž správce, jeho domácí a i Zorobábelův uzdravený syn byli přítomni, všichni byli právě pokřtěni. Ježíš učil a uzdravil více nemocných. Za soumraku se odebral do údolí u Kafarna za svou matkou, potom co se učedníci rozešli ke svým rodinám. Byly tady shromážděny všechny svaté ženy a panovala zde veliká radost. Zde opět prosila Maria i ženy Ježíše, aby se časně ráno přece jen přeplavil přes jezero, protože komise farizeů je nad ním velmi rozhořčena. Ježíš je uklidnil, Maria ho poprosila jménem setníka Kornelia za jeho nemocného otoka, byl to velmi hodný člověk, on sám jako pohan dal z pouhé náklonnosti Židům postavit synagógu; dále ho prosila, aby uzdravil i nemocnou dceru představeného synagógy Jaira, který přebýval v jednom malém místě u Kafarna.

Když následujícího rána Ježíš s několika učedníky odcházel do domu pohanského setníka, který se nacházel na protihlehém severním návrší před Kafarnaem, vyšli mu vstříc v blízkosti domu náležejícímu Petrovi dva Židé, které již jednou k němu Kornelius vyslal. Ti znovu prosili, aby se Ježíš nad jeho služebníkem slitoval, že si to Kornelius jistě zaslouží, vždyť je přítel Židů a zbudoval jim novou synagógu a to mu musí být připočteno ke cti, že to zařídil. A protože Ježíš odpověděl, že je právě na cestě k němu, rychle vyslali napřed posla, aby Korneliovi ohlásili jeho příchod. Když došli před Kafarnaum, kráčel Ježíš hned napravo od brány cestou mezi městem a zdí vzhůru a šel kolem chatrče malomocného, která byla v hradbě a mířil dále již kousek cesty v dohledu Korneliova domu. Avšak Kornelius, jakmile dostal zprávu, že se Ježíš blíží, vyšel z domu a když spatřil Ježíše, poklekl a protože se pokládal za nehodného přijít do Ježíšovy blízkosti a sám s ním mluvit, poslal k němu rychlého posla, aby vyřídil: „Setník ti dává vzkázat: ‚Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu, řekni jenom jediné slovo a můj služebník bude zdrav.‘ Neboť i já, ačkoliv jsem

nepatrný člověk a podřízen svým velitelům, mohu přece jenom svým služebníkům říci: „Učiň to! Učiň ono!“ a oni to také vykonají, jak mnohem lehčí to musí být pro tebe přikázat svému služebníkovi, aby se uzdravil a že se tak i stane!“ Po těchto slovech Korneliova posla se Ježíš obrátil na stojící a řekl: „Vpravdě vám říkám! Mezi Izraelity jsem takovou víru nenašel! Proto vězte! Mnozí přijdou od východu i od západu a budou v nebi s Abrahámem, Izákem a Jakubem a mnohé děti království Božího, Izraelité, budou vyvrženi do nejtemnější temnoty, kde je pláč a skřípění zubů!“ A obrácen k setníkovu služebníkovi řekl: „Vrať se, a jak jsi řekl, tak ať se stane!“ A posel sdělil tato slova klečícímu setníkovi, který se sklonil až k zemi, pak povstal a spěchal domů. Nedaleko domu mu vyšel vstříc jeho služebník, zahalen pláštěm a s obvázanou hlavou. Nebyl to žádný zdejší člověk, ale jeho pleť byla žlutohnědá.

Ježíš se ihned vrátil do Kafarna, a tu, když šel kolem chatrče malomocného, tento nemocný vystoupil z chatrče, vrhl se před ním na zem a řekl: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit!“ Ježíš řekl: „Vztáhni ruku!“ – dotkl se jí a řekl: „Chci to, buď čistý!“ Tu malomocenství opadalo z muže a Ježíš mu přikázal, aby se odebral ke kněžím, kteří by ho prohlédli a přinesl pak oběť, jinak aby o tom ale nikde nemluvil. On odešel k farizejským kněžím a dal se prohlédnout, zda je uzdraven. Byli plni hněvu, prozkoumali ho velmi důkladně a museli propustit. Měli ale s ním ještě pohovor a potom ho téměř od sebe zahnali.

Ježíš pak zabočil do ulice, která vedla do středu města, kam lidé donesli mnoho nemocných a i posedlé. Ježíš uzdravoval dobře celou hodinu. Nemocní leželi ponejvíce kolem pramene, kde se nacházely chýše. Ježíš se na to odebral s více učedníky ven z města do průrvy nad Magdalou, nedaleko Damny, kde byl veřejný útulek. Zde čekala Maroni, vdova z Naimu, pohan-ka Lais z Naimu a její dvě dcery Sabia a Atalia, které obě Ježíš v Merozu na dálku osvobodil od zlého ducha. Maroni, vdova z Naimu, přišla Ježíše úpěnlivě poprosit, aby přišel k jejímu dvanáctiletému synu Marcialovi, který je tak nemocen, že se již bojí, zda ho nalezne doma mrtvého. Ježíš jí řekl, aby se klidně navrátila domů; přijde, ale kdy, to neřekl. Ona donesla do útulku dárky a ihned zase spěchala zpět domů se svým sluhou.

Cesta odsud trvala asi devět hodin. Byla to hodná, vznešená paní a dobrodinec všech chudých dětí v Naimu.

Přišel sem i Bartoloměj a dovedl s sebou i synka své ovdovělé sestry Josesse, aby byl pokřtěn. Právě tak Tomáš a s ním i Jefta, uzdravený synek setníka Achiáše z Gišaly. Achiáš přítomen nebyl, ale z Merozu došel i Jidáš Iškariotský. Lais a její obě dcery se právě v Naimu staly židovkami a daly se kněžími ode všeho uvolnit. Při tomto úkonu vykonal Ježíš něco na způsob křtu a to se sestávalo z více různých očištných obřadů. V tomto případě byly u Židů křtěny i ženy, ale u Ježíše a při křtu Janovu před letnicemi tomu tak nebylo.

V Kafarnau jsou teď přítomni všichni budoucí apoštolové mimo Matouše, velmi mnoho učedníků a příbuzných Ježíšových a hojně s ním spřízněných žen. I Maria Heli, Mariina nejstarší sestra, ve věku dobře sedmdesát let, se svým druhým manželem Obédem, přišla k Marii s jedním oslíkem a s dary. Přebývala v Jafě, malém místě, nejvýše jednu hodinu od Nazareta, kde kdysi přebýval Zebedeus a kde se narodili i jeho synové. Velmi se zaradovala, že zase vidí své syny, tři Janovy učedníky, Jakuba, Sadoka a Eliakima. Tento Jakub byl již tak stár jako Ondřej a je to tentýž, který s učedníkem Kafasem a jedním z Janů měl co činit s Pavlem v záležitosti židovské obřízky. Po Ježíšově smrti se stal knězem. Byl jedním z nejpřednějších sedmdesáti učedníků, později byl i s Jakubem Větším ve Španělsku na ostrovech, také na Kypru a i v pohanských zemích u židovských hranic. Ne on, ale Jakub Menší, syn Alfeův a Marie Kleofášovy, byl prvním biskupem v Jeruzalémě.

2. Ježíšovo uzdravování.

Proč Ježíš učil v podobenstvích

Farizeové a saduceové se rozhodli, že dnes budou v synagóze klást Ježíšovi vážný odpor a že ho formálně v předem připraveném sběhu dostanou, k čemuž si již najali lidi, a pak ho vyženou ven nebo i zajmou. Všechno se seběhlo docela jinak, Ježíš zahájil svoje učení v synagóze tím, že všechny velmi přísně oslovil jako někdo, kdo má skutečnou moc a právo takto mluvit. Hněv rozhořčených farizeů stoupal do té míry, že když právě chtěli proti Ježíšovi zaútočit, tu náhle povstal v synagóze veliký rozruch. Jeden muž z města, posedlý zlým duchem a který právě teď pro svoji zuřivost ležel pevně spoután, zatím co jeho hlídači byli v synagóze, uvolnil svoje pouta, vřít se jako šílený do synagógy, prodral se se strašlivým křikem skrze lidi, které odstrčil stranou, do míst, kde Ježíš učil a volal: „Ježíši z Nazareta! Co my máme s tebou činit? Tys přišel, abys nás učil, vždyť ty jsi Syn Boží!“ Ježíš se ale vůbec nepohnul a ani se téměř k němu neobrátil se svého vyvýšeného místa, ale pohrozil jenom po straně svou rukou a řekl klidně: „Mlč a vyjdi z něho!“ Tu se ten člověk ztišil, klesl k zemi a trhal sebou sem a tam. Satan ho opustil v podobě výrazného černého obláčku. Tento člověk byl teď bledý a mírný, padl na svoji tvář a plakal. Všichni rázem byli svědky této ohromující podívané na Ježíšovu moc. Jejich úděs přešel v šumění obdivu, farizeové pak ztratili všechnu odvahu, ano, říkali dokonce užasle jeden druhému: „Co je s tím člověkem? On poroučí duchům, že ti prchnou!“ Ježíš pak pokračoval dále ve svém učení. Uzdravený posedlý, slabý a hubený, byl doveden pak domů svými domácími a svou ženou. Po Ježíšově učení v synagóze pak k němu přišel tento uzdravený se svými blízkými, poděkoval a prosil o radu. Ježíš jej napomínal, aby ustal od svých neřestí, aby se mu nevedlo ještě hůře a vyzval ho ku pokání a ke křtu. Tento muž byl tkalcem šátků, které zhotovoval takové úzké, lehounké a bavlněné, jaké se nosívaly kolem krku. Odešel potom za svou prací zase zdravý a klidný.

Takový nečistý duch se často zmocňoval těch lidí, kteří se zcela bezuzdně oddávali svým vášním.

Po tomto výstupu ztratili farizeové všechnu odvahu Ježíše ještě tohoto dne napadnout. Chovali se zcela klidně. Ježíš učil o čtení tohoto sabatu z Mojžíše a Ozeáše, aniž by byl více rušen, až do konce, ačkoliv i nadále mluvil velmi vážně a přísně. Jeho celá bytost i slova byla dnes mnohem přísnější než obvykle. Ježíš mluvil zcela jako ten, kdo má moc. Potom odešel k Mariinu domu, kde byly shromážděny ženy a i mnoho příbuzných a učedníků.

Spočítala jsem všechny svaté ženy první obce, která byla ochotna pomáhat, a to až do Ježíšovy smrti a bylo jich sedmdesát; teď už jich je dobře sedmatřicet, které vytvářejí toto společenství. Dcery Lais z Naimu, Sabie a Atalie, byly také nakonec s těmi, kteří sídlili v Jeruzalémě.

I následujícího rána učil Ježíš nerušeně v synagóze. Farizeové si mezi sebou řekli: „Teď si s ním nemůžeme začít nic! Jeho přívrženců je mnoho. Budeme mu odporovat jenom tu a tam, chceme ale všechno hlásit do Jeruzaléma a jen čekat, až o velikonocích půjde do chrámu!“ Ale znovu se na ulicích objevilo mnoho nemocných, kteří sem z části došli již před sabatem a z části ještě dosud neuvěřili, teď ale pro rozruch způsobený uzdravením posedlého se sem dali přinést ze všech koutů města. Mnozí zde už přišli vícekrát, ale uzdraveni dosud nebyli. Byli to lidé charakterů lenivých, vratkých a vlažných, kteří se hůře obracejí než prudcí a velicí hříšníci. Magdaléna se obrátila teprve po zápase s mnoha opětnými pády zpět do starého způsobu života, pak ale s velikou silou. Samaritánka Dina rychle, Marie Sufanitka dlouhou dobu toužila, ale potom zcela náhle, všechny velké hříšnice rázně a celou silou, podobně i statečný Pavel jakoby bleskem. Jidáš zato stále kolísal a potom zašel. Proto je to také veliké, úporné zlo, které vidím, jak Ježíš podle své moudrosti vyřeší ihned, protože ti, kteří jsou jím ovládnuti jako posedlí, jsou ve svém stavu jako by bez vůle, jsou vskutku těžce nemocní svým utrpením a bolestí i ve své vůli – jako přemožení. Ostatní, kteří jsou trápeni a kteří ve svém utrpení jenom trochu málo hřeší a nemají zcela pravého ducha obrácení, ty spatřuji často, že jsou Ježíšem buď odmítnuti nebo napomenuti ku polepšení, nebo jejich utrpení je jenom zmírněno, aby jejich

duše byly více kroceny tlakem jejich pout. Ježíš může všechny uzdravit ihned, ale uzdravuje jenom ty, kteří věří a konají pokání a varuje často před opětným pádem do hříchu. Ježíš často i ty, kdo jenom churavěli, rychle uzdravil, když to bylo prospěšné jejich duši. On nepřišel, aby uzdravoval tělo, ale aby mohl uzdravovat a zachraňovat duše. Vidím tedy vždy v každém druhu nemoci božský záměr a obraz nějaké viny, ať už k ní člověk přišel vědomě nebo nevědomky, jak lpí na člověku ať už vlastní nebo cizí vinou, anebo je to určeno jako jemu přidělená hřivna zkoušky, Božího vedení nebo jeho trpělivosti, kdy on tím, že vše trpělivě snáší, má něco získat, takže nikdo nikdy vlastně zbytečně netrpí. Neboť kdo je nevinný, protože Syn Boží na sebe musel vzít hříchy světa, aby tím byly usmířeny! My jej máme ve svém kříži následovat, abychom k němu vůbec spěli. Protože i nejvyšší trpělivost a radost v utrpení a sjednocení našich bolestí s utrpením Ježíše Krista náleží k dokonalosti, pak touha po tom, abychom nemuseli trpět, je nedokonalostí. My jsme ale byli stvořeni dokonalí a měli bychom zase býti dokonale znovuzrozeni. Ale uzdravení je proto čistá, nezasloužená milost a slitování s ubohými hříšníky, kteří by spíše zasloužili nemoc a smrt, z níž náš Pán zachraňuje svou vlastní smrtí ty, kdo v něho věří a podle víry také jednají. Tak jsem spatřila, jak Ježíš dnes uzdravuje mnoho posedlých, ochrnutých, vodnatelných, nemocných dnou, němé, slepé, ženy trpící krvácením i těžce nemocné. U více lidí, kteří ještě mohli stát, jsem spatřila, jak Ježíš vícekrát přešel kolem. Byli mezi nimi takoví nemocní, kteří již častěji od něho dosáhli zmírnění, ale opět upadli bez vážného obrácení na duši i na těle zase do starých zvyků. Když Ježíš kolem nich přecházel, volali: „Pane, Pane, všechny tyto nemocné uzdravuješ, nás ale ne! Pane, slituj se! Jsem zase nemocen!“ Ježíš ale namítal: „Proč nevztahujete ruce po mně?“ A tu všichni natáhli ruce svoje k němu a říkali: „Pane, zde jsou naše ruce!“ Ježíš ale řekl: „Ano, tyto ruce vztahujete po mně, ale nemohu se chopit vašeho srdce, to stahujete nazpět a uzavíráte, neboť jste plni temnoty!“ Potom ještě dále učil a uzdravoval více těch, kteří se obrátili, ostatní obdrželi jenom zmírnění, neboť Ježíš kolem nich jenom přešel.

Odpoledne odešel Ježíš se všemi učedníky a příbuznými směrem k jezeru. Na jižní straně údolí byla zahrada určená k zába-

vám a ke koupelím, zavlažovaná potokem od Kafarnaa a zde zůstali. Tady jim byl také udělován křest.

Svatá Panna odešla také s vícero ženami, mezi nimi byla i Dina, Marie, Lais, Atalie, Sabie, Marta, aby se procházely u Bet-saidy nad domem malomocného. Tábořila tam karavana pohanů, bylo při tom i více žen z Horní Galileje. Svata Panna je utěšovala a poučovala. Ženy seděly v kruhu na návrší a Maria buď seděla, nebo procházela mezi nimi. Ony se ptaly na to i ono a Maria jim to vysvětlovala a vyprávěla mnoho o prarocích, prorocích i o Ježíšovi.

Ježíš učil jednu skupinu lidí v podobenstvích. Učedníci mu také nerozuměli a on jim to vysvětlil později, když se k nim odebral do ústraní, podobenství o rozsévání a býlí v pšenici a o nebezpečí při třídění pšenice od býlí. Byl to obzvláště Jakub Větší, který mu řekl, že nerozumí a proč přece nemluví jasněji. Ježíš řekl, že jim všechno vysvětlí, ale kvůli slabým a kvůli pohanům se nesmí Boží království jen tak snadno představovat. Když se už teď děsí před tím, že jim toto vše pro jejich mravní úpadek připadá tak těžké, tak napřed musí všechno poznat prostřednictvím zahaleného podobenství a že všechno v nich musí vzklíčit jako zaseté semeno, ve kterém je ukryt celý klas a že to všechno ve skrytu je ponecháno v zemi. Vysvětlil jim podobenství, jak se vztahuje k jejich povolání i k tomu, jak budou pracovat ve žni. Vůbec mluvil o následování a že brzy s ním všichni budou putovat a on jim všechno vysvětlí. Jakub Větší se také zeptal: „Proč chceš, Mistře, toto vysvětlit nám, kteří jsme nevědomí, abychom to pak zvěstovali? Řekni přece raději Křtíteli, který má tak velikou víru, kdo vlastně jsi a on by to mohl rozšiřovat a zvěstovat!“

Když Ježíš večer opět učil v synagóze, začali farizeové znovu, když zase trochu nabrali dechu, nakonec s ním diskutovat o tom, jak odpouští hříchy. Předhazovali mu, že v Gabaře rozmlouval s Marií Magdalénou a řekl jí, že jsou jí odpuštěny hříchy. Odkud to ví? Jak to může dělat? Toto je přece rouhání! Ježíš je přinutil k tomu, aby mlčeli. Chtěli jej vyprovokovat, aby řekl, že není člověk, ale že je Bůh. Ježíš je však v řeči zahanbil, stalo se to v předsíni v synagóze, nakonec strhli veliký pokřik a sběh, ale Ježíš se jim ztratil v zástupu, že nevěděli, kam odešel. Prošel zákoutím v zahradě k zahradám Zorobábelovým a došel

potom oklikou do domu své Matky. Zde prodlel část noci a odsud vzkázal Petrovi i ostatním učedníkům, aby ho následujícího dne znovu doprovázeli do Naimu, kde by se s ním setkali na druhé straně údolí nad Petrovým lovištěm.

I setník Kornelius a jeho sluha mu také vzkázali dotaz, co teď mají dělat. Řekl jim, aby se dali se všemi svými domácími pokřtít.

3. Vzkříšení mládence v Naimu

Cesta do Naimu vedla nad Petrovým lovištěm napříč údolím u Magdaly východně od hory, která leží nad Gabarou, potom dále údolím východně od Betulie a Gišaly. Ježíš tam mohl putovat s učedníky asi devět až deset hodin, když zavítal do jistého útulku u pastýřů, asi tři až čtyři hodiny před Naimem. Jednou překročil potok Kišon. Ježíš cestou učil mezi jiným o tom, jak by měli rozeznávat falešné učitele.

Naim je krásné město s pevnými domy a nazývá se také Enfannim. Rozprostírá se na příjemném pahorku jižně od potoku Kišon a západně proti Etoru. Jezreel leží vůči němu více jižněji, ale protože jsou zde pahorky, není je možno vidět. Naim má před sebou krásnou rovinu Esdrelon a je vzdálen od Nazaretu asi tři až čtyři hodiny. Krajina je zde nesmírně úrodná; nese obilí, ovoce, víno, vdově Maroni patří celý pahorek, plný nejkrásnější vinné révy. Ježíš doprovází asi třicet lidí. Cesta přes pahorky je zde užší a jedna skupina jde napřed, druhá pak vzadu. Ježíš je uprostřed. Bylo asi devět hodin zrána, když se přibližovali k městské bráně a u brány potkali pohřební průvod.

Zástup Židů zahalených do smutečních plášťů vycházel z brány ven. Čtyři muži nesli mezi sebou mrtvého v jakési truhle, které středem procházely příčně prostrčené tyče. Tato truhla měla podobu lidského těla, byla lehká jako pletený koš a nahoře s připevněným víkem. Ježíš prošel učedníky, kteří se podél cesty rozestoupili ve dvě řady, vstříc těm, kdo doprovázeli mrtvého a řekl: „Zůstaňte v klidu stát!“ A zatím, co položil ruku na víko, řekl: „Postavte truhlu na zem!“ Oni ji tedy na zem položili, lidé ustoupili, učedníci stáli po obou stranách. Matka s více ženami mrtvého následovala a i ony zůstaly stát, právě když vyšly z brány několik kroků od Ježíše. Byly zahaleny závoji a velice smutné. Matka stála vpředu a tiše plakala a mohla si jenom myslet: „Ach, teď již přicházíš pozdě!“ Ježíš k ní promluvil přátelsky, ale přece jenom vážně: „Ženo, neplač!“ Zármutek všech lidí okolo jej dojímal, neboť všichni ve městě vdovu velmi milovali pro její velkou dobročinnost vůči sirotkům a chudým všeho druhu. Bylo zde ale také okolo

mnoho podlých a zlých lidí a shromáždilo se i více lidí z města. Ježíš požádal o vodu a větvičku yzopu; jednomu z učedníků přinesli požadované. Ten to vše podal Ježíši, který řekl nosičům: „Otevřte máry a uvolněte plátno!“ Zatím, co to dělali, pozvedl Ježíš oči k nebi a řekl: „Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi toto všechno skryl před moudrými a chytrými a zjevil maličkým! Ano, Otče, tak se ti zalíbilo! Všechno je mi dáno od mého Otce a nikdo nezná Syna než Otec, a ten, komu by to Syn chtěl zjevit! Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi! Chci vás osvěžit! Vezměte na sebe moje jho a učte se ode mne, protože jsem tichý a pokojný srdcem, naleznete pokoj pro svoje duše, neboť moje jho netlačí a moje břemeno netíží!“ Když odstranili víko, spatřila jsem tělo zcela zavinuté do pruhů plátna, jak leží uvnitř truhlice. Teď odstranili pruhy látky, které ovíjely tělo i ruce, uvolnili trup, svinuli roušky, odhalili tvář a ruce a tak zde leželo tělo přikryté pouze pruhem látky. Ježíš pak požehnal vodu, vnořil do ní větvičku a pokropil lid okolo. Tu jsem spatřila mnoho mdlých a temných podob jako hmyz, brouky, žáby, hady a malé tmavé ptáky, jak z mnohých lidí v okolí odletělo do dálky, lidé ale byli vniternější a dojatí a všechno jako by se stalo jasnější a čistší. Nyní pokropil větvičkou jinocha a rukou nad ním udělal kříž. Tu jsem spatřila, jak z těla prchá temná černá postava v podobě obláčku. Ježíš řekl mládenci: „Povstaň!“ a ten se vsedě napřímil a rozhlížel překvapeně a zvědavě kolem sebe. Tu Ježíš pravil: „Dejte mu nějaké šaty!“ a zahalili ho tedy pláštěm. Teď se postavil a řekl: „Co to je? Jak jsem sem přišel?“ Dali mu sandály a on z truhlice vystoupil a Ježíš ho vzal za ruku a dovedl ho k jeho matce, která mu spěchala v ústrety s rozepjatýma rukama a řekl: „Zde ti vracím nazpět tvého syna, ale požaduji od něho, aby se znovu narodil a to ve křtu!“ Matka nad tím radostí byla vyvedena z míry. Údiv, bázeň naplňovala všechny, takže ani nedošlo k žádnému vzruchu, ale všichni jenom slzeli a objímali mladíka. A tak se s ním ubírali k domovu a lid zpíval chvalozpěvy. Ježíš s učedníky je následoval do domu vdovy, který byl veliký a obklopen zahradami a dvory. Vše se tlačilo, aby spatřili mladíka. Vykoupali ho, oblékli bílou suknicí a dali mu pás. Ježíši i učedníkům umyli nohy a podali jim něco k snědku a současně se v domě rozeběhlo zcela

radostné a hojné rozdávání a obdarovávání chudých, kteří se kolem domu shromáždili, aby blahopřáli. Rozdávalo se vše – šaty, šátky, obilí, chleba, beránci, ptáci i peníze. Ježíš zatím učil shromážděné zástupy lidí ve dvoře vdovina domu.

Marcialis ve svém bílém rouchu byl zcela veselý, běhal sem a tam, dopřál lidem, aby se na něj vynadávali a i on rozdával. Byl spokojený jako dítě a bylo i na pohled vše zcela veselé. Když učitelé uváděli na dvůr školní děti a on šel i k nim, tu mnohé z dětí byly velmi plaché, jako by to byl před nimi nějaký duch, on k nim přiběhl a děti před ním ustupovaly, jiné se jim zase vysmívaly a stavěly se navenek jakoby statečné, podávaly mu ruku a dívaly se pak s pocitem sebejistoty na ony bázlivé, tak jako se větší chlapci dotýkají koně nebo nějakého většího zvířete, zatímco jiné to naplňuje bázní.

V domě i ve dvorech byla také připravena hostina, které se zúčastnili všichni. Petr jako příbuzný oné vdovy – neboť to byla dcera jeho tchána – byl obzvláště veselý a ve dvoře byl jako doma a tak do jisté míry zastupoval pána domu. Ježíš se často ujímal chlapce, poučoval ho a nato chlapec to, co mu Ježíš řekl, sděloval zase v rozhovoru příbuzným, kteří tím byli dojatí. Jak ale Ježíš o něm mluvil jako o zemřelém, hovořil vždy tak, jako by ho smrt byla spoutala, smrt, která hříchem vstoupila do světa, a tak ho chtěla ve hrobě zničit, jako by on byl uzavřen slepý do temnoty a tam teprve později měl otevřít oči, kde už více není slitování, ani žádná jiná pomoc! Ale před jeho vstupem tam mu milosrdenství Boží, pamětlivé zbožnosti jeho rodičů a několika jeho předků, uvolnilo pouta, on ale teď sám se má uvolnit křtem z nemoci hříchu, aby později neupadl do strašnějšího nevolnictví. Ježíš učil o ctnostech rodičů, které v pozdějších dobách se připočítávají k dobru dětí a jak pro spravedlnost praotců Bůh až doposud vedl Izraele a šetřil ho, teď však, když je spoután a zavalen smrtí hříchu jako tento chlapec, stojící na okraji hrobu, přiblížilo se jeho milosrdenství naposled k jeho lidu. Jan Křtitel připravoval cestu a mocným hlasem volal, aby probudil srdce lidí ze smrtelného spánku, že Otec se slitovává naposledy a otevírá oči těch k životu, kteří se nechtějí zatvrzele před ním uzavřít. Porovnával tento lid v jeho slepotě s rakví, ve které ležel chlapec uzavřen a ke kterému v blízkosti hrobu – mimo brány města – vyšla vstříc spása: po-

stavil před ně tuto skutečnost: kdyby nosiči nezaslechly jeho hlas, postavili máry na zem, neotevřeli je, ovázané tělo neuvolnili a v tvrdošíjném spěchu by přešli kolem a pohřbili toho člověka těžce spoutaného smrtí zaživa, jak by to vše bývalo strašlivé! On s tím porovnával falešné učitele, farizeje, kteří odhadovali ubohý lid od života pokání, lid sešňěrovaný páskami jejich zákonů, lid, který uzavírají do truhlice svých zvyklostí a tak ho vrhají do věčného hrobu. A tak Ježíš snažně prosil a napomínal, aby lid přijal nabízené milosrdenství jeho nebeského Otce a spěchal k životu za pokáním a křtem!

Bylo pozoruhodné, že zde Ježíš žehnal posvěcenou vodou, aby zapudil zlé duchy, kteří měli určitou moc nad různými přítomnými lidmi, kteří dílem byli naplněni hněvem, dílem závistí, z části byli plni skryté radosti nad škodou druhého a domnívali se, že Ježíš ho nebude moci vůbec vzkřísit. Při vzkříšení mládence jsem spatřila, jak po požehnání vodou se zvedl malý obláček nespočetných obtížných podob hmyzu nebo jakýsi stín od těla a zmizel potom v zemi. Při oněch ostatních, které Ježíš vzkřísil z mrtvých, zavolal nazpět duši zemřelého, která oddělena od těla stála v kruhu svých provinění, potom se zastavila nad tělem a vnořila se do něj nazpět, načež vzkříšený se pozdvihl. Zde však u tohoto mládence v Naimu to vše bylo zcela jinak: duše nebyla odloučena, nevracela se nazpět; bylo to jako by se pozvedla smrt coby nějaké břemeno, které bylo zničeno, od těla pryč.

Po hostině odešel Ježíš s učedníky do krásné zahrady vdovy Maroni na jižním okraji města. Celá cesta městem byla obsazena trpícími a nemocnými lidmi, které Ježíš uzdravoval. Uvnitř města panovalo veliké hemžení. Už se stmívalo, když Ježíš došel do zahrady, kde byli přítomni: Maroni, příbuzní, domácí lidé a několik učitelů ze synagógy, mládenec i několik jiných chlapců. V zahradě bylo pár domů, určených k zábavám a před jedním krásnějším, jehož střecha stála na sloupech a vnitřní prostora se dala uzavřít postranními pohyblivými stěnami, byla ve výšce umístěna pochodeň pod palmovými stromy, která sál osvětlovala. Světlo se krásně odráželo od dlouhých palmových zelených listů a od stromů, na kterých byly plody, takže je bylo možno vidět zřetelněji a jasněji tam, kam dopadala zář pochodně, lépe než ve dne. Ježíš zpočátku učil a vyprávěl při tom, jak

obcházel, potom i v jednom z těchto domů. I se vzkříšeným mládencem často mluvil a to tak, aby to slyšeli i ostatní. V noci odešli do domu Maroni, v jehož postranních budovách měli všichni místo.

Po rozšířené zprávě, že Ježíš je přítomen v Naimu a že vzkřísil mrtvého mladíka, přišlo sem mnoho lidí a nemocných z celé krajiny a zaplnili celou ulici v dlouhých řadách před domem Maroni. Ježíš část těchto lidí uzdravil ještě téhož rána a nastolil i pokoj do mnohých domácností. Zejména k němu přicházeli ženy a ptaly se, zda by jim nemohl dát rozlukový lístek a naříkaly na svoje muže, se kterými nemohly žít. Toto všechno ale bylo lstivým útokem farizeů. Protože pro jeho zázraky byli zahnaní a zde už nic nemohli zmoci, nadále naplnění hněvem, tak ho chtěli alespoň uvést do pokušení, aby ve věcech rozvodu se dopustil něčeho proti Zákonu, aby ho potom mohli obžalovat jako učitele bludů. Ježíš ale řekl naříkajícím manželkám: „Donesete mně jednu nádobu s mlékem a jednu nádobu s vodou, pak vám chci odpovédět!“ Odešly do blízkého domu a donesly požadované. Ježíš vše slil dohromady a řekl: „Rozdělte obojí, aby to zase bylo jenom mléko a voda; potom vás chci rozloučit!“ Když nato odpovéděly, že to nesvedou, mluvil Ježíš o nerozlučitelnosti manželství a jak jenom pro zatvrzelost lidí dovolil Mojžíš rozluky; zcela rozloučení však být nemohou, protože už jsou jenom jedno tělo a i kdyby hned společně nežili, pak musí manžel živit manželku i děti a nikdo z nich se nesmí více provdat nebo oženit. Potom Ježíš s nimi odešel do domu jejich mužů a promluvil s muži o samotě, posléze zase se ženami a muži současně. Přitom obvinil obě strany, ženy ale více a usmířil je. Plakali a zůstali pak společně důvěrnější a šťastnější, než kdy před tím. Farizeové se nad tím velmi pohoršili, že jim tak jejich záměr opět nevyšel.

Ježíš tohoto rána uzdravil více slepých tak, že v ruce smísil prach se slinou a tím pak potřel jejich oči.

4. Ježíš v Meggidu. Janovi učedníci

Když Ježíš opouštěl Naim, tvořila Maroni se synem, její domácí lidé, uzdravení a mnoho dobrých lidí z města doprovod, který zpíval žalmy a nesli Ježíšovi vsťříc zelené větve. Ježíš s učedníky šel západním směrem po severním břehu potoka Kišon a měl tak kopce, které uzavíraly údolí od Nazaretu, po pravé straně. Večer došel Ježíš s učedníky na předměstí Meggida, které se rozprostírá na pohoří, po jehož západním úbočí se sestupuje do údolí Zabulon. Zde vešel do útulku a učil před ním ještě večer. Když lidé na polích spatřili, že se blíží Ježíš se svým průvodem, oblékli si šaty, které předtím při práci odložili.

Meggido leží na výšině a je poněkud zpustlé. Uprostřed města stojí zřícenina porostlá trávou, tu a tam vidíme ještě kusy oblouků. Musel to být palác králů z Kanánu (Joz 12, 21; 3 Kr 9, 15). Slyšela jsem, že v této končině pobýval Abrahám. Novější a oživenější předměstí Meggida, kam Ježíš zavítal, sestává se z jedné dlouhé řady budov na úpatí návrší, přes které vede obchodní cesta do Ptolemaidy. Proto je zde i mnoho velikých útulků a bydlí tu i celníci, kteří naslouchali Ježíšovu učení a rozhodli se pro pokání a křest. Místní farizeové se nad tím pohoršovali. Shromáždilo se zde veliké množství nemocných a neustále ještě přicházeli noví! Ježíš jim vzkázal prostřednictvím učedníků, že k nim k večeru přijde a nařídil, jak mají být připraveni a učedníci to také učinili. Před městem Meggido bylo veliké travnaté prostranství, obklopené zdmi a halami, kam donesli nemocné a roztřídili je.

Zatím procházel Ježíš s učedníky poli před městem, aby tam v podobenstvích poučoval dělníky, kteří se zabývali setbou.

Jednotliví učedníci oslovovali přitom vzdálené pracující dělníky, až Ježíš i k nim došel; nato se zase odebrali k těm, které Ježíš před tím poučoval a mnohé jim vysvětlovali, rovněž to, čemu dobře neporozuměli a vyprávěli jim i o zázracích Páně. Ježíš a učedníci učili přede všemi těmito dělníky totéž, takže jestliže se lidé spolu sešli a rozmlouvali o slyšeném, všichni znali totéž. A tak mohli posluchači, kteří řečené lépe pochopili, podat sami druhým vysvětlení. Protože tito lidé ve zdejší horské

krajině často svoji práci přerušovali, tehdy Ježíš učil o těchto přestávkách mezi prací, a to i když se dělníci posadili, aby se jídlem a nápojem osvěžili.

Zatímco Ježíš takto procházel s učedníky po místních cestách, přišli sem čtyři putující Janovi učedníci, kteří pozdravili a naslouchali jim. Na sobě měli pruhy kožešin kolem krku a kolem těla řemen. Neposlal je Jan, i když se stýkali s Janem a s jeho učedníky. Byli jakousi rozkolnou odnoží Janových učedníků, která držela pospolu s herodiány a byli sem vysláni, aby vyzvídali, co Ježíš učí o svém království. Byli mnohem přísnější a zdvořilejší než učedníci Janovi. Několik hodin nato došla druhá skupina Janových učedníků. Bylo jich dvanáct, z nich dva vyslal Jan, ostatní s nimi šli jako svědkové. Když se blížili, Ježíš se právě vracel zpět do města a oni ho následovali. Několik z nich bylo při posledních zázracích Ježíšových a doběhli nazpět k Janovi. I když Ježíš vzkřísil mládence z Naimu, spěchali Janovi učedníci ihned po jeho vzkříšení do Macherontu a řekli Janovi: „Co je to? Na čem jsme? Všechno toto jsme u něho viděli, taková slova jsme o něm slyšeli! Jeho učedníci jsou taky svobodnější než my ve věcech Zákona! Koho máme následovat? Kdo on je? Proč uzdravuje všechny, těší je a pomáhá cizím lidem? A aby vysvobodil tebe, pro to neudělá ani jediný krok!“

Jan se svými učedníky neustále trpěl nouzí. Oni se od něj nechtěli vzdalovat, sám je proto posílal k Ježíšovi tak často, aby ho dobře poznali a následovali. To jim ale bylo zatěžko, protože ve svých hlavách měli temno i o svém učednictví u Jana. Proto on sám tak často Ježíše prosil, aby přece otevřeně řekl, kdo je, aby to poznali i jeho učedníci a aby se tak se všemi lidmi obrátili. A když tedy tentokrát znovu došli se svými pochybnostmi, usmyslil si Jan, že Ježíše donutí, aby všem nahlas vyznal, že je Mesiáš, Syn Boží, a proto dva muže vyslal k němu se zcela určitými otázkami.

Ve městě odešel Ježíš ihned se svými učedníky na kulaté prostranství, kde uložili nemocné z celé krajiny. Byli mezi nimi i lidé z Nazareta, kteří jej znali, ochrnutí, slepí, němí, hluchí, nemocní všeho druhu, rovněž i více posedlých. Tito nebyli tak zuřiví jako v jiných případech, ale trpěli trhavými pohyby a měli znetvořené údy. Ježíš, když přecházel kolem, je rozkazem na dálku uzdravil. Unikla z nich temná pára, poněkud se stali

bezmocnými a když zase k sobě přišli, byli zcela proměněni. Ona pára z nich vystupovala někdy jen jemná a potom se zhusťla a soustředila, často zmizela ve vzduchu, někdy klesla a zmizela v zemi, toto se dalo i zde. Často, jestliže zlý duch od nich ustupoval jako temný stín, vidím, že nezmizí ihned, ale jako by bloudil mezi lidmi, krouží kolem a teprve potom zmizí.

Sotva Ježíš začal uzdravovat, Janovi učedníci, kteří za ním byli vysláni, s jistotou, jakoby úřední horlivostí jako nějaká komise mu zastoupili cestu a chtěli jej oslovit. Ježíš ale na ně nedbal a pokračoval ve svém uzdravování. To se jim nelíbilo, protože nevěděli – proč? Vůbec mnoho Janových učedníků bylo úzkoprských a nosili v sobě jakýsi druh závesti, protože Jan nekonal žádné zázraky, ale Ježíš ano. Jan tak ve své řeči poukazoval na Ježíše a ten mu z vězení nepomohl. Ačkoli byli jeho učením a zázraky přemoženi, nechali se zase znovu zdolat všeobecnými řečmi: Kdo tedy on je? Jeho chudí příbuzní jsou přece známí všude! Potom také zase nedokázali být chytří z výroků o jeho království. Oni žádné království neviděli, ani žádné přípravy na ně! Protože Jan, většinou lidí tak uctívany a vážený, seděl nyní ve vězení, domnívali se dokonce čas od času, že Ježíš mu nepomáhá a dovolí, aby byl tupen proto, aby rozšířil svoji vlastní slávu. Hněvala je i svoboda jeho učedníků. Pokládali to za přehnanou pokoru od Jana, že si Ježíše tolik cení a že je k němu stále posílá s prosbami, aby se projevil a veřejně prohlásil. Protože Ježíš vždy tak vyhýbavě odpovídal a oni netušili, že Jan je nechává tyto cesty konat proto, aby Ježíše poznali; pro ně toto poznání při jejich smýšlení o sobě samých bylo prostě vedle.

Zatímco Ježíš v okruhu kolem nich uzdravoval, došel k jednomu nemocnému z Nazareta, který pak začal mluvit o tom, že Ježíše zná, zda si ještě nevzpomíná na svůj pětadvacátý rok, kdy zemřel jeho dědeček a že oba často bývali spolu? Myslel tím druhého nebo třetího muže Anny. Ježíš se ale dále do hovoru nepouštěl, řekl jenom, že ho zná a přešel ihned na jeho hříchy a utrpení. A protože shledal, že je kající a má víru, uzdravil ho a napomínal, a zase odešel k dalším.

Když došel na protější stranu okruhu, vyslaní Janovi učedníci, kteří po celou tu dobu se s údivem dívali na všechny jeho zázraky, vstoupili mu do cesty ze středu tohoto okruhu tam, kde stáli a řekli: „Jan Křtitel nás k tobě vyslal a nechává se ptát,

zda jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat někoho jiného?“ Ježíš odpověděl: „Odejděte a zvěstujte Janovi, co jste spatřili a slyšeli! Slepí vidí, hluchí slyší, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni a chudým se zvěstuje Slovo Boží. Co je křivé, bude narovnáno a je blažený ten, kdo se nade mnou nepohorší!“ Potom se od nich odvrátil, oni však ihned odešli.

Ježíš nemohl o sobě jasněji promluvit, neboť kdo by mu mohl rozumět? Jeho učedníci byli dobří, prostí, ušlechtilí a zbožní lidé, ale nebyli schopni ještě takového poznání! Dilem s ním byli spřízněni a byli by se pohoršili, nebo došli až ke zvráceným myšlenkám. Lid byl zcela ještě nezralý, aby mohl uslyšet pravdu a k tomu byl Ježíš obklopen i naslouchajícími zevlouny. Ano, i mezi Janovými učedníky měli farizeové a herodiáni svoje zrůdy.

Když se Janovi učedníci vzdálili, začal Ježíš na prostranství učit. Uzdravení nemocní a množství lidu, znalci Zákona z tohoto místa, jeho učedníci a pět celníků, kteří zde přebývali, mu naslouchali. Ježíš učil ještě dlouho za svitu pochodní, až i poslední nemocní byli uzdraveni. Za výchozí bod pro svoje učení si vzal odpověď Janovým učedníkům. Mluvil o tom, jak musíme použít přijatá Boží dobrodiní, napomínal k pokání a obrácení; a protože věděl, že někteří přítomní farizeové z jeho všeobecné krátké odpovědi vyslaným Janovým učedníkům se chopili příležitosti, aby lidu řekli: „on nedrží na Jana, nechá jej zahynout, aby se sám stal slavnější“; proto obrátil svoji odpověď na otázku, kdo je on sám a na svoje učení o pokání, zatím, co on dokazoval Janovi, kterému oni přece naslouchali, co sám říká o Ježíšovi. Proč přece jenom ještě pochybovali? Co tedy hledali u Jana? On sám řekl: „Co jste potom vyšli uvidět, když jste šli k Janovi? Chtěli jste vidět třtinu, kterou zmítá vítr? Nebo jemná a nádherná roucha oblečeného člověka? Pohleďte! Lidé, kteří se krásně oblékají a změkčile žijí, jsou na královských dvorech. Co jste tedy chtěli uvidět, když jste ho hledali? Chtěli jste spatřit proroka? Ano, říkám vám, ještě více než proroka jste v něm spatřili! Toto je ten, o němž je psáno: ‚Hle, posílám svého posla před tvou tvář, aby pro tebe připravil cestu!‘ Ano, říkám vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, se nenarodil žádný větší prorok nad Jana Křtitele a přece i ten nejmenší v království Božím je větší než on. Avšak od časů Jana Křtitele království Boží trpí

násilí a ti, kdo násilí činí, jej uchvacují. Neboť všichni proroci a zákoníci až po Jana o tom prorokovali a jestliže vy to nechcete přijmout, pak právě on je Eliáš, který má přijít. Kdo má uši, aby naslouchal, ať naslouchá!”

Všichni přítomní byli velmi dojatí, zcela sjednoceni se slovy Ježíšovými a chtěli se dát pokřtít, jenom znalci Zákona reptali a zlobili se zvláště na Ježíše, protože se stýkal s celníky, kteří sem přišli. Proto Ježíš také mluvil o tom, pro co všechno lidé již o Janovi i o něm se namluvili a jak jemu předhazují, že se stýká s celníky a hříšníky.

Potom Ježíš ještě odešel do domu jednoho celníka, kde také byli přítomni i ostatní a učil tam. Byli to lidé, kteří se rozhodli, že se obrátí a půjdou ke křtu. Tento dům byl v blízkosti popisovaného prostranství, kde Ježíš uzdravoval. Jiný dům celníků byl při vstupu do města, ostatní se nacházeli dále venku.

Dabeset, kde byl Bartoloměj doma, bylo možno spatřit na prvním úseku cesty z Naimu, ve větší blízkosti směrem sem bylo ukryto na vybíhajícím návrší od Meggida. Leželo asi půldruhé hodiny západně od něho, před údolím Zabulon u Kišonu.

5. Ježíš opouští Meggido. Uzdravení malomocného

Ježíš nastoupil svoji zpáteční cestu z Meggida do Kafarna, když začaly slavnosti „nového měsíce“. Šlo s ním asi čtyřicet dva učedníků a oni čtyři podezřelí Janovi učedníci s několika celníky z Meggida, kteří se chtěli dát v Kafarnau pokřtít. Dobře postupovali a často na pěkných místech postáli nebo poseděli, neboť Ježíš celou cestu učil. Tato cesta vede do Meggida severovýchodně údolím od Nazaretu do severozápadní končiny Tábora. Ježíšovo učení bylo přípravou na brzké završení povolání a vyslání apoštolů.

Ježíš je důtklivě vybízel, aby odložili všechny pozemské starosti a aby se uvolnili ode všeho majetku. Mluvil velmi dojemně a mile; jednou utrl na cestě květinu a řekl: „Tato se o nic nestará! Pohleďte na její barvy a jemné žilkování! Byl i moudrý Šalamoun krásnějším způsobem oděn ve své nádheře?“ Tohoto podobenství užíval Ježíš nejčastěji.

Jindy Ježíš zase učil tak, že každý apoštol v tom mohl nalézt svoje vlastní zpodobnění. Ježíš také mluvil o svém království, oni by přece neměli tolik dychtit po úřadech v něm a neměli by si vše představovat tak pozemsky. Mluvil tak, protože právě to chtěli vyzvědět oni čtyři Janovi učedníci, jako tajní přívrženci herodiánů. Učedníky také napomínal, jakých lidí by se v budoucnu měli vystříhat, a popsal zejména tyto herodiány tak výrazně, že se to nedalo zaměnit. Mezi jiným řekl, že by se měli varovat jistých lidí v ovčích kožích a s dlouhými řemeny! Řekl: „Chraňte se před světáky takto ustrojenými!“ A myslil tím vyzvídající Janovy herodiánské učedníky, kteří na způsob pravých Janových učedníků nosili pruh ovčí kožešiny na způsob štóly kolem krku a přes hrud'. Měli je rozeznávat, i když se právě některému nedívali do tváře, a jestliže jim, jeho učedníkům, přetéká nad něčím srdce radostí a horlivostí a on to sdílí s těmito lidmi, pak musí právě je rozeznat podle toho, že jejich srdce se chce vyhnout všemu, takže tu i tam jednají jako zvířata a jmenoval brouka, který je uzavřen a hle-

dá kdejaký otvor k úniku. Najednou naklonil nazad jeden keř s trním a řekl: „Dívejte se, zda zde naleznete plody?“ Několik duší se tam prostoduše podívalo a Ježíš ale řekl: „Hledáme fíky na bodlácích a hrozny na trnící.“

K večeru došli k jedné řadě dvaceti domů s budovou školy na severní straně úpatí Tábora. Toto místo leželo asi půldruhé hodiny či dvě hodiny jižně od Nazareta a půl hodiny od města Tábor. Zdejší lidé byli dobromyslní a znali Ježíše již z dřívějších let, když se svými přáteli putovával v okolí Nazareta. Byli to ponejvíce pastýři a právě se zabývali pracemi mezi chýšemi pro dobytek. Sbírali bavlnu, kterou nacípávali do rohoží. Tu když spatřili, že Ježíš přichází, tak vše zanesli domů a teprve potom mu vyšli vstříc. Spatřila jsem, že svoje hrubé čepice z koží drželi v rukou; ve škole ale měli hlavy pokryté. Ježíše přijali u pramene, umyli jemu i učedníkům nohy a dali jim něco k jídlu, aby se osvěžili. Nebyla zde synagoga, ale jen jedna škola s jedním učitelem.

Toto místo bylo majetkem jednoho muže, který se svojí ženou přebýval ve větším, stranou položeném domě. Tento muž se prohřešil a byl teď malomocný. Odloučil se proto od své ženy. Tato přebývala v domě nahoře a on sám v jedné vedlejší budově. Svou nemoc neohlásil, aby nemusel trpět obtížným odloučením, přece to ale zjistili a dívali se na něj skrze prsty. V tomto místě o tom lidé věděli a proto v této ulici nepřecházeli okolo jeho domu, ačkoliv to byla obvykle užívaná cesta, ale raději chodili oklikou. Lidé o tom mluvili i před učedníky. Malomocný muž už dlouho, činně vážné pokání, velmi toužil po Ježíšově příchodu. Teď k sobě zavolal chlapce asi osmiletého, který byl jeho otrokem a sdělil mu svoje přání a pravil: „Jdi k Ježíšovi z Nazareta a dávej pozor! Jestliže se poněkud vzdálí od svých učedníků, nebo se od nich oddělí při chůzi, potom před ním padni na zem a řekni: ‚Rabbi, můj pán je nemocen a věří, že ty mu můžeš pomoci – kdybys tedy chtěl jít cestou kolem našeho domu, kterou teď lidé nechodí. Prosí tě pokorně, ty se můžeš smilovat nad jeho bídou a při cestě přejít kolem a on věří, že se jistě zdraví!‘“ Chlapec přišel k Ježíšovi a svůj úkol splnil velmi dobře. Ježíš řekl: „Řekni svému pánovi, že přijdu!“ a uchopil chlapce za ruku, zatímco mu druhou s pochvalou položil na hlavu. Toto se přihodilo, když Ježíš odcházel ze školy do

útulku. Ježíš, protože o příchodu chlapcově věděl, prozřetelně zůstal o něco pozadu za učedníky. Chlapec měl na sobě žlutavou suknicí.

Majetek svaté Anny se nalézá západně od Nazareta na návrší vzdáleném asi hodinu, mezi údolím nazaretským a údolím u Zabulonů. Od tohoto majetku vede roklina osázená stromy až k Nazaretu. Anna tak mohla přijít až k Mariinu domu, aniž by musela do města.

Následujícího rána odešel Ježíš ještě za šera se svými učedníky z útulku a protože se rozhodl, že půjde cestou kolem domu malomocného, řekli mu, že by tudy jít neměl. Ježíš ale touto cestou šel a přikázal jim, aby ho následovali. Byli plaší a báli se, mohlo se o tom totiž něco roznést i o nich až do Kafarna. Janovi učedníci kolem tohoto domu s nimi nešli.

Chlapec upozoroval, že se Ježíš blíží a ohlásil to svému pánovi. Tento došel na pěšinu, která vedla k této cestě, stál v povzdálí a volal, když se Ježíš přiblížil: „Pane! Nechoď ke mně. Chceš-li, abych byl uzdraven, pak už je mi pomoheno!“ Učedníci zůstali stát a Ježíš řekl: „Chci to!“ a šel k němu, dotkl se ho a mluvil s ním. Muž však před ním ležel na své tváři a byl čistý, jeho malomocenství opadalo. Vyprávěl Ježíši o svém stavu a ten mu řekl, že se má ke své ženě vrátit a potom se víc a více objevovat mezi lidmi. Napomínal ho i pro jeho hříchy, přikázal mu přijmout křest pokání a udělení určitých almužen. Potom se Ježíš vrátil nazpět ke svým učedníkům a mluvil s nimi o tom, že k tomu, abychom mohli pomáhat, musíme mít víru a také čisté srdce, pak se můžeme dotýkat i malomocného.

Když se uzdravený vykoupal a oblékl, odešel potom ke své ženě a vyprávěl jí o Ježíšově zázraku. Tehdy několik počouchlých lidí z tohoto místa toto všechno ohlásilo farizeům a kněžím města Táboru, kteří jako komise, která to má vyšetřit, přepadlo tohoto dobrého člověka, velmi důkladně ho prohlédli a nutili ho vypovídat o zatajené chorobě, a zda je teď skutečně uzdraven. A z nenávisti vůči Ježíšovi teď uspořádali obrovské divadlo z této okolnosti, kterou oni sami předtím, i když byla všeobecně známa, přece jenom trpěli.

Ježíš teď se svými učedníky putoval velmi rychle po celý den, jen tu a tam si trochu odpočinuli a něco pojedli. Ježíš je cestou poučoval o opouštění pozemských dober a o podo-

benství o Božím království. Řekl jim, že pro ně je dosud nemožné, aby jim vše zcela objasnil, ale ta doba přijde, kdy oni všechno pochopí. Mluvil o tom, jak se vzdát pozemské starosti o oděv a pokrm, že zde bude brzy více hladovějících než jídla a oni že mu řeknou: Odkud to vezmeme? A přece zde bude nadbytek. Mají si budovat domy a upevňovat je? A mluvil to všechno tak, jako by pomocí obětí a námah měli tyto domy v jeho království, zejména postavení a úřady, vše takto získávat. Jidáš byl velmi radostný a prostořeký a řekl přede všemi ostatními, že by už chtěl pracovat a dělat to, co má. Tu se Ježíš zastavil a pravil: „Ještě nejsme u konce, nebude tomu tak vždycky, abyste byli vždy vlídně přijati a nasyceni a k tomu měli ve všem hojnost. Přejde čas, kdy vás lidé budou pronásledovat a zapuzovat, takže nebudete mít ani přístřeší, ani chléb, ani žádné šaty a opánky!“

Oni měli by si to vše dobře promyslet a lépe připravit, aby mohli všechno opustit, neboť on s nimi má důležitější úmysly. Mluvil k nim také o dvou královstvích, která stojí proti sobě a nikdo pak nemůže sloužit dvěma pánům. Kdo chce sloužit v jeho království, musí to druhé opustit. Mluvil o farizejích a jejich družích a zmínil se o něčem jako o larvách nebo maskách, které nosí a jak vždy učili mrtvým formám a chtěli, aby je lidé pozorovali, ale že zcela zanedbávali jádro a obsah, lásku, usmíření a milosrdenství. Učil i o pravém opaku, slupka bez jádra je mrtvá a bez užitku, napřed zde musí být obsah, potom teprve Zákon, jádro musí vyrůst se slupkou. Učil je také modlitbě, jak se mají modlit o samotě a ne s vnější okázalostí a ještě i mnoho dalších podobných věcí.

Vůbec, kdykoliv s nimi putovával, poučoval je vždycky tímto způsobem a připravoval je tak, aby později lépe rozuměli tomu, co se posléze vyskytlo v jeho veřejném učení a co oni sami pak měli lidu veřejně vysvětlovat. Často učil totéž, jenom ale rozdílnými slovy a v jiném sledu. Z těch, kdo jej doprovázeli, se zvláště často ptal Jakub Větší, Juda Barsabáš a rovněž Petr. Jidáš byl často prostořeký. Ondřej je na vše již více zvyklý. Tomáš přemýšlí sám pro sebe a jakoby se přepočítává. Jan okolnosti přijímá jako dítě a s láskou. Učenější učedníci mlčí, částečně ze skromnosti, ale také proto, že ne vždycky chtějí ukázat, že Ježíši nerozumí.

Tak procházeli údolími krátce před začátkem sabatu v údolí východně od Magdaly, kde pohan Cyrinus z Dabratu a setník Achiáš z Gišaly, kteří putovali ke křtu do Kafarnaa, se setkali s Ježíšovým průvodem.

V blízkosti Kafarnaa učil Ježíš učedníky obzvláště o tom, jak by se teď již měli připravovat na svoje budoucí poslání a cvičit se v poslušnosti a jak by se na svých cestách vůbec měli chovat i k jistým lidem. Toto vše mluvil krátce před rozloučením s oněmi čtyřmi herodiánskými učedníky Janovými. Řekl: „Jestliže se vám na vaší budoucí cestě přidruží světsky smýšlející lidé, které mohou poznat podle jejich jemných zvědavých řečí a kteří se nikterak nedají odmítnout a vždy budou zpoloviny souhlasit, zpoloviny zase mírně odporovat a budou se ptát, mluvit a při tom jim bude srdce přetékat, pak se oni musí na každý způsob snažit, jak se jich zbavit, protože jsou ještě příliš slabí, dobromyslní a snadno by se mohli dát chytit do nějaké léčky těchto zevlounů.“ On se sám ale jim vyhnout nechce, aby jeho slova jasně slyšeli.

6. Ježíš učí v Kafarnau v synagóze a uzdravuje dva malomocné

Ježíš prošel pozemky setníka Zorobábela. Blížil se již začátek sabatu a proto spěchali. Zde v zahradách Zorobábelových bylo jeho milosrdenstvím dopřáno přebývat dvěma mladým znalcům Zákona, kterým bylo asi dvacet pět let a kteří prostopášností upadli do malomocenství. Zcela se zkazili a ve své bídě byli vydáni nejvyššímu opovržení. Byli zahaleni do rudých plášťů a plni vředů. Dříve se také vyskytovali v Magdalu u Magdalény a pak se zase obrátili jiným směrem, až se potom takto dostali do nejvyšší bídy. Když zde byl Ježíš posledně, styděli se vůbec k němu přijít, teď však, přesvědčení zvěstí o jeho zázracích a milosrdenství, se dali dovléci do blízkosti cesty, kudy měl Ježíš přecházet kolem a dovolávali se jeho pomoci. Ježíš spěchal kolem, ale přece řekl dvěma Zorobábelovým lidem, kteří za ním spěchali s prosbou za ony dva nešťastníky, aby je donesli do Kafarna k synagóze a až tam bude shromážděn lid, aby je umístili na poschodově vybudovanou halu, odkud by zvenku z výše mohli jemu uvnitř naslouchat. A zde by se měli modlit a vzbuzovat lítost, pokud je nezavolá. Poslové ihned spěchali nazpět a donesli tyto ubohé lidi bližší cestou, vedoucí divokou průrvou v zahradě do Kafarna a vlekli je s námanou po stupních ve zdivu vzhůru na terasu haly, kde opírajíce se u otvorů směřujících do haly synagógy sem a i pod širým nebem naslouchali Ježíšovu učení a kajícně se mohli připravovat a vyčkávat svého Spasitele.

Ježíš potom, když si umyli nohy a vytřepali svoje oděvy, došel také s učedníky do synagógy. Tu, když se přibližoval k pultu Zákona, u něhož již někdo seděl a předčítal, tento člověk povstal a přenechal Ježíšovi svoje místo. Ježíš ihned vzal svitky a začal učit o tom, jak Lában dostihl Jákoba, o jeho zápasu s andělem, o usmíření s Ezauem, o svedení Diny a potom učil něco z Ozeáše. Když Ježíš vzal svitky a četl, aniž by je odmítl, smáli se fariziové výsměšně, aby tak ukázali na jeho nezdvořilost. Byli zde z nového ukázání se Ježíše naplnění hořkostí, neboť vzkříšení naimského mládence z mrtvých bylo teď již v Kafarnau známé, stejně

jako ona čtná uzdravení v Meggidu. Napjatě čekali jenom na to, co zde Ježíš zase chce započít. Dnes byla v synagóze většina členů Ježíšovy rodiny a ženy zde byly všechny.

Když lid odcházel ze synagógy a Ježíš, učedníci a farizeové následovali, měli farizeové ještě v úmyslu, že budou s Ježíšem rozmlouvat v předsíni. Ale pro překvapení se k tomu nedostali, neboť přede dveřmi se Ježíš obrátil k hale, nad níž stáli oni dva nečistí mužové a zavolal je, aby sešli dolů. Byli ale tak naplnění bázní a zahanbeni, že pro úzkost před farizeji hned nepřišli. Ježíš jim ale přikázal v jednom jménu, které si už více zapamatují, aby přišli dolů. A tu oni ke svému velikému úžasu mohli sami po schodech sestoupit. Předdvorí bylo kvůli odcházejícím lidem osvětleno pochodněmi. Jak se farizeové rozhořčili hněvem, když rozeznali v noci ony dva ubohé pohrdané hříšníky podle jejich rudých plášťů! Ti třesouce se padli před Ježíšem na kolena. On ale na ně vložil ruku, dechl jim do tváře a řekl: „Vaše hříchy jsou vám odpuštěny!“ A vybízel je a napomínal ke zdrženlivosti a ku křtu pokáním. Přikázal jim také, aby se zřekli neřesti, že je chce učit Pravdě a Cestě. Povstali, známek jejich malomocenství však znatelně ubývalo, jejich otky se ztrácely a šupiny opadávaly. V slzách děkovali a odešli odsud společně se Zorobábelovými sluhý. Mnozí dobře smýšlející lidé se kolem nich shlukli a chválili je za jejich pokání a uzdravení.

Farizeové byli ale velice podrážděni, křičeli na Ježíše: „Uzdravuješ o sabatu! A dokonce odpouštíš hříchy! Jak tak můžeš činit! Máš zlého ducha, který ti pomáhá! Je to zuřivec! Můžeme to poznat podle toho, jak všude obíhá! Jen tady uspořádal tuto podívanou, už je zase v Naimu a probouzí mrtvé a pak hned v Meggidu a posléze opět zde! To nemůže dělat žádný správný člověk, který je při smyslech! Má mocného zlého ducha, který mu pomáhá.“ Vyjadřovali se také: „Jestliže teď Herodes skončil s Janem, tak přijde na řadu i on, jestliže se sám někam neuklidí!“ Ale Ježíš prošel jejich skupinou a šel pryč. S ním spřízněné ženy, které se k němu přidaly, plakaly a naříkaly nad hlasitou zběsilostí farizeů. Když se Ježíš vracel domů, čekaly na něho v blízkosti.

Z města odešel Ježíš cestou na severovýchod na návrší nad údolím, kde byl Mariin dům. Jsou zde keře a jeskyně, ve kterých

se Ježíš modlíval. Později došel k Mariinu domu, kde utěšil ženy, potom zase vyšel ven, aby se po celou noc modlil.

Následujícího rána se Ježíš odebral do zahrady obehnané plotem, která se nalézala v blízkosti Petrova domu, kde bylo zařízení všechno, co bylo zapotřebí ke křtům. Byly zde nádrže kulaté a vyzděné, obklopené příkopem, do kterých bylo možno vpouštět vodu z potoka, který tekł kolem. Dlouhé loubí bylo rozděleno závěsy a přenosnými stěnami do malých prostor, ve kterých se křtění převlékli a Ježíš zde měl pro svoje učení vyvýšené místo. Učedníci zde byli přítomni všichni a také asi padesát křtěnců, mezi nimi příbuzní svaté Rodiny, jeden starý muž a tři mladíci z Seforidy, chlapec, kterého Ježíš uzdravil u Seforidy a jedna zdejší stará žena, která byla posledně u Ježíše v Abezu. Dále zde byli Cyrinus z Kypru, římský setník Achiús a jeho uzdravený synáček Jefta z Gišaly, setník Kornélius a jeho uzdravený sluha s několika domácími lidmi i pár jiných pohanů z horní Galileje, Zorobábelův otrok, pět celníků z Magdaly a chlapi, mezi kterými byl Joses, Bartolomějův synovec, podobně i všichni malomocní a posedlí, kteří zde v okolí nabyli zdraví, nakonec i oba dva včera uzdravení znalci Zákona. Tito již více neměli žádné vředy, ale ve tváři byli pohublí a sešlí. Všichni křtění měli hnědé, vlněné šaty pokání a přes hlavu měli čtvercový šátek. Ježíš křtence připravoval a učil. Potom odešli do podloubí, kde si oblékli roucha ke křtu. Byla to dlouhá, široká a bílá košile. Hlavu obnaženou, šátek na ramenou a do příkopu kolem nádrže vstupovali s rukama zkříženýma na prsou. Ondřej a Saturnin křtili, Tomáš, Bartoloměj, Jan a ostatní na ně vkládali ruce a byli kmotry. Křtěnec měl obnažené plece a sklonil se opřen o opěradlo nad okraj nádrže. Jeden učedník donesl v nádobě vodu posvěcenou Ježíšem a ten, kdo křtil, nabral a třikrát ji nalil rukou na hlavu křtěnce. Tomáš byl kmotrem Jefta, Achiášova syna. Současně bylo křtěno více lidí; proto trval tento obřad až do dvou hodin odpoledne.

7. Vzkříšení dcery představeného synagógy Jaira

Když Ježíš později v Kafarnau na prostranství před synagógou uzdravil více nemocných, přišel Jairus, představený synagógy, vrhl se před Ježíšem na zem a prosil ho, aby zašel k jeho nemocné dceři, která již ležela v agonii, a aby ji uzdravil. Ježíš byl připraven, že s Jairem půjde, když ale z jeho domu došli poslové a řekli: „Tvoje dcera zemřela, nemusíš již dále Mistra obtěžovat!“ Tu Ježíš řekl Jairovi: „Neboj se a věř mi, bude ti pomoheno!“ Šli vzhůru po severní straně města tam, kde bydlel Kornelius, od jehož domu byl totiž Jairoův dům nedaleko. Když došli do jeho blízkosti, bylo už přede dveřmi i v předsíni domu vidět mnoho smutečných hostů a plačky. Ježíš vzal s sebou dovnitř jenom Petra, Jakuba Většího a Jana. Ve dvoře řekl truchlícím: „Proč naříkáte a tolik pláčete? Odejděte! Dívka nezemřela, ale jenom spí!“ A naříkající lidé se začali posměšně Ježíši vysmívat, protože věděli, že dívka je mrtvá. Ten ale řekl, aby vyšli ven a oni pak museli odejít ze dvora, který byl nato uzavřen. Ježíš vstoupil do místnosti, kde se zarmoucená matka a její služebné zaobíraly přípravou roušek pro zemřelou a on pak s otcem, matkou a se třemi učedníky šel do komůrky, kde dcera ležela. Ježíš přistoupil k mrtvé, rodiče stáli za ním a učedníci vpravo u nohou lůžka. Matka se mně vůbec nelíbila, nebudila totiž žádnou důvěru a byla chladná, otec, ten také nebyl žádným nadšeným Ježíšovým přítelem a byl takový, že si to nechtěl rozházet s farizeji a jenom úzkost a nouze jej dohnala k Ježíšovi. Jestliže Mistr toto dítě uzdraví, pak by je znovu dostal, jestliže ne, pak by to byl triumf pro farizeje! Nakonec ho přece jen k tomu pohnul sluha Korneliův a dodal mu více důvěry!

Dceruška nebyla tak veliká, a byla velmi vyhublá. Pokládala jsem ji za nanejvýš jedenáctiletou a za jednu z nejmenších v tomto věku, neboť shledáváme u židovských dvanáctiletých dívek, že jsou již dokonale vyspělé. Ležela oděna v dlouhém šatě zavinuta na svém loži, Ježíš ji svou paží poněkud nadzdvihl a dechl na ni. Tu jsem spatřila cosi obdivuhodného. Po pravé straně vedle mrtvého těla byla malá světlá postava v jasném kruhu, která,

když Ježíš na dívku dechl, se vnořila do úst dítěte jako malá lidská postavička. Ježíš spustil tělo dolů na lůžko, uchopil paže dívky a řekl: „Dívkenko, povstaň!“ Tu se vsedě vzpřímila na posteli. Ježíš ji neustále držel za ruku a ona se stále napřimovala, měla otevřené oči a vedena rukou Ježíšovou sestoupila z lože. Ježíš ji ještě stále slabou a kolísající dovedl do rukou rodičů, kteří toto celé jeho počínání sledovali zpočátku chladně a úzkostlivě, ale potom již s chvěním a třesením přihlíželi všemu a teď byli radostí celí bez sebe. Ježíš jim řekl, aby dítěti dali najíst a kolem celé věci ať nedělají žádný zbytečný rozruch a když mu otec poděkoval, vrátil se Ježíš dolů do města. Žena byla zahanbena a příliš neděkovala. Ale to vše se ihned rozneslo mezi těmi, kdo nad její smrtí naříkali, že dívka skutečně žije. Lidé Ježíšovi ustupovali s cesty, dílem se styděli, dílem se ještě někteří podlí posmívali, vcházeli do domu a viděli, že dítě skutečně žije a jí.

Na své zpáteční cestě mluvil Ježíš se svými učedníky o tomto uzdravení; tito lidé sice neměli žádnou pravou, skutečnou víru, ani žádné správné myšlení: jejich dcera však byla vzkříšena z mrtvých právě kvůli nim samým a ke cti Božího království. Toto však je nevinná smrt, musí nastat před smrtí duše. Ježíš pak šel znovu na ono prostranství ve městě, uzdravil ještě více nemocných, kteří na něj čekali a potom učil v synagóze až do skončení sabatu. Farizeové ale byli tak rozhořčení a neklidní, že by byli snadno na Ježíše vložili i svoji ruku, jen kdyby si s nimi Ježíš byl zaval. Zase s tím začínali znovu, že svoje zázraky koná pomocí čarodějnických kouzel. Ježíš ale město opustil a prošel Zorobábelovými zahradami. I učedníci se museli rozejít na všechny strany.

Ježíš zase prodlel část noci odloučen v modlitbě. Tato jeho modlitba působí, že se hříšníci obracejí a úmysly a záměry farizeů se dostávají do zmatku a tím jsou také mařeny, neboť Ježíš konal vše způsobem jako člověk, abychom jej i my mohli následovat a tak se modlil i k svému nebeskému Otci za dokonání svého úkolu. Podle našeho způsobu myšlení musíme věřit, že by jej byli farizeové napadli. Ježíš se od nich vzdálil a následujícího dne, právě o sabatu, znovu uzdravoval před synagógou a v téže i učil. Proč neodehnali nemocné? Proč nezakázali jeho učení v synagóze? Proroci i učitelé přeci měli právo od pradávna v synagóze učit, pomáhat i uzdravovat, a tak je mohli

napadat jenom za rouhání nebo bludné učení, to však nemohli zakázat. O jeho křest se nestarali vůbec a také se tam nedostavovali. Údolím neprocházela žádná zemská silnice, ta míří na hoře přes návrší u Betsaidy. Údolím probíhají pouze pěšiny rybářů a venkovanů, jdou-li k jezeru.

Marta a svaté ženy z Jeruzaléma, Dina a ostatní odešly již po Ježíšově odchodu do Naimu zase nazpět domů. Maroni se svým synem byla stále tak obklopena lidmi, kteří chtěli vzkříšeného vidět, že se museli ukrýt.

U setníka Kornelia se konala slavnost nad uzdravením jeho nemocného sluhy, velmi mnoho pohanů a obzvláště chudí také cestovali domů. Setník ihned po jeho uzdravení dal Ježíši vzkázat, že chce obětovat zápalné oběti všech druhů zvířat, ale Ježíš mu opětoval, aby raději pozval své přátele a s nimi se usmířil a ti ať přiberou svoje přátele a poučil ho, aby pozval i chudé a všechny je pohostil a osvěžil právě těmito obětními dary, neboť Bůh nemá radost ze zápalných obětí. Velmi mnoho pohanů putovalo přes Betsaidu a návrší do domu Korneliova, kde byla ona slavnost.

Ježíš byl zase znovu se svými učedníky na místě, kde se křtilo. Saturnin měl velikou radost, že mohl pokřtít své mladší bratry a strýce, kteří byli pohany. Jeho matka s nimi přišla také, ona už je Židovkou, jeho otec je již mrtev. Saturnin je potomek králů. Jeho rodiče žili v Patrasu. Jeho otec byl mrtvý, jeho nevlastní matka se dvěma dcerami a syny ještě žije. Saturnin se dozvěděl o historii s hvězdou a o Ježíšově narození prostřednictvím jistého snědého muže, který byl příslušníkem kmene jednoho ze Tří králů – byl to král tmavé pleti – a spolu s nimi konal také tuto cestu. Saturnin se s ním dostal do styku na cestách. Nato putoval do Jeruzaléma a když vystoupil Jan Křtitel, stal se jedním z jeho prvních učedníků, ale potom po Ježíšově křtu odešel s Ondřejem za ním. Jeho nevlastní matka s oběma dívkami ho následovala do Jeruzaléma. Chlapci, kteří zůstali doma se strýcem, sem teď došli. Byli bohatí. Ještě bylo pokřtěno asi dvanáct jiných lidí. Když vstoupili do okopu okolo nádrže, podkasali si svoje dlouhá roucha a při tom, když přijímali křest, se opřeli o okraj nádrže, pak odešli do loubí a oblékli si jiné šaty. Bílá dlouhá košile je křestním pláštěm. Židé se nestarají o pokřtěné pohany, jestliže neprijdou a nepožadují od kněží

obřízku, tyto pak za to nekárají. Zdá se, že jim na pohanech ani příliš nezáleží, protože jsou zcela leniví a bojí se námahy. Kornelius, který přebývá mezi nimi a dal jim postavit synagógu, bude musit ještě přijmout obřízku, chce-li s nimi jinak mít společenství.

Potom Ježíš učil u jezera nedaleko místa, kde kotvily Petrovy lodě. Putoval s učedníky přes návrší za Mariiným domem a domem Petrovým směrem k Betsaidě a pak až sem dolů. Břeh u Betsaidy je vysoký, zde se ale jenom mírně svažuje k jezeru a dá se u něj dobře přistát. Loďka Petrova i loďka Ježíšova kotví zde, ta druhá byla menší a pojmula by nejvíce patnáct mužů.

8. Ježíš učí s loďky Petrovy. Povolání Matouše

Shromáždilo se zde veliké množství pohanů, kteří byli na Korneliově oslavě. Ježíš je učil a když už byl nával příliš veliký, vstoupil s několika učedníky na svoji loďku, avšak ostatní a celníci nastoupili na loďku Petrovu. Tu Ježíš učil s loďky pohanů, kteří stáli na břehu, podobenství o rozsévání a o plevelu na poli. Po tomto učení přepluli jezero. Na loďce Petrově veslovali a ta druhá byla k ní připoutána. Učedníci se střídali ve veslování. Ježíš seděl na nejvyšším místě u stožáru, ostatní pak okolo a na okraji lodičky. Ptali se však, co to podobenství znamená a proč Ježíš mluví v podobenstvích. Vysvětlil jim to. Přistáli u břehu mezi údolím u Gerasy a Betsaidy-Julie. Cesta vedla od břehu k domům celníků, ke kterým patřili i oni čtyři, kteří byli s Ježíšem. Ježíš ale šel s učedníky cestou na břehu jezera napravo dolů, takže v určité vzdálenosti přešel kolem domu celníka Matouše. Od této cesty odbočovala postranní pěšina k Matoušově celnici, a protože se tam Ježíš obrátil, učedníci se plaše zastavili. Když Matouš, před jehož celníci se zaobírali sluho-
vé a celníci nejrůznějším zbožím, spatřil Ježíše s učedníky, jak k němu přicházejí s návrší a sestupují, styděl se a ustoupil nazpět do své chatrče. Ježíš se ale přiblížil a přes cestu ho zavolal. Tu Matouš spěšně vyšel, vrhl se před Ježíše na zem na tvář a řekl, jak se domníval, že ani není hoden, aby on s ním rozmlouval. Ježíš mu však odvětil: „Matouši, vstaň a následuj mě!“ A Matouš povstal a řekl, že s radostí všechno ihned opustí a že jej chce následovat. Teď šel s Ježíšem na cestu, kde stáli učedníci. Tito ho pozdravili a podávali mu ruce, obzvláště radostní byli Tadeáš, Šimon a Jakub Menší, vždyť skrze otce Alfea byli bratři, neboť ten před svým druhým manželstvím s dcerou Marie Kleofášovy měl se svou dřívější manželkou Matouše. Matouš chtěl, aby všichni byli jeho hosty. Ježíš mu ale řekl, že k němu přijdou zítra a pak šli ještě dále.

Matouš spěchal nazpět do svého domu, který ležel asi čtvrt hodiny od jezera na návrší u zátoky. Říčka, která vtéká od Gerasy do jezera, teče v těsné blízkosti. Od jeho domu je výhled na jezero i na pole. Matouš ihned usadil jednoho muže z lodičky

Petrovy na svoje místo, aby spravoval jeho úřad až do nejbližšího ustanovení. Byl ženatý a měl čtyři děti. Řekl radostně o štěstí, které jej potkalo, své ženě a jak on sám chce všechno opustit a Ježíše zcela následovat. V tom i ona byla nad tím naplněna radostí. Nato jí přikázal, aby na ráno připravila hostinu a sám se zabýval pozváním a potřebnými přípravami. Matouš byl téměř tak stár jako Petr a mohl být dobře otcem jeho mladšího bratra Josefa Barsabáše. Byl to mohutný muž s černými vousy i vlasy. Od doby, kdy poznal Ježíše na cestě do Sidonu, přijal Janův křest a uspořádal celý svůj život podle nejpřísnějších zásad svědomí.

Ježíš putoval přes návrší za Matoušovým domem k severu do údolí u Betsaidy-Julie, kde byl tábor karavan a putujících pohanů, které poučoval.

Následujícího dne kolem poledne se s učedníky vrátil nazpět k Matoušovu domu, kde se shromáždilo mnoho pozvaných celníků. Cestou se k němu přidalo několik farizeů a Janových učedníků, kteří ale nevstoupili do domu s ním, ale procházeli se s učedníky v zahradě kolem a řekli jim: „Jak to můžete strpět, že on tak důvěrně jedná s hříšníky a celníky?“ A tito odpověděli: „Řekněte to jemu samotnému!“ Farizeové ale odpovídali: „S takovým člověkem, který má stále pravdu, se nedá mluvit!“

Matouš však přijal Ježíše i jeho doprovod velmi láskyplně a pokorně jim umyl nohy. Jeho nevlastní bratři ho srdečně objali. Přivedl k Ježíši svoji ženu a děti. Ježíš promluvil se ženou a požehnal dětem; potom se u něj děti už více neobjevily. Často jsem se tomu divila, že děti, jestliže jim Ježíš požehnal, se pravidelně už více neobjevily. Spatřila jsem však, že Ježíš seděl a Matouš před ním klečel, on že na něj vložil ruku, požehnal mu a pronesl při tom slova poučení. Matouš byl sice původně Levi ale teď dostal jméno Matouš. Byla veliká hostina u tabule, která měla podobu kříže a konala se ve veliké hale, která byla otevřená. Ježíš zde seděl obklopen celníky, lidé stáli v prostorách mezi stoly, rozmlouvali a zase se potom posadili, když bylo u stolu nové jídlo. Přicházeli sem i lidé, kteří šli kolem, chudí pocestní, kterým učedníci darovali pokrmy. Tudy vedla jedna cesta k přivozu. Mezi tím se přiblížili farizeové k učedníkům a došlo ke slovním potyčkám, které jsou uvedeny v evangeliu svatého

Lukáše 5, 30-39. Hlavně však mluvili o postu, protože u přísně smýšlejících Židů drželi den postu nad tím, že král Joakim spálil knihy Jeremiášovy, který začínal večer a také proto, že u Židů zvláště v Judsku nebylo obvyklé, aby cestou trhali plody, což Ježíš svým učedníkům dovolil. Když jim Ježíš odpověděl, ležel u stolu s celníky, avšak učedníci, na které farizeové zaměřili svoje řeči, stáli a obcházelí kolem.

V Kafarnau je teď mnohem živěji než obvykle. Přichází sem mnoho cizinců kvůli Ježíšovi, dále poutníci i přátelé, zvláště pohané, kteří se přidávají k Zorobábelovi a Korneliovi.

9. Poslední povolání Petra, Ondřeje, Jakuba a Jana. Utišení bouře na moři

Když Ježíš následujícího rána došel k jezeru, které bylo ne- daleko od Matoušova domu – jenom čtvrt hodiny, byl Petr a Ondřej připraveni vyjet na jezero a vrhnout tam svoje sítě. Ježíš však na ně zavolal: „Pojďte a následujte mě! Chci vás učinit rybáři lidí!“ Oni ihned zanechali své práce, přistáli s lodí a vyšli na břeh. Ježíš ale šel ještě kus cesty dále po břehu k lodi Zebe- deově, který se svými syny Jakubem a Janem dával do pořádku sítě na své lodi. Ježíš zavolal na ně, aby přišli a i oni ihned vystoupili na zem. V lodi zůstal Zebedeus se služebníky.

Teď je Ježíš vyslal do pohoří s příkazem, aby pohany, kteří tam tábořili a kteří si to budou přát, pokřtili. On sám je již před- tím – včera a předevčírem – připravil. Potom ale odešel na dru- hou stranu se Saturninem a ostatními učedníky. Večer se pak zase měli sejít u Matouše. Spatřila jsem, jak jim Ježíš ukázal a rukou určil cestu. Ostatní učedníci zatím čekali nahoře na kopci a teprve až všichni byli pohromadě, dal jim příkaz, aby se vyda- li na cestu a křtili.

Ježíš již předtím rybáře formálně vyzval, aby opustili svoje povolání, ale přece s jeho svolením se tam zase znovu vraceli. Pokud oni sami neučili, nebylo to nutné, aby také neustále cho- dili s Ježíšem, ostatně i jejich plavení a stálý styk s pohanskými karavanami velmi prospíval tomu všemu, když se Ježíš zdržo- val v Kafarnau. Když po minulých velikonocích byli neustále delší domu s Ježíšem, tehdy již tu a tam učili a sami uzdravo- vali, ale ne vždycky se jim to zdařilo pro jejich nedostatek víry. Zakusili již pronásledování, neboť i v Gennabrisu byli spoutáni a předvedeni před farizeje a byli ponecháni ve vazbě. Již tehdy také přijali od Ježíše plnou moc žehnat vodu ke křtu. Tuto moc jim nepředal vkládáním rukou, ale požehnáním.

Petr se nezabýval pouze rybolovem, ale měl i polnosti a doby- tek, proto bylo pro něj těžší než pro ostatní, aby se tak ode všeho doma uvolnil. K těmto povinnostem ještě přistupoval pocit vlast-

ní nevhodnosti a jeho domnělé neschopnosti učit, to všechno mu jeho odloučení ode všeho ztěžovalo. Jeho dům v Kafarnau byl veliký, dlouhý a měl dvůr s postranními budovami, byl obklopen halami i kůlnami. Potok, který zde tekl okolo Kafarna, byl rozšířen v rozkošný rybníček, kde měli i ryby. Kolem byly travnaté plochy, kde se bílilo a kde byly rozvěšovány sítě.

Ondřej byl už delší dobu odloučen od obchodu. Jakub a Jan se až dosud také vždy vrátili nazpět ke svým rodičům.

Protože evangelia neměla zachovat nepřetržitá životní putování s učedníky, ale jenom podat jakýsi krátký výtah, proto bylo také toto vybídnutí rybářů s lodí od zamýšleného rybolovu k lovu lidí, jako i celé povolání svatého Petra, Ondřeje, Jana a Jakuba pojato jako začátek, mnohé zázraky, podobenství i učení Ježíšovo však bylo podáno až potom jako sbírka příkladů, aniž by to vše mělo nějaké určité uspořádání v čase.

Petr, Ondřej, Jakub a Jan odešli k tábořišti pohanů, kde Ondřej křtil. Z potoka byla donesena voda do nádrže, křtěníci vytvořili kruh a poklekli s rukama zkříženýma na prsou. V kruhu stáli i chlapci ve stáří tří až šesti roků. Petr držel nádobu a Ondřej je pokropil třikrát tak, že namočil ruku ve vodě, kropil jejich hlavu a pronesl křestní slova; ostatní učedníci chodili kolem nich a vkládali na ně svoje ruce. Na místo těch, kdo už byli pokřtěni, nastoupili zase noví. Byly při tom i přestávky a v nich učedníci vypravovali pro ně již běžná podobenství, mluvili o Ježíšovi, jeho učení a zázracích a vyprávěli pohanům to, co ještě neznali ze zákonů a Božích zaslíbení. Petr to uměl zvlášť horlivě vyprávět, a to i velmi živě, rovněž Jan a Jakub vyprávěli krásně. Ježíš učil v jednom údolí a byl s ním Saturnin.

Když se večer všichni opět sešli u Matoušova domu, bylo zde ještě velmi mnoho lidí, kteří se tlačili k Ježíšovi, proto vstoupil s dvanácti učedníky a se Saturninem na Petrovu loďku a poručil jim, aby jeli k Tiberiadě, tímto směrem vede plavba přes celou šíři jezera. Zdálo se, jako by si Ježíš chtěl odpočinout od návalu lidí, neboť byl velmi unaven. Tak ležel v prostředním poschodí stupňovité podlahy okolo stěžně v prostoru, ve kterém lehávali pravidelně strážníci, a usnul, tolik byl unaven. Ti, co veslovali, stáli nad ním. Z tohoto místa pro odpočinek byl volný výhled a člověk při tom ukryt, takže zezdola ho nebylo vidět. Bylo zde ticho a krásně, když odrazili od břehu. Byli už

téměř uprostřed jezera, když nastal krutý nečas. Bylo mně divné, že nebe bylo zcela černé a přece bylo možno vidět hvězdy. Nastal strašlivý vítr a vlny dorážely do loďky, plachty spustili. Často jsem také spatřila, jak rozbouřenou hladinou přelétl světlý záblesk, muselo se blýskat. Nebezpečí stále vzrůstalo, učedníci měli velikou úzkost, probudili Ježíše a řekli: „Mistře, nezáleží ti na nás? Zahyneme!“ Tu se Ježíš postavil, vyhlédl ven a řekl klidně a vážně, jako by promlouval s bouří: „Utiš se! Upokoj se!“ A tu nastalo okamžité ticho, všichni se ulekli a šeptem se ptali jeden druhého: „Kdo je to, že i vlnám může poručit!“ On je však pokáral pro jejich malou víru, že se báli a poručil jim, aby se zase vrátili do Korozaimu, tak se totiž nazývá končina u Matoušovy celnice kvůli městu Korozaim, jako ona končina u Kafarnaa až ke Gišale končinou Genezaret. Zebedeova loďka se také vrátila s nimi, další s těmi, kdo se dali převézt, plula ke Kafarnau.

S Ježíšem všehovšudy bylo asi patnáct mužů na lodi. Člověk se může divit, že ti, kdo veslovali, stáli nad místem, kde Ježíš spal a přece mohl vidět přes loďku na jezero. Vždyť vesla, opřená o vysoký okraj lodi, zasahovala až daleko ven do vody, tato vesla měla dlouhé rukojeti a veslaři stáli vysoko, proto byly také ony terasy kolem stěžně. Potom jsem spatřila Ježíše, jak jde s učedníky na návrší směrem k jihu nad údolím Korozaimu, kde se shromáždily nespočetné zástupy lidu a ještě neustále docházely další. Toto místo bylo asi jednu hodinu daleko od Korozaimu jihozápadním směrem a poněkud dále severněji od Gergesy, která ležela níže.

Tam, kde Ježíš učil, byl kamenný stolec pro učení. Toto učení bylo již několik dní předem ohlášeno, a tak mu naslouchalo určitě několik tisíc lidí. Ježíš zde také uzdravil veliké množství přítomných, slepé i ochrnuté, němé i malomocné. Když Ježíš začal učit, hlučelo a zuřilo zde mnoho posedlých, které sem dovezli. Ježíš jim ale přikázal, aby mlčeli a uložili se na zemi; a oni se položili na zem jako bázlívi psi a nehnuli se až do konce učení, kdy k nim Ježíš zašel a osvobodil je.

Z četrnách uzdravení si připomínám ono zázračné vyléčení muže se zcela uschlou paží a scvrklou zkřivenou rukou. Ježíš mu přejel po celé paži až dolů, vzal jeho ruku, narovnal mu jednotlivé prsty tím, že je jemně ohýbal a tlačil na ně. To

všechno se odehrávalo tak rychle, že člověk potřebuje čas, aby ukázal, jak to Ježíš učinil. Ruka muže se narovнала a byl v ní zase život a on jí mohl pohybovat, i když při tom byla stále ještě tenká a slabá, ale rychle se stávala silnější.

Mezi zúčastněnými bylo mnoho žen s dětmi každého věku. Ježíš dával k sobě přinášet více a více dětí, žehnal jim, procházel mezi nimi a při tom učil, takže lidé vše slyšeli. Spatřila jsem, jak Ježíš jedno dítě při učení držel na rukou a obracel se sem i tam a hovořil; a jak podobně i lidi stejně klidně a trpělivě se musí dát vést Bohem, aniž by mu odporovali. Ježíš se mnoho zabíral dětmi. Většina těchto lidí byli pohané, část z nich i Židé ze Sýrie a Desitiměstí, kteří sem přišli vedeni Ježíšovou výzvou ve velikých karavanách se svými sluhy i s dětmi a nemocnými, aby slyšeli učení, byli uzdraveni a dali se pokřtít. Ježíš jim vyšel naproti, aby sešlost lidí v Kafarnau nebyla tak veliká. Mezi nimi jsem spatřila i příbuzné oné ženy z evangelia, co trpěla krvácením, kteří se zdržovali v Kafarnau. Byl to strýc jejího zemřelého muže z Paneas, v jehož domě slavila svůj sňatek její dospělá dcera a ještě jedna žena. Mluvili s učedníky, aby je večer přepravili do Kafarna a vyptávaly se také na svoji uzdravenou příbuznou. Naslouchaly Ježíšovu učení.

Křest byl udělován po celý den stejným způsobem jako včera, takže lidé klečeli v kruhu. Spatřila jsem, že bylo také pokřtěno mnoho malých chlapců, stáli v kruhu s rukama zkříženými na hrudi. Z údolí u Korozaimu byla voda přinesena v trubicích. I při tomto učení byli farizeové z okolí, kteří zde zevlovali a oni zvrácení Janovi učedníci. Večer odešel Ježíš s učedníky do Matoušova domu. Vypravoval ještě podobenství o pokladu, který leží ukryt v cizím poli a kdo ho nalezne, ten ho nechá ležet, ihned koupí to pole a dá za ně vše. Tím poukazoval na velikou touhu pohanů, kteří na sebe strhnou Boží království. Ježíš potom ještě seděl pro veliký nával v jedné lodi a učil. Neodjel ale daleko, nýbrž vrátil se nazpět a prodlel noc v modlitbě.

Ráno přinesli učedníci Ježíšovi zvěst, že Marie Kleofášova je velmi nemocná a leží v Petrově domě před Kafarnaem a dále jeho Matka jej prosí, aby brzy přišel a jak velmi mnoho nemocných, i ze samotného Narazetu, na něho čeká. Ježíš učil a uzdravil ještě četně lidí na břehu jezera. Bylo zde zase přítomno mnoho posedlých, které Ježíš uzdravil. Množství a nával lidí je

stále větší a nedá se vyslovit, jak neúnavně Ježíš pracuje a pomáhá.

Odpoledne odplul se všemi apoštoly do Betsaidy. Matouš předal svoji celnici jednomu z loďníků, svoje povolání vykonával pouze do doby, co přijal křest Janův, velmi poctivým způsobem. I všichni ostatní celníci se stali ve svém úřadě značně poctivými a mírnými lidmi, bohatě rozdávali chudým. Jidáš je ještě dobrý, velmi zručný a ochotný ke službě ; při rozdělování vše zařídí a vypočítá. Ještě dnes se dalo převážet mnoho pohanů. Ti, kteří neputují než jen do Kafarna, zanechávají zde své velbloudy, ostatní zvířata a oslové stojí ve stájích, které jsou přivěšeny na lodích nebo jsou převáděna přes most na Jordánu nad jezerem.

Ke čtvrté hodině přišel Ježíš do Betsaidy, kde jej očekávala Maria a Maroni se svým synem, které jsou zde už asi dva dny spolu s ostatními. Ježíš něco pojedl. Synové Marie Kleofášovy odešli za svojí nemocnou matkou. Ježíš učil a uzdravoval před Ondřejovým domem ještě dlouho do noci před hustě zde shromážděným lidem.

Nával cizinců, pohanů i Židů do Kafarna je na tuto dobu nade vše pochopení veliký. V celé končině táboří značné zástupy, může se zde zdržovat dobře na patnáct tisíc cizinců. Ve všech údolích a zákoutích zdejšího okolí se volně pasou velbloudi a oslové, kteří však ohryzávají velmi mnoho pupenů na keřích a tím jim velice škodí. Proto je někteří přivazují a dávají žrádlo do jeslí ve vážce. Všude kolem jsou rozloženy tábory. Kafarnaum je od doby, co se zde Ježíš zdržuje, bohatší a větší, usadilo se tady mnoho rodin a mnozí cizinci sem pak přicházejí a přinášejí do města peníze. Hojně se zde i staví a tak dům Zorobábelův i Korneliův budou brzy souviset s městem.

Z odlehlých míst sem také lidé přinášejí vysoký počet nemocných. Vzkříšení mládence z Naimu a mnoho velikých uzdravení uvedlo všechno do pohybu, ano i ze samotného Nazareta sem mnohé donesli, ano, přemístili sem lidé i ty, kteří již byli uznáni za neuzdravitelné a zcela blízké smrti, to pro důvěru v Ježíše. Dům Petrův před městem, jeho předdvoří, přístavky a chatrče jsou jimi všechny naplněny. Byly postaveny stany a zhotovena loubí všeho druhu, pečovali i o jejich nasycení. Vdova z Naimu, která je spřízněna s Petrem a Marie Kleofášova,

která je s ním spřízněna skrze svého třetího manžela, i ty zde přebývají. Ta druhá bydlí obvykle v Káně; odsud také vzala vdovu z Naimu s jejím osmnáctiletým synem ze třetího manželství Simeona. Sem už přišla s horečkou a její nemoc se zhoršuje. Ježíš u ní ještě nebyl. Jsou zde i lidé z Řecku a zejména ze Saturninova rodného města Patrasu.

10. Poselství Jana Křtitele synagóze. Bohatý rybolov

Před sabatem došlo do Kafarnaá více Janových učedníků jím vyslaných z Macheru. Byli to učedníci vybraní z nejstarších a nejdůvěrnějších: bratři Marie Kleofášovy, Jakub, Sadok, Helia-kim, i ti byli mezi nimi. Zavolali představené a komisi farizeů před synagógu do předsíně a předali jim dlouhý úzký svitek. Byl to Janův dopis obsahující jeho přísné a jasné svědectví o Ježíšovi. Zatímco tito všichni jej četli a ohromeni sem tam mluvili, shromáždilo se mnoho lidu a poslové jim hlasitě oznámili, co Jan pronesl ve své veliké řeči v Macheru před Herodem i svými učedníky a četným lidem. Zejména, když se vrátili učedníci, které Jan vyslal za Ježíšem do Magdaly; s Ježíšovou odpovědí mu také přinesli zprávy o jeho zázracích, učení a o tom, jak jej farizeové pronásledují, podobně i různé řeči o Ježíšovi i nářky mnohých, že Ježíš nechce Jana osvobodit, tím se Jan cítil donucen ještě jednou vydat jasné svědectví o Mesiáši, protože se sám marně pokoušel, aby Ježíše svými dotazy pohnul, aby sám o sobě vydal svědectví. Dal tedy vzkázat Herodovi, že by měl dopřát jemu, aby mohl promluvit ke všem svým učedníkům i těm, kdo mu chtějí naslouchat, neboť brzy už umlkne. Herodes mu to dovolil a tak byli vpuštěni na jedno nádvoří zámku všichni jeho učedníci a mnoho lidu, král a jeho zlá žena seděli na vyvýšeném místě obklopeni mnoha vojáky. Tu Jan vyšel ze svého vězení a učil je. Herodes rád připustil, ať se tak stane, protože aby si získal lid, chtěl vzbudit dojem, že dopřává Janovi velmi mírnou vazbu. Křtitel mluvil s velkým nadšením o Ježíšovi. On sám je pouze poslán, aby mu připravoval cestu a skutečně nic jiného nezvěstoval, jenom jeho, ale tento zatvrzelý lid Ježíše uznat nechce. Zda snad všichni zapomněli, co o něm vždy učil? On sám jim to zase chce znovu a zřetelně opakovat! Neboť jeho konec již není příliš daleko. Když toto pronesl, byli všichni přítomní velmi dojatí a mnozí z jeho učedníků plakali, Herodes upadl do neklidu a rozpaků, protože na žádný pád neměl v úmyslu jej usmrтит, jeho žena se rozhořčeně přetvařovala, jak

jenom dobře uměla. Jan mluvil s velikou horlivostí dále a opakoval líčení o zázraku při Ježíšově křtu a že je skutečně milovaný Syn Boží, kterého zvěstovali proroci. Všechno, co Ježíš učí, je učení jeho Otce a to, co on koná, koná jeho Otec a nikdo nepřijde k Otci jenom skrze něho. Tak Jan mluvil dlouho, vyvrátil všechny námitky, které činili farizeové a zejména onu výtku o jeho uzdravování o sabatu. Jan řekl: Každý musí světit sabat, farizeové ho však znesvětili, protože Ježíšovo učení nenásledovali; jej, Syna toho, který jim sabat ustanovil. A ještě mnoho podobného jim řekl a zvěstoval Ježíše jako toho, mimo nějž nikdo nemůže najít spásu; kdo v něho neuvěří a jeho učení nebude následovat, ten bude zavržen. Vybízel také svoje učedníky, aby se obrátili k Ježíši a nezůstali zaslepeně u něj stát na prahu spásy, nýbrž aby sami vstoupili do chrámu.

Po této řeči jich několik vyslal s dopisem určeným synagóze v Kafarnau, ve kterém zase opakoval celé svoje svědectví, že Ježíš je Syn Boží a naplnění zaslíbení a všechno jeho konání a učení je správné a svaté a zase vyvracel všechny jejich námitky, hrozil jim soudem a napomínal je, aby od sebe nezapuzovali spásu. Prikázal také učedníkům, aby ještě druhý list přečetli lidu, ve kterém říkal totéž a znovu vše opakoval, co právě zde mluvil. Spatřila jsem teď, jak Janovi učedníci právě toto vykonávají v Kafarnau. Shromáždilo se nesmírně mnoho lidí, neboť Kafarnaum se o tom sabatu hemžilo lidmi. Byli zde i Židé ze všech končin. Naslouchali Janovým slovům o Ježíši s velkou radostí. Mnozí byli plni jásotu a oddávali se své víře s mocnou silou.

Farizeové se museli před množstvím lidu ztratit a nemohli nic podniknout, trhali pažemi, potřásali hlavou a stavěli se navenek zcela příznivě, zdůrazňovali sice svoji autoritu a řekli Janovým učedníkům, že nebudou klást Janovi překážky, jestliže nebude porušovat zákony a nebude-li rušit pokoj. Je sice obdivuhodně vyzbrojen, oni však musí dohlížet na pořádek a všechno má mít svoji míru. Jan je dobrý člověk a nemusel by se ve svém vězení vše tak dokonale dozvědět, vždyť přece vůbec tak mnoho Ježíše znal.

To již nastával sabat. Všechno se odebralo k synagóze, i Ježíš šel s učedníky. Všichni mu s nejvyšším obdivem naslouchali. Učil o tom, jak byl prodán Josef (1 M 37, 1–41) a z Amose 2, 6–3, 9 o hrozbách nad hříchy Izraele. Nikdo jej nerušil, i farizeové mu

naslouchali se skrývanou záští a s potlačovaným obdivem. Janovo svědectví, oznámené před lidem, přece jenom jimi otřáslo.

Náhle se však ozval v synagóze strašlivý řev. Lidé z Kafarnaa donesli dovnitř zuřivě posedlého, který náhle dostal záchvat a chtěl svými zuby rozsápat okolostojící. Tu se po straně k němu obrátil Ježíš a řekl: „Mlč! Vyvedte ho ven!“ A ten člověk se stal klidným, odvedli ho ven a položili v klidu před synagógu na zem – byl zcela bázlivý! Když však Ježíš ukončil svoje učení a odcházel, přistoupil přede dveřmi k tomuto člověku a zbavil jej satana. Nato se odebral Ježíš s učedníky k Petrovu domu, který se nachází naproti jezeru, protože tam bylo klidněji. V noci se Ježíš vzdálil, aby se modlil. Mezi všemi, které Ježíš uzdravil, jsem nikdy neviděla tak řečené šilence, všichni byli uzdraveni jako lidé posedlí zlými duchy.

Farizeové byli ještě pospolu a otevírali svoje nejrozumnější spisy o prorocích a jejich počínání, zvláště o Malachiášovi, o němž vlastně jen něco bylo známo, o jejich učení a putování, to všechno porovnávali s Ježíšovým učením a museli mu dát přednost a jeho dary jen obdivovat, nakonec ale přece jenom jeho učení posuzovali malicherně.

Následujícího rána Ježíš znovu učil v synagóze před velkým množstvím lidu. Marie Kleofášova však byla tak nemocná, že svatá Panna poslala k Ježíši a prosila ho o pomoc. Ježíš teď přišel do domu Petrova před městem, kde byla Marie, vdova z Naimu a synové a bratři nemocné. Obzvláště s ní měl soucit Simeon, její osmiletý synáček z třetího manželství s Jonášem, mladším bratrem Petrova tchána, který s ním býval na lodi a asi před půl rokem zemřel. Ježíš přistoupil k jejímu loži, modlil se a položil na ni ruku. Byla zcela zmalátnělá horečkou, potom ji uchopil za ruku a řekl jí, aby už více nebyla nemocná. Přikázal však, aby ji dali nazpět a tak jí přinesli misku. Musila i něco pojit. Toto přikazoval téměř všem nemocným, které uzdravil a slyšela jsem, že se to vztahovalo k Nejsvětější svátosti. Ježíš ponejvíce tento pokrm i požehnal. Radost jejích synů, obzvláště malého Simeona, byla nepopsatelná, když matka povstala a přisluhovala ostatním nemocným, neboť Ježíš ihned vyšel ven a zase začal uzdravovat mnohé nemocné v okolí domu. Zde byli výslovně pouze lidé, kteří se už dávno vzdali naděje a byli pokládáni za neuzdravitelné; byli to nejrozumnější nemocní, ano

i lidé blízcí smrti, přinesení z dále, též z Nazareta, Ježíšovi známí z doby dětství. Spatřila jsem lidi, kteří se jako mrtví zhroutili a které druzí sem před Ježíše donesli na zádech.

Přišli sem k němu i Janovi učedníci, kteří donesli onen dopis a obviňovali se, že vůči němu se tak nepřívětivě chovali. A to proto, že se neujal jejich Mistra ve vězení a řekli, jak se přísně postili, aby Boha pohnuli k tomu, aby přiměl Ježíše osvobodit jejich Mistra. Ježíš je utěšil a ještě jednou pochválil Jana jako největšího člověka. Potom mluvili s Ježíšovými učedníky, proč jenom Ježíš nekřtí sám, jejich Mistr se přece tak mocně namáhal! Učedníci odpovídali tolik jako: Jan křtil, protože on je Křtitel. Ježíš ale uzdravuje, protože on je Spasitel. Vždyť Jan také neuzdravoval.

K Ježíši přišli i znalci Zákona z Nazareta, byli velice zdvořilí a žádali ho, že by znovu měl přijít zpátky domů a zdálo se, jako by se chtěli omluvit za to, co se tam tehdy stalo. Ježíš jim odpověděl, že žádný prorok nic neznamená ve svém rodném městě. Odešel potom k synagóze a měl učení až do skončení sabatu. Když vycházel ven, uzdravil jednoho slepého.

Petrovu domácnost v jeho domě před městem vede jeho manželka, v tom druhém naproti jezeru zase jeho tchyně a nevlastní dcera. Ježíš pak odešel pryč, aby se modlil a učedníkům, kteří byli rybáři, dovolil jim odejít ke svým lodím a v noci lovit, neboť značný počet lidí potřebovalo mnoho ryb, bylo zde i neuvěřitelné množství cizinců a dále těch, kteří se chtěli přepravit přes jezero.

Učedníci, zabývající se rybolovem, lovili ryby po celou noc a ještě ráno přepravovali lidi přes jezero. Ježíš však s učedníky, kteří u něho zůstali, se zabýval rozdělováním almužen chudým, uzdraveným nemocným a ostatním potřebným cizincům. Ježíš potom učil a každému podával to, co potřeboval, vlastníma rukama a to se slovy útěchy a napomínání. Dary sestávaly se z oděvů, látek, příkrývek, byly dávány chleby i peníze. Všechno pocházelo ze zásob žen a také z darů bohatých. Učedníci nosili šaty a chleby v koších a rozdělovali je podle Ježíšových příkazů.

Později učil Ježíš u místa Petrova loviště, kolem byl nesmírný nával. Ale Petrovy i Zebedeovy lodě nestály daleko od břehu, jen byly vzdáleny od zástupu a všichni se zaměstnávali vybíráním sítí. Ježíšova loďka kotvila v blízkosti veliké lodi. Když se nával příliš zvětšil, neboť pobřežní rovina je zde úzká a za

ní se zvedá skalnaté pobřeží do výše, tu pokynul Ježíš rybářům a oni dopravili svoji loďku ke břehu. Zatím, co vše probíhalo, přiblížil se k Ježíši jeden znalec Zákona z Nazareta, který sem přišel s nemocnými, co Ježíš včera uzdravil a řekl: „Mistře, chci tě následovat všude, kamkoliv půjdeš!“ Tu mu Ježíš odpověděl: „Lišky mají svoje doupata, nebeští ptáci svoje hnízdo, Syn člověka ale nemá, kde by svoji hlavu složil!“

Tu se lodička přiblížila a Ježíš na ni vstoupil s několika učedníky. Odrazili poněkud od břehu a zdržovali se hned na tom, brzy na onom místě a Ježíš tak učil posluchače na břehu a vyprávěl více podobenství o Božím království, mezi jiným: nebeské království je podobné síti, kterou vrhají do moře a o nepříteli, který do pšenice rozsévá býlí.

Když se blížil večer, řekl Ježíš Petrovi, aby vyplul na jezero a rozhodil svoje síť k lovu. Petr však odpověděl s jakousi mrzutostí: „Dnes jsme lovili po celou noc a nic jsme nechytili, ale na tvé slovo síť rozprostřu,“ a tak vstoupili do svých loďek se sítěmi a vyjeli na jezero. Ježíš však propustil lid a pak se svojí loďkou, na které byl i Saturnin a někteří z ostatních učedníků, vyjeli za lodí Petrovou, ještě jednou jim vysvětloval podobenství a řekl, když již byli na hladině jezera, kde mají síť rozhodit. Potom ale plul se svojí loďkou okolo nich ku břehu nedaleko Matoušova pozemku.

Zatím nastala noc. Na okraji lodi, kde byla síť, hořely pochodně. Rybáři vrhali síť a pluli směrem ke Korozaimu, ale síť nemohli vytahovat. Když tu se síť při dalším jejich veslování východním směrem vynořila z hlubiny na povrch, byla tak naditá, že se tu a tam trhala. Připluli proto s malými loďkami k naplněné síti a vybírali rukama ryby do menších sítí a beden, které byly zavěšeny na lodích a volali Zebedeovu loď, která jim také odebrala jistou část ryb. Byli zcela ohromeni nad tímto rybolovem, neboť dosud nikdy takový neučinili. Petr byl zaražen a pochopil, že si až dosud Ježíše příliš nevážili, cítil, že jejich starost o ryby je docela a zcela marná, neboť když pracovali s vlastním úsilím, činili nadarmo a na jeho slovo chytily ihned mnohem více ryb, než jindy chytily za celé měsíce.

Když síti ulehčili, dopluli až úplně ke břehu, vytáhli ji na břeh a znovu se ulekli množstvím ryb. Ježíš stál na břehu a Petr zahanben se před ním vrhl na zem a řekl: „Pane, odejdi ode

mne, neboť jsem člověk hříšný!“ Ježíš ale odvětil: „Neboj se, Petře! V budoucnu budeš rybářem lidí!“ Petr však byl zcela změněn vlastní nerozhodností a nicotnou starostí o zisk. Bylo asi kolem tří až čtyř hodin zrána a začalo se rozednívat.

Potom, co učedníci uložili ryby do bezpečí, usnuli ještě na chvíli na svých lodích, Ježíš však se Saturninem a Veroničíným synem odešel východně a stoupal vzhůru na severní výběžek horského hřebene, na jehož jižním konci leží Gamala. Pahorky jsou zde porostlé keři. Ježíš poučoval Saturnina a Veroničina syna o modlitbě, potom se od nich vzdálil do samoty. Oni však odpočívali, procházeli a modlili se!

Učedníci prožili den tím, že chycené ryby ukládali. Veliká část jich byla rozdělena chudým. Všem vyprávěli svůj zážitek. Mnohé ryby prodali pohanům, jiné zavezli do Kafarnaa a Bet-saidy. Všichni teď byli pevně přesvědčeni, že jejich starost o nasycení je pošetilá, neboť jako moře ho za bouře poslechlo, tak jej poslechly i ryby a byly na jeho slovo chyceny.

K večeru dojeli opět na východní pobřeží a Ježíš s oběma učedníky plul s nimi směrem ke Kafarnau, odešel do Petrova domu před městem a uzdravil tam mnoho zcela opuštěných, nečistých nemocných, muže i ženy, a to trvalo při záři pochodní až do noci. Byli to takoví lidé, kteří sem nesměli být doneseni veřejně s ostatními nemocnými. Ježíš je zde o samotě uzdravil v noci ve dvoře Petrova domu. Byli mezi nimi lidé, kteří již mnoho let žili ode všech odděleni a byli již dosti zchátralí. Po celou noc se Ježíš modlil.

11. Horské kázání.

Uzdravení člověka trpícího dnou

Ježíš se přepravil s mnoha učedníky přes jezero a přistál hodinu severněji než stojí Matoušův dům. Velmi mnoho pohanů, uzdravených a nyní nově pokřtěných, se odebralo na horu jihovýchodně od Betsaidy-Julie, kde chtěl Ježíš učit. Tam všude byly tábory pohanů. Učedníci – rybáři se Ježíše ptali, zda se tam také mají odebrat, neboť poslední rybolov je zbavil veškeré starostlivosti o nasycení a oni jasně cítili, že vše je vloženo do jeho rukou. Ten jim však řekl, aby pokřtili ty, kteří se ještě zdržují v Kafarnau; zbytek času pak mají využít ku svému zaměstnání, právě pro veliké množství lidí v této krajině a bylo tedy nutno opatřit pro ně mnoho stravy.

Před odjezdem ještě Ježíš měl všeobecné ponaučení pro učedníky, aby pochopili celé jeho učení o osmi blahoslavenstvích, o nichž teď bude delší dobu mluvit. Řekl jim také, že oni sami mají být solí země, že jsou vyvoleni, aby druhé povzbuzovali a zachovali je čilými a proto nesmějí být bezmocní. To všechno jim obšírně vykládal s příklady a podobenstvími a potom pokračoval v cestě přes jezero.

Učedníci–rybáři a Saturnin křtili v údolí u Kafanaa. Byl pokřtěn i syn vdovy z Naimu a obdržel jméno Marcialis. Saturnin na něj vložil ruce. Ženy Ježíše k učení následovaly, zůstaly u vdovy z Naimu a účastnily se oslavy křtu jejího syna.

S Ježíšem byli i synové Josefa (synovci) z Arimatie, kteří přišli z Jeruzaléma, Natanael z Koreje a mnoho jiných učedníků, jichž se v poslední době shromáždilo v Kafarnau dobře na třicet.

Jestliže člověk přistál dole kousek pod místem, kde Jordán vtékal do jezera na jeho východní straně, musil jít východně vzhůru na návrší a pak nahore se zase musel obrátit trochu západním směrem, až k onomu místu, kde Ježíš učil. Dalo se sem jít i severně od jezera mostem vedoucím přes Jordán. Ale tudy se nedalo tak dobře na tuto horu dojít, protože tato končina byla divoká a nacházely se zde i prolákliny. Betsaida-Julia

leží ve východním zákrutu toku Jordánu do jezera a na straně vody je vysoký břeh, kudy vede okolo cesta.

Nahoře nebyl žádný stolec pro učení, ale stál zde pahorek s náspem okolo a nad ním pak stanová plátěná střecha. Směrem k západu a na jihozápad byla vyhlídka na jezero a na protější hory, bylo možno vidět i horu Tábor. Převelice lidí a především velmi mnoho pomýlených pohanů zde tábořilo, ale byli tu i Židé. Nesídlili zde všichni tak přísně rozděleni, protože byli v těsném vzájemném styku a na této straně měli právo pohané.

Ježíš nejprve učil o osmeru blahoslavenstvích a potom vykládal první: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království.“ Vykládal příklady a podobenství, mluvil o Mesiáši a zvláště o obrácení pohanů, že teď se právě naplnilo, co prorok předpověděl o útěše pohanů: všechny pohany by chtěl oslovit, neboť nastává a přichází doba útěchy pro ně (Ageus 2, 8). Teď neuzdravoval, protože nemocní byli již uzdraveni v předešlých dnech. I farizeové se přeplavili vlastní lodí a se závistí a zlobou naslouchali. Lidé si jídlo donesli s sebou a jedli v jednotlivých přestávkách. I Ježíš a učedníci měli s sebou ryby, chléb, med a malé džbánčky s jakousi šťávou nebo balzámem, z toho se vždy troška přimísila do vody.

K večeru se lidé z Kafarna, Betsaidy a ostatních blízkých míst vrátili nazpět domů, lodě je očekávaly na břehu. Ježíš a učedníci sestupovali dolů k jordánskému údolí do útulku pastýřů, kde také zůstali. Ježíš učil a nadále připravoval učedníky na jejich budoucí povolání a poslání.

Mistr zde bude čtrnáct dní učit o osmi blahoslavenstvích a mezitím oslaví sabat v Kafarnau.

Následujícího dne Ježíš pokračoval ve svém učení na hoře. Maria Kleofášova, Maroni z Naimu a ještě jiné dvě ženy byly přítomny. Když se Ježíš vracel s apoštoly a učedníky nazpět k jezeru, mluvil o jejich povolání: „Vy jste světlo světa!“ Dále o městě na hoře, o světle na svícnu a o naplnění Zákona. Potom odejel do Betsaidy a zůstal tam v Ondřejově domě.

Mezi křtěnci, které Saturnin toho dne pokřtil v Kafarnau, nacházeli se také Židé z Achaie, jejichž předkové tam uprchli v době babylónského zajetí.

Betsaida-Julie je pohanské nově vybudované město, ve kterém přebývají i Židé a tam se také nachází učená škola, kde se

probírají všechny vědy. Ježíš tam ještě nebyl, ale oni sami vycházejí za jeho učením i do Kafarna, kde také byli uzdraveni jejich nemocní. Město se rozprostírá ve zcela krásném a úzkém údolí jordánském, kde je příjemně vybudováno poněkud na výšině na východní straně půl hodiny od ústí Jordánu. Jednu hodinu severně odtud vede přes řeku zděný most. Když sestupovali s hory učení, Ježíš znovu poučoval apoštoly o jejich budoucích utrpeních a o těžkém pronásledování. Spal na Petrově lodi.

Když následujícího dne se Ježíš odebral s učedníky s hory, kde učil, do Kafarna, bylo zde shromážděno mnoho lidu, který jej přivítal. Ježíš se však odebral do domu Petrova před Kafarnaem, tento dům ležel před branou napravo do údolí. Když vešlo ve známost, že Ježíš je s učedníky ve dvoře, shromáždilo se kolem něho mnoho lidí. Přišli tam i farizeové a znalci Písma. Celý dvůr kolem otevřené haly byl plný, v hale seděl Ježíš s učedníky a znalci Písma a učil. Mluvil o Desateru přikázání a dostal se k místu, které se také vyskytuje v evangeliu v horském kázání: „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: Nezabiješ!“ – a na to navázal svoje učení o odpuštění a lásce k nepřítelům. Tu vznikl nahoře nad sálem hluk a obvyklým otvorem ve stropě byl čtyřmi muži na svém loži na dvou provazech přímo do prostřed shromáždění před Ježíše spuštěn dolů člověk, postižený dnou, za volání: „Pane, slituj se nad svým ubohým nemocným!“ Tito lidé se marně pokoušeli prodrat se s nemocným množstvím lidu ve dvoře a tak vystoupili konečně po schodech vedle domu na střechu sálu a nahoře si otevřeli otvor. Všichni hleděli na nemocného, farizeové se zlobili, připadalo jim to jako zlořád a drzost. Ježíš se však radoval nad vírou těch lidí, přistoupil k němu a řekl tomuto trpícímu nepohyblivému nemocnému: „Buď dobré mysli, synu! Tvoje hříchy jsou ti odpuštěny!“ Tato slova byla pro farizeje obzvlášť pobuřující a tak si oni zase mysli, že je to rouhání. Kdo kromě Boha může odpouštět hříchy? Ježíš viděl jejich myšlenky a řekl: „Proč máte tak zlé myšlenky ve svých srdcích? Je snažší říci tomuto dnou nemocnému člověku: Tvoje hříchy jsou ti odpuštěny, nebo mu říci: Vstaň, vezmi svoje lože a jdi!? Abyste však věděli, že Syn člověka má na zemi moc hříchy odpouštět, tak ti pravím“ – při tom se obrátil k nemocnému – „Povstaň! Vezmi své lože a jdi domů!“ Tu

před jejich očima muž povstal uzdraven, svinul svoje lože, složil nosné tyče k sobě, vzal je pod paži a na rameno a odešel doprovázen svými průvodci a přáteli za zpěvů chvály a díky pryč a všechen lid jásal radostí. Farizeové se ale odsud jednotlivě odplížili plni vzteku. Ježíš však šel, protože byl sabat, doprovázen množstvím k synagóze.

12. Jairus a jeho dcera, která se navrátila do dřívějšího stavu. Uzdravení krvácením trpící ženy, dvou slepců a jednoho farizea

I představený Jairus byl v synagóze, stál velmi zarmoucený a naplněn výčitkami. Jeho dcera byla zase blízka smrti a to smrti nebezpečné: neboť to byl trest za hříchy jejích rodičů i jejích vlastních. Již o minulém sabatu ji opět sklátila horečka. Matka i její sestra a matka Jairova, která s nimi v té době společně přebývala, všechna minulá uzdravení Ježíšem společně přijaly velmi chladně a lehkomylně, aniž by poděkovaly a natož aby změnily svoje smýšlení a Jairus, lenivý a upadající do svých starých chyb a zaujatý příliš svojí krásnou a ješitnou ženou, dal všemu průběh podle její vůle. V jeho domě vládlo marnivé ženské hospodaření a počínání, ženy se zdobily podle nejnovější pohanské módy. Když se dívka uzdravila, ženy se posmívaly a hanlivě mluvily i s ní samotnou o Ježíši a ona s nimi souhlasila. Dívka byla tehdy ještě zcela ve své nevině – to bylo kdysi – ale teď už taková nebyla. Upadla do horečky a měla nesmírně vysokou teplotu a žízeň a v posledním týdnu neustále blouznila. Teď opět byla blízko smrti. Rodiče v tom jasně cítili trest za svoji lehkomylnost, ale nechtěli to přiznat. Nyní byla matka tak zahanbena a otřesena, že řekla Jairovi: „Slituje se Ježíš ještě jednou nad námi?“ A uložila manželovi, aby poznovu Ježíše úpěnlivě poprosil! Jairus se ale styděl před něj předstoupit a proto čekal až po setmění o sabatu, neboť měl víru, že mu Ježíš může znovu pomoci v každou dobu, bude-li chtít. Styděl se také přijít za dne před lidmi a ještě jednou poprosit o pomoc.

Když Ježíš vyšel ze synagógy, byl kolem něho veliký nával. Bylo zde mnoho nemocných a lidí, kteří se k němu chtěli dostat. Ježíš se blížil a tu se zarmoucený otec před něj vrhl na zem a prosil ho, aby se ještě jednou nad jeho dcerou, kterou opustil teď již umírající, slitoval. Ježíš mu přislíbil, že s ním půjde. Kdo-si však přišel z Jairova domu a hledal ho, protože už tak dlouho byl pryč a jeho žena se domnívala, že Ježíš přijít nechce. Posel

mu vyřídil, že jeho dcera je již mrtvá. Ježíš ale k němu pro útěchu promluvil – jenom aby důvěřoval. Bylo již tma a kolem Ježíše byl stále velký nával. Třeba ženu trpící krvácením sem doprovodily její přítelkyně z chudiny. Přebývala nedaleko synagógy. Ženy, které nebyly v takové míře nemocné jako ona, byly uzdraveny v poledne, když se Ježíš převážel a ony se v návalu lidí dotkly Ježíšova roucha, a jak s ní mluvily, potom se i v ní probudila živá víra. Doufala, že při stmívání, ztracena mezi lidmi, kteří s Ježíšem opouštěli synagógu, se jej bude moci nepozorovaně dotknout. Ježíš věděl o jejích myšlenkách a tak zpomaloval svoje kroky. Tu se ona dostala do jeho blízkosti, i její dcera s Leou a strýcem jejího muže byly nablízku. Sedla si do dřepu na kolena, opřela se vpředu o svoji ruku a druhou se dotkla lemu jeho roucha, skrze tlačící se množství lidu. Okamžitě ucítila, že je uzdravena. Ježíš se ale zastavil, rozhlédl se k učedníkům a řekl: „Kdo se mne dotkl?“ Tu odpověděl Petr: „Ty se ptáš, kdo se tě dotkl? Lid se na tebe tlačí a tísní tě, jak vidíš!“ Ježíš ale řekl: „Někdo se mě dotkl! Neboť dobře cítím, že ze mne vyšla jistá síla.“ Tu se rozhlédl kolem a zatím co se u něj dělal prostor, žena se už nemohla ukrýt, zcela váhavě se k němu blížila a s bázní se před ním vrhla na zem a řekla přede vším lidem, že ona to učinila, neboť dlouho trpěla svojí nemocí a protože věřila, že tímto dotekem bude uzdravena; tak prosila Ježíše, aby jí odpustil. Tu jí Ježíš řekl: „Utiš se, dcero moje. Tvoje víra tě zachránila. Jdi nyní v pokoji a buď zbavena svých bolestí!“ A ona se svými odsud odešla.

Je to teď třicátnice, velmi hubená a jmenuje se Enue. Její zesnulý muž byl Žid. Má jenom jednu dceru, která je vychovávána u svého strýce, který sem teď s touto dcerou přišel ke křtu, současně s jednou její švagrovou, která se jmenuje Lea a její muž je mezi farizeji, Ježíšovými nepřáteli. Enue ve svém vdovském stavu chtěla uzavřít jedno spojení, které se ale jejím příbuzným zdálo ubohé a proto mu odporovali.

Ježíš teď šel rychlejšími kroky s Jairem do jeho domu. Petr, Jakub, Jan, Saturnin a Matouš byli s ním. V předsíni zase stáli naříkající a plačící lidé, už se ale neposmívali. Ježíš tentokrát neřekl: „Jenom spí,“ a prošel mezi lidmi. Matka Jairova, jeho žena a její sestra mu vyšly vstříc s pláčem a vzlykáním, oděny ve smuteční roucha a zahaleny závoji. Ježíš zanechal Saturnina

a Matouše u lidí v předsíni a šel s Petrem, Jakubem a Janem s otcem, matkou a babičkou dovnitř, kde ležela mrtvá. Byla to jiná místnost nežli poprvé, protože tehdy ležela v malé místnosti. Teď ležela v místnosti za ohništěm. Ježíš dal utrhnout v zahradě větvíčku a nechal si podat pohár s vodou, kterou požehnal. Mrtvá zde ležela ztuhlá a nevyhlížela tak příjemně jako posledně. Tehdy jsem spatřila její duši ve světlém kruhu těsně po boku jejího těla, teď jsem ji neviděla. Posledně řekl Ježíš: „Spí!“ Teď neřekl nic. Byla skutečně mrtvá. Pomocí oné malé větvíčky ji pokropil svěcenou vodou, vzal ji za ruku a řekl: „Dívkenko, pravím ti, vstaň!“ Když se modlil, spatřila jsem její duši, jak se přibližuje v jakési temné kouli k jejím ústům a je do nich vtažena. Otevřela oči, sledovala pohyb Ježíšovy ruky, vztyčila se a sestoupila se svého lože. Ježíš se obrátil k jejím rodičům, kteří ji přijali s úpornými slzami a vzlykáním a klesli k Ježíšovým nohám. On však řekl, že by jí měli přinést něco k jídlu, a to hrozny a chléb. Tak se i stalo. Jedla a mluvila. Ježíš vážně rodiče napomínal, aby vděčně přijali Boží milosrdenství, zcela zanechali marnivostí a světáctví a následovali ohlášené pokání, i jejich dítě, které se znovu navrátilo k životu, aby už dále nevychovávali pro smrt! Ježíš jim vytkl celé jejich jednání a rovněž lehkomyšlné přijetí první milosti s tím, jak po jejím přijetí jednali a právě v této krátké době dívka šla vstříc mnohem těžší smrti, a to zejména smrti duše.

I dívka byla velmi dojata a plakala. Ježíš jí napomínal před žádostí oči a hříchem a řekl jí, aby něco z hroznů a chleba pojedla, aby jí požehnal a napříště už nesmí žít již více tělesně, ale že má být živa z chleba života Slova Božího, má činit pokání, modlit se a konat bohumilé skutky. Rodiče byli zcela dojata i proměnění, muž slíbil, že se ode všeho uvolní a že se bude řídit jeho příkazy. I manželka a všichni ostatní, kteří teď vstoupili dovnitř, slíbili, že se polepší, plakali a děkovali Ježíši. Jairos zcela změněn ihned rozdal veliký díl svého majetku chudým. Dcera se jmenovala Salome.

Protože se před domem sešlo množství lidu, řekl Ježíš Jairovi, aby o tom všem nezpůsobil žádný nadbytečný rozruch a nedal tak důvod k přílišnému mluvení. Toto Ježíš říkal všem uzdraveným často a to sice z nejrůznějších důvodů. Ponejvíce se stávalo, že mnoho zbytečného mluvení a chlubení o milosti

zničilo v jejich duši rozjímání a dojetí z rozjímání o Božím milosrdenství. Ježíš si přál, aby uzdravení zvroucněli, mysleli na polepšení, a ne aby jenom pobíhali kolem a rozveselovali se z nově navraceného života, protože tím by zase snadněji upadli do hříchu. Často se také stávalo, že učedníci byli upozorněni a snažili se zabránit všemu pošetilému oslavování a aby všichni dokonali dobro jedině z lásky a pro Boha. Občas se tak dělo, aby nebylo přilákáno množství zvědavců a lidí, kteří by potom rušili a nebývali zase další nemocní, kteří by k Ježíši nepřicházeli z vnitřních pohnutek víry. Mnozí přicházeli, jenom aby zvedli a tak zase upadali znovu do starého hříchu a i nemoci, jak tomu bylo v případě Jairovy dcerky.

Ježíš teď odešel s pěti učedníky zadní částí Jairova domu pryč, aby se tak vyhnul lidem přede dveřmi. První uzdravení se odehrálo v Jairově domě za denního světla, dnešní po sabatu za svitu lamp. Jairov dům se nachází na severní straně města, Ježíš teď však šel na severozápadní okraj města proti hradbě. I tam jej však vyslídilo několik slepých se svými průvodci. Vypadalo to téměř tak, jako by jej cítili, neboť ho následovali a volali za ním: „Ježíši, Synu Davidův, slituj se nad námi!“ Ježíš ale vešel do obydlí jednoho známého muže, jehož dům byl vestavěn do valu města a na druhé straně měl východ z města ven. Učedníci tudy často vcházeli. Tento muž byl strážcem v této části města. Slepci Ježíše následovali i do domu a úpěnlivě prosili: „Smiluj se nad námi, Synu Davidův!“ Tu se k nim Ježíš obrátil a řekl: „Věříte, že vám to mohu učinit?“ a oni odpověděli: „Ano, Pane!“ Tu Ježíš vyňal z mošny lahvičku s balzámem nebo olejem a nalil z ní do malé misky a přidal do toho trochu prachu, namočil palec a ukazovák pravé ruky, dotkl se očí slepých a řekl: „Staň se vám podle vaší vůle!“ Tu se jejich oči otevřely a viděli, padli na kolena a děkovali. Ježíš řekl i jim, aby s tím nedělali žádný povyk. Právil také, aby ho lidé zde nepronásledovali, a tím se farizeové ještě více nerozhořčovali. Volání slepců, když Ježíše následovali, však již prozradilo jeho přítomnost v této končině a oni sami ihned po celou cestu vypravovali o svém štěstí. A tak lidé přicházeli znovu.

Lidi z končiny u Seforidy, vzdálení příbuzní svaté Anny, sem donesli člověka posedlého němým duchem. Spoutali mu ruce a tak ho vedli a tahali na provazech upevněných kolem těla, neboť

byl značně zuřivý a mohl i velmi ublížit. Tento muž byl jedním z farizeů, kteří byli v komisi, vyzvídající vše o Ježíši, jmenoval se Joas a byl jednou s těmi, s nimiž rozmlouval Ježíš v samotě ležící škole mezi Seforidou a Nazaretem. Satan se jej zmocnil před čtrnácti dny, kdy se Ježíš vrátil z Naimu. Protože výslovně proti svému přesvědčení z pouhé snahy zavděčit se ostatním farizeům souhlasil s jejich urážením Ježíše, musel být posednut satanem. Běhal po okolní krajině jako zuřivý. Ježíš s ním rozmlouval o rozluce manželství. Vězel v těžkých hříších. Když sem přišel, vyřítil se na Ježíše. Ten ale pokynul rukou a poručil satanovi, aby ho opustil. Tu sebou tento muž trhl a z jeho úst vystoupila černá pára. Klesl před Ježíšem na kolena, vyznal svoje hříchy a prosil za odpuštění. Ježíš mu odpustil a uložil pokání sestávající z řady postních dnů a almužen; musel se po určitou dobu zcela zřít více druhů pokrmů, např. česneku, který Židé často užívají. Nad tím povstal mezi lidem velký úžas, neboť lidé pokládali za velmi těžké vypudit z němého člověka zlého ducha. Sami farizeové si již s ním dali velkou práci. Kdyby sem tohoto člověka nedovedli jejich lidé, farizeové by ho nikdy před Ježíše nepustili. Byli proto teď velmi rozhořčeni, že právě jeden z jejich středu přijal pomoc od Ježíše a veřejně přiznal svoje hříchy, na nichž i oni měli podíl. Když pak tento člověk odešel, rozšířila se tato zvěst o jeho zachránění po celém Kafarnau, lidé říkali, že takový div je v Izraeli neslýchaný. Farizeové ale zuřili a říkali: „Vyhání zlé duchy pomocí jejich knížete!“

Ježíš teď vyšel zadními dveřmi domu ven z města i s učedníky a obešel západní stranu města až k domu Petrovu před městem, kde také strávil noc.

V tyto dny opakoval Ježíš před učedníky svoje svědectví o Janu Křtiteli, že je čistý jako anděl, nikdy nic nečistého nevstoupilo do jeho úst, ani jediný hřích nebo nepravda nevyšla z jeho úst. Když se jej otázali, zda křest Janův bude ještě dlouho zachován, řekl Ježíš, že zemře, až jeho čas přijde, ale že tento čas už není daleko. Učedníci se nad tím velice zarmoutili.

13. Uzdravení muže s uschlou rukou. Blažený život, který tebe nosil!

Když Ježíš odcházel ze synagógy, aby učil, usmyslili si farizeové jednu zlou věc. V zákoutí synagógy byl muž s uschlou rukou, který se neodvážil předstoupit před Ježíše a teď, když zde byli i farizeové, měl natož strach i před nimi. Farizeové předhazovali Ježíši, jak se mohl sejít s takovým celníkem jako byl Matouš – Ježíš jim odpověděl, že přišel utěšit a obrátit hříšníky a tak nepotřebuje žádné farizeje za učedníky. Oni mu teď výsměšně řekli: „Mistře, tady je ještě jeden, chceš-li snad ještě i jej uzdravit!“ Tu Ježíš zavolal tohoto člověka s uschlou rukou a pravil, aby přistoupil blíž, postavil se doprostřed a řekl mu: „Tvoje hříchy jsou ti odpuštěny!“ Farizeové ale tímto mužem pohrdali, protože neměl žádnou dobrou pověst a řekli: „Jeho uschlá ruka mu stejně nezabránila hřešit!“ Teď Ježíš tuto uschlou ruku uchopil, narovnal její prsty a řekl: „Užívej této ruky!“ Tu muž ruku natáhl, byl uzdraven a s díkyčiněním odcházel. Ježíš tohoto člověka omilostnil kvůli posměchu farizeů, vyjádřil tak svůj soucit a nazval jej dobrosrdečným člověkem. Farizeové byli tím zcela zahanbeni a plni jedu. Ježíše nazvali hanobitelem sabatu, kterého by měli obžalovat a odcházeli odtud. V blízkosti synagógy byli i herodiáni a tito společně s nimi přemýšleli, jak by jej mohli v Jeruzalémě o slavnosti pronásledovat.

Když nato Ježíš mluvil v Petrově domě k lidu, byla mezi ženami přítomna i Lea, švagrová uzdravené Enue, trpící krvácením. Její manžel byl farizej a úporný Ježíšův nepřítel, sama ale byla jím dojata. Spatřila jsem zpočátku, jak v klidu a s duší naplněnou těžkým zármutkem mění svoje místo tu a tam mezi lidem, jako by někoho hledala, ale byla to jenom touha, která jí poháněla, aby hlasitě vyznala svoji úctu k Ježíšovi. Tu se blížila Matka Ježíšova doprovázena více ženami, byla to Marta, Zuzana z Jeruzaléma, Samaritánka Dina a Zuzana Alfeova, dcera Marie Kleofášovy a sestra apoštolů. Bylo jí dobře již třicet let a měla velké děti, její manžel žil v Nazaretě, odkud ji ženy sem

přivedly s sebou. Zuzana Kleofášova se chtěla přidat ke společenství žen, které byly ochotny pomáhat. Maria a tyto ženy se stoupily do dvora kolem haly, kde Ježíš učil. Ten předhazoval ve svém učení farizeům jejich záludnosti a nečesti a protože to zanesl do učení o osmi blahoslavenstvích, řekl právě: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou!“ A tu Lea, když spatřila, jak právě přichází Maria, nemohla se již více ovládnout a zvolala jakoby plná radosti a jí opita uprostřed lidu: „Blahoslavený, – tak jsem tomu určitě rozuměla –, blahoslavený život, který tebe nosil a prsy, které tě kojily!“ Tu se Ježíš na ni klidně podíval a řekl: „Ano, více jsou blahoslavení, kdo slovo Boží slyší a je zachovávají!“ A pokračoval ve svém učení dál. Lea se však přiblížila k Marii, pozdravila ji a mluvila o uzdravení Enue a jak se sama rozhodla, že všechen svůj majetek věnuje obci, Maria by měla svého Syna poprosit, aby obrátil i jejího manžela. Byl to farizej v Pancasu. Maria s ní rozmlouvala zcela tiše, ona nevěděla nic o jejím zvolání a odešla pak pryč se ženami.

Maria byla nepopsatelně laskavá. Ježíš ji nikdy před ostatními lidmi nevyznamenával, jenom s ní jednal s úctou. Ona si nic s nikým nezačínala, jenom s nemocnými a nevědomými, jevila se vždy pokorná a nepopsatelně tichá a prostá. Všichni, ba dokonce i Ježíšovi nepřátelé, ji ctili a přece ona nevyhledávala nikoho a je tichá a osamocená.

Potom Ježíš prodléval na Petrově pozemku u moře, kde učil veliké množství lidu dle podobenství o Božím království. Kázal také ze své lodičky na moři. Když znalec Zákona z Nazareta jménem Saraseth mu nabídl, že jej bude všude následovat, řekl Ježíš i jemu „lišky mají svoje doupata“ atd. Tento muž byl budoucím manželem Jairovy Salome a po Ježíšově smrti se oba dva přidali k obci.

Mimo tohoto znalce Zákona přišli ještě dva jiní, kteří po určité době chodili společně s Ježíšem jako učedníci. Jeden z nich řekl Ježíšovi, zda snad již konečně nechce začít s tím, aby se ujal království, že již hojně dokázal svoje poslání, zda přece sám nechce zasednout na stolci Davidově? Když jej Ježíš patřičně napomenul a přikázal mu, aby ho následoval, řekl, že se chce napřed jít do domu rozloučit. Tu Ježíš odpověděl: „Kdo dává ruku na pluh,“ atd. Třetí, kdo přišel k Ježíši ze Seforidy, řekl,

že by chtěl pohřbít svého otce. Tu Ježíš odpověděl: „Nech ať mrtví pochovávají svoje mrtvé!“ Toto vše ale mělo jiný smysl, neboť jeho otec nezemřel, byl to smysl mluvy pro rozdělení majetku a zaopatření otce.

Noc strávil Ježíš na hoře u Korozaimu s několika učedníky v modlitbě pod stanem. Ráno došli ke kázání na hoře i ostatní učedníci. Ježíš vykládal čtvrté blahoslavenství z místa u Izaiáše: „Hle, můj služebník, které jsem vyvolil, můj milovaný, v němž má zalíbení moje duše! Svého Ducha chci na něj vložit a on zvěstuje soud mému domu!“ Bylo zde nesmírně mnoho lidí a i zástup římských vojáků z nejrůznějších posádek v této končině. Byli sem vysláni, aby naslouchali Ježíšovu učení, aby jej pozorovali a podali zprávu o Prorokovi v Judeji, protože tato země byla pod mocí Říma, z Říma zase zaslali dotaz zdejšími veliteli, zda tito teď sem vyslali svoje lidi. Bylo zde na sto vojáků. Stáli tam, kde mohli vše dobře vidět a slyšet.

Po učení se Ježíš s učedníky odebral dolů do údolí jižně od tohoto kopce, kde byl pramen a kde ženy, které pomáhaly, donesly chléb a ryby. Množství lidí tábořilo na úbočí hory, mnozí z nich byli bez zásob a vyslali jednotlivce k učedníkům a prosili je o jídlo. Chleby a ryby stály v koších na jedné terase. Ježíš koše požehnal a rozděloval s učedníky všem, kdo prosili. Zdálo se, že pro toto celé množství to zdaleka nestačí, ale všichni dostali tolik, kolik potřebovali. Slyšela jsem, jak lidé říkali: „V jeho rukou se vše rozmnožuje!“ I římsští vojáci si vyžádali něco z těchto požehnaných chlebů, aby je jako doklad poslali do Říma. Ježíš ale přikázal, aby jim dali z těch, které zbudou; a chleba bylo ještě stále dost, a tak všichni velitelé z nich něco dostali, opatrovali pak tyto chleby a vzali si je s sebou.

14. Ježíš v Magdale a Gergese.

Vyhnání zlých duchů do prasat

Ve chvílích mezi veřejným učením a uzdravováním připravoval Ježíš apoštoly a učedníky, jak jen trochu s nimi mohl být sám, na jejich budoucí povolání. Teď na jednom osamělém místě v blízkosti jezera postavil apoštoly do řady tak, jak jsou uvedeni v evangeliu a dal jim moc uzdravovat a vyhánět zlé duchy, učedníkům pak předal moc křtít a vkládat ruce. Měl k nim dojemnou promluvu, že on je s nimi vždycky a vše se rozdělí. Moc zahánět zlé duchy jim udělil Ježíš jedním požehnáním. Všichni plakali a i Ježíš byl sám velmi dojat. Nakonec také řekl, že je ještě nutné mnohé zařídit a posléze musí jít do Jeruzaléma, neboť čas naplnění je blízko. Protože všichni velmi nadšeně řekli, že chtějí udělat všechno to, co on jim přikáže a že jemu budou ve všem věrni, řekl Ježíš, že bude následovat ještě i zármutek a těžkosti a že se mezi nimi objeví i zlo. Tím Ježíš myslil Jidáše. A za těchto řečí došli k loďce a Ježíš se dvanácti přepluli, ještě asi s pěti učedníky, mezi nimiž byl i Saturnin, dolů na východní břeh jezera kolem města Hippos a přistáli blízko malého města Magdaly, které leží těsně u jezera severně od temné průrvy, do které se rozlévá voda z výše položené bažiny Gergesy. Město leží tak blizoučko u návrší, že k němu pronikne slunce jen v poledne a večer. Je zde všude kolem vlhko a mlhavo, zvláště v blízké průrvě.

Nevstoupili ihned do tohoto místa. Loďka Petrova spočívala na písčném návrší, k němuž se dalo přejít po mostě. Když vystoupili na pevnou zemi, přiběhlo více posedlých a křičeli na Ježíše, co zde chce? Má je nechat na pokoji, a přece sem přišli sami od sebe. Ježíš je osvobodil, poděkovali a odešli do městečka. Přišli sem ještě jiní lidé s dalšími posedlými. Z učedníků však odešel Petr, Ondřej, Jan, Jakub a jeho synovci do tohoto městečka a uzdravovali nemocné a posedlé, byly mezi nimi i křečemi postižené ženy. Vyháněli zlé duchy a přikazovali jim, aby se vzdálili ve jménu Ježíše z Nazareta a slyšela jsem, jak někteří z nich při tom říkali: „Kterého poslouchá i bouře na

moři!“ Někteří z nemocných, které oni uzdravili, přišli k Ježíši a naslouchali jeho napomínání a učení. Ježíš jim i učedníkům vysvětloval, proč tady tolik převládá posedlost. Lidé zde byli příliš oddáni svým náruživostem a upjali se k časným věcem. Mezi těmito posedlými jich bylo více z Gergesy, která leží asi hodinu východně na návrší. Pobíhali v této končině a zdržovali se v jeskyních a hrobech. Ježíš uzdravoval ještě za soumraku a přenocoval s učedníky na lodi.

Z končiny u Gergesy, která se rozkládá do okruhu čtyř hodin, nepřišel k jeho učení na hoře nikdo.

Následujícího dne vystoupil Ježíš na návrší, kde mu vyšli vstříc z Gergesy dva posedlí židovští jinoši, kteří zuřiví nebyli, jenom občas měli záchvaty. Ale stále se neklidně pohybovali a potulovali po okolí! Již tehdy, když Ježíš šel kolem Gergesy z Taricheje přes Jordán a oni ještě posedlí nebyli, přišli k němu a požadovali stát se jeho učedníky. Ježíš je ale odmítl. Teď, když je uzdravil, znovu požadovali, že u něho zůstanou a nato když řekli, že by je toto neštěstí nebylo postihlo, kdyby je už tehdy býval přijal, Ježíš je napomenul ku obrácení a řekl jim, aby šli domů a tam zvěstovali, jak se jim vrátilo zdraví. Oni tedy odtud odešli. Cestou, když Ježíš přecházel kolem chýší a domů pastýřů, přišlo mu vstříc ještě více posedlých a šílených, kteří vystupovali za živými ploty a pahrbky, křičeli na něj a mávali rukama, aby sem Ježíš nechodil, ale ponechal je na pokoji. On je přivolával k sobě, uzdravil a mnozí z nich křičeli, aby je neposílal do propasti! Někteří apoštolové uzdravovali v této končině vkládáním rukou a zvali lid na výšinu jižně nad Magdalou, kde chce Ježíš učit.

Sešlo se veliké množství lidu, Ježíš lid vybízel ku pokání, mluvil o blízkosti Božího království a odmítl jejich lpění na časných dobrech. Mluvil o ceně duše. Měli by poznat, že Bohu záleží více na duších nežli na velikém pozemském bohatství lidí! Vztahovalo se to na stádo vepřů, které se vbrzku mělo vrhnout do jezera, neboť lidé zvali Ježíše, aby přišel do Gergesy. On jim však řekl, že k nim tak brzy nepřijde, že by jej příliš radostně nevíтали. Prosili ho, aby odtud nešel vzhůru touto strží, neboť dva zuřiví posedlí, kteří přetrhali všechny řetězy, tam kolem pobíhají a byli by i lidi zardousili. Ježíš ale odvětil, že zrovna kvůli takovým ubožákům je poslán. Vyslovil zde také ona

slova, kde se říká: „Kdyby Sodoma a Gomora slyšely o těchto věcech a viděly to, co se stalo v Galileji, byly by se obrátily!“ (Mat. 17,20 atd.).

Když chtěl odejít, prosili ho, aby zůstal, že nikdy neslyšeli tak milé a laskavé učení, připadá jim, jako by toto dusné, mlhavé místo prozářilo ranní slunce. Mohl by přece zůstat, až bude téměř noc. Tu jim Ježíš odpověděl v jednom podobenství o noci: On se této noci nebojí, ale oni by se měli bát setrvat ve věčné temnotě v takové době, kdy mezi ně přišlo Světlo života a Slova Boží. Potom se odebral se svými učedníky k lodi, pluli, jako by chtěli přeplout směrem k Tiberiadě, obrátili se ale potom znovu k východu a přistáli asi hodinu jižněji před onou průrvou a přenocovali na lodi.

Tato Magdala je bezvýznamné místo, menší než Betsaida a je zde jenom malé přístaviště pro lodě. Toto místo žije z místa Hippos, kde je mnoho cest a provozují se tam řemesla. Kolem Gergesy přechází zemská silnice dolů od města Hippos a ta je i střediskem obchodu. „Na území Magdaly“ znamená také v okolí Dalmanuty, která od ní leží několik hodin jižně z této strany oné prolákliny.

Když následujícího rána Ježíš vystoupil na břeh, přišlo k němu více posedlých nemocných a Ježíš je uzdravil vkládáním rukou. Lidé v této končině provozovali kouzelnictví a užívali k tomu výtažek z jedné rostliny, která hodně rostla právě v této průrvě a na kopcích, čímž se dostávají do opojení a upadají do křečí. Jiná rostlina jim zase sloužila jako ochranný prostředek proti tomu, nemohla jim ale od jisté doby pomáhat, proto nyní zcela propadli své bídě. Země Gergesanů je půvabná, zděli asi pět hodin cesty a půl hodiny zšíří a je spjata v jeden celek historií a charakterem svých obyvatel, kteří příliš schopní nejsou. Začíná zde na jihu od této strže mezi Dalmanutou a Magdalou, průrva s uzavřenými městy Gergesou a Gerasou, jimiž je zase uzavřena, i deset měst, které jsou v jedné řadě rozptýlena nad tímto úzkým pruhem. Za Gerasou je ohraničena končinou Korozaím země Zin i další území, kde je mnoho zpustlého. Na východě je hraniční oblastí Gergesanů dlouhý horský hřeben, na jehož jižním konci leží pevnost Gamala, jižním směrem je opět strž, západním směrem pobřežní údolí jezera, u něhož leží Dalmanuta, Magdala a Hippos, která k této končině již nepatří, jako

vůbec celé toto pobřežní údolí, vyjímaje onu průrvu jižně od Magdaly. Na severu končící území s oněmi deseti malými městy nesmíme zaměňovat s územím Desetiměstí, které se rozprostírá daleko kolem něho a které je od něj také zcela odděleno. Za Gedeonových bojů proti Madiánským drželi obyvatelé těchto deseti malých měst s pohany, kteří od této doby nad nimi vykonávají svoji moc a Židy vždy velmi utlačovali. Ve všech těchto místech Židům, kteří zde sídlili, na zlost chovali veliké množství vepřů, kteří ve stádech s více než tisíci kusy zde žili a přes severní návrší této strže chodili kolem veliké bažiny ke krmení, bylo tím zaměstnáno ke stu pohanských chlapců a mladých pastýřů. Bažina, která se nachází asi třičtvrtě hodiny od Gergesy na úpatí pohoří u Gamaly, má na jihu odtok do strže přes jeden zátaras z trámů a fošen, které právě zapříčiňují, že potok se zde rozlévá v bažinu, pak protéká strží do Galilejského jezera. U této bažiny a na stráni strže roste nesmírně mnoho velmi silných dubů. Celá končina není příliš úrodná. Na málo místech, kde svítí slunce, pěstují vinice. Mají zde také rákos, z něhož mohou získávat cukr a ten pak rozvážejí v trubicích.

Nepanovala zde tolik modloslužba, která by je potom vydávala do moci satana, ale zato velmi propadli kouzelnictví a čarům. Okolní města i Gergesa jsou plny všelijakých kouzelníků, kteří provozují svoje nepravosti s kočkami, psy, hady i jinými zvířaty. Dávají těmto zvířatům se objevovat a vypadalo to, jako by oni sami přecházeli do podoby takových potvor okolo, aby zraňovali nebo usmrcovali lidi i zvířata. Byli podobni vlkodlakům, škodili lidem i na dálku, mstili se ještě dlouho potom na těch, které neměli rádi a způsobovali místní nepříznivé počasí a bouře na jezeře. Ženy užívaly i kouzelnických nápojů. Satan se této končiny zcela zmocnil a bylo tu bezpočtu posedlých, zuřivých i stížených křečemi.

Bylo ráno kolem desáté hodiny, když Ježíš s několika učedníky plul na loďce kus cesty vzhůru po potoce do nitra soutěsky. Ježíš vystoupil a stoupal nahoru po severní straně strže a učedníci šli stále víc a více společně s Ježíšem. Zatímco se Ježíš přibližoval, nahoře běhali dva zuřiví posedlí, brzy v hrobových jeskyních, které tam byly, brzy zase se vyřítili ven a házeli a tloukli se kostmi zemřelých. Strašlivě řvali a byli jako spoutaní, protože neuprchli, ale přibližovali se k Ježíši stále blíže a

v jisté vzdálenosti, skryti za keři a kameny, stojíce poněkud výše, křičeli: „Pojďte sem, vy síly! Vy mocnosti! Pomozte! Přichází někdo silnější než my!“ Ježíš proti nim napřáhl ruku a přikázal jim, aby se položili. Tu padli a leželi přitisknuti k zemi na svých tvářích, pozvedali však hlavy a křičeli: „Ježíši! Ty Synu Boha všemohoucího! Co my máme co činit s tebou? Proč jsi přišel? Abys nás před všemi soužil? Zapřísaháme tě při Bohu, nesužuj nás!“ Teď se Ježíš a učedníci k nim přiblížili. Chvěli se a třásli po celém těle strašlivým způsobem. Ježíš přikázal učedníkům, aby jim dali něco na zahalení a posedlým poručil, aby se zakryli. Učedníci jim tedy hodili pruhy látky, které nosívali s sebou kolem krku a do kterých si také halívali hlavu. Posedlí se tím zahalili za takového chvění a trhání, jako by donuceni proti své vůli, povstali a křičeli, aby je už Ježíš netrýznil. On však řekl: „Jak mnoho je vás?“ Oni řekli: „Pluk!“ Zlí duchové také mluvili z posedlých v množném čísle a říkali, že žádostivostí těchto lidí byl bezpočet. Tím řekl satan jednu pravdu, neboť v satanském společenství a kouzelnictví a potom vlastně až doposud měli takové záchvaty; po dva roky však byli pak zuřiví a bloudili v okolní krajině. Byli úplně zabředlí do svých kouzelnických neřestí.

Na sluneční straně se v blízkosti nalézala vinice, ve které stála veliká kád', která byla vyztužena trámy. Nebyla ani tak vysoká jako muž, ale tak široká, že v ní mohlo stát dobře na dvacet lidí. Gergesenští v ní lisovali hrozny smíšené společně s jednou omamnou bylinou. Šťáva vytékala do menších necek a z těchto do velikých hliněných nádob s úzkým hrdlem, které, když se již naplnily, zakopali do země. A toto byly právě ony opojné nápoje, s jejichž pomocí lidé se dostávali do takových zvláštních stavů! Tato omamující rostlina byla dlouhá jako paže, s mnoha tučnými zelenými listy, rostoucími nad sebou jako u domácího koření a nahoře měla něco jako knoflík. Této šťávy užívali, aby se dostali do ďábelského vytržení. Tento omamný nápoj pro svoje výpary byl připravován pod širým nebem, při práci s tímto nápojem rozprostírali nad onou kádí stan. Pro tuto práci byly v blízkosti vinné lisy. Ti, kdo lisovali, právě došli, aby konali tuto práci. Tu Ježíš poručil posedlým nebo spíše onomu ďábelskému pluku v nich, aby tuto kád' převrhli. A oni tuto velkou plnou kád' uchopili a lehce ji postavili na okraj, takže

celý obsah vytékal ven a dělníci odtud s velkým křikem utíkali. Posedlí se vrátili zpět, chvěli se a třásli, učedníci byli celí vyděšení. Zlí duchové z posedlých křičeli: On je přece nesmí svrhnout do propasti, nesmí je přece vyhnat z této končiny a konečně: „Nech nás vstoupit do těchto vepřů!“ Tu Ježíš řekl: „Vstupte!“ Na tato slova klesli tito lidé v úporných křečích na zem a z jejich těl vycházel celý oblak páry v nesčetných podobách hmyzu, žab, červů a zvláště krtků a cvrčků. Za několik chviliek nato povstalo mezi vepři a jejich stády chrochtání, běsnění a shon a pokřik mezi pastýři. Vepři v počtu několika tisíc vyrazili ze všech zákoutí a řítili se ze všech straní křovinami dolů, bylo to jako bouře smíšená se zvířecími skřeky. Nebyla to ale skutečnost, která by trvala jenom několik málo minut, ale určitě několik hodin, neboť vepři pobíhali dlouho sem a tam, padali a zase byli vláčeni a navzájem se kousali. Mnoho se jich nahoře zřítilo do bažiny a dostali se i k vodopádu zcela rozrušení. Všichni se ale řítili k jezeru.

Učedníci s tím nebyli spokojeni, protože se domnívali, že voda jezera, kde rybařili, a také i ryby tím budou znečištěny. Ježíš pozoroval jejich myšlenky a řekl jim, že se nemusí obávat, že by všichni vepři zahynuli v proudu při výtoku vody ze strže. Byla zde stojatá bažina, která byla oddělena písčitým nánosem porostlým rákosem a keři, která někdy bývala zaplavena a tak byla oddělena od vlastního jezera. Byla to hluboká proláklina, která měla přítok vody z jezera přes onen písčitý nános, ale z ní samé pak voda nevytékala a byly v ní i víry. Do této prolákliny se všichni vepři zřítili. Pastýři, kteří zpočátku za vepři běželi, přišli teď k Ježíšovi a spatřili uzdravené posedlé, slyšeli všechno a mohutně naříkali nad ztrátou vepřů a vznikou škodou. Ježíš však řekl, že na spáse těchto lidí záleží více než na vepřích celého světa. Oni mají odejít a říci to všechno majitelům oněch vepřů; zlé duchy, které bezbožnost této země zahnala do lidí, on z těchto lidí vyhnal a vstoupili do vepřů! Uzdravené posedlé však poslal domů, aby si přinesli šaty a šel sám s učedníky vzhůru směrem ke Gergesy. Více pastýřů však již doběhlo do města a se všech stran se sem sbíhali lidé. I ti, kteří byli uzdraveni u Magdaly, zde byli, aby ho očekávali, i oni dva židovští mladíci včera uzdravení s množstvím Židů z města. Tito dva uzdravení posedlí přišli velmi rychle zpět řádně oblečení

a naslouchali Ježíšovu učení. Byli to vznešení pohané z města a sice spříznění s pohanskými kněžími.

Zdejší lidé se zaměstnávali přípravou vína a ti, jejichž plná kád' byla vyvržena, běželi do města také a ohlásili škody, jež jim učinili posedlí a ve městě povstal veliký pokřik a pozdvižení. Mnoho lidí z této krajiny pak také běželo za vepři, zda by se snad ještě něco dalo zachránit, jiní zase běželi k oné kádi s vínem. Toto všechno trvalo až do noci.

Ježíš učil půl hodiny před městem Gergesou na jednom pahorku. Představení města však a modloslužební kněží se snažili lid utiшит a rozhlašovali, že Ježíš je mocný kouzelník a tak v něm před nimi stojí veliká moc.

Když se poradili, vyšlo od nich poselstvo sem za Ježíšem, prodralo se k němu a prosilo ho, aby se zde nezdržoval a tak jim nezpůsobil škody ještě větší; uznali ho za velikého kouzelníka, ale prosili ho, aby se vyhnul jejich území. Velmi naříkali nad svými vepři a nad zničenou tekutinou a byli zcela naplněni obdivem a zděšením, když uviděli, že oba posedlí uzdraveni a oblečení sedí mezi posluchači u jeho nohou. Ježíš jim vysvětlil, že mají být bez starosti, nebude je dlouho obtěžovat, přišel jenom kvůli těmto ubohým posedlým a nemocným a dobře ví, že pro ně mají větší cenu nečistí vepři a škodlivý nápoj než blaho jejich duší, tedy ne Otec v nebesích, který jemu dal tuto moc, aby tyto ubohé lidi zachránil a vepře zničil. Teď jim předvedl všechny jejich ohavnosti, jejich hříšné, kouzelnické počínání, lichvaření a službu satanovi, volal je ku pokání, ke křtu a nabízel jim spásu. Oni ale měli plnou hlavu své škody a ztráty vepřů a setrvávali stále u svého žádostivého, téměř strašlivého počínání. Ať tedy odejde pryč, řekli a nato se zase vrátili do města zpět.

Jidáš Iškariotský byl u těchto lidí zvláště činný a zaměstnaný, neboť zde byl znám. Jeho matka tady s ním určitou dobu pobývala, když byl ještě mlád a on ihned potom odešel z rodiny, ve které byl potají vychováván a oba posedlí byli jeho známými z doby mládí.

Židé se ale skrytě velmi radovali nad škodou pohanů, neboť jimi byli velmi utlačováni a toto množství vepřů je stále zlobilo. Přesto zde ale bylo dost Židů, kteří se s pohany smísili a pošli-nili se jejich pověrečným konáním.

Učedníci pokřtili všechny, kteří byli včera i dnes uzdraveni a také i oba uzdravené posedlé. Všichni byli velmi dojati a zcela proměněni. Oba bývalí posedlí a židovští mladíci velmi úpěnlivě prosili, aby jim Ježíš dovolil zůstat u něho a stát se jeho učedníky. On však řekl k oběma naposled uzdraveným, že jim chce svěřit určitý úkol: mají procházet deseti městy Gergesanů, všude se ukazovat a vyprávět, co se jim přihodilo, co slyšeli a viděli a volat tak lidi ku pokání a ke křtu a posílat je za ním. Nemají se dát ničím odradit, i kdyby po nich házeli kamením. Jestliže splní tuto jeho vůli, pak přijmou ducha prorocství. I potom mají vždy vědět, kde právě je a mají lidi, kteří touží po jeho učení, posílat za ním, mají vkládat ruce na nemocné a tito budou uzdraveni. Když toto všechno pověděl, požehnal jim. Již příštího dne zahájili svoje poslání a později se stali učedníky.

Apoštolové křtili vodou, kterou donesli v trubici. Lidé klečeli kolem nich v kruhu a oni křtili z nádoby, kterou jeden z nich držel a křtěného natříkrát pokropili vodou.

Když Ježíš přicházel večer s učedníky do Gergesy k představenému synagógy, přišli představitelé města ještě jednou a vyhrožovali, že představený musí Ježíše poslat pryč, jinak bude muset nahradit všechno, jestliže městu vzniknou ještě větší škody. Ježíš nato město opustil a přenocoval v domě pastýřů. Tam řekl učedníkům, že zlým duchům dovolil převrhnout onu káď a vstoupit do vepřů, aby tito namyšlení a pyšní pohané viděli, že on je prorokem Židů, které oni sami tak potupně utlačovali, jim se posmívali a aby byli upozorněni svojí účastí na ztrátě vepřů, které chovalo takové množství pohanů, na nebezpečí, které hrozí jejich duším s tím, že tento ospalý a v neřestech utopený lid se probere a dostane se tak k jeho učení. Onen nápoj dal vylít, protože to byl hlavní zdroj hříchů a posedlosti tohoto lidu.

Následujícího dne bylo kolem Ježíše zase množství lidí, neboť jeho zázraky se staly známými v celé zdejší končině. Mnoho Židů, kteří se obrátili, odešlo z Gergesy.

Apoštolové, kteří v okolních městech uzdravovali, přišli také s uzdravenými k Ježíšovu učení. Byly mezi nimi i ženy, které s sebou donesli jídlo v koších a toto dali apoštolům. Tu najednou došlo kolem Ježíše k návalu, přistoupila k němu jedna žena z Magdaly, trpící krvácením. Nemohla sice chodit, ale s pevnou vírou se vzchopila a sama se sem doplížila. Políbila

lem jeho roucha a byla uzdravena. Ježíš ještě učil a řekl po chvíli: „Někoho jsem uzdravil, kdo je to?“ Tu se ona žena přiblížila a děkovala. Slyšela o uzdravení Enue a učinila nyní totéž. Večer odejel Ježíš s učedníky a dvěma židovskými mladíky, kteří bývali posedlí, z Gergesy kolem Magdaly na lodi a vystoupil na břeh severně od Hippos, které neleží přímo u jezera, ale na stráni návrší a zavítal s učedníky do jednoho domu pastýřů.

Zde Ježíš rozmlouval s učedníky, že brzy budou Herodovy narozeniny a půjdou směrem k Jeruzalému. Zrazovali jej, že už jsou blízko velikonoce a pak přece tam musí jít stejně. Ježíš však řekl, že sám by tam o těchto velikonocích nechtěl působit veřejně. Oba mladíci z Gergesy ho ještě jednou prosili, aby je vzal s sebou. Mistr odvětil, že s nimi má jiné úmysly, a dal jim úkol, aby obcházel vzhůru deseti městy od Kadaru až k Peneas a zvěstovali Židům, co vše slyšeli a viděli. Požehnal jim a dal výslovný příslib, budou-li svůj úkol dobře plnit, že na ně sestoupí prorocký duch a jeho jménem budou uzdravovat nemocné. Toto vše se jich stejně týká jako těch dvou po jistou pozdější dobu. Tak jej stejně měli zvěstovat i oni dva nejprve v malých místech gergeských a později i pohanům v Dekapoli. Nato ho oba mladíci opustili. Ježíš přikázal učedníkům odplout do Bet-saidy. On sám přes jejich prosby zůstal na místě, a odešel vzhůru po břehu do jedné divočiny, aby se modlil. Spatřila jsem ho, jak tam prochází mezi příkrými skalisky; některé skály v noci vyhlížely jako černé lidské postavy.

Byla zcela tma, když jsem spatřila, jak Ježíš jde přes jezero. Bylo to asi naproti Tiberiadě, východněji nežli uprostřed jezera a zdálo se, jako by Ježíš chtěl přejít kolem lodi učedníků v určité vzdálenosti. Byl silný protivítr a učedníci veslovali s velkou námahou. Tu zahlédli postavu a ulekli se, neboť nevěděli, zda je to Ježíš nebo duch a z bázně hlasitě vykřikli. Ježíš ale řekl: „Nebojte se, jsem to já!“ Tu Petr zvolal: „Pane, jsi-li to ty, poruč, abych také já k tobě mohl po vodě dojít!“ Tu Ježíš řekl: „Pojď!“ Tu Petr vystoupil po žebříčku ve své horlivosti z lodi a spěchal krátký úsek po pohybující se hladině jako po rovné, pevné zemi. Zdálo se mně, že se nad hladinou vznáší, neboť vzedmutá hladina mu nevadila. Když se ale divil a začal více myslet na vodu, vítr a vlny než na slova Ježíšova, dostavila se u něho úzkost,

začal se topit a volat: „Pane, zachraň mě!“ Tu byl Ježíš u něho, vzal ho za ruku a řekl: „Ty malověrný, proč jsi pochyboval?“ Teď byli u loďky, vstoupili do ní a Ježíš jej i ostatní pokáral pro jejich bázeň. Vítr se ihned utišil a oni pluli do Betsaidy. Když vystupovali, vysunuli z lodi můstek.

15. Ježíš uzdravuje v Betsaidě a znovu přichází do Kafarnaa

V Betsaidě volali v ústřety dva slepí, kteří vedli zcela proti přísloví jeden druhého. Ježíš je uzdravil, i další chromé i němé. Kamkoli jenom Ježíš vešel, všude se k němu drali lidé se svými nemocnými. Mnozí se ho jen dotkli a byli uzdraveni. Všude na něj lidé čekali, protože věděli, že sem před sabatem opět půjde. Událost s posedlými a s vepři už i zde vešla ve známost a bylo z toho mnoho vzrušení a obdivu. Část učedníků křtila uzdravené u domu Petrova. Protože však Ježíš neměl chvíli klidu, takže mu nezbyval čas ani na jídlo, snažili se učedníci a chtěli ho pohnout, aby si odpočinul a pojedl.

Když teď Ježíš putoval dál, směrem ke Kafarnau, vyšel mu v ústřety jeden posedlý, který byl němý a slepý. Ježíš ho ihned uzdravil. Toto uzdravení vzbudilo velký údiv, neboť tento nemocný už v pouhé blízkosti Kristově nabyl znovu řeč a zvolal: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Ježíš mu potřel oči a on zase viděl. Měl v sobě mnoho zlých duchů, neboť naprosto zapadl mezi pohany na druhé straně. Zcela se jej zmocnili kejklíři a věštcí z gergesenské končiny, tahali ho s sebou na provaze a ukazovali i na jiných místech, kde svou silou musel předvádět nejrůznější silácké kousky. A také předváděli, jak on, slepý a němý, přece jen všechno umí a chápe, kamkoli došel a všechno přinesl a rozehnal vše jenom na pouhé zaklínání, neboť to všechno v něm konal zlý duch. Takto ho tedy využívali pohánští kejklíři, kteří vycházejíce z Gergesy procházeli Dekapolí a hlavně jejími městy a využívali tohoto zlého ducha v onom ubohém člověku, aby si tak vydělávali na svoje živobití. Jestliže pluli přes jezero, pak s nimi v lodi nebyl, ale musel na jejich rozkaz plavat vedle lodi jako pes. Nikdo se o něho více nestaral, pokládali ho za ztraceného. Ponejvíce neměl žádné přístřeší, lehával v hrobech a děrách, a ti, kteří jej využívali, ještě navíc s ním špatně zacházeli. Už delší čas pobýval v Kafarnau, ale dosud neměli nikoho, kdo by jej dovedl k Ježíši. Teď ale přišel sám a byl uzdraven.

Před začátkem sabatu, když Ježíš ještě učil v Petrově domě u brány, povstal v Kafarnau velký rozruch. Zázrak s vepří a uzdravení němého a slepého posedlého vzbudilo velké vzrušení. Dojelo sem přes jezero více lidí s gergesenskými Židy, kteří vypravovali o zázracích, které spatřili. Farizeové však všude rozšiřovali, že Ježíš vyhání zlé duchy zase zlými duchy. To se ale lidu nelíbilo. Sešla se veliká část těchto lidí před synagógou. Tento slepý a němý posedlý, když se Ježíš přibližoval k městu, sám bez průvodce mu šel spěšně vstříc, dost lidí následovalo a spatřili také zázrak. Byli tím vším nadšeni, takže se o to více hněvali na farizeje, kteří víc a více a teď zase znovu se nad Ježíšem pohoršovali, že uzdravuje satanovou pomocí. Mezi shromážděnými byli tak mnozí ozbrojeni samostřily. Lidé dali farizeje předvolat a naléhali na to, aby už přestali Ježíše tupit, že ho musí uznat a doznat, že takové skutky se nikdy v Izraeli nestaly, že nikdy žádný prorok nic podobného nekonal. Jestliže tedy neustanou se svým zarputilým odporem, pak by musili Kafarnaum opustit, déle už nemohou poslouchat tyto urážky a tento nevděk.

Farizeové byli zcela způsobilí a z jejich středu vystoupil jeden mohutný muž, který s velikou lstivostí lid poučoval: Je pravda, že nikdy nebyly slýchány takové zázraky, takové činy, takové učení v Izraeli, žádný prorok dosud nevykonal podobné skutky, ale on teď lidi prosí, aby si rozvážili, co si pomyslet o tomto vyhnání zlých duchů v Gergese a i z tohoto dnešního člověka, který – jak je dobře známo – náleží ke Gergesenským, neboť při posuzování takových událostí nikdy nestačí o tom všem dobře přemýšlet. Teď široce a dlouze popsal ono království zlých duchů a řekl, jak v něm existuje jistý řád a rozdílné hodnoty a jak jeden může poroučet druhému a jak Ježíš je ve spojení s jedním velmi mocným, neboť proč tohoto posedlého neuzdravil již dříve? Proč tedy on, je-li Syn Boží, nevyhnal zlé duchy v gergesenské končině i odsud? Ne! On musel napřed přejít tam a uzavřít dohodu s nejvyšším z gergesenských zlých duchů, musel se s ním dohodnout a vydat mu ony vepře jako kořist; neboť tento je nižšího řádu než Belzebub, ale přesto i on má svůj význam. A protože Ježíš onoho v Gergese uspokojil, mohl tedy i zde tohoto muže osvobodit. A tak snášel takové nejrůznější důkazy s velikou jemností a výmluvností a žádal, aby se lid uklidnil a očekával konečné události; ano, uvidí se na tomto samotném konání

nakonec, jaké ovoce to vše přinese, ve dnech, kdy se má pracovat, lid už více nepracuje, ale běhá za tímto učitelem a jeho zázraky a o sabatu je rozruch a pokřik. Ostatně mají přece pamatovat na dnešní den a navrátit se k pořádku a připravovat se na blížící se svátek. Podařilo se mu také, že lid přiměl k tomu, aby se lidé rozešli a mnozí lehkomyslní lidé byli jeho žvásty napůl přesvědčeni.

Byl to však předvečer svátku posvěcení chrámu. V domech i ve školách hořely do pyramid sestavené lampy; i v zahradách, ve dvorech a u pramenů hořely lampy a pochodně uspořádané do nejrůznějších obrazců. Ježíš s učedníky přišel do synagógy a nerušeně učil, neboť jeho nepřátelé měli přece jenom strach. On znal jejich myšlenky a všechno, co namluvili lidu, to vše ve své duši rozebral a řekl: „Každé království, které je v sobě rozdělené, nemůže obstát; a jestliže zlý duch vyhání zlého ducha, pak je proti sobě rozdvojen; jak potom může jeho království obstát? Jestliže však já vyháním zlé duchy pomocí Belzebuba, čím mocí jej vyhánějí vaši synové?“ Takovými slovy je Ježíš dovedl umlčet a vyšel ze synagógy bez jakéhokoli znatelného odporu. Přenocoval v domě Petrově.

Den nato navštívil Ježíš s několika učedníky rodinu Jairovu, napomínal je a utěšoval. Všichni jsou velmi pokorní a zcela změněni, svůj majetek rozdělili na tři díly, jeden díl pro chudé, jeden díl pro obec a jeden díl pro sebe. Stará matka Jairova je zvláště dojata a polepšila se. Dcera nepřišla dříve, ale až tehdy, kdy byla zavolána, přišla zahalena závojem a velmi pokorná. Jednala jako dospělá. Ježíš byl i u pohanského setníka Kornelia, utěšoval a poučoval jeho rodinu a odešel s ním k Zorobábelovi. Zde přišla řeč i na Herodovy narozeniny a na Jana. Oba, Zorobábel i Kornelius, řekli, že Herodes pozval všechny vznešené lidi a také i je do Macherontu a ptali se Ježíše, zda jim dovolí tam jít. Ten jim řekl, že jestliže si věří a ve všem, co se tam stane, se budou chovat nezúčastněně, pak to není pro ně nedovolené tam jít. Lepší by ale přece jenom bylo, kdyby se mohli omluvit a zůstat doma. I oni vyjádřili svoji nevůli k Herodovu cizoložnému životu a Janovu uvěznění a ve své naději měli za jisté, že Herodes na své narozeniny Jana propustí.

Ježíš ještě navštívil svoji Matku, u které se teď zdržovaly Zuzana Alfeova, dcera Marie Kleofášovy z Nazareta, Zuzana

z Jeruzaléma, Samaritánka Dina a Marta. Ježíš řekl, že nazítří odejde. Marta byla velmi smutná z Magdalénina návratu ke starému způsobu života a z jejího současného stavu posedlosti. Ptala se Ježíše, zda by k ní neměla zajít. On jí ale řekl, aby vyčkala. Magdaléna je teď často jako zbavena smyslů, hněvivá, nadutá, bije kolem sebe, sužuje svoje služebné a stále chodí v nejpřehnanějším přepychu. Spatřila jsem, že Magdaléna dokonce bije muže, který žije v jejím domě a všechno ovládá a že on zase s ní špatně jedná. Občas zase upadá do strašlivého smutku, pláče a nařiká, běhá kolem po domě a touží po Ježíši a volá: „Kde je ten Učitel, kde jen je? On mě opustil!“ Při tom trpí křečemi jako při nezkrotné vášni.

Můžeme si představit bolest jejich sourozenců vidět tak nádherné stvoření pocházející ze vznešené a ušlechtilé rodiny v tomto strašlivém stavu.

Je vskutku dojemné, když tak Ježíš prochází ulicemi Kafarna, brzy v dlouhém rouchu, brzy v podkasaném, bez mnoha pohybů a přece prost jakékoli strnulosti a tak klidně, jako by se vznášel, prostý a mocnější než všichni lidé. Nic nápadného, žádné váhání, žádný chybný přebytný krok, nijaký pohled, zbytečné obracení a přece ve všem žádná nápadná záměrnost!

Marta navštívila se Zuzanou všechny útulky rozptýlené po Galileji až k Samaří. Má za úkol něco jako vrchní dozor; ženy, které pak bydlí v blízkosti, se zase starají o menší území. Ženy se nacházely ve více útulcích a posílaly tam zase jiné na oslech s nejrůznějšími zásobami. Když jednou Marie Sufanitka byla u nich, řeč o ní se dostala i mezi lidi, že teď je i se ženami i Marie Magdaléna, mezi ženami, které pečují o proroka z Nazareta. Sufanitka měla velmi podobnou postavu jako Magdaléna a lidé na této straně Jordánu ji příliš neznali. K tomu je třeba ještě dodat, že se také jmenovala Marie, že rovněž při jedné hostině u farizeů pomazala Ježíši nohy a také měla špatnou pověst a tak ji teď zaměnili s Magdalénou a k této záměně došlo i později, u všech, kteří ještě nebyli zcela důvěrně známi s obcí, a to ještě v hojnější míře.

Ženy obstarávaly pokrývky, lože, roušky, vlněná roucha, sandály, džbány s balzámem, olejem a podobně. Ježíš tak málo potřeboval, přece jenom chtěl, aby učedníci někomu nepřipadali

na obtíž a vždy nalezli nejnutnější potřeby, aby tak odňali fari-
zeům každou příležitost k provokacím.

16. Vyslání apoštolů a učedníků

Na konci sabatu mluvil Ježíš v synagóze ještě jednou velmi přísně proti rouhání farizeů, že vyhání zlé duchy pomocí zlého ducha. Vybízel je, aby mu řekli, zda jeho jednání i učení vzájemně nesouhlasí, zda nezachovává vše to, co učí? Nemohli mu nic namítnout.

Učil i v Petrově domě před branou o blahoslavenstvích: a využil toho proti farizeům. Potom připravoval učedníky na jejich blížící se rozeslání.

V Kafarnau nechtěli už déle zůstat: množství lidu bylo až příliš veliké a s tím souviselo mnoho rozruchu. Dostalo se sem přes jezero i mnoho Gergesenských, kteří s Ježíšem chtěli chodit, byli chudí, zvyklí na potulku krajem a chtěli, aby se Ježíš o ně staral, neboť se domnívali, že se dá jako Saul nebo David pomazat za krále a vybuduje svůj trůn v Jeruzalémě. Ježíš je poslal zpět domů a napomenul je k pokání. Vyzval je, aby plnili přikázání a uváděli ve skutek to, čemu je učil. Jeho království je zcela jiné, než jak se oni domnívají a on nepřijme žádné hříšníky.

Nato opustil Ježíš s dvanácti apoštolů a třiceti učedníky Kafarnaum severním směrem. Touže cestou se ubíraly i zástupy lidu. Ježíš se často zastavoval a učil brzy ten, tu onen zástup lidí, který se potom od něj vzdálil, aby odešel směrem k domovu. Ježíš pak došel asi ke třetí hodině odpoledne na jednu krásnou horu vzdálenou tři hodiny od Kafarna a nepříliš vzdálenou od Jordánu. Na tuto horu vedlo pět cest a kolem ní bylo v okolí asi pět menších míst. Ježíš propustil lid, který s ním společně došel až sem, a sám se svými učedníky se odebral na vrchol, když předtím ještě na úpatí hory trochu pojedli. Tam byl stolec, kde se učivalo, a na něm Ježíš ještě jednou přednesl svoje učení o jejich poslání apoštolů i učedníků! Teď máte ukázat, co jste až doposud se naučili, máte ohlašovat, že se Boží království přiblížilo, že nadešel poslední čas pokání, že Janův konec je už blízko! Mají křtít, vkládat ruce, vyhánět zlé duchy. Poučil je, jak mají jednat při sporech, jak mají rozeznat své stoupence a nepravou radost a jak ji mají odmítat. Řekl jim, že nesmí nikdo z nich být více než druhý. Kam přijdou, tam mají zajít

ke zbožným lidem, žít velmi chudě a skromně, nikomu nemají být na obtíž. Řekl také, jakým způsobem se mají rozdělit a zase se sejít, jak dva apoštolové a několik učedníků má působit společně, jak jiní učedníci mají jít napřed, aby lid shromažďovali a vše jim oznamovali. Apoštolové nesli při sobě malé lahvičky s olejem a Ježíš je poučil, jak je mají posvětit a užívat jich při uzdravování (Mar 6, 7–13, srv. Mat 10, 1 atd., Luk 9, 16). Dal jim také ona poučení, která jsou zaznamenána při jejich rozeslání v evangeliu a ještě jim oznámil, že jim zatím nehrozí žádné nebezpečí, ale řekl: „Dnes ještě všude budete vítáni, přijde však čas, kdy vás budou pronásledovat!“

Potom v kruhu kolem něj poklekli a Ježíš se modlil a vzkládal jim ruce na hlavu: učedníky jenom požehnal. Poté se objali a rozešli.

Ještě jim určil směry, kudy jít, jejich cesty i určitou dobu, kdy a kde se zase mají sejít všichni dohromady, aby se učedníci i u nich a u něj vystřídali a přinášeli zprávy. S Ježíšem však šlo šest apoštolů: Petr, Jakub Menší, Jan, Filip, Tomáš a Juda, mimo to i dvanáct učedníků, mezi nimi tři bratři: Jakub, Sadok a Heliakim; synové Marie Heli, Manahem, Natanael, nazvaný Malý Kleofáš a více ostatních těch nejmladších. Šest zbývajících apoštolů mělo s sebou osmnáct učedníků, mezi nimi byl Josés Barsabáš, Saturnin, Natanael Chased. Ženich z Kány Natanael s nimi nešel, měl jiné úkoly pro obec na starosti a působil ve svém bližším okolí, podobně jako Lazar. Všichni plakali, když se rozcházeli. Apoštolové, kteří se rozloučili, šli cestou na východ dolů směrem k Jordánu, kde jsem viděla jedno město, nazvané Lekum, asi čtvrt hodiny vzdálené od Jordánu. Na úpatí hory obklopila Ježíše skupina lidí, kteří se od Kafarnaá vraceli domů, ale on šel se svými učedníky jižně od Safetu, které leží na jedné vysoké hoře a mířil k jinému městu, které se jmenuje Hukok. Z tohoto města mu vyšlo vstříc již mnoho lidí, kteří jej i s učedníky přijali s velikou radostí.

U jednoho pramene čekal slepec a více ochrnutých na Ježíše a prosili ho o pomoc. Slepý měl nečisté oči. Ježíš mu poručil, aby si svoji tvář umyl v prameni. Když to učinil, pomazal mu Ježíš oči olejem, ulomil z jednoho keře větvičku, podržel mu ji před očima a zeptal se ho, zda něco vidí: „Ano, vidím velmi veliký strom!“ Ježíš mu potřel oči ještě jednou a zeptal se ho

znovu. Tu on radostně se před ním vrhl na zem a řekl: „Pane, vidím hory, stromy, lidi! Vidím všechno!“ Nastala veliká radost mezi lidmi a tak zase vedli toho muže zpět do města. Ježíš uzdravil ještě ochrnuté a postižené dnou, kteří stáli kolem opírajíce se o berly, ty byly z tenkého, ale velmi pevného dřeva a každá měla tři nohy, takže sama mohla stát a bývaly spolu tak spojeny, že se o ně nemocní mohli opírat hrudí.

Když slepec s jásotem vstoupil do města, vyšlo ven ještě více lidí naplněných radostí a také i představení synagógy a učitel ze školy s mnoha dětmi. Ježíš s nimi odešel do školy a učil o osmeru blahoslavenství v podobenstvích. Napomínal všechny, aby poznali pokání, neboť království je blízko. Ježíš také obsáhle podobenství vykládal, přítomni byli i učedníci. On jim ale řekl, aby pozorně naslouchali, aby totéž, až se rozejdou, opět sami mohli učit v okolních místech a domech. Tak se všichni při jeho veřejném učení učili tomu, co měli rozsévat v okolní krajině, neboť apoštolové spolu s více učedníky se obvykle rozešli do okolních míst, uzdravovali, učili a potom se zase k večeru sešli před nejbližším místem, tam, kam Ježíš šel. Ježíš zde zavítal k představenému synagógy i s učedníky a pojedli ryby, med, malé plody a chleby.

Hukok leží asi pět hodin cesty severozápadně od Kafarna, pět hodin cesty jihozápadně od hory rozeslání a asi tři hodiny jižně od Safetu. Jsou zde jenom Židé, poměrně dobří lidé, kteří ponejvíce přijali Janův křest. Zhotovují jemné látky, vlněné, úzké pruhy látek, i šňapce a třásně z hedvábí, také zde pletou sandály, pod které připevňují dva podpatky, uprostřed jsou pružné a jsou velmi pohodlné, prach propadá dírkami dolů.

Apoštolové a více učedníků s nimi se rozdělilo po dvou do města i jeho okolí. Město muselo být kdysi pevnou a silnou pevností, neboť je zde kolem více hrobů a do města se vchází přes most. Branou je možno vidět daleko do města na krásnou synagógu. Příkopy jsou teď suché. Stojí zde i aleje a mnoho stromů v okolí města, není vidět domy až těsně před městem. Městská synagóga je mimořádně krásná, je dokola obklopena sloupy, takže při velikém návalu lidí je ji možno otevřít a rozšířit, vzadu, kde je uzavřená, je do půlkruhu. Stojí na volném prostranství na konci ulice, kde se také do ní vstupuje. Celé město je čisté a velmi příjemně vystavěno. Všechno se shro-

máždilo v synagóze! Ježíš ale ještě vstoupil napřed do dvou oddělených hal a uzdravil v jedné více nemocných mužů, ve druhé zase ženy trpící nejrůznějšími nemocemi. Donesli mu také mnoho nemocných dětí, které nesli na obou rukou. Ježíš je uzdravil, zdravým dětem žehnal.

V synagóze učil Ježíš o modlitbě a o Mesiáši. On už zde je, všichni žijí v jeho podobě. Pronáší svoje učení. Mluvil o tom, jak se klanět Bohu v duchu a v pravdě a cítila jsem, že to znamená tolik jako klanění se Bohu v Duchu svatém a v Ježíši Kristu; neboť on je Pravda, skutečný, pravý, živoucí, vtělený Bůh, Syn počatý z Ducha svatého. Nato mu učitelé řekli zcela přátelsky, že by přece jenom měl říci, kdo vlastně je a odkud tedy pochází a zda tedy jeho rodiče nejsou jeho rodiči a jeho příbuzní nejsou jeho příbuznými? On by přece jenom měl jasně říci, zda tedy je Mesiáš, Syn Boha? Bylo by přece dobré, kdyby znalci Zákona dobře věděli, na čem jsou, oni jsou přece představenými a bylo by tedy dobré, kdyby jej poznali! Ježíš ale odpověděl vyhýbavě, neboť jestli řekne: „Ano, já to jsem!“, tak oni by tomu neuvěřili a řekli by, že je synem těchto lidí. Nemají se tedy ptát po jeho původu, měli by uvažovat o jeho učení a jednání, kdo naplňuje vůli Otcovu, ten je Synem Otcovým, neboť Syn je v Otci a Otec v Synu a kdo plní vůli Synovu, naplňuje i vůli Otcovu. Mluvil o tom tak krásně i o modlitbě, že mnozí zvolali: „Pane, ty jsi Kristus! Ty jsi Pravda!“ a vrhli se před ním na zem a chtěli se mu klanět. On ale znovu řekl: „Modlete se k Otci v Duchu a v Pravdě!“ a odešel s představenými z města do předměstí, kde spolu s učedníky přenocoval. Zde na předměstí je pouze škola, žádná synagóga; učí se zde ale velmi mnoho. Je přece Svátek světél.

I následující den učil Ježíš v Hukoku v podobenství o rozsévání a o rozdílném vzrůstu semene; potom o dobrém pastýři, který přišel, aby hledal zbloudilé ovečky, tehdy, kdyby jenom jednu jedinou mohl na svých ramenou zanést nazpět. Ježíš řekl: „Tak bude jednat dobrý pastýř, až ho jeho nepřátelé usmrtí, jeho sluhové a sluhové jeho sluhů tak podobně mají stále konat až do skonání dnů. Kdyby na konci také byla zachráněna jenom jedna jediná ovečka, a potom vy, přece jenom se láska raduje.“ Mluvil o tom všem velmi mile!

17. Ježíš v Betanatu, Galgale, Elkese a Safetu

Apoštolové a několik učedníků šlo napřed, avšak on sám odešel s několika učedníky kolem poledne směrem, kterým sem došel, zase zpět do Betanatu, dvě hodiny jihovýchodně od Safetu.

Asi půl hodiny před Betanatem mu vyšel vstříc slepec vedený dvěma jemnými chlapci v krátkých žlutých sukénkách a s klobouky z rákosí jako stínidly na hlavách. Byly to levitské děti. Muž byl starý a ze vznešeného rodu a již dlouho doufal v Ježíše. Spěchal doprovázen chlapci, kteří Ježíše spatřili, jak se již blíží Ježíši v ústřety a volal už z dálky: „Ježíši! Synu Davidův, uzdrav mě! Slituj se přece nade mnou!“ A když již byl před ním, vrhl se na zem a řekl: „Pane, ty mně jistě vrátíš světlo! Již dlouho jsem na tebe čekal, už dlouho jsem vnitřně cítil, že ty přijdeš a uzdravíš mne!“ Ježíš řekl: „Jak jsi to věřil, tak ať se ti stane podle tvé víry!“ A odešel s ním ke studánce v křoví a přikázal mu, aby si umyl oči. Avšak jeho oči i s čelem byly plné vředů a pokryty jakousi korou, když se ale muž umyl, spadly s jeho očí šupiny a Ježíš pomazal olejem oči i jeho čelo a spánky. Tu muž prohlédl a děkoval. Ježíš požehnal i oběma chlapcům a řekl, že jednou také budou zvěstovat slovo Boží.

Teď se přibližovali k městu, před nímž se s ním znovu sešli apoštolové i ostatní učedníci. Bylo zde shromážděno mnoho lidí z města; když pak uviděli, že se slepec vrací zpět a vidí, byla jejich radost nesmírná. Uzdravený se jmenoval Ktesifon. Tento uzdravený slepec Ktesifon však není ten, který se později stal učedníkem a s Lazarem odešel do Galie.

Ježíš odkráčel s levity a veškerým lidem do synagógy a učil. Trvá Svátek světel a nějaká slavnostní doba. Ježíš zde ještě jednou vykládal podobenství o rozséváči a o dobrém pastýři. Lidé zde byli docela dobří a šťastní nad jeho příchodem. Ježíš přebýval v domě levitů při škole. Nebyli zde žádní farizeové. Levité žili společně, jako v nějakém klášteře a vysílali lidi i na jiná místa.

Toto místo Betanat bylo kdysi opevněné a plné pohanů, neboť děti Neftalímova kmene je zde ponechali dlouho přebývat.

Platili jim daně a oni je nevyhubili. Teď zde ale už více žádní nejsou. Byli vypuzeni, když byl znovu obnoven chrám a Esdráš a Nehemiáš nutili Židy, aby se odloučili od svých pohanských manželek. Také boží pohrůžky pronesené proroky proti Božímu lidu, jestliže v takových městech potrvá a tím stále bude setrvávat nebezpečí takového směšování, dopadly také dobře, neboť jenom kolem hory Tábor a zde ve zdejší pohoří mezi Endorem a Skythopolí, kde jsou také divoké hory a kde jsem spatřila, že tam pod zemí je dobýváno zlato, tam tyto pohany takto nezapudili a tak vše tam se stalo pustinou.

Odtud Ježíš putoval dále směrem do Elkesy, severně od Safetu, kde se narodil prorok Nahum. Zde Ježíš krátkou dobu učil a uzdravil v domě malomocných asi osm z nich a přikázal jim, aby se ukázali kněžím v Safetu. Učil i pastýře. Roste tam mimořádně vysoká tráva a vyskytuje se tam i mnoho velbloudů. Ježíš byl i u jedné hory s mnoha jeskyněmi, ve kterých přebývali pohané a učil je. Putoval tak celý den, učil a uzdravoval, neboť při jeho cestě k němu stále všude přenášeli nemocné.

K večeru došel k Betanu, ležícímu západně pod návrším Safetu, je to asi hodinu od Betanatu. Toto městečko je malé a je odnoží Betanatu. Leží na příkré západní straně tak blízko Safetu, že se do něj můžeme dívat směrem vzhůru. Ježíš zde s učedníky zavítal k příbuzným. Žila zde provdaná dcera jedné Alžbětiny matky, měla pět dětí, z nichž nejmladší dcerka byla asi dvanáctiletá. Synům bylo již osmáct až dvacet let. Tato rodina žila odděleně ještě s ostatními stejně smýšlejícími rodinami u hradeb města, domky byly v jedné řadě, jejich příbytky byly vybudovány částečně v hradbě a částečně ve skále. Všichni náleželi k provdaným esenům a manžel Alžbětiny neteře byl jejich představeným. Byli to lidé velmi zbožní. Mluvili s Ježíšem o Janovi a zarmouceně se ptali, zda brzo nabude svobody. Ježíš s nimi o tom mluvil takovým způsobem, že velmi zvažněli a zesmutněli, ale zůstali klidní.

Jan zde u nich býval, když poprvé sestoupil z pouště od pramenů Jordánu a oni s ním jednali, aby se jako první jím dali pokřtít. Mluvili s Ježíšem také o svých synech, co nejdříve chtějí odejít do Kafarnaa, aby se věnovali rybolovu. Ježíš nato řekl, že tito rybáři se budou brzy věnovat docela jinému rybolovu. Oni také byli potom přičtení k dvaasedmdesáti. Ježíš zde učil a uzdravoval. Slyšela jsem jej, jak říká, že ostatní učedníci jsou

na území Tyru a Sidonu a že on chce jít vzhůru do Judska; a spatřila jsem, že se Tomáš na tuto cestu velmi těšil, protože tam předpokládal odpor farizeů a doufal, že s nimi bude moci diskutovat a jak toto prohlásil i ostatním učedníkům, kteří tam tolik rádi nespěchali. Ježíš ale pokáral jeho přílišnou horlivost a řekl mu, že sám jednou nebude chtít uvěřit. To Tomáš vůbec nemohl pochopit.

Zatímco Ježíš učil ve škole v Betanu o blahoslavenstvích, sešli dolů farizeové ze Safetu, aby jej pozvali k oslavě sabatu. Právě znovu vykládal podobenství o rozdílnosti půdy, na kterou padá semeno, oni ale nechtěli pochopit obraz o kamenitém poli a diskutovali s ním. Ježíš je dovedl k tomu, že zmlkli; a protože jej pozvali k oslavě sabatu, řekl jim, že kvůli ztraceným ovčím chce s nimi jít, ale že oni i saduceové (někteří z nich byli přítomni) se na něj budou hněvat. Řekli: „Rabbi! Nech naši věc být!“ Řekl jim však ještě, jak dobře je zná a jak jejich nespravedlnost naplňuje zemi. Odešel pak v doprovodu mnoha lidí z Betanu vzhůru do Safetu, který je na této straně vybudován na tak příkrém svahu hory, že u paty jednoho domu je střecha domu ležícího pod ním. Cesty běží hlouběji než domy, ke kterým vedou ve skále vytesaná schodiště. Bylo třeba jít dobře celou půlhodinu, nežli člověk vystoupil na návrší k synagóze, kde je na kopci větší plocha a hora severovýchodním směrem není tak příkrá. Před městem přijalo Ježíše mnoho dobrých lidí zcela slavnostně, vyšli mu vstříc s ratolestmi a zpívali. Omyli Ježíšovi i učedníkům nohy a podali mu něco pojíst. Tak došel až k synagóze, kde bylo shromážděno velmi mnoho lidí, neboť dnes končila Slavnost světél a nastávala slavnost nového měsíce a sabat a všichni se zde shromáždili kvůli Ježíšovi a jeho učedníkům.

Zde v Safetu ale bylo mnoho farizeů, saduceů, znalců Zákona i prostí levité. Byla zde škola na způsob výuky Zákona, kde se mnoho mladých lidí vyučovalo ve všech židovských svobodných uměních a i v jejich teologii. I Tomáš zde pobýval několik let ještě jako student a tak znovu navštívil i svého hlavního učitele, farizeje, který se divil, že ho teď spatřuje v této společnosti. Tomáš ale mluvil o Ježíšových skutcích a i o jeho učení tak horlivě, že ho zcela umlčel. Farizeové a saduceové z Jeruzaléma se zde uhníždili ve škole a ti se chovali zcela se-

bevědomě a sami byli na obtíž zdejším farizeům a učitelům. Z těchto pak byli někteří i mezi těmi, kteří sem Ježíše pozvali. Mluvili teď velmi sladce o jeho slávě a zázracích, ale zde že by přece neměl způsobit žádné vzrušení a rozruch, protože se již velmi rozhořčili nad jeho slavnostním přijetím zdejšími lidmi. Ježíš jim nato odpověděl v předsíni přede vším lidem, protože sabat ještě nenastal a promluvil o rušení a pobouření velmi ostře, že právě oni jím naplnili celou zemi, nevyslovil se ale nikterak zřetelně a vybídl je, aby jenom něco dokázali, čím by on sám porušoval Zákon, protože aby jej naplnil, byl právě k tomu vyslán svým Otcem.

Zatím co tak proti nim mluvil, došli z Elkesy malomocní, které tam včera uzdravil, aby se podle jeho příkazu dostavili ke kněžím ku prohlédnutí a Ježíš řekl: „Zde sami vidíte, jak já naplňuji Zákon. Prikázal jsem těmto lidem, aby se před vámi ukázali, ačkoliv to ani nebylo nutné, protože na Boží příkaz byli očištěni ihned a ne pomocí nějakého lidského léku.“ Toto setkání farizeje velmi rozzlobilo a šli, aby je zprostili jejich nečistoty. Přitom si prohlédli pouze hruď nemocných, jestliže tato byla čistá, byli v pořádku celí; farizeové je museli osvobodit s údivem i zlobou.

Ježíš učil v synagóze, mimo čtení o sabatu z první knihy Mojžíšovy a první knihy Královské, také i o Desateru a vyzvedl nejdůležitější body, při nichž se farizeové i saduceové cítili ve skrytu duše zasažení. Mluvili také o naplnění Zaslíbení a ohlašoval trestné soudy Boží nade všemi, kteří nepřijmou výzvu ku pokání. Mluvil také o zničení chrámu a o zpusťování mnoha měst. Mluvil také o pravém Zákonu, kterému oni neporozuměli a o jejich Zákonu ze včerejška, jak on to nazval a který oni zcela zavrhnuli. Měla jsem dojem, že tím myslel něco jako dnešní knihy Židů, myslím Talmud, protože právě obzvláště zde na tom všem lpěli a podobné věci i studovali.

Ze synagógy odešel se svými učedníky k jednomu ze zdejších farizeů, který zde měl veřejný útulek pro učitele a rabíny a s nimi jedli i ostatní farizeové. Při této hostině mluvil Ježíš na adresu farizeů velmi přísně o trestech, protože učedníkům vytýkali, že si neumývají ruce u stolu a že zcela zanedbávají nej-různější směrnice při jídle a protože jim také vytýkali malé chyby při jídle a nádobí při jejich přípravě.

Ráno následujícího dne donesli lidé velmi mnoho těžce nemocných, dílem starých lidí, a to s velikou námahou z celého tohoto neschůdného města před Ježíšův příbytek do dvora. Ježíš je začal po řadě uzdravovat. Byli mezi nimi němí, slepí, lidé zkřivení dnou, ochrnutí, nemocní všeho druhu. Ježíš je uzdravoval modlitbou, vzkládáním rukou a posvěceným olejem.

18. Ježíš v Kirjataimu a Abramů

Ježíš byl s učedníky i ve vnějších částech města a uzdravil mnoho nemocných, které k němu přinesli z domů na cestu. Brzy ráno vyslal napřed jednoho ze synovců Josefa z Arimatie a syna Serafie do Kirjataimu vzdálenému odtud přibližně tři hodiny, aby tam připravili útulek a později se vydal ze Safetu na cestu tam. Cestou se učedníci tu a tam rozptylovali a Ježíš také uzdravoval a učil. Prošel západním směrem mezi Betanem a Elkesou, později se obrátil a šel cestou k jihu. Poněkud za Elkesou, u které se nachází krásný pramen, leží malé jezero tak veliké jako ono u lázní u Betulie, je oválné a vytéká z něj potok na jižní straně do údolí, které jihovýchodně od Kirjataimu spadá do údolí u Kafarnaa. Údolí je hned širší, hned užší a až do Kafarnaa dobře sedm hodin cesty dlouhá.

Cestou do Kirjataimu přišlo k Ježíši několik posedlých lidí, kteří ho prosili o pomoc. Řekli, že učedníci jim nepomohli a oni sami také věřili, že Ježíš to dokáže lépe. Ten jim odpověděl, že to, že jim učedníci nepomohli, nebylo vinou učedníků, ale jich samotných, protože oni nevěřili a Ježíš jim přikázal, aby odešli do Kirjataimu a postili se do té doby, až on bude chtít je uzdravit. Nechal je čekat a konat pokání. Půl hodiny před Kirjataimem mu vyšli vstříc levitě z tohoto města a mnoho dobrých lidí i učitel školy s dětmi. Oba učedníci, kteří objednali útulek, byli také přítomni. Ježíše přijali u zahrady, kde byly konány koupele. Zahrada přijímala vodu pomocí kanálu z říčky. Byla plná krásných stromů, loubí a krytých podloubí, obklopená náspem a obdivuhodně silným živým plotem. Umyli Ježíšovi i učedníkům nohy a pohostili je.

Ježíš zde krátkou dobu učil děti a požehnal jim. Mohlo být kolem pěti hodin, když šli k městu. Město leží na pahorku a shlíží dolů do údolí. Po celou cestu až k synagóze uzdravil Ježíš mnoho nemocných všeho druhu na ulicích. V synagóze znovu učil o blahoslavenstvích a také o trestu levitů, kteří vložili ruku na Archu úmluvy a jak ještě větší trest přijde na ty, kdo vloží ruku na Syna člověka, neboť Archa byla pouze obrazem jeho samotného.

Ježíš zde přebýval v pronajatém útulku, který připravili oni předem vyslaní učedníci a který byl vybaven věcmi, které sem byly poslány pro obecnou potřebu. V jednom domě města, kde se také vařilo pro nemocné, bylo připraveno jídlo. Levité jedli s nimi.

Kirjataim je levitské město a nejsou zde žádní farizeové. Přebývá tady několik rodin spřízněných se Zachariášem. Ježíš je navštívil, velmi se báli o Jana. Postavil jim před oči, co předcházelo Janovo narození a co se při něm odehrálo, i jeho celou obdivuhodnou životní pouť a povolání. Připomenul jim i mnohé o narození Syna Mariina, ale i to, že celý Janův osud spočívá v Božích úmyslech a že Jan zemře, až svoje poslání naplní. Připravoval je tak na jeho smrt.

Posedlí včera sem odkázaní i mnoho jiných nemocných prosilo Ježíše o uzdravení u synagógy. Ježíš jich více uzdravil, jiné ale odkázal a uložil jim napřed pokání, almužny a modlitbu. Toto zde konal více než kdekoli jinde, protože toto místo bylo přísnější v plnění Zákona. Potom odešel Ježíš s učedníky do zahrady, ve které byl přijat. Zde učil a učedníci křtili. V blízkosti tábořili pod stany pohané, kteří ho zde očekávali, neboť už z Kafarnaa právě sem byli posláni. V celku zde bylo pokřtěno dobře na sto lidí. Stáli ve vodě kolem nádrže, křtil Petr a Jakub Menší, ostatní vzkládali ruce.

Večer učil Ježíš v synagóze o osmi blahoslavenstvích a falešné útěše lichých proroků, kteří mu odporují a mluví proti hrozbám pravých proroků, avšak proroctví se naplní. Opakoval svoje proroctví o těch, kteří nepřijmou toho, kterého vyslal Bůh!

Z Kirjатаimu odešel Ježíš s učedníky jižním směrem. Při svém odchodu z města byl právě tak slavnostně doprovázen levity a školními dětmi, jako při svém příchodu. Lidé žijí z toho, že tudy prochází zboží a připravují se zde kněžské oděvy z hedvábí, které dostávají z ciziny. Na protější straně údolí na jižním návrší, kde leží městečko Naasson, se pěstuje cukrová třtina, kterou prodávají. Ježíš putoval přes toto návrší. Učedníci se rozešli do několika míst ležících více východně v údolí. Ježíš učil v Naassonu a zastihl tam lidi, kteří přišli z Kafarna a pohanů. Často s ním zástupy putovaly společně. Spatřila jsem, že Ježíš uzdravil také více lidí, mezi jinými také ty, kteří leželi na ulici zcela zhroucení. Vzal je za ruku a přikázal jim, aby se postavili. Chtěli jít za ním, ale on jim to zakázal. Prošel ještě jedno

údolí a došel na návrší města Abramů v Aseu a zůstal v útulku před ním. Před městem jsou zde krásné zahrady a parky. Do útulku přišel Ježíš pouze se dvěma učedníky, ostatní se s ním ještě zatím nesetkali. Zdejší krajina rozprostírající se na východní straně vysokého horského hřbetu, který se sem svažuje dolů k údolí Zabulonů, je velmi příjemná a bohatá na pastviny. Ve vysoké trávě se zde pohybuje mnoho dobytka a velbloudů. Východněji blíže k jezeru je více ovoce.

Abram leží asi čtvrt hodiny jižně od Kirjathaimu. Ježíš ale šel postranními oklikami jistě pět hodin.

Večer přišel Tomáš, Jan a Natanael opět za Ježíšem do útulku. Ostatní učedníci se ještě zdržovali v okolních městech. Hranice mezi územím kmene Naftali a Zabulonů po délce tvoří hora, na které leží Abram. Správce útulku předložil Ježíši k rozhodnutí spor, který vznikl o jeden blízký pramen k napájení dobytka a na který on dohlížel. Protože zdejší kmeny si zde byly tak blízko a tady nahoře měli velmi mnoho pastvin, svářili se vždy o tento pramen. Správce řekl: „Pane, nenecháme tě odejít, neboť ty rozsoudíš náš spor!“ Ježíš rozhodl asi takto: obě strany by si měly vybrat stejný počet kusů dobytka a ponechat je volně jít a ze které strany, aniž by byl dobytek hnán, bude z nich většina kusů spěchat sem k tomuto prameni, ta má větší právo na tento pramen. Ježíš i z tohoto vyvodil hluboké učení se smyslem o živé vodě, kterou jim chce dát; ti, kteří budou o ni nejvíce usilovat, těm bude náležet!

Následující den vstoupil Ježíš do Abramů, které ve dvou částech podél dvou cest leží jako vesnice a je rozdělena mnoha zahradami. Učitelé ze škol vyšli vstříc Ježíšovi před město, umyli mu nohy a doprovodili k synagóze. Při cestě do ní uzdravil Ježíš více nemocných, zkřivené lidi ležící na cestě, vyhublé, staré lidi i posedlé, kteří ještě nezuřili, ale jenom obcházelí kolem a něco si pro sebe brumlali jako slabomyslní, záludní lidé. Jako by mimochodem přišli na místa, kde byl Ježíš a opakovali táž slova: „Ježíši z Nazareta! Ježíši! Proroku! Ty Synu Boží! Ježíši z Nazareta!“ A tak neustále znovu a znovu. Ježíš je osvobodil požehnáním. V synagóze učil o blahoslavenstvích a z proroka Malachiáše.

Byli zde farizeové, saduceové i levité a dvě synagógy v obou částech tohoto místa. Saduceové byli v jedné zvláštní synagóze,

kde Ježíš neučil. Zdejší farizeové se k němu chovali řádně. Jeho útulek ležel dobrou čtvrt hodinu cesty před jižním koncem města a byl zřízen Lazarem. Jeho správcem je ženatý esen, potomek z rodiny onoho Zachariáše, který byl zabit mezi chrámem a oltářem, jeho manželka je vnučkou jedné ze sester svaté Anny. Teď, protože mají doma mnoho práce, odešli sem, později budou uvolněni i od ostatního. Útulek je zde uspořádán jako všechny, zcela řádně a úměrně, je při něm i zahrada, pole a pramen.

Pohané v Abramůvce nepřebývají, ale na svahu hory v jednotlivých skupinách domů.

Ostatní apoštolové a učedníci, které Ježíš zanechal před Kirjateimem, se zase vrátili k útulku nazpět, právě tak i Ondřej a Matouš; Tomáš a Jakub Menší místo nich odešli do Achzibu v Aseru asi tak deset až dvanáct hodin západně odsud. S Ondřejem přišlo tak na dvacet mužů, cizinci i uzdravení, kteří chtěli naslouchat Ježíši. Oba apoštolové vyprávěli, jak se jim dařilo a jak se jim vše vydařilo: uzdravování, vymítání zlých duchů, učení i křty. Přišlo i mnoho nemocných a těch, kteří potřebovali poradit a utěšit, sem k Ježíšovu útulku, poněkud chomých s vyhublými údy, staří hubení lidé i posedlí a nemocné ženy, které žily o samotě v jedné budově. Stížení dnou, které Ježíš uzdravil včera, chtěli jiným nemocným podat pomocnou ruku. Ježíš je ale odmítl a řekl, že přišel sloužit, a ne aby si dal sloužit.

Ježíš uzdravoval a učil po celé ráno a musel ještě jednou promluvit ve sporu o pramen. Protože se zde stýkaly hranice Aseru, Neftali a Zabulonů a lidé pěstovali mnoho stád, vznikaly zde stálé spory o tento pramen. Jedni nařikali, že pramen, který jejich otcové vyhloubili, využívají druzí, přece ale co Ježíš řekne, chtějí učinit, ale nechtěli jen tak lehce prodat právo svých předků. Ježíš rozhodl, že mají vyhloubit ještě jiný pramen na jiném poli, jeho místo jim i ukázal, naleznou zde mnohem více vody a dokonce lepší. Bylo také pokřtěno asi dvacet až třicet Židů, mezi nimiž byli i ti, co přišli s Ondřejem a Matoušem. Nebyla zde ale žádná voda, do které by mohli vstupovat a tak byli pokřtěni klečící v kruhu z jedné nádoby rukou. Ježíš potom odešel do města.

Lidé, které Ježíš v městě uzdravil, byli poněkud nemocní popsaného druhu, jejich stav musel souviset s vysokou polohou jejich města a i ze způsobu jejich života. Ježíš se zde také velmi

zaobíral dětmi, které stály společně v řadách na rozích ulic a tam, kde bylo místo a čekaly na něj. Ježíš se jich vyptával, učil je a žehnal jim. Matky přinášely i nemocné děti, které taky uzdravil. Sešlo se sem velmi mnoho lidí z celé této končiny.

V synagóze byli farizeové velmi zdvořilí, ihned Ježíši uvolnili nejvyšší místo a rovněž pro jeho učedníky udělali místo, předložili mu také svitek Zákona. Ježíš opět učil o jednom z osmi blahoslavenství a potom o velikých pronásledováních, které postihnou jej i jeho věrné a o velikých trestech a zničení celé země i Jeruzaléma. Farizeové ho často vybízeli a přerušovali, aby jim to i ono vysvětlil. Toto je tak obvyklé.

Zdejší lidé jsou velmi pracovití, připravují bavlnu na prodej, zhotovují poměrně dobré široké látky a tkají i něco na způsob lnu. Roste zde také silnější rákosí, které rozřezávají na jemné proužky, které potom hřebľují přes ostrou kost nebo dřevo, takže se pak rozpadají na přejemná dlouhá vlákna. Jsou žlutavá, lesknou se a vetkávají je pak do suknic, které prodávají. Není to len, ani konopí jako u nás. Zhotovují zde také stanové plachty a lehké dýhové nebo rohožové stěny.

Ježíš a apoštolové následující ráno i po část dopoledne vcházeli do jednotlivých domů jižní části města, učili, utěšovali, usmířovali a vyzývali k jednotě, lásce, přátelství a pokoji. Kde byly velké rodiny, ty Ježíš vyučoval o samotě, učedníci ale poněvíc svolali dohromady sousedy. Všechno bylo vyrovnané a spořádané. Tyto návštěvy se odehrávaly poněvíc v oněch domech, kde byli staří a na lože upoutaní lidé, kteří se nemohli dostavit k učení v synagóze. Několik zcela přestárých mužů přijalo křest na svém lůžku, někteří se mohli jenom s podporou druhých posadit zpříma a byli pokřtěni z nádoby.

Již prvního dne po svém příchodu do Abrama napomenul Ježíš dva manželské páry a byl při jejich oddavkách. Byly zde ale ještě další tři páry v jednom domě a když rodiče a nejbližší příbuzní i několik farizeů bylo pohromadě, Ježíš je poučil o manželství. Mluvil o poddanosti žen a poslušnosti k příkazu, který následoval prvotní hřích, ale že muži mají v ženách uctívat ono zaslíbení: „Potomstvo ženy rozdrť hlavu hadovu!“ Teď však, když se již čas naplnění blíží, nastupuje milost na místo Zákona. Nyní mají ženy z bázně a pokory poslouchat a muži mají poroučet s láskou a s jejich souhlasem. Při tomto učení se

také vyskytlo: nemají se ptát, jak se hřích objevil na světě, spása však přichází poslušností a vírou. Mluvil také o rozluce, muž a žena jsou jedno tělo a tak nemohou být rozloučeni, protože když by skrze jejich spolužití došlo k velkému hříchu, pak by se od sebe měli oddělit, ale už se více ženit ani vdávat nesmí! Zákony byly ustanoveny pro dětský věk národů a protože už přišla plnost času, že je nový sňatek rozloučených porušením věčného Zákona přírody; jejich oddělení od sebe je ale pouze dovolením, aby nedošlo k nebezpečí hříchu a je to dovoleno pouze po vážném přezkoumání. Tato napomenutí přednesl v jednom vznešeném domě jisté rodiny před rodiče jednoho manželského páru, byly zde ale shromážděny všechny manželské páry a závěsem byly odděleny nevěsty od ženichů. Ježíš stál na jeho konci a učil, matky a otcové byli také při tom, každý z nich ale dle svého pohlaví, několik učedníků a farizeové stáli při Ježíši.

Toto učení o manželství bylo prvním případem, kdy farizeové poněkud odporovali. Svoji diskusi ale přec jenom nezačali zde, ale až večer v synagóze, kde Ježíš učil o útlaku dětí Izraele v Egyptě a něco z Izaiáše. Zde napadali Ježíšovo učení o manželství, které s ohledem na poddanost žen se jim zdálo mírné a ve vztahu k odloučení velmi přísné. Napřed hledali v nejrozumnějších spisech a nemohli se do toho vpravit i přes svoje někdejší rozpory v učení. Přesto že byl jejich odpor jakkoli živý, přece zůstal v mezích slušnosti.

Den nato byl Ježíš při jejich oddavkách přítomen a to současně u jednoho páru jako svědek. Byli spolu oddáni pod širým nebem před schránkou Zákona. Zejména kopule byla v synagóze odkryta. Spatřila jsem, že kapky krve z prsteníků obou nechali skanout do číše vína, kterou vypili a viděla jsem, že si vyměnili prsteny a ještě i jiné obřady. Po obřadu v synagóze pokračovala svatba tancem a hostinou a hrami, k tomu byl pozván i Ježíš a učedníci. Vše se odehrávalo v krásném veřejném domě, s hezkými sloupy, který byl určen k obřadům a slavnostem. Všechny manželské páry nebyly z města, ale i z blízkých míst. Všichni zde ale slavili svoje svatby společně, protože se na tom domluvili při zprávě o Ježíšově příchodu. Jednotlivě byli přítomni i Ježíšové učení v Kafarnau. Zdejší lidé byli vůbec dobrosrdeční a přátelští a svatby chudých byly slaveny

současně i se svatbami oněch bohatších a to vše bylo pak slavnostnější a velkolepější.

Zpozorovala jsem, že hosté přinášeli i určité dary a že také Ježíš za sebe i svoje učedníky věnoval jako dar peníze, což mu ale rozmnožené a s několika košy jejich svatebních chlebů zase poslali do útulku a on to vše pak rozdělil chudým.

Zpočátku byl tento svatební tanec velmi přiměřený a byly to jenom pozvolné kroky. Nevěsty byly zahaleny, páry stály naproti sobě a každý ženich tančil jednou se svojí nevěstou. Sebe se nedotýkali, ale brali jenom do ruky kousíček šátků, které drželi v rukou. Tanec trval dobře hodinu, protože každý s každým jednou tančil a potom zase všichni spolu společně a při tom vše se odehrávalo s něžností; poté odešli na hostinu a muži i ženy se oddělili. Hudebníky byly děti, chlapci a dívky s vlněnými věnečky kolem paží a na hlavě, měly píšťaly, zakřivené rohy a jiné nástroje. Stoly hodujících byly od sebe odděleny tak, že všichni mohli slyšet, ale nemohli se vidět. Ježíš se přiblížil ke stolu nevěst, vypravoval podobenství na způsob toho o deseti rozumných a deseti pošetilých pannách a to vše vykládal prostě, po domácku a i časově souvztažně a současně velmi duchovně. Ježíš řekl každé, jak má to i ono ve své domácnosti obstarat a jak musí mít zásoby a z toho potom také vyvodil vždy znovu i duchovní význam a to vše bylo vždy vhodně zaměřeno na charakter a chyby jednoho každého. Smysl a význam lampy z toho také vyplynul.

Po hostině byly také hrány ještě hry s hádankou. Hádanky propadaly do váčku skrze prkénko opatřené dírkami, na které házeli, a každý musel odpovědět na to, co spadlo do jeho váčku, nebo jinak musel zaplatit pokutu. Nezodpovězené otázky se zase znovu vracely do hry a ten, kdo je vyřešil, získal to, co jiný pro tuto otázku ztratil. Ježíš přišel a pronášel k tomu vtípné a poučné poznámky.

Po slavnosti odešel Ježíš s učedníky do útulku před městem a oni mu dali doprovod s pochodněmi.

Ježíš zase potom znovu učil v synagóze, navštívil i školu chlapců a mladíků, ptal se jich, poučoval je a rozloučil se s mnoha lidmi. Po jídle v době, kdy se o sabatu odcházelo na vycházku, navštívil s dvěma učedníky školu pro panny, která byla současně i něčím na způsob výrobní, kde se zhotovovaly

vyšívky. Dívky od šesti let do čtrnácti, kterých zde bylo velmi mnoho, byly dnes krásně upraveny. Byli přítomni i dva učitelé, kteří tam denně vyučovali Zákon. I oni měli na sobě sváteční oblečení. Šlo o široké pásy a dlouhé manipuly na svých rukávech. Bylo zde asi deset vdov, které stály v čele tohoto zařízení. Mimo vyučování v četbě Zákona, psaní a počítání pracovaly dívky na vyšivkách, které potom byly prodávány. Jednou řadou sálů byly napjaty dlouhé pruhy různých látek na loket širokých a také užších až do šíře širokého pásu a ona část, která již byla hotova, se navíjela. Vzory, podle kterých pracovaly, stály před nimi namalovány na látce. Byly to květiny a lístky a stromečky a dlouhé křivky, to vše ve velkých obrazech. Látkou byla velmi jemná tkanina na způsob lehounkých plášťů svatých Tří králů, jenom poněkud silnější a byly nejrůznějších barev. Při práci používaly jemnou, pestrou vlnu a také i hedvábí, žlutá byla jednou z nejčastějších barev. Neměly žádné jehly, ale pouze malé háčky. Některé také pracovaly na bílé tkanině, která se skládala z úzkých pruhů. Jiné zhotovovaly pásy a vsívaly do nich písmena, dívky při tom stály jedna vedle druhé. Jejich zaměstnání bylo rozděleno, postupovaly podle stáří a i podle talentu kupředu. Spatřila jsem, jak ty menší připravovaly vlákna, další vlnu stáčely, jiné předly a ony menší také věci podávaly těm, které vyšívaly, aby měly všechny vlákna i nástroje, které právě potřebovaly. Dnes nepracovaly, zatímco však děti Ježíši ukazovaly svoje práce a on s představenými procházel těmito sálů, byla mně všechna tato činnost tohoto ústavu ukázána v obrazech. Spatřila jsem, že některé ukazovaly i větší i menší figury na jednotlivých plochách, které vyšily. Tyto práce byly objednány a připraveny k prodeji. Pohané je také směňovali za látky a také i jiné nejrůznější věci.

Dívky přebývaly dílem zcela v tomto domě, dílem také pocházely z města. Dům měl dvě poschodí a všechno bylo využito pro tento ústav. Byl zde také učební sál a Ježíš učil a ptal se dětí, které měly v rukou svoje malé svitky. Nejmenší stály vpředu a učitelky pak vzadu. Vystupovaly po řadách ve stupních k Ježíšovu stolci. Když dětem požehnal a napomenul je v podobnostvích použitých z jejich práce, opustil Ježíš dům a ony pro něj zhotovily dar v podobě látek a pásů, které mu poslaly do útulku a které potom zase byly darovány synagóze. Nato Ježíš

v synagóze uzavřel učení o sabatu. Město bylo naplněno lidmi z celé krajiny, která se zde shromáždila. Více učedníků také dnes působilo i v okolí města a při tom vstupovali do jednotlivých domů. Ježíš se se všemi přítomnými v synagóze rozloučil a opakoval to, co až doposud učil. Všichni byli velmi dojati a přáli si, aby Ježíš zůstal.

Dříve než Ježíš opustil Abramů, aby odešel do Dothainu, vyslal dva učedníky s poselstvím do Kafarna a dva pak do Cydassy. U něj zůstal jenom Ondřej s Matoušem, ostatní se pak rozdělili a rozešli se do více míst.

Dothain se nalézal na témže horském hřebenu jako Abram a mohl být od něj vzdálen jihovýchodně asi pět hodin. Pro Ježíše a jeho učedníky zde byl vybudován jeden jeho vlastní útulek, kde se Ježíš sešel s Lazarem, který došel z Jeruzaléma se dvěma úředníky. Z Jeruzaléma sem putovaly s Lazarem i ženy.

Ježíš putuje a učí v končině Genezaretu a na březích Jordánu

1. Poslové setníka z Kafarnaa 7
2. Ježíš v Kafarnau 11
3. Ježíš v Betsaidě 19
4. Ježíš v Malé Seforidě a jejím okolí.
Různé způsoby jak Ježíš uzdravuje 21
5. Ježíš v Nazaretě 25
6. Uzdravení malomocných u Taricheje.
Ježíš poučuje učedníky podobenstvími 30
7. Ježíš v domě Petrově.
Směrnice farizeů. Uzdravování 38
8. Ježíš učí a uzdravuje v Kafarnau 43
9. Ježíš uzdravuje Petrovu tchyni.
Petrova veliká pokora 48
10. Ježíš u jezera s lázněmi u Betulie a v Jotapatě 50
11. Ježíš na poli, kde byly žně u Dothainu
a v Genuabrisu 58
12. Ježíš v Abelmehule 69
13. Ježíš jde z Abelmehuly do Bezechu 77
14. Ježíš opouští Bezech a přichází do Aionu.
Marie ze Sufanu 83
15. Ježíš v Rámot-Galád 90
16. Ježíš opouští Rámot a jde do Arga Aza a Efronu . . . 99
17. Ježíš v Betaramfě – Julii.
Abigail, zapuzená manželka tetrarchy Filipa 107
18. Ježíš v Abile a Gadaře 113
19. Ježíš v Dionu a Jogbeze 122

Od druhého svátku Pod zelenou až k prvnímu obrácení Magdalény

1. Ježíš v Aionu a Sukkotu
Maria Sufanitka, obrácení jedné cizoložnice 130
2. Ježíš v Akrabisu, Sílo a Koreji 139
3. Ježíš v Ofře, Sálemu a Arumě 145

4. Ježíš opouští Arumu a jde do Thamat-Sílo a Aser-Michmetatu	153
5. Ježíš učí v Merozu, přijímá zde mezi své učedníky Jidáše Iškarjotského Původ a charakter Jidášův	161
6. Učení na hoře v Merozu. Dcery ženy Lais	167
7. Ježíš v Iškarjotu a Dothainu. Uzdravení Issacharovo	171
8. Ježíš putuje z Dothainu do Endoru Uzdravení pohanského chlapce	180
9. Ježíš v Abezu a Dabratu u Tábora	184
10. Saul a vyvolávačka duchů z Endoru	186
11. Pohan Cyrinus z Kypru	193
12. Ježíš putuje do Gišaly, rodiště sv. Pavla	195
13. Uzdravení syna pohanského setníka	197
14. Ježíš učí v Gabaře. První Magdalenino obrácení	200
15. Magdaléna	201
16. Horské kázání u Gabary. Magdaléna	204

Ježíšovo učení a jeho činy v Kafarnau a okolí

Horské kázání

1. Setník Kornelius	214
2. Ježíšovo uzdravování Proč Ježíš učil v podobenstvích	217
3. Vzkříšení mládence v Naimu	222
4. Ježíš v Meggidu. Janovi učedníci	227
5. Ježíš opouští Meggido Uzdravení malomocného	232
6. Ježíš učí v Kafarnau v synagóze a uzdravuje dva malomocné	237
7. Vzkříšení dcery představeného synagogy Jaira	240
8. Ježíš učí z ložky Petrovy. Povolání Matouše	244
9. Poslední povolání Petra, Ondřeje, Jakuba a Jana. Utišení bouře na moři	247
10. Poselství Jana Křtitele synagóze. Bohatý rybolov	253
11. Horské kázání. Uzdravení člověka trpícího dnou	259

12.	Jairus a jeho dcera, která se navrátila do dřívějšího stavu. Uzdravení krvácením trpící ženy, dvou slepců a jednoho farizea	263
13.	Uzdravení muže s uschlou rukou. Blažený život, který tebe nosil!	268
14.	Ježíš v Magdale a Gergese. Vyhnání zlých duchů do prasat	271
15.	Ježíš uzdravuje v Betsaidě a znovu přichází do Kafarnaá	281
16.	Vyslání apoštolů a učedníků	286
17.	Ježíš v Betanatu, Galgale, Elkese a Safetu	290
18.	Ježíš v Kirjataimu a Abramů	295

Anna Kateřina Emmerichová
Život a hořké umučení
Pána našeho Ježíše Krista III

Vydalo nakladatelství Arca JiMfa s.r.o.,
Třebíč, L.P. 1996, jako svou 82. publika-
ci. Ilustroval Milivoj Husák. Odpovědný
redaktor Radovan Zejda. Technický
redaktor Miroslav Novák. Výtvarný
redaktor Miroslav Kubíček. Sazbu
písmem Palatino provedlo Typografické
studio nakladatelství Arca JiMfa, Třebíč,
Křížová 46. Vytiskla tiskárna Havlíčkův
Brod. První vydání

Anna Kateřina Emmerichová:

(překlad Bedřich Metyš)

ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA I.

- 1. STVOŘENÍ** (Pád andělů, Stvoření Země, Adam a Eva)
- 2. HŘÍCH A JEHO NÁSLEDKY** (Vyhnání z ráje, Adamova rodina, Noe, Job, Abrahám, Jakub, Archa úmluvy)
- 3. NEJSVĚTĚJŠÍ PANNA** (Původ a narození, Svaté a Neposkvrněné početí Panny Marie, Mariino obětování)
- 4. NEJSVĚTĚJŠÍ VTĚLENÍ** (Mariino zasnoubení Josefovi, Zvěstování, Cesta do Betléma, Narození Jezulátka, Tři králové, Útěk do Egypta, Vraždění neviňátek, Jan Křtitel, Svatá Rodina v Nazaretě, Dvanáctiletý Ježíš, Smrt Josefa)

Vyšlo v lednu 1994. Možno objednat na naší adrese.

Anna Kateřina Emmerichová:

(překlad Bedřich Metyš)

ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA II.

- 1. POČÁTEK JEŽÍŠOVA VEŘEJNÉHO ŽIVOTA** (Ježíš v Hebronu, Lazarova rodina, Ježíš v Nazaretě, Putování ke křtu)
- 2. JAN KÁŽE POKÁNÍ A KŘTÍ** (Jan opouští pustinu, Ježíš pokřtěn Janem, V údolí pastýřů, Hle, Beránek boží!)
- 3. JEŽÍŠ NA POUŠTI. SVATBA V KÁNI** (Čtyřicetidenní půst, Pokřtění, Uzdravování, Velikonoce v Jeruzalémě)
- 4. OD UKONČENÍ PRVNÍCH VELIKONOC AŽ DO OB-RÁCENÍ SAMARITÁNKY**

Vyšlo v dubnu 1995. Možno objednat na naší adrese.